T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

1950'Lİ YILLARDA NEVŞEHİR'DE YEREL BASIN

Asya AVCI

Danışman
Prof. Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN

İZMİR-2024

TEZ ONAY SAYFASI

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “1950’li Yıllarda Nevşehir’de Yerel Basın”, adlı çalışmanın, tarafımdan, akademik kurallara ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

…/…/2023

Asya AVCI

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

1950'li Yıllarda Nevşehir'de Yerel Basın

Asya AVCI

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Anabilim Dalı

Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Programı

14 Mayıs 1950 seçimlerini kazanarak iktidar olan Demokrat Parti, Türkiye'de yeni bir dönemin başlangıcı sayılmıştır. Bu yeni dönemin en büyük özelliği ise, çok partili hayatın sağladığı demokrasidir. Demokrat Parti Dönemi Nevşehir için de yeni bir dönemin başlangıcı olmuş, sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal gelişmeler yaşanmıştır. Tezin ikinci bölümünü oluşturan yerel basının gelişimi ve faaliyetleri de yine bu dönemde başlamıştır.

Bu tezde, Demokrat Partili yıllarda Nevşehir'de yaşanan sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal gelişmelere yer verilmiş, özellikle basın üzerinde durulmuştur. Çalışma, giriş, "*Muşkara'dan Nevşehir'e*", "*Demokrat Parti Döneminde Nevşehir'de Basın Yayın Hayatı*" olmak üzere iki bölümden ve sonuçtan oluşmuştur.

Birinci bölümde Nevşehir'in coğrafi konumu, kuruluşu, il olma süreci ve tarihi serüveni anlatılmış, Demokrat Partinin Nevşehir'de örgütlenme çalışmalarına değinilmiş, 1950-1960 Demokrat Parti Döneminde Nevşehir'de siyasi hayatın üzerinde durulmuş, Nevşehir'in 1950-1960 yılları arasında sosyal, ekonomik ve kültürel durumundan bahsedilmiştir.

İkinci bölümde ise Nevşehir'de matbaanın gelişimi anlatılmış, bu süreçte yaşanan zorluklara, Nevşehir'deki matbaalara ve kurucularına değinilmiş, Nevşehir'de basın hayatının gelişimi üzerinde durulmuş, Demokrat Parti Dönemi'nde Nevşehir'de yerel basına yer verilmiş, dönemin tüm yerel gazeteleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Demokrat Parti, Yerel Basın, Nevşehir.

ABSTRACT

Master's Thesis

Local press in Nevşehir in the 1950's

Asya AVCI

Dokuz Eylul University

Graduate School of Social Sciences

Department of History

History of the Republic of Turkey Program

Democratic Party, which came to power by winning the 14 May 1950 elections, was considered the beginning of a new period in Turkey. The most important feature of this new period is the democracy provided by the multi-party life. The Democratic Party period was the beginning of a new era for Nevşehir too, social, economic, cultural and political developments were experienced. The development and activities of the local press, which constitute the second part of the thesis, also started in this period.

In this thesis, the social, economic, cultural and political developments that took place in Nevşehir during the years of the Democratic Party are included, and especially the press is emphasized. The study consists of two parts, the introduction, 'from Muskara to Nevşehir', 'the Press and Broadcasting Life in Nevşehir during the Democratic Party period', and the result.

In the first part, the geographical location of Nevşehir, its establishment, the process of becoming a province and its historical adventure are explained, the organization studies of the Democratic Party in Nevşehir are mentioned, the political life in Nevşehir during the 1950-1960, Democratic Party period is emphasized, Nevşehir's social and economic life and cultural situation between 1950-1960 is explained.

In the second part, the development of the printing house in Nevşehir was explained, the difficulties experienced in this process, the printing houses in Nevşehir and their founders were mentioned, the development of the press life in

Nevşehir was emphasized, the local press was included in Nevşehir during the Democratic Party period, and all the local newspapers of the period were studied.

Keywords: Democratic Party, Local Press, Nevşehir

1950'Lİ YILLARDA NEVŞEHİR'DE YEREL BASIN

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI ii
YEMİN METNİ iii
ÖZET iv
ABSTRACT vi
İÇİNDEKİLER viii
KISALTMALAR x
TABLOLAR LİSTESİ xi
EKLER LİSTESİ xii

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM
MUŞKARA'DAN NEVŞEHİR'E

1.1.NEVŞEHİR'İN COĞRAFİ KONUMU 10
1.2.NEVŞEHİR'İN KURULUŞ TARİHİ VE İL OLMA SÜRECİ 11
1.3. DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİ'NDE NEVŞEHİR'DE SİYASİ HAYAT (1050-1960) 18
1.3.1. Demokrat Parti'nin Nevşehir'de Örgütlenmesi (1954) 18
1.3.2. Demokrat Parti Dönemi ve Nevşehir'de Seçimler (1957) 21
1.4. NEVŞEHİR'İN DEMOKRAT PARTİLİ YILLARDA SOSYO-EKONOMİK YAPISI 24
1.4. 1. Nevşehir'de Ekonomik Hayat (1950-1960) 24
1.4.2. Nevşehir'de Sosyal Hayat (1950-1960) 31

İKİNCİ BÖLÜM

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR'DE BASIN YAYIN HAYATI

2.1. NEVŞEHİR'DE YEREL BASIN VE MATBAANIN GELİŞİMİ 42

2.2. DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİ'NDE NEVŞEHİR'DE YEREL BASIN 50

2.2.1. Nevşehir Gazetesi (1950) 50

2.2.2. Demokrat Nevşehir Gazetesi (1956-1957) 60

2.2.3. Demokrat Ürgüp Gazetesi (1955) 91

2.2.4. Nevşehir'in Sesi Gazetesi (1956) 93

2.2.5. Sesimiz Gazetesi (1957) 103

2.2.6. Yeni Nevşehir Gazetesi (1959-1960) 106

SONUÇ 131

KAYNAKÇA 132

EKLER

KISALTMALAR

CHP	Cumhuriyet Halk Partisi
CMP	Cumhuriyetçi Millet Partisi
çev.	Çeviren
DP	Demokrat Parti
Ed.	Editör
H.P.	Hürriyet Partisi
M.Ö.	Milattan Önce
M.S.	Milattan Sonra
MP	Millet Partisi
s.	Sayfa No
ss.	Sayfadan Sayfaya
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: 27 Ekim 1957 Nevşehir Seçim Sonuçları s.23
Tablo 2: 27 Ekim 1957 Nevşehir Milletvekili Seçim Sonuçları s.23
Tablo 3: İş Bankası Uzman Raporlarına Göre 1948-1949-1950 Yıllarında Nevşehir'de Zirai Üretim s.26
Tablo 4: İş Bankası Uzman Raporlarına Göre 1948-1949-1950 Yıllarında Nevşehir'de Zirai Üretim s.27
Tablo 5: 1927-1950 Yılları Arasında Nevşehir'de Nüfusun Gelişimi s.35
Tablo 6: Demokrat Parti Dönemi'nde Nevşehir İlçelerinin Nüfus Dağılımı (1950-1955-1960) s.36
Tablo 7: Demokrat Parti Dönemi'nde Kurulan Nevşehir Spor Kulüpleri (1950-1957) s.39
Tablo 8: Demokrat Parti Dönemi'nde Nevşehir'de Okuryazar Oranı (%) (1955-1960) s.40
Tablo 9: Nevşehir İl Merkezinde Kurulan Matbaalar s.45
Tablo 10: Nevşehir İlçe Merkezde Bulunan Matbaalar s.46
Tablo 11: Nevşehir İl Merkezinde Çıkan Gazetelerin Tarihsel Gelişim Süreci s.48
Tablo 12: Nevşehir İlçe Merkezlerinde Çıkan Gazetelerin Tarihsel Gelişim Süreci s.49

EKLER LİSTESİ

EK 1: DP Nevşehir İlçe Kongresi İle İlgili Yeni Niğde Gazetesinde Yer Alan Bilgiler. ek s.1

EK 2: 1954 Genel Seçimleri'ne Ait Yeni Kırşehir Gazetesinde Yer Alan İlk Bilgiler. ek s.2

EK 3: 1957 Genel Seçimleri'nin 27 Ekim 1957'de Yapılacağının Demokrat Nevşehir Gazetesi Tarafından Duyurulduğuna Dair Bilgiler. ek.s.3

EK 4: 1957 Genel Seçimleri'ne Nevşehir Halkının Hazırlandığını Gösteren Bilgiler. ek s.4

EK 5: 1957 Genel Seçimleri'ne Nevşehir'den Milletvekili Adayı Olacak İsimleri Gösteren Bilgiler. ek s.5

EK 6: DP Dönemi'ne Nevşehir'de Şahit Olmuş Necati Ulusoy'un Fotoğrafı. ek s.6

EK 7: Nevşehir'de Üzüm Yetiştiriciliğinin Zorlukları Hakkında Bilgi Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi. ek s.7

EK 8: DP'nin Nevşehirli Çiftçilere Sapladığı Kredi Hakkında Bilgi Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi. ek s.8

EK 9: Nevşehir'de Turizmin Yaşadığı Sıkıntı Hakkında Bilgi Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi. ek s.9

EK 10: Nevşehir'de Yapılacak Olan İlk Nüfus Sayımına Dair Bilgiler Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi. ek s.10

EK 11: Nevşehir'de Yapılacak Olan İlk Nüfus Sayımının Amacına Dair Bilgiler Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi. ek s.11

EK 12: 1950'li Yıllarda Üzüm Toplayan Ürgüplü Bir Kadın. ek s.12

EK 13: 1950-1960'lı Yıllarda Üzüm Bağları. ek s.13

EK 14: 1950'li Yıllarda Ürgüp'te Halı Dokuyan Bir Kadın. ek s.14

EK 15: 1950'li Yıllarda Ürgüp'te Bir Aile. ek s.15

EK 16: 1950'li Yıllarda Ürgüp'te Halı Dokuyan Bir Kadın. ek s.16

EK 17: 1950-1960 Ürgüp. ek s.17

GİRİŞ

Tarih, geçmişi araştırarak anlama ve bugünü yeniden inşa etme ürünüdür. Yazının icadıyla başlayan tarih, Herodotos'la birlikte yeni bir boyut kazanmış, mitik hikayelerden doğan insani gerçekleri yine insani kaygılarla kaydetme sürecine evrilmiştir. Tarih düşüncesi zaman içinde Herodotos'un belirlediği ölçülerde de kalmamış zamanla dönemlerin ruhuna bağlı olarak değişmiştir.[1] Tarihsel süreç insanın yeryüzünde var olmasından itibaren başlarken, bu da beraberinde geçmiş düşüncesini getirmiştir. Geçmiş algısı zaman içinde tarihsel düşünmeyi oluştururken bu süre zarfında tek bir tarihsel düşüncenin geçmişi açıklaması mümkün olmamıştır.[2] Bununla birlikte tarihi yani geçmişi araştırarak aydınlatmak ve anlamak için farklı yöntemler kullanılmış, özellikle 1990'lı yıllarda yerel tarihçilik, tarihçilerin ilgi odağı olmuş ve bu alan bölgesel tarih anlatımının zenginleştirilmesine kapı açmıştır.[3]

Yerel tarih çalışmaları, dünya tarihçiliği içinde XX. yy. ortalarından itibaren yerini alırken Türkiye'de ise yerel tarihe ilişkin örneklere 1870'lerden itibaren rastlamak mümkündür. Bu yüzyılda toplum bilimciler ve tarihçiler kişilerin yaşamları ve kentlerin tarihiyle ilgilenmeye başlamışlar, Cumhuriyet dönemi ile birlikte Halkevlerinde amatör olarak yerel tarih çalışmaları ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, Türkiye'deki ilk yerel tarih çalışmaları Halkevlerinin bünyesinde ortaya çıkmıştır. Tarih Vakfı'nın yaptığı çalışmalar ışığında ise Türkiye'deki yerel tarih çalışmaları sistematik bir biçim almıştır. Buna ek olarak kent arşivleri ve müzeler Türkiye'deki yerel tarihçiliğin gelişiminde önemli bir rol oynamışlar, Türkiye'nin ilk kent arşivi ve müzesi İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı "*Ahmet Piriştina Kent Arşivi ve Müzesi (APİKAM)*" olmuştur. Soyuttan somuta, parçadan bütüne geçmeyi sağlayan yerel tarih çalışmaları geçmiş, şimdi ve gelecek arasında daha kuvvetli bağ kurmanın önünü açmıştır. Yerel tarih aynı zamanda köylerin, şehirlerin ve mekanların tarihidir.[4]

---

1 Ahmet Şimşek (Ed.), **Tarih Nasıl Yazılır? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji**, Tarihçi Kitabevi, İstanbul, 2011, s. 11.

2 Necmettin Alkan, "Efsaneden Aydınlanmacı Geleneğe Tarih Düşüncesi, **Tarih Nasıl Yazılır? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji**, (Ed. Ahmet Şimşek), Tarihçi Kitabevi, İstanbul, 2011, s. 21.

3 Oktay Gökdemir, "Tarihyazımında İki Yeni Yaklaşım: Sözlü ve Yerel Tarih", **Tarih Nasıl Yazılır? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji**, (Ed. Ahmet Şimşek), Tarihçi Kitabevi, İstanbul, 2011, s. 211.

4 Gökdemir, ss. 214-221.

Kent tarihi çalışmalarının artmasında aidiyet ve kimlik sorgulamanın rolü büyük olmuş, yaşanılan semt, tarih ve bölgeyi tanımaya yönelik doğan bu disiplini özellikle akademik camiada belli bir metodoloji üzerinde oturtmak mümkün olmamıştır. Semt ve kent tarihinin incelenmesi Anadolu'daki belediyelerle başlamış olup, daha sonra birçok büyükşehir ve ilçe belediyelerinin kültür hizmeti ile pek çok çalışma yayına kazandırılmıştır. Kent ve semtleri oluşturan insanların siyasi, kültürel ve sosyo-iktisadi yönleri dikkate alınarak kent tarihi çalışmaları yapmak mümkündür. Bunun yanı sıra kent tarihi çalışmaları kültürel tarih çalışmaları ile birleşerek farklı disiplinleri bir araya getirmiş, bu da sosyal tarihe önemli katkılar yapılmasını sağlamıştır.[5]

Kent Tarihi üzerine çalışmak genel anlamda zorlayıcıdır. Buna karşın materyal sağlanması çok daha kolaydır. Semt ve kent tarihi çalışmalarında arşivler, hatıratlar, haritalar, fotoğraf koleksiyonlarının yanında, ulusal ve yerel gazeteler üzerinde çalışılan şehri ve dönemi en ayrıntılı biçimde yansıtan kaynaklardır.[6] Kent tarihi çalışmalarının en önemli kaynaklarından birisi de yerel basındır. Basın, gazete, dergi gibi belirli zamanlarda çıkan yazılı yayınların bütünüdür.[7] Basın demek haber demektir. Bunun için kullanılan araçlar ise yazılı (gazete ve dergi), sözlü(radyo) ve görsel (televizyon) olarak sıralanabilir. 1450 yılına doğru Avrupa'da sosyal, ekonomik, toplumsal ve teknolojik değişimler beraberinde basımevinin doğuşunu getirmiş, çok kısa sürede Avrupa'nın tüm kentlerinde basımevleri görülmeye başlanmıştır. Avrupa'da yaşanan bu gelişme ile basım ve habercilik çok büyük bir gelişme göstermiş, Avrupa'nın tüm kentlerine yayılmıştır. Basımevlerinin faaliyete başlamasının ardından, önce haber yaprakları ile habercilik yapılmış, 1605 yılında ilk süreli yayın, 1660 yılında ise ilk günlük gazete çıkarılmaya başlanmıştır.[8]

Basımevinin ve basının gelişimi ile Avrupa toplumlarında büyük oranda değişim ve yenilikler görülmüş bu değişim ve yeni dinamikler ile birlikte ortaya modern insan kavramının açılımı çıkmıştır. Yine bu dönemde ideolojik yayınlar kitle

---

5 Süleyman Faruk Göncüoğlu, "Şehir ve Kent Tarihi Metodolojisi", **Tarih Nasıl Yazılır? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji**, (Ed. Ahmet Şimşek), Tarihçi Kitabevi, İstanbul, 2011, ss. 339-340.

6 Göncüoğlu, s. 342.

7 https://sozluk.gov.tr, Erişim Tarihi (03.01.2023).

8 Orhan Koloğlu, **Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Basın**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992, s. 7.

gazetelerinin yanında yerini almış, bu da beraberinde sanat ve mesleki alanda uzmanlaşmış gazete ve dergilerin doğuşunu getirmiştir.[9]

Avrupa'da basım ile ilgili önemli gelişmeler yaşanırken, Osmanlı İmparatorluğu için bunu söylemek mümkün olmamıştır. Ancak 1820'li yıllarda Osmanlı İmparatorluğu'nda basım yayın hayatında canlanmalar görülmeye başlanmıştır. İlk olarak Mısır'da Mehmet Ali Paşa'nın girişimiyle kurulan Bulak Matbaası yarı Arapça yarı Türkçe yayınlar yapmaya başlamış, bu yayınlar büyük bir ilgi uyandırmıştır. Yaşanan bu ilgi ile İstanbul'daki basım evlerinin sayısı da artmıştır. Kahire'de 20 Kasım 1828 yılında ilk yerli gazete olan "*Vakâyi-i Mısriye*" yarısı Türkçe yarısı Arapça olmak kaydıyla yayına başlamış, yaşanan bu gelişmeyi 1831 yılında II. Mahmut'un kendi resmî gazetesi olarak yayınlattığı "*Takvim-i Vakâyi*" takip etmiştir.[10]

Türk ve İslam toplumlarında basın, bilimsel çözümlemelerden çok doğrudan yaşanan güncel olaylara dayanmış, kitap yayınlarının getireceği bilgi birikiminden çok gazete kültürünün öne çıktığı bir döneme girilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nda gazetenin kitap yayınlarından daha fazla öne çıkması Avrupa'dan alınacak kültürün ters yönde etki etmesini beraberinde getirmiş, bunun yanı sıra maaşlarını devletten alan ve yayınlayacağı her haberde devlete bağlı olan gazete yazarları hiçbir zaman tam anlamıyla özgür bir yayın yapamamışlardır. Bu yazarlar yazdıkları yazılarda devletin çıkarlarını daima gözetmek zorunda kalmışlardır.[11]

Osmanlı İmparatorluğu'nda resmî gazetelerin yayın hayatına başlaması özel gazetelerin de önünü açmış ve bu bağlamda kurulan ilk özel gazete 21 Ekim 1860 tarihinde Agâh Efendi ve Şinasi Efendi tarafından yayınlanan "*Tercüman-ı Ahval*" olmuştur. Özgür basın adına atılan ilk adım sayılabilecek bu özel gazete, resmi konuların ve görüşlerin yanında dönemin var olan sosyo-ekonomik sorunlarını ve halkın dertlerini ele almıştır. Zaman içinde gazete yayınlarında halk mektuplarına ve ansiklopedik bilgilere de yer vermiştir. Tercüman-ı Ahval bu bağlamda dönemin diğer tüm gazetelerinden ayrılmış ve daha fazla okur kitlesinin ilgisini çekmiştir. Tercüman-ı Ahval gazetesinin bu yükselişi ve başarısı, 1840 yılında William Churchill tarafından

---

[9] Koloğlu, ss. 8-9.

[10] Alpay Kabacalı, **Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın**, Literatür Yayınları, İstanbul, 2000, s. 47.

[11] A. D. Jeltyakov, **Türkiye'nin Sosyo-Politik ve Kültürel Hayatında Basın**, Hürriyet Ofset Matbaacılık ve Gazetecilik, Ankara, 1979, ss. 33-34.

kurulan dönemin yarı resmî ilk Türkçe gazetesi olan "*Ceride-i Havadis*" i harekete geçirmiştir. Bu durum iki gazete arasında ciddi bir rekabet başlatırken, Tercüman-ı Ahval gazetesinin fikir ve açıklama özgürlüğünü en şiddetli biçimde savunması ve devletin yönetim sistemine sert eleştirilerde bulunması çıkışından altı ay sonra kapanmasına neden olmuştur.[12]

Bu dönemde özel basın özgür basını doğurmuş, Tercüman-ı Ahval'in kapanmasının ardından 1862 yılında Şinasi ve Namık Kemal tarafından "*Tasvir-i Efkar*" ismiyle yeni bir gazete yayım hayatına girmiştir. Bu yeni gazete aynı zamanda Yeni Osmanlılar Cemiyeti'nin de sözcüsü sayılmıştır. Kamuoyunun önemini her şeyin üzerinde tutan Tasvir-i Efkar gazetesi, daha ilk sayısında kamuoyunun hükümdar ve hükümetten yana değil, halktan yana olacağını vurgulamış, mali sorunlar, kent sorunları, eğitim ve sosyal sorunlar, dış politika sorunlarını çıkan yeni sayılarında dile getirmiştir. Bunların yanı sıra yazılarında halk dilini, sade anlatımı ve keskin fikri ön planda tutan bu gazetenin, eğitim ve edebiyat alanlarında yepyeni bir yaklaşımı ortaya koyduğu kabul edilmiştir.[13]

1867 yıllarına gelindiğinde ise Ali Suavi tarafından kurulan "*Muhbir*" gazetesi yayın hayatına başlamış, bu gazete daha değişik açıdan da olsa yine hükümeti eleştirmiştir. İlk iki özel gazeteden daha sert bir dille muhalefet yapan gazete özelliğine sahip olan Muhbir, 1867 yılında tam 55 sayı çıkarılmış yine aynı yıl içinde bir daha açılmamak üzere kapatılmıştır. Osmanlı basımının ilk 31 yılında sadece dört Türkçe gazete ve dergi çıkmış, "*Basiret*", "*Terakki*", "*Letâifî Asar*", "*Hakayık-ul Vakayı*", "*Mümeyyiz*", "*Ruznamei Âyine-i Vatan*", "*Diyojen*" ve "*İbret*" dönemin diğer özel gazeteleri arasında yerini almıştır. 1876 yılının son çeyreğine gelindiğinde ise Osmanlı basın hayatı II. Abdülhamid dönemine girmiş bu dönem "*Abdülhamid Rejimi*" olarak da adlandırılmıştır. II. Abdülhamid'in bu dönemde basının daha sıkı kontrol edilmesini istemesi basın özgürlüğünü kısıtlamış hükümeti ise zor duruma düşürmüştür. "*Tercüman-ı Hakikat*", "*Sabah*", "*İkdam*", "*Tarik*" ve "*Mizan*" tüm kısıtlamalara rağmen bu dönemde çıkmış ve dönemin en önemli gazeteleri olmuşlardır. "*Serveti-i Fünun*", dönemin en önemli dergilerinden biridir ve politik sınırlamalara rağmen yayın hayatında yerini almıştır.[14]

---

[12] M. Nuri İnuğur, **Basın ve Yayın Tarihi**, Çağlayan Kitabevi, İstanbul, 2005, ss. 181-184.
[13] İnuğur, ss. 192-193.
[14] Koloğlu, ss. 45-46.

Basın hayatına uygulanan bu baskı ve kısıtlamalar 23 Temmuz 1908 tarihinde ilan edilen II. Meşrutiyet ile son bulmuştur. II. Meşrutiyet'in ilanından bir gün sonra çıkan gazeteler sansürün denetimine girmeden piyasaya sürülmüş ve böylelikle otuz yıllık suskunluğa tepki gösterilmiştir. Basın rejimi bu yolla değişirken, yeni bir dönem başlamış, gazete ve dergi çıkarmak çok kolay bir iş haline gelmiştir. Bu dönemde basın, son otuz yılda söylenmemiş her şeyin söylenmek istendiği bir alan haline dönmüş, 1908 yılının sonuna gelindiğinde ise Anadolu'nun hemen hemen her kentinde Türk basımevleri kurulmuştur. I. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte 1914 tarihli geçici yasa ile askeri sansürün izni olmadan ordu ile ilgili haber yapılması yasaklanmış, tüm haberlerini özgürce dile getiren basın bu dönemden Mütareke yıllarına kadar suskun bir politikaya bürünmüştür. II. Abdülhamid döneminden devralınan İkdam, Sabah, Tercüman ve Saadet gazeteleri II. Meşrutiyet döneminde özgürlük savunucuları haline gelmişlerdir. Yine bu dönemde eski gazeteler yenilenmeye çalışılırken bir yandan da yeni gazeteler yayın hayatına girmiştir. "*Tanin*" ve "*Yeni Gazete*" bunlardan sadece ikisidir. Tanin Gazetesi İttihat ve Terakki'nin sözcüsü sayılırken birçok kez kapatılmış fakat farklı isimlerle yeniden yayınlanmıştır. Kısa zaman içinde İttihat ve Terakki'nin karşısına da birçok yayın organı çıkmış, "*İkdam*", "*Volkan*", "*Hukuk-ı Umumiye*" ve "*Mizan*" gibi gazeteler bunların başında sayılmıştır. Bu bağlamda II. Meşrutiyet dönemi birçok farklı fikir akımına şahitlik etmiş, bu akımlar basında özgürce yerini bulmuştur. [15]

I. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle birlikte Osmanlı İmparatorluğu dağılmış ve Anadolu'nun dört bir yanı itilaf devletlerinin işgaline uğramıştır. Anadolu'nun kurtuluşu adına başlatılan Millî Mücadele'yi ruhu dönemin basın yayın hayatına da yansımıştır. Bu dönemde basın Millî Mücadele'yi destekleyenler ve desteklemeyenler olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Millî Mücadele'ye destek veren yayınlar arasında, "*Hakimiyet-i Milliye*", "*Anadolu'da Yeni Gün*", "*Cumhuriyet*", "*İleri*", "*Akşam*", "*Vakit*", "*Yeni Adana*", "*Açıksöz*", "*Sebilürreşat*", "*Babalık*", "*Öğüt*", "*İstikbal*", "*Işık*", "*Güleryüz*" ve "*Albayrak*" gazete ve dergileri bulunmaktadır. "*Tevhid-i Efkâr*", "*Tanin*", "*Vatan*", "*Son Telgraf*", "*Toksöz*", "*İkdam*", Millî Mücadele aleyhine

[15] İnuğur, ss. 284-307.

yayınlar yapmışlardır. Bandırma'da yayınlanan "*Adalet*" gazetesi dışında kalan Türk basını Millî Mücadele'yi açıkça desteklemiştir.[16]

26 Ağustos 1922'de başlayan ve 9 Eylül 1922'de Yunan ordusunun denize dökülmesi ile son bulan Millî Mücadele başarıyla sona ermiş, Anadolu düşman işgalinden kurtulmuş ve ulus devleti inşa etme süreci başlamıştır. İlk olarak 1922'de saltanat kaldırılmış ve sonrasında 1923'de Cumhuriyet ilan edilmiştir. Saltanatın kaldırılmasına en büyük tepkiyi dönemin basın yayın hayatında yer alan Tevhid-i Efkâr Gazetesinin başyazarı Velid Ebuziyya yazılarıyla ortaya koymuştur.[17]

Mustafa Kemal Atatürk, bu zorlu dönemde basının kamuoyu üzerindeki etkisini çok iyi bildiği için Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Falih Rıfkı Atay, Celal Nuri İleri, Hakkı Tarık Us, Yunus Nadi Abalıoğlu, Mahmut Soydan, Mahmut Esat Bozkurt, Haydar Rüştü Öktem gibi gazetecilerin 1923 seçimleri ile milletvekili olarak Meclise girmelerini sağlamış, böylece Millî Mücadeleyi destekleyen yazarların Ankara'nın yeni ikliminde de etkin bir rol oynamalarını amaçlamıştır. Türk basın tarihinin en özgür dönemlerinden biri olarak kabul edilen bu dönem, Şeyh Sait İsyanı ile birlikte yeni bir biçim kazanmış, İstiklâl Mahkemeleri yeniden kurulmuş, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) "*Takrir-i Sükûn Kanunu*"nu yürürlüğe koymak zorunda kalmıştır.[18]

II. Dünya Savaşı XX. yüzyıla damgasını vuran bir hadise olmuş, insanlığın şahit olduğu en büyük felaketler yaşanmıştır. II. Dünya Savaşı, sadece savaşan ülkeleri değil, savaşa girmeyen ülkeleri de siyasi, sosyal ve ekonomik açıdan etkilemiştir. Savaşa girmemesine rağmen II. Dünya Savaşından etkilenen ülkelerden biri de Türkiye'dir. Dönemin hükümetinin izlemiş olduğu dış politika, ülkeyi savaşın yıkıcı sonuçlarından uzak tutmuş ve toprak bütünlüğünü korunmuştur. II. Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'de basın yayın hayatı ise, genel anlamda Türkiye'nin dış politikası, izlenen ekonomik politikalar, yaşanan savaşın kentleri ve toplumları sosyo-ekonomik açıdan ne şekilde etkilediği yönünde olmuştur.[19]

---

[16] Hasan Türker, **Türk Devrimi ve Basın 1922-1925**, Dokuz Eylül Yayınları, İzmir, 2000, ss. 7-13.

[17] Ergün Aybars, **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1995, s. 623.

[18] Suzan Kaya, **Takrir-i Sükûn Kanunu ve Uygulamaları**, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2001, ss. 109-123-134.

[19] Seher Boykoy, **II. Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye'nin Sosyo-Kültürel Yapısı,** (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İzmir, 2008, ss. 1-3.

II. Dünya Savaşının her alanda yarattığı olumsuz koşulları dönemin basın yayın hayatında da görmek mümkündür. Bu dönemde basının iç ve dış politikalar hakkında belirli yayınlar yapmasına müsaade edilmiş, fakat bazı durumlarda savaşın seyriyle ilgili haberler yapılmasına ülkede yaşanacak panik havasının önlenmesi adına denetim getirilmiştir. Dönemin yayınlarında hükümet politikasının belirlediği doğrultuda hareket edilmesi temel esas olarak belirlenmiştir. Yapılan yayınlar belirlenen esaslara uymadığı takdirde sıkı yönetim tarafından kapatılmıştır. Yine bu dönemin basınına Türkiye'de izlenilen denge siyaseti yansımış, savaş sebebiyle ülkede alınan önlemler ve toplumu ilgilendiren sosyo-ekonomik konulara basında geniş yer verilmiştir. II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye'nin basın yayın hayatı Alman, Müttefik ve Sovyet yanlısı olarak üçe bölünmüştür. Alman yanlısı "*Cumhuriyet*" ve "*Tasvir-i Efkar*", Müttefik yanlısı "*Ulus*", İngiliz yanlısı "*Yeni Sabah*" ve "*Tanin*", Mihver karşıtı "*Vatan*", Sovyet ve Alman yanlısı *"Tan"* gazeteleri yayınlarıyla döneme damgalarını vurmuşlardır.[20]

II. Dünya Savaşı'nı demokrasi ile yönetilen ülkelerin kazanması, 1945-1950 yıllarının "*Demokrasiye Geçiş Süreci*" olarak adlandırılan dönemin ana hatlarının belirlenmesinde çok önemli bir rol oynamıştır. Bu yıllarda Türkiye'de siyasal rejim önemli ölçüde değişmiş, 1945 yılında çok partili sisteme geçilirken, 1950 yılında yapılan seçimle 27 yıllık tek parti iktidarı yerini Demokrat Parti'ye (DP) bırakmıştır. Basın organlarında önceki yıllara kıyasla ifade edilemeyen konular yazılmaya başlanmış, basının dönemin olaylarını yorumlamasındaki temel anlayışı demokrasi olmuştur. Bu dönemde Cumhuriyet Halk Partisinin (CHP) sözcüsü "*Ulus*" ile DP'nin sözcüsü "*Vatan*" gazeteleri arasında başlayan tartışmalar zamanla diğer yayın organlarına da yayılmıştır. Yüzlerce dergi ve gazete yayınlarının ülkenin her yanına yayılması ile radyo kamuoyu oluşturma özelliğini yitirmiştir.[21]

Bu dönem için belli bir süre basının başlıca konusu Türkiye'nin II. Dünya Savaşı sırasında izlediği politika olmuştur. Çıkarılan gazetelerde denge siyaseti övülmüş, iktidar basın üzerindeki baskısını büyük oranda kaldırmıştır. Bu yılların basınında vurgulanan en temel şey, çok partili sistem içinde demokrasinin yaşatılması yönünde olmuştur. DP, bu yeni dinamizm içinde basını kendi lehine kullanmış ve

---

[20] Boykoy, s. 229.

[21] Nilgün Gürkan, **Türkiye'de Demokrasiye Geçişte Basın (1945-1950)**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1998, s. 461.

ortaya basın-DP ittifakı gibi bir tablo çıkmıştır. Tek parti döneminin tam tersi bir yol izleyen DP izlediği yolda başarılı olmuş, dönemin konularının TBMM'de açıkça tartışılabilmesi ve bu tartışmaların basın yoluyla halka ulaştırılması demokrasi açısından olumlu bir gelişme olarak kaydedilmiştir.[22]

1950'li Yıllarda Nevşehir'de Yerel Basın başlıklı tezin iki bölümden oluşmaktadır. Hazırlanan tezin ilk bölümü, Nevşehir'in coğrafi konumunu, kuruluş tarihini, il olma sürecini anlatmakta olup birinci bölümü oluşturan ikinci ana başlık ise DP döneminde Nevşehir'de Siyasi Hayat ve Nevşehir'in 1950-1960 Yıllarında Sosyo-Ekonomik Yapısı şeklindedir.

Nevşehir'de yerel basını ve matbaanın gelişimini anlatan tezin ikinci bölümü ise, DP döneminde Nevşehir'in siyasi, sosyal ve ekonomik yapısı hakkında bilgi veren yerel gazete incelemelerinden oluşmaktadır. Ankara Milli Kütüphane'nin ve Nevşehir İl Halk Kütüphanesi'nin arşivlerinden edinilen gazeteler ise sırasıyla; Nevşehir Gazetesi (1950), Demokrat Nevşehir Gazetesi (1954-1963), Demokrat Ürgüp Gazetesi (1955), Nevşehir'in Sesi Gazetesi (1956), Sesimiz Gazetesi (1957), Yeni Nevşehir Gazetesi (1959-1960) şeklindedir. Nevşehir Gazetesi (1950) tek sayı çıkmıştır ve tek bir ciltten oluşmaktadır. Demokrat Nevşehir Gazetesi (1954-1963), yedi ciltten oluşmaktadır. Demokrat Nevşehir Gazetesinin ciltlerinden sadece ikinci cildi (1954-1963) tezde incelenmiştir. Kalan ciltlerden ilki basım eksikliğinden kaynaklanan bilgi yetersizliğinden incelenememiştir. Üçüncü cildin Nevşehir İl Halk Kütüphanesi'nden alınan bilgi doğrultusunda kayıp olduğu öğrenilmiş ve bu sebeple incelenememiştir. Demokrat Nevşehir Gazetesinin dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci ciltleri ise, DP dönemini kapsamamaktadır. Demokrat Ürgüp Gazetesi (1955) bir yıl çıkmıştır ve tek ciltten oluşmaktadır. Nevşehir'in Sesi (1956) ve Sesimiz (1957) Gazeteleri bir yıl çıkmıştır ve tek bir ciltten oluşmaktadır. Yeni Nevşehir Gazetesi (1959-1960) iki ciltten oluşmaktadır. Tezde Yeni Nevşehir Gazetesinin, DP dönemini kapsayan sadece birinci cildi incelenmiştir.

DP döneminde Nevşehir'in basın hayatını inceleyen bu tez, Çağrı Pişkin'in yazmış olduğu DP döneminde Nevşehir başlıklı yüksek lisans tezinden içerik olarak ayrı olup, özellikle ikinci bölümümde bu farklılık göze çarpmaktadır. Hazırlanan çalışmayı Çağrı Pişkin'in tezinden ayıran en önemli unsur Nevşehir'in Demokrat

[22] Gürkan, ss. 95,142,464- 465,467.

Partili yıllarda basın üzerinden incelenmesi ve o dönemin gazetelerinin tek tek ele alınmasıdır.

Bu tezin amacı, Nevşehir'in DP dönemindeki durumuna basın yoluyla ışık tutabilmek, yazarın memleketine bir fayda sağlamak istemesidir.

BİRİNCİ BÖLÜM
MUŞKARA'DAN NEVŞEHİR'E

1.1. NEVŞEHİR'İN COĞRAFİ KONUMU

Nevşehir ili İç Anadolu Bölgesi'nde bulunmaktadır. 38° 12° ve 39° 20° kuzey enlemleri ile 34° 11° ve 35° 06° doğu boylamları arasında kalan Nevşehir'in yüzölçümü 5.476 km²'dir ve ülke topraklarının binde 7'sini kaplar. Kızılırmak Vadisi'nin güney yamacına kurulan Nevşehir il merkezi, Orta Anadolu'da Erciyes, Melendiz ve Hasan Dağı gibi eski yanardağların kül ve lavlarıyla oluşan çok geniş bir plato üzerinde yer alır. İl merkezinin yükseltisi 1.150 metredir. Yöresel açıdan; doğudan Kayseri'nin Yeşilhisar, İncesu ve Merkez ilçesi, kuzeydoğudan Yozgat'ın Boğazlıyan ve Şefaatli ilçesi, kuzey ve kuzeybatıdan Kırşehir'in Çiçekdağı, Merkez ve Mucur ilçesi, güney, güneybatı ve batıdan Niğde ili ve Aksaray'ın Ortaköy ilçesi ile çevrilidir. Yüzey şekilleri açısından ise doğuda Hodul Dağı ve uzantıları, kuzeyde Deliceırmak Vadisi, güney ve güneybatıda Erdaş Dağı uzantıları arasındadır. %97'si tarıma elverişli olan Nevşehir topraklarının %56'sı platolarla, %29'u ovalarla, %18'i ise dağlarla çevrilidir.[23]

Roma İmparatorluğu zamanında yaşamış, Antik Dönem yazarlarından olan Strabon, "*Geographika*" adlı kitabında Kapadokya'dan bahsetmiş, bölgenin sınırlarının güneyde Toros Dağları, batıda Aksaray, doğuda Malatya ve kuzeyde Doğu Karadeniz kıyılarına kadar uzanan geniş bir alanı kapsadığını belirtmiştir. Bugünkü Kapadokya Bölgesi ise Nevşehir, Aksaray, Niğde, Kayseri ve Kırşehir illerinin var olduğu sınırlardır. Kayalık Kapadokya Bölgesi olarak bahsedilebilecek alan ise daha dar olmakla birlikte, Uçhisar, Göreme, Avanos, Derinkuyu, Ürgüp, Kaymaklı ve Ihlara bölgesinden ibarettir.[24]

Tarihi geçmişi milattan önceye dayanan bu bölge, Erciyes ve Hasan Dağı arasındaki volkanik yöreye girmektedir. Kızılırmak İç Anadolu Bölgesi'ni büyük oranda şekillendirmiş, bu şekillendirmeyi uzun yıllardır biriken yanardağ kül ve lavları büyük bir plato oluşturarak tamamlamıştır. Denizden yüksekliği yaklaşık 1150 metre

[23] Taha Parla (Ed.), "Nevşehir", **Yurt Ansiklopedisi**, Cilt:8, Anadolu Yayınları, 1982-1983, s. 6052.
[24] Murat E. Gülyaz, **Dünya Mirasında Kapadokya**, Seçil Ofset, İstanbul, 2010, s. 5.

olan bu bölgenin Batısını Damsa Çayı Platosu oluştururken, Kuzeyin de ise engebeli alanlar, dağ ve tepeler bulunmaktadır.[25] Nevşehir ilinde yüzölçümleri en büyük olan ilçeler; Avanos 993 km², Gülşehir 956 km², Kozaklı 706 km² şeklindeyken, yüzölçümleri en küçük olan ilçeler ise sırasıyla; Merkez 535 km², Acıgöl 490 km² ve Derinkuyu 445 km²'dir.[26]

1.2. NEVŞEHİR'İN KURULUŞ TARİHİ VE İL OLMA SÜRECİ

Nevşehir'in tarihi çok eski yıllara dayanmaktadır. Sınırları belirtilerek, Amasyalı Strabon'un "*Geographika*" isimli eserinde ilk kez tanımlanmıştır. Nevşehir bölgesi adı geçen eserde "*Kappadokia*" olarak adlandırılmış, bu bölgeden coğrafik açıdan çeşitli şekillerle meydana gelen yer olarak bahsedilmiştir. Yıllar içerisinde sık sık değişen Kapadokya'nın sınırları güneydoğuda Kommagene, doğuda Armenia, kuzeybatıda Galatia, kuzeyde Pontos, güneyde Kilikya bölgeleriyle çevrilidir. Kappadokia Bölgesi'nin Strabon'un tarifiyle Karadeniz'den Toros'a kadar uzanmaktayken günümüzde ise bu sınırlar geniş anlamda Kırşehir, Nevşehir, Aksaray, Niğde, Kayseri ve Malatya'nın tamamını, Ankara'nın doğusu Yozgat ve Sivas'ın güneyini, Adana'nın kuzeyini içine alan bölgelerden oluşmaktadır.[27]

Nevşehir tarihinin günümüzden beş bin yıl kadar öncesine dayandığını söylemek mümkündür.[28] Buna karşılık Nevşehir'de yazılı tarih öncesine ışık tutacak kaynaklar oldukça azdır. Bu yöreye ait tarih öncesine dayanan tek araştırma, 1964-1966 yılları arasında İngiliz Arkeoloji Enstitüsü Ankara Şubesince yapılmıştır. Ian Todd öncülüğünde yapılan bu araştırmanın amacı İç Anadolu Bölgesindeki Neolitik (Yenitaş) Dönemini aydınlatmak olmuştur. Araştırmanın sonucunda Nevşehir-Niğde yöresi başta olmak üzere Neolitik Döneme ait birçok yerleşim yeri olduğu saptanmıştır. Bu yerleşim yerlerinin Nevşehir ili içinde kalan kısmı, İğdeli Çeşme, Aksaray-Nevşehir yolunun kuzeyinde, Acıgöl'ün 4 km batısındadır. Nevşehir'in asıl

---

[25] Ercüment Gençer ve diğerleri, **Cumhuriyetin 50. Yılında Nevşehir 1973 İl Yıllığı**, Tisa Matbaacılık, Ankara, 1973, s. 9.

[26] Nevşehir Belediye Başkanlığı, **İstatistiklerle Nevşehir 2009**, Anıt Matbaa, Ankara, 2010, s. 1.

[27] Erden Egemen Terzioğlu, **Kapadokya Yerleşim Tarihi İçerisinde Nevşehir**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2018, ss. 3-4.

[28] Mustafa Dinleyen, **Nevşehir'de Halk İnançları**, Nevşehir Belediyesi Kültür Yayınları Dizisi, Nevşehir, 2012, s. 15.

yerleşme tarihini ise Asur Ticaret Kolonileri Çağı (M.Ö. 3000-1750) ile başlatmak mümkündür. İlin komşusu konumundaki Kayseri'de bulunan Kaniş Karumu Asur ticaret kolonilerinin merkezidir.[29]

Asur Ticaret Kolonileri Çağı'nda Nevşehir "*Katpatuka*" şeklinde anılırken, klasik çağlarda ise bu isim yerini "*Kapadokya*"ya bırakmıştır. Günümüzde de Kapadokya olarak anılan yerleşim yerinin sınırları Kayseri-Niğde-Aksaray ve Nevşehir şeklinde olmakla birlikte, bu bölgenin bilinen en eski adı ise "*Nyssa*" (Nissa)'dır. Nevşehir yöresinde yapılan kazı çalışmaları ışığında Asurlular'dan sonra Kapadokya Bölgesinin Hitit egemenliği (M.Ö. 1750-1200) altına girdiğini söylemek mümkündür. Bölge Hitit egemenliğine girene kadar yörede küçük, bağımsız birçok topluluk var olmuştur.[30] Nevşehir, kuzeyde Kırşehir, doğuda Kayseri, güneyde Niğde, kuzeybatıda Ankara gibi Hitit merkeziyle çevrili olup, Hitit Devleti'nin "*Aşağı Memleket*" olarak adlandırdığı sınırlar içinde kalmıştır. Hacıbektaş Kasabasının "*Sulucakarahöyük*" olarak bilinen Hacıbektaş Höyüğünde, Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi tarafından ilk kez 1967 yılında kazı çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalar sonucunda elde edilen bulgular Kapadokya Bölgesinde Hitit egemenliğinin varlığını desteklemiş, bu dönemi oldukça aydınlatmıştır. Bunun yanı sıra Hacıbektaş Höyüğünde Hititler'in dışında Roma, Geç Roma, Bizans ve Frig dönemlerine dayanan bulgular da bulunmuştur.[31]

Hitit egemenliğine M.Ö. 1200 yılında son veren Frigler, daha sonra Orta Anadolu'ya hâkim olmuşlardır. Bölgeyi Frigler'den kurtaran krallık ise Tabal Krallığı olmuş, çok geniş bir alana yayılan bu krallıktan sonra ise bölgeye Pers İmparatorluğu ve Kapadokya Krallığı (M.Ö. 585-332) hâkim olmuştur.[32] Bu büyük krallığın başkenti Kayseri olurken, tüm Anadolu'yu da egemenliği altına almıştır. Kapadokya Krallığı'nın hakimiyeti 300 yıl sürmüş, daha sonra bu krallık Roma İmparatorluğu'nun (M.S. 17-395) himayesine girmiştir. Romalılar'ın Kapadokya hakimiyeti, kuzeyde Samsun, güneyde Kilikya, batıda Tuz Gölü ve doğuda Fırat'a kadar uzanmıştır.[33] Nevşehir ve civarı Romalılar'ın eline geçmiş fakat Nyssa yavaş yavaş eski önemini yitirmeye başlamıştır. Romalılar'ın bu bölgeye neden önem vermedikleri ise

[29] Parla, s. 6064.
[30] Gençer ve diğerleri, s. 3.
[31] Parla, ss. 6064-6065.
[32] Gençer ve diğerleri, s. 3.
[33] Parla, ss. 6065-6066.

bilinmemektedir.[34] Bölgenin Ankara'yı Kayseri'ye bağlayan yolun üzerinde olması önemini arttırmıştır. Venessa (Avanos), Zorapassus (Gülşehir), Korama (Göreme) ve Matina (Avcılar) ise bölgenin en önemli yerleşim merkezleridir. M.S. 53 yılına gelindiğinde misyonerlik gezisi için Göremeden geçen Misyoner Paulus, bu bölgeyi kiliselerin kurulması için uygun bulmuş ve böylece bölgede Hristiyanlığı başlatmıştır. Doğa olayları sonucu meydana gelen bu bölge, savaştan ve zulümden kaçan Hristiyanların sığınak noktası olmuştur. IV. yüzyılın sonlarında manastır hayatı başlamış, III-IX. yüzyıllar arasında ise bölge Hristiyanlığın en önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir. X. ve XI. yüzyıllara gelindiğinde ise büyük eserler meydana getirilmiş; Göreme'de Tokatlı Kilise, Elmalı Kilise, Çarıklı ve Karanlık Kilise bunların başında gelmiştir.[35]

M.S. 395 yılında Roma İmparatorluğu Doğu Roma ve Batı Roma olarak ikiye ayrılırken Nevşehir ve bölgesinde de Bizans Dönemi (M.S. 397-1071) hüküm sürmeye başlamıştır. Roma İmparatorluğu'nun parçalanıp yörenin Bizans Devlet yönetimine girdiği bu çağlarda Anadolu artık Hristiyanlığın da merkezi konumuna gelmiştir. Göreme, Soğanlı, Ihlara bölgeleri manastır ve kiliseleri ile tam bir misyoner yetiştirme merkezi haline gelmişler, burada misyoner yetiştirerek Ortadoğu'ya ve Kuzey Afrika'ya din adamları göndererek propaganda çalışmaları yürütmüşlerdir. Yine bu dönemde Kapadokya'ya doğudan Sasani saldırıları gelmeye başlamış, Hititler döneminde ev olarak kullanılan mağaralar yeraltı sığınakları haline gelmiştir.[36]

Bizans İmparatorluğu Kapadokya ve yöresindeki egemenliğini, Büyük Selçuklular'ın Anadolu'ya hâkim olmak için düzenledikleri akınlar sonucunda kaybetmiştir. Kapadokya Bölgesinin yeni sahibi olan Büyük Selçuklular (1071-1299), bu bölgeye ilk seferlerini 1067 yılında düzenlemişlerdir. Akınlarına 1069 yılına kadar devam eden Selçuklular Karaman ve Konya'yı ele geçirmeyi başarmışlar, Kapadokya Bölgesine istedikleri an girip çıkacak konuma gelmişlerdir. Büyük Selçuklu Devleti için Kapadokya Bölgesi Anadolu'nun kalbi konumundadır. Bununla birlikte Kapadokya, Bizans'ın batı toprakları sayıldığı için Selçuklar tarafından stratejik bir öneme sahip olmuş bu da beraberinde Selçuklular'ın ve Bizans'ın bu topraklar

[34] Osman Yalçın, **Nevşehir**, Özyürek Yayınevi, İstanbul, 1961, s. 5.
[35] Gençer ve diğerleri, ss. 4-5.
[36] Emrullah Güney, "Nevşehir-Ürgüp Yöresinin Yerleşme Tarihçesi", **Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı:1, 1993, s. 52.

üzerindeki uzun yıllar devam mücadelesini getirmiştir. Mücadelenin Selçuklular lehine sonuçlanmasıyla birlikte Kapadokya Selçuklular'ın başkenti sayılabilecek kadar Türk egemenliğinin ve nüfusun var olduğu bir bölge konumuna gelmiştir.[37]

Türkler'in "*Muşkara*" ismini verdiği bölge Selçuklular'ın yıkılışından sonra önce İlhanlılar'ın himayesine girmiş, bunu XIV. yüzyılın ortalarında Eretnaoğulları ve Karamanoğulları takip etmiştir. XIV. yüzyılın sonuna doğru gelindiğinde ise Muşkara artık Osmanlı Devleti'nin egemenliği altına girmiştir. Osmanlı Devleti'nin devir aldığı bu dönemde Muşkara, 10-12 hanelik küçük bir köy konumundadır ve Niğde'ye bağlıdır. 1718 yılında doğum yeri Muşkara olan İbrahim Paşa'nın[38] sadrazamlığa getirilmesi, Muşkara ve bölgesi için de yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Osmanlı Devleti'nin uzun zamandır içinde bulunduğu savaş ortamına son veren İbrahim Paşa, ülke genelinde Lâle Devri olarak bilinen yenileşme ve kalkınma dönemini başlatmıştır. Yenileşme adına atılan önemli adımlar İstanbul'da olmasına rağmen İbrahim Paşa doğduğu memleketi olan Muşkara'yı unutmamış, dönemin padişahı olan III. Ahmet'in de destekleriyle bu bölgeye yeni bir şehir inşa etmeye başlamıştır.[39]

Muşkara bölgesinin idari, ekonomik ve mülki merkezi Ürgüp olup, İbrahim Paşa bu merkezin 1712 yılında Muşkara'ya nakil edilmesini sağlamıştır. İbrahim Paşa sayesinde atılan bu ilk adımlar Muşkara'nın yeni bir şehir olmasındaki ilk gelişmeler olarak göze çarpmaktadır. Bölgeyi geliştirmek için çalışmalara devam eden İbrahim Paşa, 1722 yılına gelindiğinde Muşkara'nın nüfusunu arttırmak için önemli hamleler başlatmış, iskân politikası bunların başında gelmiştir. Padişah III. Ahmet'in emriyle

---

[37] Seyhun Şahin, "Kapadokya Bölgesi'nin Selçuklular Tarafından Fethi ve Kapadokya Hâkimi Hasan Bey (Ebu'l Gazi), **Nevşehir'in Tarihi Yolculuğu**, (Ed. İlyas Gökhan), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları, Nevşehir, 2015, ss. 91-92,96,107.

[38] Nevşehirli Damat İbrahim Paşa: Muşkara köyünde doğmuştur. İzdin voyvodası olarak anılan Ali Ağa'nın oğlu ve Nevşehir'in kurucusudur. 20'li yaşlarında İstanbul'a gelen İbrahim Paşa buradaki akrabalarının yardımı ile Saray-ı Hümayun helvacıları arasına girmiş, kısa zamanda da zekâsı, yeteneği ve çok çalışmasıyla kitabet hizmetine geçmiştir. 1703 yılında tahta geçen III. Ahmet, İbrahim paşanın üstün gayretini fark etmiş ve onu devletin önemli işlerinde çalıştırmaya başlamıştır. İlk önce Sadaret Kethüdası sonra Rikâbi Hümayun kaymakamlığı yapmış, 1717 yılında III. Ahmet'in kızı Fatma Sultan'la evlenmiştir. Bu tarihten sonra kendisine Damat İbrahim Paşa denmiş, bir yıl içinde de devletin en yüksek mevkii olan sadrazamlık görevine getirilmiştir. Damat İbrahim Paşa, zaman içinde kendini geliştirmiş, oldukça kültürlü biri haline gelmiştir. Osmanlı Devleti'nin ilerlemesi için elinden geleni yapan Damat İbrahim Paşa, Lâle Devri olarak tarihe geçen dönemin mimarı olmuştur. 12 yıl boyunca sadrazamlık görevinde kalmış, 1730 yılında meydana gelen Patrona Halil İsyanı'nda III. Ahmet tahttan indirilirken, Damat İbrahim Paşa'da canında olmuştur. Yalçın, ss. 12-13.

[39] Nevşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, **Bir Şehrin Doğuş Hikayesi "Nevşehir-i Dilara" Belgelerle Nevşehir'in Kuruluşu**, Simtel Ofset Matbaacılık, Nevşehir, 2014, s. 6.

Muşkara'nın çevresindeki sancaklardan olan Niğde, Aksaray, Kırşehir ve Kayseri'den nüfus nakli başlatılmıştır. Muşkara'ya çevre sancaklardan insan çekerek nüfusun arttırılması amaçlanmış, göçün önünü açmak ve teşvik etmek adına Muşkara'ya yerleşeceklerden vergi alınmayacağı vaat edilmiştir.[40]

XVIII. yüzyılda İbrahim Paşa'nın uyguladığı özel iskân politikası bölgeye her yönden faydalı olurken, bu politikanın sonucunda Muşkara'nın içine ve köylerine hem yakın hem uzak bölgelerden birçok Türkmen oymakları yerleştirilmiştir.[41] Muşkara'nın nüfusunu arttırabilmek için devlet buyruğu ile bölgeye yerleştirilen Türkmen oymaklarının adları şu şekildedir;

- **Boynuincelü:** 800 ev olarak Muşkara'ya getirilmişler, buranın kentleşmesi için en büyük işlevi göstermişlerdir.
- **Bekdik:** 79 ev olarak gelmişler, Kahveci Dağı'nın yamaçlarına ev yaparak buraya yerleşmişlerdir.
- **Karacakürt:** Kızılırmak'ın kuzeyine evler kuran bu oymak, 59 ev olarak Kırşehir'den getirilmiştir.
- **Heriklü:** 107 ev olarak Avanos ve Gülşehir'in çevrelerine yerleşmişlerdir.
- **Sarılar:** Sarılar Köyü'ne yerleşen bu Türkmen Oymağı Avanos'un Sarılar köyüne bugünkü adını veren oymaktır.
- **Çayan (Çapan):** Hangi bölgeye yerleştikleri bilinmemekle birlikte 120 ev olarak bölgeye gelmişlerdir.
- **Karahacılu:** 18 ev olan bu oymak Niğde, Aksaray, Kayseri yöresine gelmişlerdir.
- **İnallu:** Acıgöl yani İnallu köyüne XVIII. yüzyılda yerleşen bu oymak, Oğuzlar'ın Bozok koluna bağlıdır.
- **Eskil Türkmenleri:** Bugünkü Eskil Mahallesi'ni oluşturan bu oymak 43 evlidir.
- **Karacaaraplu:** 6 ev olarak gelip Muşkara'ya yerleşmişlerdir.
- **Kızılkoyunlu:** 65 ev olarak gelen bu oymak, Avanos'a yerleşmişlerdir.
- **Danişmendlü:** 25 ev olarak gelmiş ve Muşkara'ya yerleşmişlerdir.
- **Musahacılu:** 35 ev olarak gelen bu oymak, Musahacılı Köyü'nü kurarak buraya yerleşmişlerdir.

---

[40] **Bir Şehrin Doğuş Hikayesi "Nevşehir-i Dilara" Belgelerle Nevşehir'in Kuruluşu**, s. 6-7.

[41] Zeynep Korkmaz, "Nevşehir'in Anadolu Kültür ve Dil Tarihindeki Yeri", **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, Sayı: 632, 2004, s. 137.

- **Şereflü:** 85 ev olarak bölgeye gelen bu oymak, Sadıklu Mahallesi'ni kurarak buraya yerleşmiş, nüfusu arttırmada önemli bir rol oynamışlardır.[42]

Muşkara'ya iskân eden bu Türkmen oymakları bugünkü halkın büyük bir çoğunluğunu oluşturmaktadır. III. Ahmet'in emriyle İbrahim Paşa'nın uygulamış olduğu bu politika ile Muşkara yeni bir yer haline gelmiş fakat bu bölge en büyük nüfus yoğunluğunu bu dönemde değil, Cumhuriyetin ikinci yılında gerçekleştirilen Türk-Rum mübadelesi sırasında yaşamıştır. Anadolu'da yaşayan Hıristiyanlarla Yunanistan'da yaşayan Türkler değiş-tokuş hareketine tabi tutulmuş, bu durumdan etkilenen bölge Muşkara ve çevresi olmuştur. [43]

İbrahim Paşa'nın, Muşkara'nın nüfusunu arttırmaya yönelik attığı adımları imar faaliyetleri takip etmiştir. Padişah III. Ahmet, İbrahim Paşa'nın bu bölgede vakıf kurmasına izin vermiş, kurulan vakıf sayesinde imar faaliyetleri ve şehrin altyapı çalışmaları hızlanmıştır. İbrahim Paşa'nın kurmuş olduğu vakıf sayesinde şehre okul, medrese, cami, han, hamam, imarethane, çeşme ve dükkanlar yapılmaya başlanmış, şehrin merkezine de büyük bir kale (bugünkü Nevşehir Kalesi) inşa edilmiştir. Muşkara'da başlatılan bu yenileşme çalışmaları için İstanbul'dan en iyi ustalar getirilirken, bu imar işlerinin masrafını karşılamak için ülkenin birçok yerinden gelir kaynağı oluşturulmuş ve bu kaynaklar vakfa bağlanarak para akışı sağlanmıştır.[44] 1725 yılına gelindiğinde ise Muşkara artık şehir halini almıştır. Bunun üzerine İbrahim Paşa, Karaman valisine, Niğde mutasarrıfına ve Muşkara kadısına fermanlar göndererek Muşkara'nın adını yeni şehir anlamına gelen "*Nevşehir*" ile değiştirmiştir.[45]

1730 yılında çıkan Patrona Halil İsyanı ile birlikte III. Ahmet tahttan indirilmiş, Damat İbrahim Paşa ise öldürülmüştür. İbrahim Paşa'nın öldürülmesinden sonra Nevşehir'de başlatılan yenileşme hareketi zaman zaman ihmal edilmiş, bölgeye yerleşen Türkmen oymaklarının bazıları bölgeyi terk etmişlerdir. Buna rağmen İbrahim Paşa'nın hayattayken oluşturduğu alt yapı sayesinde Nevşehir kaza olma özelliğini sürdürmüştür. Nevşehir, Osmanlı Devleti'nin yıkılışına kadar önce Konya

---

[42] Güney, ss. 58-59-60.
[43] Güney, s. 60.
[44] **Bir Şehrin Doğuş Hikayesi "Nevşehir-i Dilara" Belgelerle Nevşehir'in Kuruluşu**, s. 7.
[45] Remzi Rehber, **Nevşehir ve Göreme**, Yeni Matbaa, Ankara, 1961, s. 7.

eyaletine bağlı sancak merkezi olmuş daha sonra 1877 yılında Niğde sancağına bağlı bir kaza merkezi olmuştur.[46]

Osmanlı Devleti'nin yıkılma süreci olan Millî Mücadele yılları Nevşehir'de de kendini göstermiştir. Millî Mücadele sırasında Nevşehir Niğde'ye bağlı kaza konumundadır ve askeri olarak da 12. kolorduya bağlı 11. tümenin denetim alanı içindedir. Bu tümenin en önemli cephanelerinden birisi Nevşehir'de bulunurken, Sivas Kongresi'nin ardından burada bir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurulmuştur. Bu gelişmeyi Avanos'ta ve Hacıbektaş'ta kurulan Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri takip etmiştir. Millî Mücadele devam ederken Nevşehir'de meydana gelen bir başka önemli olay ise Mustafa Kemal Paşa ve Ali Fuat Paşa'nın Hacıbektaş'a gelerek, tekke şeyhi Salih Niyazi Baba ve Çelebi Cemalettin Efendi ile görüşmeleridir. Bu görüşmenin sonunda tekke şeyhi Mustafa Kemal Paşa'ya ve Ali Fuat Paşa'ya Millî Mücadele için maddi ve manevi desteğini vereceğini söylemiştir. Nevşehir ve çevresi Millî Mücadele'de işgal edilen bölgelerden olmamasına rağmen önemli derecede askeri ve siyasi destek sağlamış, işgallere karşı en şiddetli biçimde tepki göstermiştir. Ayrıca, Millî Mücadele'nin yaşandığı bütün cephelere Nevşehir, Ürgüp, Avanos ve Gülşehir'den birçok kişi katılarak şehit düşmüştür.[47]

Nevşehir ve bölgesi, gerek Anadolu'nun merkezinde yer almasıyla konumundan dolayı Gerekse doğal oluşumu ve çok zengin tarihsel geçmişi ile dünyanın en önemli kültürel değerlerinden birisidir. Bundan dolayı UNESCO tarafından "*Dünya Doğal ve Kültürel Miras*" listesine alınmıştır.[48] Günümüzde il merkezi ve çevre illeri ile birlikte önemli bir turistik merkez halinde olan Nevşehir, 1954 yılında 6429 sayılı konunla Niğde ilinden ayrılarak il yapısına kavuşmuştur.[49]

---

[46] Ercüment Kuran, "XVIII. ve XIX. Yüzyıllarda Nevşehir", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 15, 1997, s. 168.

[47] Hamdi Doğan, "Millî Mücadele'de Nevşehir ve Çevresi", **Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü**, Cilt: 13, Sayı: 29, 2012, ss. 59-60,68.

[48] Terzioğlu, s. 3.

[49] Mehmet Aldan, "Nevşehir" **Türk Dili Aylık Dil Dergisi**, Cilt: 6, Sayı: 440, 1988, s. 111.

1.3. DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİ'NDE NEVŞEHİR'DE SİYASİ HAYAT (1950-1960)

II. Dünya Savaşı'ndan sonra siyasi hayatında büyük bir değişiklik yaşayan Türkiye Cumhuriyeti, 1945 yılında çok partili hayata geçmiştir. Bu değişiklik Türk siyasal tarihinde bir devrin kapanması, yeni bir devrin açılması demek olmuştur. Bu yeni dönemin baş temsilcisi ise Demokrat Partidir. 7 Ocak 1946 tarihinde resmen kurulan DP, II. Dünya Savaşı ile birlikte bunalıma sürüklenmiş olan Türkiye'yi kurtarmanın tek yolunun demokrasi olduğunu savunmuştur.[50] Uzun yıllar sonra ilk kez DP'nin kuruluşu ile ayağa kalkan halkın bu hareketinin altında yatan sebep ise ekonomik ve siyasal düzen içindeki temel sorunlar olmuştur. Türkiye'de çok partili hayata geçilen yıllarda Nevşehir henüz Niğde'ye bağlı bir kaza konumundadır. Henüz il olmamasından dolayı DP'yi iktidara getiren 1950 genel seçimlerine katılamayan Nevşehir, 1954 yılında Niğde'ye bağlı kaza konumundan çıkarak il olmuştur.[51]

1.3.1. Demokrat Parti'nin Nevşehir'de Örgütlenmesi (1954)

DP tüm ülke genelinde teşkilatlanmaya başlamadan önce kendisine TBMM'de yer verilmesini istemiştir. Bu isteğin 16 Ocak 1946'da cevap bulması ile birlikte DP'nin de teşkilatlanma süreci başlamıştır. Bununla birlikte, ülkenin hemen her yerinde teşkilatlanma ve örgütlenme süreci başlatan DP'nin bu hareketinde Celal Bayar etkin bir rol oynamıştır.[52]

DP kurulmasının ardından örgütlenmeye ilk olarak il merkezlerinden başlanmıştır. Büyük bir hızla ilerleyen bu süreci Anadolu'da yapılan örgütlenme çalışmaları izlemiştir. Anadolu'nun dört bir yanında örgütlenmeye başlayan DP, birçok yerde köylere kadar ulaşarak büyük bir yol katetmiştir. Hız kesmeden örgütlenme çalışmalarına devam edilmiş, bucak, ocak, ilçe ve il kongreleri düzenlenmiştir. Bu süreçte köylere kadar ulaşan Demokratlar, izlediği bu politikayla

---

[50] Cem Eroğul, **Demokrat Parti: Tarihi ve İdeolojisi**, Yordam Kitap, İstanbul, 2013, ss. 7-8.

[51] Samet Ağaoğlu, **Demokrat Partinin Doğuş ve Yükseliş Sebepleri Bir Soru**, Baha Matbaası, İstanbul, 1972, ss. 8-9.

[52] Merve Uçak, **Türkiye'de Tek Parti Döneminde Sosyal Politika Anlayışı (1950-1960)**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırklareli, 2021, s. 33.

halkın arasında yer almış ve halkın meseleleri ile yakından ilgilenmeye başlamışlardır. Halkın meseleleri ile yakından ilgilenmeyi amaçlayan Demokratlar, bunu parti program ve tüzüğüne de taşımışlardır. Yurdun her yanında yapılan teşkilatlanma çalışmalarında izlenilen bu politika başarılı olmuş, halk dilek ve şikayetlerini bucaklardan ocaklara, ocaklardan da ilçe ve illere aktarma imkânı bulmuştur.[53]

DP'nin uygulamış olduğu halk politikaları yanında hızla örgütlenmesi dönemin iktidarı olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin dikkatini çekmiştir. Bu süreçten sonra DP'nin örgütlenme çalışmalarının hızını kesmeye çalışan CHP başarılı olamamış, DP artık yurdun her yanında teşkilatlanmıştır. DP'nin kurucu liderinin tüm teşkilatlanma sürecine fiilen katılması baskı ve tereddütlerin engellenmesindeki en büyük etken olmuştur. Bunun yanı sıra, DP'nin teşkilatlanma sürecini en iyi şekilde yönetmesinin ve başarılı olmasının altında halkın DP'nin gerçek bir muhalefet partisi olduğuna, halkın sorunlarını halkın içine girerek çözeceğine olan inanç yatmaktadır.[54] Kuruluşundan hemen sonra 16 il ve 36 ilçede teşkilatlanmasını tamamlayan DP, bundan yaklaşık üç ay kadar kısa bir süre sonra da 26 il ve 75 ilçede teşkilatlanma sürecini tamamlamıştır. Bu süreçten sonra DP, halkın gözünde muhalefet olarak yer edinmiş ve en hızlı şekilde yayılmaya devam etmiştir. DP'nin bu başarısına karşı oldukça tedirgin olan CHP'nin aldığı önlem ise ülkeyi 23 bölgeye bölerek, bölgelere gönderilen müfettiş sayılarını arttırmak şeklinde olmuştur. Müfettişler taşrada dahil gittikleri her yerde DP'ye ve izlediği örgütlenme politikasına karşı baskı kurmuşlar ama yine de muhalefet partisinin yükselmesinin önüne geçememişlerdir. Halkın o dönem içinde bulunduğu sorunları en iyi şekilde analiz eden DP, bu süreçte halkın devletten ne beklediğini çok iyi bilmiş ve ona göre bir yol çizmiştir.[55]

Aynı zamanda seçim yılı da olan 1954'e gelindiğinde muhalefet ve iktidar ilişkileri tamamen gerginleşmiştir. Bu başarı karşısında sert önlemler alan CHP, DP'nin de muhalefete karşı tedbirler almasına neden olmuştur. Seçim öncesi oluşan gergin ortamda muhalefet konumundaki CHP, DP'yi partizanlıkla ve demokratik

---

53 Kübra Gürcan, **Demokrat Parti'nin İç Anadolu Kongreleri (1946-1950)**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar, 2017, s. 80.

54 Uçak, ss. 33-34.

55 Gürcan, ss. 19-20.

ideale ihanet etmekle itham etmiş, DP ise CHP'ye aşırı hürriyetçi benzetmesi ile karşılık vermiştir.[56] CHP'nin bu sert tutumu karşısında Adnan Menderes,

> *Partimizin ilk kuruluş zamanlarında iktidar partisi yumuşak ve samimi göründü. Kısa bir müddet sonra partimizin yurdun her tarafında kuvvetlenmeye başladığı görülünce bu durum birdenbire değişti. Partimizin henüz kurulmayan yerlerde kurulmamasını, kurulmuş yerlerde de dağılmasını hedef tutan tedbirler ve tazyikler bütün şiddetiyle başladı. Anlaşılıyor ki, Halk Partisinin, ilk kuruluş zamanlarındaki yumuşak ve tahammüllü hareketi partimizin hükümet ve iktidar partisi karşısında bir türlü yerleşemeyeceği, inkişaf edemeyeceği ve kuvvetlenemeyeceği kanaatinden ileri gelmekteymiş.*

sözleriyle görüşlerini belirtmiştir.[57] 1954 seçimleri yaklaşırken gerginleşen ortamın bir nedenini de Millet Partisi'nin (MP) kapatılması ve CHP'nin tüm mallarını hazineye devretmesi ile ilgili çıkarılan kanun oluşturmuştur. Bunun yanı sıra tüm ülkede devam eden teşkilatlanma sürecinin yanına seçim programını da ekleyen DP, büyük bir hızla çalışmalarına devam etmiş, DP sözcüleri DP'nin iktidar olması durumunda hizmetlerinde tamamen halkın çıkarlarını gözeteceğini sık sık vurgulamıştır.[58]

1954 seçim yılı aynı zamanda, Nevşehir'in 6429 sayılı kanunla il olduğu tarihtir. Bu tarihten sonra il yapısına kavuşan Nevşehir'de DP, Nevşehir ilçe teşkilatlarını kurmaya başlamıştır. 20 Eylül 1953 tarihinde, ilçe kongresini gerçekleştiren DP'nin bu hamlesi halk tarafından büyük bir ilgiyle karşılanmıştır. Yapılan kongreye DP Kayseri-Niğde Müfettişi Hüseyin Ülkü, Aksaray Belediye Reisi gibi önemli isimler katılmışlardır. Kongrede genel sorunlardan bahsedilmiş ve bu sorunlara çözümler aranmıştır. DP'nin yaptığı sadece 1957 seçimlerinde katılabilen Nevşehir'de başta DP olmak üzere CHP ve Cumhuriyetçi Millet Partisi (CMP) faaliyetlerde bulunmuştur. Kongrelerine tüm hızıyla devam eden DP Nevşehir teşkilatı, 1955 yılına gelindiğinde ise ilçe, bucak ve ocaklarda yaptığı kongrelere ağırlık vermiştir. DP'nin hızla yükselen başarısı tüm ülkede görüldüğü gibi

---

[56] Fatma Alev Atayakul, **Türkiye'de Demokrat Parti Döneminde Genel Seçimler (1950-1954-1957)**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2007, s. 230

[57] Dilşen İnce Erdoğan, "Demokrat Parti'nin Kuruluşu ve Kurucuları", **Kuruluşundan Darbeye Demokrat Parti (1946-1960) I**, (Ed. Dilşen İnce Erdoğan, vd.), Yeditepe Yayınevi, İstanbul, 2021, s. 101.

[58] Atayakul, s. 231.

Nevşehir'de de etkisini göstermiş, Nevşehir'de köy ve kasabaların çoğu CHP'den istifa ederek DP'ye geçmişlerdir.[59]

DP, Nevşehir'de ilçelerde teşkilatlanırken, dönemin yerel gazetesi olan Yeni Niğde gazetesi bu haberi "*DP'nin Nevşehir İlçe kongresi büyük bir olgunluk içinde cereyan etti*" şeklinde halka sunmuş, fakat Nevşehir 1954 seçimlerine de katılmamıştır.[60] 2 Mayıs 1954 tarihinde yapılan genel seçimleri D.P.'nin zaferi ile sonuçlanmıştır. Nevşehir'de dönemin yerel gazetelerinden olan Yeni Kırşehir gazetesi bu sonucu "*Seçimler D.P.'nin zaferi ile bitti*" manşeti ile halka duyurmuştur.[61] 2 Mayıs 1954 tarihinde yapılan seçimlerde DP, 503 milletvekili çıkarırken muhalefet partisi olan CHP'nin 31 milletvekili çıkarması DP'nin kendine olan güvenini arttırmış ve gelecek seçimde kendinden daha emin adımlar atmasına neden olmuştur.[62]

1.3.2. Demokrat Parti Dönemi ve Nevşehir'de Seçimler (1957)

1954 seçimlerinden kazanan taraf olarak çıkan DP, 1957 seçim yılına gelindiğinde ise kan kaybetmeye başlamıştır. 1954-1957 yılları arasında artan ekonomik sıkıntılarla beraber muhalefetin gittikçe ağırlaşan eleştirileri karşısında sert bir tavır takınan DP, tüm bu olumsuzlukları kanun yoluyla aldığı tedbirlerle bastırmaya çalışmıştır. İlk başta muhalif partiler ve basın üzerinde kısıtlayıcı tedbirler alınmış, bunu yargı, sendika ve üniversiteler takip etmiştir. DP'nin olumsuzluklara karşı almış olduğu bu sert önlemler muhalefet partilerinin ve sendikaların kendisine karşı olarak birleşmesine sebep olmuştur. Kendisine karşı girişilen iş birliği hareketinden rahatsızlık duyan DP ilk adım olarak, ekonominin daha da kötüye gitmesi tehlikesine karşı 1958 yılında yapılması planlanan seçim tarihini öne almıştır. Bu adımı seçim kanununda yapılan değişiklikler takip etmiş, DP muhalefet partilerinin ortak liste yapmasına engel olmuştur. Tüm bu sorunların yanı sıra 1957 yılında yapılması planlanan seçimlerin gündemini belirleyen en önemli etken ise artan iktisadi, sosyal ve ekonomik sorunlardır.[63]

---

[59] Çağrı Pişkin, **Demokrat Parti Döneminde Nevşehir**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir, 2019, ss. 25-27.
[60] **Yeni Niğde**, 23 Eylül 1953, s. 2.
[61] **Yeni Kırşehir**, 3 Mayıs 1954, s.1.
[62] Atayakul, s.230.
[63] Atayakul, ss. 319-320.

27 Ekim 1957 tarihinde yapılması kararlaştırılan bu seçim, Nevşehir'in il olarak katıldığı ilk seçim olması açısından önemlidir. Nevşehir'in en önemli yerel gazetelerinden olan ve DP'yi destekleyen Demokrat Nevşehir Gazetesi seçim tarihini "*Seçimler 27 Ekim'de Yapılacak*" manşetiyle halka ilan etmiştir.[64] Seçim kampanyalarının çok şiddetli geçtiği bu seçim, propaganda teknikleriyle öne çıkmıştır. Seçim tarihinin ilanından sonra Demokrat Nevşehir gazetesi 28 Eylül1957'deki haberine "*Vilayetimizde D.P. Seçime Tam Bir Emniyetle Hazırlanıyor*" manşeti atmış, haberin devamında ise,

> *27 Ekim'de yapılması karar verilen Milletvekili seçimleri için Demokrat Parti'de seçim faaliyetleri hızlanmış ve bütün vilayet çağında önümüzdeki seçimlerin de netleşeceğine iman eden parti kademeleri çalışmalarına başlamıştır. Nevşehir vilayetinin seçim işlerine tedvire memur edilen D.P. Genel İdare Kurulu azası ve Nevşehirlilerin yakınen tanıdıkları ve sevdikleri sayın Atıf Benderlioğlu, 17 Eylül Salı günü şehrimize teşrif etmişlerdir.*

bilgilerine yer vermiştir.[65]

27 Ekim 1957 seçimleri için Nevşehir'den DP adayı olmak için müracaat yapan isimler ise şunlardır; Ahmet Kemal Dedeoğlu (Nevşehir Belediye Reisi), Ahmet Önertürk (Avanoslu, Yüksek Tedrisat Yurtlar Müdürü), Ahmet Öner (Kaymaklılı, Devlet Demir Yolları'nda Memur), Ali Baran Numanoğlu (Ürgüp Belediye Başkanı), Hasan Hayati Ülkün (Niğde Mebusu), İbrahim Boz (Ürgüp Demokrat Parti Başkanı), Münip Hayri Ürgüplü (Ürgüplü, Avukat), Necmeddin Önder (Ticaret Vekaleti Teşkilatlandırma Umum Müdürü), Turgut Tarhan (İşçi Sigortaları Umum Müdürlüğü Mali Müşaviri), Zihni Üner (Niğde Mebusu), Kamil Bektik (Emekli Binbaşı).[66]

27 Ekim 1957'de yurdun her yanında seçimler yapılmış, sandıklardan çıkan sonuçlar ise muhalefetin ve iktidarın aldığı oylardaki keskin düşüş ve yükselişleri göstermiştir. DP'nin ilk defa oy oranı düşmüş, %48,6'lık oranla Meclise 424 milletvekili çıkarmıştır. CHP ise oy oranını arttırarak yapılan seçimde %41,4'lük oy oranıyla meclise 178 milletvekili kazandırmıştır.1957 seçimlerine katılan diğer partilerden CMP, %6,5'le 4 milletvekili, Hürriyet Partisi (HP), %3,5'le meclise 4 milletvekili kazandırırken, seçim DP partinin kazanması ve yeniden iktidara

[64] **Demokrat Nevşehir**, 4 Eylül 1957, s.1.
[65] **Demokrat Nevşehir**, 28 Eylül 1957, s. 1.
[66] **Demokrat Nevşehir**, 28 Eylül 1957, s. 1.

gelmesiyle sonuçlanmış, tüm yurt genelinde olduğu gibi Nevşehir'de DP, en fazla oy olan parti olmuştur.[67]

Tablo 1: 27 Ekim 1957 Nevşehir Seçim Sonuçları [68]

Kayıtlı Seçmen Sayısı	84.186
Oy Kullana Seçmen Sayısı	68.733
Katılım Oranı %	81,06
Geçerli Oy Sayısı	____
Milletvekili Sayısı	4

Tablo 2: 27 Ekim 1957 Nevşehir Milletvekili Seçim Sonuçları[69]

Partiler	Alınan Oy Sayısı	Oy Oranı %	Milletvekili Sayısı
CHP	19.593	28,7	___
CMP	19.706	28,9	___
DP	28.878	42,4	4

Nevşehir'in ilçesi olan Ürgüp'ün Boyalı köyünden DP dönemine şahit olmuş İlkokul öğretmeni Necati Ulusoy ile yapılan röportajda kendisi DP iktidarının başa gelmesi ile ilgili şu cümleleri kullanmıştır;[70]

> *Babam bile köyde Demokrat Parti'yi seçti. Bizim aile Demokrat Parti'ye oyunu verdi. Köyümüz genellikle Demokrat Partili oldu. Demirbaş Halk Partili birkaç aile vardı. Onlarda ölüm neticesiyle yok oldular. Demokrat Parti zamanında Türkiye'deki durum Halk Parti'den sonra büyük bir sevinçle karşılandı. Demokrat Parti'nin etrafına aldığı kişiler dürüst ve sağlamdı.*

[67] İbrahim Cebe, **Demokrat Parti Dönemi Türkiye'nin Değişen Siyasal ve Sosyal Yapısı (1950-1960)**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, 2020, s. 91.

[68] https://biruni.tuik.gov.tr/secimdagitimapp/secim.zul, Erişim Tarihi (30.03.2023).

[69] https://biruni.tuik.gov.tr/secimdagitimapp/secim.zul, Erişim Tarihi (30.03.2023).

[70] Necati Ulusoy, Kişisel Konuşma, 24 Haziran 2022.

1.4. NEVŞEHİR'İN DEMOKRAT PARTİLİ YILLARDA SOSYO-EKONOMİK YAPISI

1.4. 1. Nevşehir'de Ekonomik Hayat (1950-1960)

Nevşehir, stratejik konumundan dolayı tarihin her devrinde ticaret alanında önemli bir yere sahip olmuştur.[71] III. Ahmet Dönemi'nde Sadrazam olan Nevşehirli Damat İbrahim Paşa, sadrazamlığı boyunca Muşkara köyünü büyük imar faaliyetleriyle Nevşehir yapmıştır. Özellikle, yaptırmış olduğu cami, medrese, han, hamam ve kervansaray gibi yapılar köyü şehir statüsüne kazandırmıştır.[72] İbrahim Paşa'nın iskân politikası ile bölgeye yerleşen gayrimüslim halk Cumhuriyet'e kadar ticareti ellerinde tutmuşlardır.[73] Menderes Döneminde Nevşehir'in ekonomisini canlandıran en önemli faktör, 1954'de Nevşehir'in Niğde'den ayrılarak il olmasıdır. İl oluşundan sonra Nevşehir pazarında ciddi canlanmalar olmuştur. Bunun yanında, İç Anadolu Bölgesi'nde Kayseri ve Konya'dan sonra en hareketli pazar Nevşehir'de kurulmuş, bu da şehrin ekonomisini ciddi oranda iyileştirmiştir. Bu anlamda Nevşehir pazarı, Kırşehir, Yozgat, Niğde gibi komşu vilayetlerin de sık sık alışveriş yaptığı bir yer haline gelmiştir.[74]

İl olmadan önce Niğde Teknik Ziraat Müdürlüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösteren tarım teşkilatı, Nevşehir'in il oluşuyla değişmiş ve yerine Teknik Ziraat Müdürlüğü kurulmuştur. Müdürlüğün başına getirilen Bahri Demir, Nevşehir'de görev yapan ilk ziraat mühendisi olması açısından oldukça önemlidir. Bunun dışında yeni kurulan kuruma bir ziraat mühendisi, iki makine uzmanı ve üç tarım teknisyen kurum personeli olarak şehre atanmıştır. 1954'de il olmasıyla birlikte Nevşehir'e beş ilçe bağlanmış ve bu ilçelere de ayrı ayrı tarım teknisyenleri atanmıştır.[75]

---

[71] Emin Özdemir ve Ali Çakırbaş, "Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Nevşehir'de Sosyal ve Ekonomik Hayat", **Nevşehir'in Tarihi Yolculuğu**, (Ed. İlyas Gökhan), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları, Nevşehir, 2015, s. 327.

[72] M. Murat Öntuğ ve Hüseyin Saraç, "Nevşehir Kazâsı'nın Eğitim, Dinî ve Sosyal Yapıları (1700-1800)", (Ed. Adem Öğer), **I. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildirileri**, Nevşehir Üniversitesi Kapadokya Araştırma ve Uygulama Merkezi, Nevşehir, 16-19.11.2011, s. 443.

[73] Özdemir ve Çakırbaş, s. 327.

[74] Yalçın, ss. 18-19.

[75] Pişkin, s. 96.

Nevşehir'de ekonominin ana kaynağını tarım oluşturmuş, bu durum DP iktidarında da devam etmiştir. Şehirde tahıl tarımı başta gelir ve bölge halkının en önemli geçim kaynağını oluşturur. Fakat, topraklar oldukça dar ve zaman zaman verimsizdir. Bu şartlar bölge halkının bağcılığa yönelmesine sebep olmuş bu da beraberinde üzümcülüğü en önemli geçim kaynağı yapmıştır. Bağlarına oldukça önem veren Nevşehirliler, üzümlerin yetişme süresi boyunca tüm özeni göstermişlerdir. Bunun yanında, bölgenin coğrafi konumundan dolayı ilkbahar ve sonbaharda oldukça sert kışlar yaşanmakta ve bu da beraberinde don olayını getirmektedir. Nevşehir ikliminde sık sık görünen don olayına rağmen, üzümler civar illerin de gözdesi olmuştur. Aynı zamanda Nevşehir bölgenin en verimli bağlarına sahiptir. Nevşehir'in bağlarından yılda ortalama 80-100 milyon arasında üzüm üretimi yapmaktadırlar. İklimden dolayı yaşanan don olayının daha az olduğu dönemlerde bu sayı 120-130 milyonu bulmaktadır. Yetiştirilen bu üzümlerin yarısı kurutularak piyasaya gönderilir ve bu kuru üzümler hoşaflık ya da şıralıktır. Bunun yanı sıra, Nevşehir üzümleri, yaş olarak da çok ilgi görmüş, Türkiye'nin en çok üzüm üreten bölgesi olmuştur. Üretilen üzümün yaş olarak harcanan kısmı dışında geri kalan mahsulle pekmez, sirke ve şarap yapılmaktadır. Hem sofralarda yemelik hem de şarap yapımında kullanılan üzüm olarak Nevşehir yine birinci sırayı çekmektedir. Tüm bunların yanı sıra, dönemin ulaşım şartları nedeniyle üretilen tüm üzümler yurdun her yanındaki geniş pazarlara gönderilememektedir.[76]

Nevşehir'de üzüm yetiştiriciliği ile ilgili dönemin önemli yerel gazetelerinden olan Demokrat Nevşehir gazetesi manşetinde:

> *Mıntıkamızda üzüm kurutma zamanı yağışlı mevsime rastladığı için bağcılarımızın bütün endişesi üzümlerinin yağmur yemeden kurumasıdır. Bütün bağcı ve tüccarlarca malum olduğu üzere yağmur yiyen üzümler ucuz fiyatla gittiği gibi çok zaman kışın erken gelmesi yüzünden üzümlerimiz karın altında kalmakta ve telef olmaktadır. Bu halin önüne geçmek için üzümlerimizin erken kurumasını sağlamak lazımdır. Üzümlerin erken kurutulması ancak potasa mahlülüne bandırmak suretiyle kabildir. Kurutulacak üzümlerin iyice olgunlaşması da şarttır. Zira zamanından önce kesilen üzümler geç kuruyacağı gibi kurumuşları da kızıl renkli ve ekşi olurlar.*

haberine yer vermiş, bölgedeki iklim koşulları nedeniyle üzüm yetiştiriciliğinin zorluklarından ve mahsullerin telef olmasına karşılık nasıl önlemler alınabileceğinden bahsetmiştir.[77]

---

[76] Yalçın, ss. 18-19.

[77] **Demokrat Nevşehir**, 4 Eylül 1954, s. 1.

Nevşehir'in bağlarında yetiştirilen üzümler dışında, tarlalarda yetiştirilen özellikle kırsal kesimin en önemli geçim kaynağını oluşturan ürünler vardır. Patates, soğan ve tahıl gibi çapa yoluyla elde edilen bitkiler bu ürünlerin başında gelmektedir. Bu bağlamda, bağcılığın yanında tarla ekip biçmekte özellikle kasabalarda önemi geçip kaynaklarından biridir.[78] Bölgenin bir diğer önemli geliri ise tarla ve bahçelerde yetiştirilen yöreye özgü sebze ve meyvelerdir. Bu ürünlerin başında; armut, elma, ceviz, kayısı, erik, ayva ve zerdali gelir. Bölge halkı tarafından yetiştirilen bu sebze ve meyveler başta Ankara, Çukurova, Erzurum ve İstanbul olmak üzere pazarlara gönderilmiştir.[79] DP döneminde İş Bankası uzmanları tarafından hazırlanan bölgedeki tarla, bağ ve bahçelerde yapılan üretimlerin istatistik bilgileri ise şu şekildedir;[80]

Tablo 3: İş Bankası Uzman Raporlarına Göre 1948-1949-1950 Yıllarında Nevşehir'de Zirai Üretim

Yıl	**1948**	**1949**	**1950**
Tarla Ürünleri	**Ton**	**Ton**	**Ton**
Buğday	8000	2500	3500
Burçak	1000	7	100
Çavdar	15.000	8300	10.000
Arpa	6000	710	750
Yulaf	300	4	10
Fasülye	200	13	25
Mercimek	30	15	15
Nohut	1000	6	15
Pancar	300	50	50
Patates	10.000	7000	10.000
Soğan	10.000	150	6000
Bostan	150.000	515	500

[78] Aldan, s. 113.
[79] Yalçın, s. 19.
[80] Özdemir ve Çakırbaş, ss. 323-324.

Tablo 4: İş Bankası Uzman Raporlarına Göre 1948-1949-1950 Yıllarında Nevşehir'de Zirai Üretim

Yıl	**1948**	**1949**	**1950**
Bağ-Bahçe Ürünleri	**Ton**	**Ton**	**Ton**
Üzüm (Yaş)	75.000	90.000	100.000
Ceviz	1000	30	150
Elma	150	980	100
Dut	50	30	100
İğde	50	60	70
Badem	20	10	10
Ayva	20	117	60
Armut	10	260	50
Zerdali	-	800	300
Kayısı	-	250	100

Nevşehir'de yetiştirilen ürünlerin ulaşım yetersizliğinden dolayı uzak pazarlara gönderilememesinin yanı sıra, topraklar küçüktür ve iş yerleri oldukça azdır. Bu da beraberinde Nevşehir ilinin dışarı işçi göçü vermesi sonucunu doğurmuş, Nevşehir diğer illere oranla işçi göçünde ön sırada yer almıştır. Ekip biçilecek toprakların azlığı ve iş yerlerinin yetersizliği Nevşehir halkını yurt dışına çıkıp orada çalışmaya zorlamıştır. Bölgede çalışmak isteyen vatandaşlar ise dönemin değişen ücretleriyle üzüm toplama, bağ belleme gibi işlerde çalışabilmişlerdir. Bunun dışında bölgede var olan şarap fabrikasında çalışma fırsatı da bulan halk, çeşitli küçük işler yapmışlardır.[81] Dönemin hükümeti olan DP, çiftçileri her zaman desteklemiştir. Nevşehir'in önemli iş gücünü oluşturan çiftçilere 4 milyon kredi veren hükümetin bu hareketini Nevşehir'in yerel gazetesi olan Demokrat Nevşehir; "*Vilayetimiz Çiftçilerine 4 Milyonu Bulan Zirai Kredi Verildi*" manşetiyle Nevşehirlilere ve Nevşehirli çiftçilere duyurmuştur.[82]

[81] M. Nüzhet Erman ve diğerleri, **Nevşehir İl Yıllığı 1968**, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1968, s. 111.
[82] **Demokrat Nevşehir**, 10 Kasım 1956, s. 3.

Nevşehir'de ekonomisinde geçimini tarım ve çiftçilikle sağlayanların yanında bölgedeki fabrikalarda çalışarak sağlayanlar da olmuştur. Nevşehir'de bulunan küçük sanayiden başka bölgenin merkezinde Sümerbank'ın Nevşehir Pamuklu Dokuma Fabrikası bulunmaktadır. Bu fabrikanın yapımına 1950 yılında başlanmış, fabrika ancak 1960 yılının sonlarına doğru faaliyete girebilmiştir. Bunun dışında yine merkez ve ilçelerde özel sektöre ait un fabrikaları ve şarap fabrikaları bulunmaktadır. Bu fabrikaların imalathanelerinde çalışan insan sayıları da oldukça fazladır. İl ve civar ilçelerde olan tuğla ve kiremit fabrikaları da yine Nevşehirli halk için geçim kaynaklarından biri olmuştur. Bölgedeki toprağın yetersizliği, ulaşım imkanlarının azlığı insanları yeni iş kolları bulmaya itmiştir. Bunlardan biri de Nevşehir'in ilçelerinden Ürgüp, Hacıbektaş ve Avanos'ta var olan onyx taşından yapılan büyüklü küçüklü hediyelik eşyalardır. Avanos'ta yapılan çanak çömlek sanatı da yöre halkının önemli geçim kaynaklarından biri haline gelmiştir. Yine bu dönemde halı dokumacılığı birçok insanın geçimini sağlamış, halıcılığın merkezi ise Ürgüp ve Avanos olmuştur.[83]

Tarım ve ticaretin dışında Nevşehir ekonomisinin büyük bir bölümünü oluşturan bir başka alan ise turizmdir. Nevşehir için turizm tıpkı endüstri ve ziraat gibi en önemli geçim kaynaklarından biri haline gelmiştir. Turizmi Nevşehir'de var eden şey ise bu bölgedeki doğal ve tarihi materyallerdir. Arkeolojik anlamda da ayrı bir yere sahip bu tarihi materyaller iç ve dış turizmin gelişmesinde çok önemli bir yere sahiptirler.[84] Nevşehir turizmine can veren yapılar ise şunlardır; Erciyes Dağı'nın patlamasıyla çıkan lavların zamanla rüzgar ve su erozyonun aşınarak oluşturduğu Peribacaları, Göreme Kasabası içinde bulunan Karanlık Kilise, Tokalı Kilise, Saklı Kilise, Meryem Ana Kilisesi, El Nazar Kilise, Elmalı Kilise, Yılanlı Kilise, Çarıklı Kilise ve Barbara Kilise, Derinkuyu Yeraltı Şehri, Mazı Köyü Yeraltı Şehri, Özkonak Yeraltı Şehri, Kaymaklı Yeraltı Şehri, Tatlarin Yeraltı Şehri ve Kaya Kiliseleri, Aziz Jean Kilisesi ve Ihlara Vadisi'dir.[85] Bu doğal yapıları görmek için yurtiçinden ve yurtdışından gelen turistler bölgeye büyük bir hareketlilik katmış ve halka geçim kaynağı olmuşlardır. Bölgeye gelen turistler konaklarken bir yandan da yöresel

[83] Aldan, s. 113.
[84] Gençer ve diğerleri, s. 127.
[85] Ömer Demir, **Kapadokya Medeniyetin Beşiği**, Tşof Plaka Matbaacılık, Ankara, 2007, ss. 22-67-74-82-83-85-91-94-98.

alıverişler yapmışlar, özellikle Nevşehir üzümünden yapılan şaraplardan ve Avanos'ta yapılan çanak çömleklerden satın alarak bölge pazarına yarar sağlamışlardır. Bunun yanında, el işçiliği ile yapılan hediyelik eşyalar, elle dokunan halı ve kilimler bu dönemde turistler tarafından en çok satın alınan ve gelir getiren ürünlerdendir. Özellikle 1954 yılında turizm kendiliğinden büyük bir gelişme göstermiştir.[86] Dönemin müzeleri de yerli ve yabancı turistlerin ilgisini oldukça çekmiştir. Bu müzeler ise şu şekildedir; Nevşehir Müzesi, Kaymaklı Yeraltı Şehri, Derinkuyu Yeraltı Şehri, Ürgüp Müzesi, Göreme Açık Hava Müzesi, Çavuşin Açık Hava Müzesi, Zelve Açık Hava Müzesi ve Hacıbektaş Müzesi. Nevşehir'e gelen turistler ilk önce tarihi ve doğal yapıları görüp daha sonra müzeleri gezmişler ve son olarak da yanlarında götürmek için Nevşehir'e özgü hediyelik eşyalar satın almışlar ve şehirden ayrılmışlardır.[87] Bölge ekonomisini büyük oranda ayakta tutmasına rağmen bu yapılara hem devlet hem de yöre halkı yeteri kadar önem vermemiştir. Bunun yanı sıra, turistlerin ilgisine rağmen bölgedeki rehber eksikliği de en büyük sorunlardan birini teşkil etmiştir. Bu döneme şahit olan Ürgüp'ün Boyalı Köyünden İlkokul öğretmeni Necati Ulusoy dönemin bu sıkıntılarını şu şekilde dile getirmiştir;[88]

> *Bir bahar günü arkadaşlarımla kır gezisi yapmak için Ortahisar ve Göreme arasındaki bir araziye gittik. Orada yürüyüş yaparken Ürgüp-Nevşehir yolu bizim hemen üst tarafımızda kalıyordu. O yola siyah büyük bir araba durdu. İçinden üç tane kadın indi bize doğru yürümeye başladılar. Arkadaşlarım pek ilgilenmedi ama ben de onlara doğru yürümeye başladım. Kadınlardan bir tanesi "burada Göreme diye bir yer varmış biz orayı görmek istiyoruz" dediler. Daha ben Göreme'nin önemini ve yerini bilmiyordum ama bizim olduğumuz yerin aşağısında kaldığını biliyordum. Daha önce hiç gitmemiştim. Oraya o tarihlerde araba yolu yoktu. Ben de onlara "oraya araba gitmez, orada da kimse yoktu." dedim. Meğer kadınlar yabancı ülkelerin konsolosluklarının hanımlarıymış. Aralarında bir şeyler konuştuktan sonra gittiler. Onlar gittikten sonra ben de Göreme'yi merak ettim orayı görmek için aşağı indim. Göremeye indim, Göreme derin bir vadi içerisindeydi çok sayıda Peribacası vardı ve büyük Peribacalarının içerisinde klişeler vardı. İlk girdiğim yerdeki kilisenin içi yemekhaneydi, masa gibi oturaklı taşlar ve misafirhanesi vardı. Kiliseden çıkıp biraz daha yürüdüğümde yetişkin çoban çocuklarının vadide eşeklerini otlattığını gördüm. Eşekleri otlanırken onlarda ellerine kocaman taşlar almışlar "gavurun gözünü çıkaralım" gibi laflar ederek kilisenin duvarlarındaki resimlere atıyorlardı. Ben onları görür görmez onları oradan kovdum. Göreme'nin önemini anlayınca burayı devlete mâl etmek için uğraşmaya başladım. Benden önce burayla hiç kimse ilgilenmedi. Ertesi gün olunca ben dönemin İlköğretim müdür olan Osman*

[86] Hüsetin Terzioğlu, "Ürgüp ve Turizm", **Ürgüp "Göreme"**, (Ed. Bekir Taylan vd.), Yeni Desen Matbaası, Anakara, 1970, s. 9.
[87] Gençer ve diğerleri, s. 129.
[88] Necati Ulusoy, Kişisel Görüşme, 24 Haziran 2022.

Elmacı'nın yanına gittim durumu anlattım. Kilisenin resimlerini yöre halkın çocuklarının bozduğunu söyledim. Oraya bir bekçi gönderilmesini istedim. Müdür de bana tek bir tane hademesi olduğunu onu da gönderemeyeceğini söyledi. Bende kütüphane müdürü olan Mustafa Güzelgöz'ün yanına gittim. Ona da olayı anlattım. O da elindeki üç hademeden birini Göreme'ye bekçi olarak yollayacağını söyledi. Hademeler orayı korumaya başladıktan bir hafta sonra kütüphane müdürü beni yanına çağırdı bu işe başka bir çözüm lazım dedi. Önündeki daktiloyu aldı. Turizm Bakanlığı'na müracaat etti. Göreme'deki bu kiliselerin sahipsiz olduklarını çok önemli olduklarını buraya bir bekçi gönderilmesi gerektiğini yazdı. Bu yazıdan sonra bakanlık kadrolu bekçiyi Göreme'ye gönderdi. Böylece devlet Göreme'ye ilk adımını atmış oldu sahip çıktı. Sonra da korumaya alındı ve gelen turistlere de yol yapıldı. Girişte bekçi makbuz keserek devlete para geliri sağlanmaya başlandı. Sonra devamlı olarak burası devletin malı oldu çok büyük reklamlar yapıldı bu reklamlar sayesinde de alabildiğine turist gelmeye başladı. Ben Ürgüp'te ilk görevimi yaptım orayı devlete mâl ettim. Bu hatıramı bilenler bugün hala bunu söylerler.

Dönemin önemli yerel gazetesi Demokrat Nevşehir, Nevşehir'deki turizm kolunun yaşamış olduğu sıkıntıyı şu sözlerle haber yapmış, Muzaffer Çelebi'nin kalemiyle halka duyurmuştur;

Bizde de turizm alanında son yıllarda garp dünyasındaki teşkilatlara benzer teşkilatlar kurulmaya başlanmıştır. Yalnız bugün için, bu teşkilatlar ve çalışmalar asrın turizm anlayışı yanında tam manasıyla turist celbetmekte ileri bir başarı sağlayamaz. Biz bu sahada henüz yeni hamleler yaptığımız için; tarihi eserlerimizin değerini bütün dünyaya tam manasıyla duyuramıyoruz. Bunun için tarihi eserlerimizi daha fazla onararak, eserlere ait olgun ve teferruatlı broşürleri geniş çapta yayınlamamız lazımdır. Aynı zamanda da turistleri memleket dahilinde daha ucuz ve rahat bir şekilde seyahatlerini sağlayacak taşıt büroları kurmak, tarihi eserlerin hemen yanı başında ufak çapta konfordan arı temiz ve ucuz oteller yaptırmak lazımdır. Şurasını da ehemmiyetle açıklamak yerindedir ki; turisti kıymeti bulunan yerleri, bir bekçi rehberliğinde turistlere göstermek hiçte tatmin edici bir sonuç sağlamıyor. Memleketimize gelen turistler lisan bilen ve az çok tarihi malumata haiz turistik rehberlere şiddetle ihtiyaç duyuyorlar.[89]

Nevşehir'de tarım ve turizmin yanı sıra ekonomiyi oluşturan bir diğer geçim kaynağı da esnaflıktır. İl ve ilçelerin merkezlerine yerleşmiş olan halkın çoğu esnaflıkla geçimlerini sağlarlar. Halkın esnaflığa yönelmesinin en önemli etkenleri arasında tarım için gerekli olan toprağın azlığı ve sanayinin gelişmemiş olması sayılabilir. Bölgenin köylerinde yaşayan halk tarımla uğraşırken, kentte yaşayan kesimler için durum farklı olup, aile de hem erkek hem de kadın çalışmak durumundadır. Ticaretle uğraşan Nevşehirliler birçok şehirde faaliyet göstermişler, en çok kara nakliyeciliği ile tanınmışlardır.[90] Dönemin ekonomisinde etkin rol oynayan

[89] **Demokrat Nevşehir**, 8 Ekim 1955, s. 2.
[90] Gençer ve diğerleri, s. 155.

ve halkın ihtiyaçlarının neredeyse hepsini karşılayan esnaflar ise; kunduracı, kalıpçı, arabacı, berber, tüfekçi, bakkalcı, kavukçu, palancı, değirmenci, saatçi, kürekçi, kasap, kilimci, terzi, bekçi, somoncu, çoban, kahveci, çıkrıkçı, boyacı, kırıkcı, soğancı.[91]

Nevşehir halkının geçinme kaynaklarından bir diğeri ise hayvancılık olup, bu sektörün gelişimi diğerlerinden farklıdır. Nevşehir'de hayvancılık zaman zaman çok iyi durumda olmuş, zaman zaman ise geliri çok düşmüştür.[92] Bölgede hayvancılığın bu şekilde gelişim göstermesinin temel nedeni ise Nevşehir'in coğrafi konumundan dolayı var olan engebeli arazisidir. Hayvanları otlatmaya elverişli olmayan toprak, Nevşehir'de hayvancılığın gelişmemesinde de en büyük rolü oynamıştır.[93] Engebeli arazinin yanı sıra, mera alanlarının azlığı da büyükbaş hayvancılığın ahır hayvancılığı olarak yapılmasını da beraberinde getirmiştir. 1957 yılında Nevşehir'de büyükbaş hayvan sayısı 85.725, küçükbaş hayvan sayısı ise 368.792'dir. Bu sayılar yıldan yıla değişiklik göstermiş, mera alanı azlığı ve topraktan dolayı büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısında ciddi düşüşler yaşanmıştır.[94] Nevşehir'de dönemin küçükbaş hayvanlarına örnek olarak koyun, keçi ve tavuk verilebilir. Yine dönemin büyükbaş hayvanları ise, inek, öküz, sığır ve mandadır. Evlerde bulunan ve bazen ulaşım bazen de tarlalarda kullanılan hayvanlar ise, katır, eşek ve attır. Ahır veya mera olmadan evlerin kümeslerinde gelir getirmesi için beslenen diğer hayvanlar ise, tavuk, ördek, kaz ve hindidir. Yine bu dönemde arıcılık ise oldukça azdır.[95]

1.4.2. Nevşehir'de Sosyal Hayat (1950-1960)

Nevşehir'in Demokrat Parti döneminde sosyal hayatı, mimari yapısı, eğitimi, kültürü ve ekonomisi 1954 yılında Niğde'ye bağlı kaza konumundan çıkarak il olmasından sonra asıl gelişimini göstermiştir. İl statüsü kazanan Nevşehir'de böylelikle yeni bir dönem başlamıştır.[96] Osmanlı Devleti zamanında uygulanan iskân

---

91 Sevgi Kuş, **20 Numaralı (H.1339 /M.1921-H.1343/M.1925) Nevşehir Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Genel Değerlendirme**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir, 2010, ss. 335-336

92 Dinleyen, s. 19.

93 Nazlı Metin, **Nevşehir İli Ürgüp İlçesi'nin Soyo-Kültürel ve Ekonomik Yapısı**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde, 2010, s. 100.

94 Pişkin, ss. 100-101.

95 Metin, ss. 100-101-102.

96 İlhan Şahin, "Nevşehir", **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, Cilt: 33, TDAV Yayınları, İstanbul, 2007, ss. 66-67.

politikası sonucu çevre bölgelerden Nevşehir'e gelip yerleşen halk dışında, şehirde her dönemde Müslüman olmayan gayrimüslim halk da olmuştur. Nevşehirli halka birlikte yaşayan gayrimüslimler zaman içinde sosyal kültürel ve ekonomik hayata dahil olmuşlar, hiçbir zaman din veya dilleri dolayısıyla dışlanmamışlardır.[97] Dönemin gayrimüslim halkını ise Rumlar ve Ermeniler oluşturmuştur. Bu yıllarda Nevşehir nüfusunun büyük çoğunluğunu Türkler yani yerli halk sağlamış, Ermeniler ise Rumlara göre her zaman daha az sayıda olmuşlardır.[98]

Nevşehir'de toplum hayatı köy, kasaba ve şehir etrafında şekillenmiştir. Halk buralara yerleşmiş ve yaşamlarını bu üç kademede sürdürmüşlerdir. Hem köyde hem kasabada hem de şehirde nüfus her zaman fazla olmuştur. Nevşehir'in stratejik konumundan dolayı var olan doğal ve tarihi materyalleri sayesinde bölgeye gelen turistler yöre halkı için özellikle toplum hayatında oldukça belirleyici rol oynamışlardır. Bölgenin en büyük geçim kaynaklarından biri olan turizmin Nevşehir halkı üzerinde böyle bir etkisi olmasına rağmen, halkın çok büyük bir çoğunluğu çiftçilik, hayvancılık ve tarımla uğraşmışlardır. Bunun yanı sıra, toplum hayatı içinde sanatla ilgilenen insan sayısı ise bu yıllarda oldukça az olmuştur. Dönemin toplumunda ve özellikle yerli halkında görülen bir diğer özellik ise, çok varlıklı kişilerin ticaret vasıtasıyla büyük şehirlere kaçma isteklerini olmasıdır. Yine bu dönemde sosyal ve ekonomik alanda yapılan her şey dönemin toplum hayatını etkilemiştir. Köy, kasaba ve şehirlerde yaşayan halkın toplum ve aile içindeki yerleri bu doğrultuda değişiklik göstermiştir. Nevşehir'de aile hayatı gelişme gösterirken eski gelenek ve görenekleri korumuş, bu gelenek ve göreneklere uygun olarak şekillenmiştir. Toplum içinde ailenin reisi görevini baba üstlenmiştir. Babanın aile içinde ayrı bir yeri ve mutlak egemenliği vardır. Diğer aile bireyleri babaya bağlıdırlar ve babanın sözünden çıkmazlar. Bu dönem aile yapısında babanın gücü her alanda önde gelmiştir. Aile içinde görevler dış ve iç olarak paylaşılmış, kadın evin iç düzeni, evin işleri ve çocukların her türlü bakımından sorumluyken, erkek ise dışarıda çalışarak para kazanmakla yükümlüdür. Bunun yanı sıra kadın, eğer erkek bağ ve bahçede çalışıyor ya da çiftçilik yapıyorsa erkeğin yanında gitmiş, ev ekonomisine katkı sağlamak için

---

97 Kuş, s. 310.

98 Ayşe Şerife Halme, **19. yy 2. Yarısında Nevşehir'in Sosyal ve Ekonomik Durumu**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde, 2006, s. 24.

bağda ve bahçede çalışmıştır. Çocuklar ise, bu dönemin toplum yaşantısında geleceğin teminatı sayılmışlar, özenle büyütülmüşlerdir.[99]

Nevşehir'in toplum hayatında babanın rolünü bazen de ailenin büyük erkek çocukları üstlenmiş, ev ekonomisini de onlar sağlamışlardır. Toplum yapısı zaman zaman bu gibi değişiklikler de göstermiştir. Nevşehir'in aile yapısında kadına düşen görev ise, ailenin maddi gelirine görene değişmiş, sadece annelik olmamıştır. Ekonomik olarak güçlü olan aileler de kadınlar sadece çocuklarla ilgilenmek ve ev işleri yapmakla sorumlu olmuşlardır. Bu durum maddi geliri dar olan ailelerde ise tam tersi olmuş, kadın ailenin geliri için bağ, tarla ve bahçelerde çalışmıştır. Aynı zamanda nadirde olsa hayvancılıkta yapan kadınlar, evin geçimini sağlamakla yükümlü olan eşlerine bu şekilde yardımcı olmuşlardır. Maddi durumu dar olan ailelerde kadınlar gün boyu bağlarda ve bahçelerde çalıştıktan sonra eve geldiklerinde evde de çalışmışlardır. Yemek yapmak, evi temizlemek, çocuklarla ilgilenmek eve geldikten sonra kadınların yaptığı bazı işlerdendir. Bunun yanında, tüm gün dışarıda çalışan kadın eve geldikten sonra dikiş dikerek ve nakış yaparak yine ev ekonomisine katkı sağlamaya çalışmış, yaptıkları el işlerini satmışlardır. Tarlalarda çalışan ailelerin bazıları çalışacakları yere yürüyerek giderken imkânı olan bazı aileler ise ulaşım için at arabalarını kullanmışlardır. Bu dönemin aile yapısına bakıldığında dikkat çeken bir diğer önemli şey ise, aile büyüklerinin yani özellikle erkeğin anne babasının evlenen çift ile birlikte yaşamasıdır. Evin erkek çocuğu evlendikten sonra evden ayrılmaz, evlendiği insan ile birlikte ailesinin yanında yaşardı. Bu aile düzeni evin tüm erkek çocukları için geçerli olmuş, herkes bir arada çok uzun yıllar yaşamıştır. Bu bağlamda, evin babası aile büyüklerine bağlıdır. Nevşehir'de görülen bu yapı diğer illerle de benzerlik göstermektedir.[100]

Nevşehir'de nüfusun gelişimi yıllara göre sürekli farklılık göstermiştir. Cumhuriyet döneminde yapılan 1927 nüfus sayımında Nevşehir 13.454 nüfusa sahiptir. Bu rakam 1954 yılında Nevşehir'in Niğde'den ayrılarak il olmasıyla birlikte artmış, Nevşehir bu tarihten sonra gerek nüfusu gerek sosyal yapısı ve ekonomisiyle oldukça değişmiştir. 1955 yılında yapılan Nevşehir'de ilk defa nüfus sayımı yapılmış, yeni rakam 16.799 olmuştur. Bu dönemden sonra Nevşehir, hızlı bir nüfus artışı

[99] Gençer ve diğerleri, s. 143.
[100] Erman ve diğerleri, s. 104.

yaşamış ve kentleşmeye başlamıştır.[101] Nevşehir'de ilk defa yapılan nüfus sayımı dönemin önemli yerel gazetelerinde de geniş yer bulmuş, Demokrat Nevşehir Gazetesi ise "*Nüfus Sayımı 23-Ekim-1955'de Yapılacak*" manşeti ile haberi ilk sayfadan halka duyurmuş, haberin devamında ise şu ifadelere yer vermiştir;

> *Umumi nüfus sayımı yurdun her tarafında 23 Ekim 1955 Pazar günü yapılacaktır. Sayımın ilk safhasını ve temelini teşkil eden binaların numaralanması işi vilâyetimizin her tarafında başlamış ve süratle devam etmektedir. Bu hazırlıklar kısa bir zaman sonra bitecektir. Nüfusumuzun eksiksiz sayılması için içinde inşa oturan veya insan oturması muhtemel bulunan bütün binalara numara koyulması lazımdır. Bu şekilde numara konulan binalardaki plakalar düşmüş veya numara konulması unutulmuş olabilir. Bütün sokaklara isim veya numara konulması da mecburidir. Bu şekilde hane ve sokak numara ve ismi düşen veya unutulan yerler rastlanıldığı takdirde merkezde vilayet makamına, kazalarda kaymakamlık, nahiyede nahiye müdürlüğü ve köylerde muhtarlıklara veya kaza ve kasabalarda belediye reisliklerine haber vermek sureti ile sayımın muntazam devamını temin etmek her şahsın vatandaşlık ve insanlık vazifelerindendir. Nüfusumuzu ne bir eksik ne bir fazla olmadan tamamı tamamına bilmek isteriz. Bunun için sayımla alakalı memur ve makamlara azami yardım etmeliyiz. Halen vilayetimizde sayım komitesi kurulmuş ve çalışmalarına başlamıştır. Ayrıca istatistik umum müdürlüğünden gelen bir kontrol durumu tetkik etmiş ve komitenin çalışmalarını yerinde ve zamanında bulmuştur.*[102]

İlde ilk defa yapılacak olan nüfus sayım günü yaklaştıkça dönemin yerel gazeteleri halkı bilgilendirmek amacıyla bu konuda daha fazla haber yapmaya başlamışlardır. Demokrat Nevşehir Gazetesi, "*23 Ekim 1956 Pazar günü yapılacak olan genel nüfus sayımının amacı, yurdumuz sınırları içerisinde mevcut bulunan insanların sayısının tesbitidir.*" haberiyle Nevşehir halkına nüfus sayımının amacını ve önemini anlatmaya çalışmış, bu önemli haberi "*Sayın baş vekilimizin bildirdikleri veçhile bu hususta parolamız (ne bir fazla ne bir eksik)*" şeklinde bitirmiştir.[103]

Sosyal ve ekonomik birçok nedenden etkilenerek yıllar arasında farklılık gösteren Nevşehir'de nüfusun gelişimi ise aşağıdaki tablodaki gibidir;[104]

---

[101] Şahin, s. 66.
[102] **Demokrat Nevşehir**, 13 Ağustos 1955, s. 1.
[103] **Demokrat Nevşehir**, 10 Eylül 1955, s. 1.
[104] Meliha Şule Akgür, **Nevşehir İlinin Eğitim Coğrafyası**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir, 2020, s. 59.

Tablo 5: 1927-1950 Yılları Arasında Nevşehir'de Nüfusun Gelişimi

Yıllar	Nüfus
1927	43.067
1935	46.439
1940	48.948
1945	52.389
1950	55.906

Nevşehir ilinde nüfus yoğunluğu sosyal ve ekonomik şartlara göre azalıp artarken, il nüfusundaki en belirgin büyük artış Nevşehir'in il olduğu yılda yani 1954'te yaşanmıştır. Nevşehir, il olduktan sonra hızla şehirleşmeye başlamış, fakat Nevşehir'in ilçesi olan Ürgüp'teki nüfus artışı her zaman merkezdekinden daha fazla olmuştur. Bunun temel nedeni ise, Ürgüp'te çok geniş bir arazi üzerinde yapılan tarımdır. Nevşehir halkının en önemli geçim kaynaklarından olan tarım, ilin nüfusunu belirlemede de önemli bir etken olmuştur. Nevşehir'in diğer ilçelerindeki yoğunluk ise, merkezden daha yüksek değildir. Bunun sebebi de yine sosyal ve ekonomik durumlara dayanır. Nevşehir'de nüfusun dağılışını etkileyen bir başka önemli faktör de yeryüzü şekilleri ve iklimdir. Nevşehir halkının temel dayanağı toprak ve su olmuş, halkta buna göre bir yaşam kurmuştur. Kızılırmak'ın geçtiği yerlerde nüfusun çok fazla oluşu buna en iyi örnektir. Kızılırmak Vadisi boyunca Nevşehir'de oluşan nüfus yoğunluğu 1940 yılından 1990 yılına kadar devam etmiştir. Aynı zamanda şehirde nüfusun artış ve azalış oranları doğum ve ölüm sayılarına göre de değişiklik göstermiştir. 1939-1945 yılları arasında yaşanan II. Dünya Savaşı da nüfus üzerinde etkili olmuş, bu yıllar aralığında erkek nüfusun askere alınması sebebiyle illerde ve ilçelerde büyük nüfus farklılıkları meydana gelmiştir.[105] Nevşehir'in tüm ilçelerinde nüfus artış hızı ve sayısı aynı olmamıştır. DP Döneminde Nevşehir ilçelerinde yaşanan nüfus dağılışı ise aşağıda yer alan tablodaki gibidir;[106]

[105] Mustafa Kemal Öztürk, "Nevşehir İli Nüfusu ve Nüfusun Eğitim Durumu (1935-1996)", **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 23, 2002, ss. 251-253.

[106] Erman ve diğerleri, s. 74.

Tablo 6: Demokrat Parti Dönemi'nde Nevşehir İlçelerinin Nüfus Dağılımı (1950-1955-1960)

	1950	**1955**	**1960**
İl Genel Toplam	151.008	167.913	187.398
İlçeler			
Avanos	21.867	23.982	26.226
Derinkuyu	10.965	12.163	13.953
Gülşehir	19.073	21.755	24.940
Hacıbektaş	14.897	17.897	19.617
Kozaklı	15.101	18.790	22.257
Ürgüp	24.059	24.891	26.150

Nevşehir'in sadece ilçelerinde değil köylerinde de nüfus artış hızı her ilçede eşit ve aynı hızda olmamıştır. Bu düzensiz artış ya da azalmanın temel nedenleri arasında da sosyal ve ekonomik nedenler sayılabilir. Özellikle de Nevşehir'in iş imkanlarının tarım, turizm ve hayvancılık ile sınırlı kalması yerli halkı yeni geçim kaynakları bulmaya sevk etmiştir. Bu nedenden dolayı diğer illere göç eden insan sayısı fazlalaşmıştır. 1945-1950 yıllarında Türkiye'de nüfus hızı %22,9 iken, Nevşehir'in ilçeleri olan Kozaklı'da %35,3, Avanos'ta %25,8, Gülşehir'de ise %32,4'tür.[107]

Nevşehir, kültür bakımından ele alındığında ise geçmişi oldukça eskidir. Nevşehir'deki ilk yerleşim yerlerinin Neolitik Dönemlere kadar dayanması, bölgenin kültürü üzerinde Frigler'in, Hittiler'in Persler'in, Helenler'in ve Romalılar'ın etkili olmasını sağlamıştır. Bu uygarlıklar yörenin kültürünü şekillendirmişler, bugünkü halini almasında etkili olmuşlardır. Nevşehir, kültür üzerindeki en büyük kırılma noktasını ise Hıristiyanlığın ilanı ile birlikte yaşamıştır. Bu gelişmeden sonra bölgedeki kültür sıfırlanmış, yeni gelişmeler kendini göstermeye başlamıştır. Ürgüp, Göreme ve Ortahisar'da çok büyük kiliseler var olmuş, bu oluşum sonucunda da Nevşehir'in önemli ilçeleri ibadet merkezi haline gelmiştir. Özellikle, bölgede bulunan Kaya Kiliseleri Kapadokya-Bizans sanatını yansıtmaktadır. Nevşehir bölgesinde sağlanan Türk egemenliğinden sonra ise kültürde yeni bir döneme daha girilmiş, artık

[107] Öztürk, s. 253.

Türk-İslam kültürü yayılmaya başlamıştır. Bu dönemden sonra bölge halkı üzerinde kendini gösteren kültür Türk-İslam kültürü olmuştur.[108]

Nevşehir'in kültürel değerini temsil eden diğer önemli yapılar ise; Acıgöl ve Tatlarin ilçelerindeki yeraltı şehirleri, Acıgöl'deki Topada Kaya Yazıtları, Keçikalesi Harabeleri, Kepez Harabeleri, Uçhisar ve Göreme'deki kaya yerleşim yerleri, Bizans'tan kalma Derinkuyu Kilisesi, Nevşehir'de bulunan ve önce okul sonra da hapishaneye dönüştürülen Meryem Ana Kilisesi, Taşkınpaşa Köyündeki Medrese, Osmanlı'dan kalan Kurşunlu Cami, Kara Cami, Külliye ve Kütüphaneler, Kurşunlu Cami içindeki kayadan oyma Kervansaray, Sarıhan Türbesi, Hacı Bektaş Veli Türbesi, Gülşegir'de bulunan Açıksaray harabeleri, Karavezir Kütüphanesi, Yunus Emre Mezarı, Nevşehir, Kalesi, Ortahisar Kalesi şeklindedir.[109]

Nevşehir'de geleneksel yapı zaman içinde değişime uğramıştır. Bu değişimlerin ilk belirtileri ise 1950 yıllarına denk gelmektedir. Nevşehir sınırları içinde bulunan Kızılırmak, bu dönemlerde sınır görevini üstlenmiş, ilin ortasını ikiye bölmüştür. Bu bölünme ırmağın her iki tarafında yaşayan yöre halkını farklı kılmıştır. Irmağın kuzeyinde Kozaklı ve Hacıbektaş ile ırmağın güneyinde yer alan Avanos, Ürgüp, Derinkuyu ve Gülşehir tamamen farklı toplum yapısına ve kültürel değerlere sahiptirler. Kızılırmak'ın böldüğü bu bölgelerde yalnızca kültür ve sosyal yaşam farklılıkları değil ekonomik anlamda da farklılıklar kendini göstermiştir. Bununla birlikte, ortaya toplumsal yapı çeşitliliği çıkmış, bu çeşitlilik kendini yöre halkının giyim kuşamında da göstermiştir. Kozaklı ve Hacıbektaş yörelerinde Türkmen giysileri gibi geleneksellik ağır basarken, Avanos, Ürgüp, Derinkuyu ve Gülşehir'de keten dokumalar yaygın olmuştur.[110]

Bölgesel giyimde Nevşehir'in yerli halkını oluşturan yörenin kadınları şalvar giymişler, bu şalvarların da kendine has motifleri olmuştur. Kumaşlar keten ya da pazendir. Yörenin kendine has kıyafetlerinden biri olan şalvarın dışında kadınlar başlarına da özel örtüler kullanmışlardır. Bunlara örnek ise, el işlemesi yemeni üzerine örttükleri bürüncektir ve bu da el işlemesidir. Yine bu dönemde kadınların hemen hemen hepsi sokağa çıkarken yüzlerini yarıya kadar bürüncek adını verdikleri örtüyle kapatmışlardır. Köy kadınları ile şehirde yaşayan kadınlar arasında giyim farkı

[108] Parla, s. 6115.
[109] Dinleyen, s. 23.
[110] Parla, s. 6118.

görülmüş, köydeki kadınları bol şalvar ya da etekli entari giymişler, bellerine şal bağlamışlar ve başlarını işlemeli yemenilerle örtmüşlerdir. Nevşehir'in yerli erkeklerinin giyimi ise normal olmuş, diğer çevre illerle hemen hemen benzerlik göstermiştir.[111] Kendine has kıyafetlerinden sonra yörenin önemli kültür unsurlarından biri de şivesidir. Nevşehir'in şivesi İç Anadolu Bölgesi'nin şivesiyle benzerlik göstermiştir. Bölge halkının kullandığı dil, zamanla evrilmiş ve ağız olarak farklılaşmıştır. Aynı zamanda yörenin kendine has müzikleri vardır. Bunlar uzun havalar ve türkülerdir. Bir mekan ya da kişiye özel yazılmış türküler ise oldukça fazladır.[112]

Bu dönemde Nevşehir halkının kültür seviyesinin gelişmesini sağlamak için bazı adımlar atılmıştır. Bunlara örnek olarak; özellikle köylerde sık sık düzenlenen konferanslar ve filmler verilebilir. Konferansların konusu özellikle eğitim üzerine seçilmiş, köyde yaşayan halkın kalkınması amaçlanmıştır. Gösterilen filmler ise, yine kalkınma bakımından önemli bilgiler verecek nitelikte olmuş, buna göre seçilmiştir. Bunun yanı sıra Nevşehir ili merkezinde sık sık sergiler düzenlenmiştir. Bu sergilerin amacı ise halkın görgü ve bilgisini arttırmak olmuştur. Özellikle bu sergiler halkın dikkatini çekmiş ve ilgiyle karşılanmıştır. Nevşehir Ürgüp Halk Eğitim merkezlerinde özellikle gençlere yönelik çalışmalar yapılmış, düzenlenen okuma odaları bu düzenlemelerin başında gelmiştir. Oluşturulan kitap okuma odaları her zaman açık tutulmuştur. Okuma odası olmayan köylere de ulaşmak isteyen devlet, köylere ödünç kitap verme uygulamasını başlatmıştır. Özellikle gençlerin boş zamanlarını değerlendirmelerini sağlamak adına tiyatro, müzik ve spor gibi alanlarda da önemli çalışmalar yapılmıştır.[113] Nevşehir'de sporla ilgili ilk çalışmalar 1940 yılında, Nevşehir henüz Niğde'ye bağlı bir kaza konumundayken başlamıştır. Bu tarihte düzenli kulüpler kurulmuş, bu da beraberinde spor dalına düzenlilik getirmiştir. 1954'de Nevşehir il olduktan sonra da küçük kulüpler varlığını göstermiş, kulüplerin önderliğinde bazı çalışmalar yapılmıştır. Dönemin imkansızlıkları tesis yetersizliğini de etkilemiş, kulüplerin çalışmaları sık sık yarım kalmıştır.[114] Dönemin tüm

[111] Gençer ve diğerleri, ss. 113-114.
[112] Metin, ss. 45-67.
[113] Erman ve diğerleri, s. 128.
[114] Parla, s. 6136.

zorluklarına rağmen Demokrat Parti Döneminde Nevşehir'de kurulan spor kulüpleri ise aşağıda verilen tablodaki gibidir;[115]

Tablo 7: Demokrat Parti Dönemi'nde Kurulan Nevşehir Spor Kulüpleri (1950-1957)

Kulüp Adı	Kuruluş Tarihi
Gülşehir Spor	1950
Kaymaklı Gençlik Spor	1953
Lale Spor	1954
Avanos Gençlik	1955
Güneş Spor	1956
Nar Gençlik	1956
Göreme Gençlik Spor	1957

Nevşehir, tarih boyunca çok zengin kültür çeşitliliğine sahip olmuş, diğer çevre illere de örnek teşkil etmiştir. Kurulan eski medeniyetlerden beri ilime çok önem verilmiştir. Bununla birlikte, Nevşehir'in okumaya, kitaba olan ilgisi ve kütüphaneye verdiği önem her zaman diğer illerden daha fazla olmuştur. Nevşehir'in, köyde yaşayan halkın okula ve okuma olanaklarına ulaşabilmesi için yaptığı çalışmalar, eğitime verdiği önemin en iyi örneği olmuştur. Özellikle ilçe ve köylerdeki okuma sorunu kütüphanelerle giderilmeye çalışılmış, eşek sırtında içi kitap dolu sandıklarla köylere kitaplar taşınmıştır. Nevşehir'de okuma yazma oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Nevşehir'in özellikle bazı ilçelerinde bu oran değişiklik göstermiştir.[116]

DP, eğitime verdiği önemi 1946 yılında yayınlamış olduğu parti programında anlatmıştır. Milli Eğitim İşleri başlığıyla Madde 34 de; "*Umumî ve meslekî eğitim ve öğretim; yurt ihtiyaçlarını karşılayacak umumî bir plana göre tanzim edilmeli ve gelecek nesillerin yalnız ilim ve teknik bilgi ile değil, millî ve insani büyün manevi kıymetlerle de teçhizine çalışılmalıdır.*" İfadelerini kullanmış, eğitimin önemini ve toplum hayatındaki yerini vurgulamıştır. Yine aynı programın 39. Maddesinde;

> *İlmin, tekniğin ve güzel sanatların suratla gelişmesini sağlamak için bütün vasıta ve tedbirlere başvurmak, bu cümleden olarak ehliyet ve istidatları teşvik etmek,*

[115] Pişkin, s. 77.
[116] Parla, s. 71.

Kütüphaneler, Müzeler, Tiyatrolar, Konservatuarlar kurmak ciddi neşriata yardımda bulunmak, Türk dilinin millî bünyesine uygun olarak süratle gelişmesi yolundaki çalışmalara yardım etmek, kısaca, yurdumuzda millî ve insanî kültür seviyesinin yükselmesini sağlayacak her faaliyeti desteklemek, kanaatimizce devletin başlıca vazifelerindendir. Ancak ilmin, sanatın ve türlü fikir faaliyetlerinin siyasî ve idarî müdahalelerden uzak kalmasını, demokrasini değişmez bir esası olarak kabul ediyoruz.

Açıklamasına yer veren DP, her şeyden önce eğitimi insanların gelişmesindeki en önemli etken olarak görmüştür.[117]

DP eğitimde yeni adımlar atmış, ilköğretime ayrı bir önem vermiştir. Ortaöğretim sistemini şekillendirirken yabancı uzman raporlarının görüşlerini dikkate alan DP, 1953-1954 yılları arasında çok amaçlı ortaokul programına geçmiştir. Yeni sistemdeki çok amaçlı ortaokul, öğrencileri lise hayatına hazırlamayı amaçlamış, meslek grupları hakkında bilgi edindirme üzerine eğitim vermiştir. Bu ortaokulların ilk denemeleri ise Muş, Bursa ve Nevşehir'de olmuştur. [118]

Nevşehir'de okur yazar oranı hem erkek hem de kadınlar arasında farklılık göstermiş, Nevşehir'de okuma yazma bilenlerin sayısı ülke ortalamasının üzerinde olmuştur. Özellikle 1955 yılından sonra Nevşehir'de kadınların okuryazarlık oranı erkeklere oranla çok daha hızlı artmıştır. 1955 yılından sonra Nevşehirli kadınların okuryazarlık oranı düşüş yaşarken, erkeklerin oranın da ciddi bir artma olmuştur. Nevşehirli Erkeklerin okuryazarlık oranındaki artış uzun süre devam etmiştir. DP Dönemi'nde Nevşehir okuryazar oranı ise aşağıda verilen tablodaki gibidir;[119]

Tablo 8: Demokrat Parti Dönemi'nde Nevşehir'de Okuryazar Oranı (%) (1955-1960)

Yıllar	Erkek	Kadın	Toplam
1955	62,6	22,2	41,7
1960	57,9	27,6	42,3

Nevşehir, sağlık açısından da birçok ilden daha iyi durumda olmuş, Nevşehir Devlet Hastanesi 1944 yılında 10 yataklı iken, 1955'te 25, 1960'da ise 200 yataklı

[117] Demokrat Parti Programı, 1946, ss. 10-12.
[118] Serkan Gıyas Çatalbaş, **Demokrat Parti Dönemi Kültür Politikaları (1950-1960)**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karabük, 2014, s. 64.
[119] Parla, s. 6105.

duruma gelmiş, faaliyetlerine en iyi şekilde devam edebilmek için devlet desteği almıştır.[120] Bu dönemde Nevşehir'in hem kırsal hem kentteki nüfusunda 0-4 yaş ölüm oranı ülke ortalamasının altında, yaşlılıktan kaynaklı ölüm oranları ise ülke ortalamasının üstünde olmuştur. Bu dönemde 0-4 yaş aralığındaki ölüm oranlarının azlığı, şehrin sağlık açısından gelişmişliğini belirlemekte etken olarak kullanılmıştır. Nevşehir bölge halkında görülen ölüm oranlarının nedenleri arasında kalp yetmezliği, urlar gibi hastalıklar ön plandadır. Yine bu dönemde bulaşıcı hastalıkların ve doğumla ilgili sağlık sorunlarının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Bunun yanı sıra, tedavi edici hizmetler düşüktür. Nüfus başına düşen yatak, sağlık personeli ve ekipmanı yetersiz sayılabilir. Nevşehir'de 10.000 kişiye 0,3 uzman hekim, 1,8 pratisyen hekim, 0,2 diş hekimi, 4,2 hemşire, 2,0 sağlık teknisyeni, 3,2 ebe ve 1,7 eczacı düşmektedir. Bunlardan diş hekimi oranı Türkiye ortalaması ile hemen hemen eşitken, diğer tedavi edici hizmetler için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Genel anlamda ise Nevşehir'in sağlık sorunları ile Türkiye genelindeki sağlık sorunları kıyaslandığında, Nevşehir'deki sorunlar Türkiye genelinde var olan sorunlara oldukça benzemektedir.[121]

[120] Pişkin, s. 58.
[121] Öztürk, s. 252.

İKİNCİ BÖLÜM
DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR'DE BASIN YAYIN HAYATI

2.1. NEVŞEHİR'DE YEREL BASIN VE MATBAANIN GELİŞİMİ

20 Temmuz 1954'de Niğde'den ayrılarak il statüsüne kavuşan Nevşehir'de yaşanan, sosyal, ekonomik ve kültürel alandaki gelişmeleri matbaa faaliyetlerinin başlaması takip etmiş, Nevşehir'de basın yayın hayatına ancak 1950'li yıllarda başlanabilmiştir. Nevşehir'de ilk matbaa faaliyetlerinin önderi tam olarak bilinmemekle birlikte, matbaayı açan kişi 1945-1950 yılları arasında Nevşehir'de sadece iki ay kalabilmiş ve iş yapamadığı için şehri terk etmiştir. Bu gelişme dışında Nevşehir'de gerçek anlamda bir matbaanın kurulumunu ise 1959 yılında Zeki Seviğ "*Marmara Matbaası*" ile gerçekleştirmiştir.[122]

Nevşehir'de 1950 yılından başlayan basın yayın hayatı, matbaanın henüz yeteri kadar yaygınlaşmamış ve gelişmemiş olması özellikle yerel basını olumsuz yönde etkilemiştir. Dönemin gazetelerinden olan; Yeni Muşkara Gazetesi (1950), Demokrat Nevşehir Gazetesi (1954-1963) ve Nevşehir'in Sesi Gazetesi (1956), Nevşehir ilinin dışında basılmış ve Nevşehir'de dağıtılmıştır. Haftalık olarak çıkan gazetelerin okuyucu sayılarının az olmasının yanı sıra gazetelerin dağıtımında da sıkıntılar yaşanmıştır. Bunun yanı sıra, Demokrat Ürgüp Gazetesi de (1955) yine Nevşehir ilinin dışında basılmış, ilçelere dağıtılmıştır. Yayın süreleri ve sayıları çok az olan bu gazetelerin basım yerleri ise Ankara ve Kayseri'dir. Yeni Muşkara Gazetesi sadece birkaç sayı çıkabilmiş, dönemin ulaşım zorlukları nedeniyle gazetenin basım yayın hayatına son verilmiştir. Demokrat Nevşehir Gazetesi ise DP'nin siyasi dönemi boyunca yayın hayatına devam etmiş, daha sonra basımı durdurulmuştur. Yine bu dönemde Demokrat Nevşehir Gazetesi'nin karşısına, CHP'ye destek vermek amacıyla kurulmuş olan Nevşehir'in Sesi Gazetesi de okur azlığı ve dağıtım sıkıntısından dolayı

[122] Hüseyin Saraç, "Geçmişten Günümüze Nevşehir'in Basım (Matbaa) Tarihi ve Matbaanın Nevşehir'deki Serüveni (1950-2016)", **Akademik Bakış Dergisi**, Sayı: 57, 2016, (Matbaa), s. 223.

değil, gazetenin sahibi olan Avukat Tahir Tüzün'ün Kayseri'ye taşınması nedeniyle kapanmıştır.[123]

Bu dönemde Nevşehir'de basım yayın faaliyetleri genel anlamda geçim kaynağı olarak görülmüştür. Nevşehir halkının basım yayın işiyle sorumlu olan kısmı, topluma haber yapmak ve kar ederek para kazanma nedeniyle bu işin içinde olmuşlardır. Bunun yanı sıra, Nevşehir'de basılan gazeteler diğer illere göre farklılık göstermiştir. Bu sebeplerden bazıları ise şunlardır; gazeteciliğin babadan oğula geçmesi, matbaa sahiplerinin el ilanları basıp dağıtması, siyasi amaçlı basılan gazeteler, resmi ilanlardan reklam alarak kâr amacı taşıyan gazeteler, seçim sırasında çıkan ve seçim sürecinin bitmesiyle kapanan gazeteler.[124]

Nevşehir'de gazeteler ilk olarak "*tipo*" denilen düz baskı makinalarında basılmıştır. Gazeteler, "*hurufat*" adı verilen harflerle, "*kumpas*" denilen alete tek tek elle dizilerek basılmakta, bu da oldukça zaman almaktaydı. Gazete sayfaları saatler süren uğraşlar sonucunda harf hard dizilen sütunlara yerleştirildikten sonra, basımı tamamlanmakta ve gazete haline gelmektedir. Daha sonra yine aynı harfler yerlerine dizilerek bir sonraki sayfanın yazı işi tamamlanmıştır. Zaman alan ve çok zahmetli olan gazete basma işi, yazılar kumpasa ayarlı dizilmezse tamamen bozulabilmiştir. Bu yüzden matbaacılar ne kadar dikkat ederlerse etsinler, basılan gazetelerde yine de imla hataları olmuştur. Bu bağlamda, dönemin matbaa işi çok ciddi bir meslek haline gelmiş, bir matbaacının yetişebilmesi uzun yıllar almıştır. Matbaa işi, tamamen beceri gerektirmiştir. Bu nedenle, Nevşehir'de basılan gazetelerin sayısının az olması, uzun uğraşlar sonucu ortaya çıkmasından da kaynaklı olmuştur. Uzun yapım aşamalarından geçerek basılan gazetelerin okuyucusunun az olması gazetelerin uzun ömürlü olmasını engellemiştir. Gazete basımı sırasında karşılaşılan her türlü sorun giderilmeye çalışılmış, halka haberi zamanında ulaştırabilmek matbaacıların öncelikli görevi olmuştur. Örneğin; basım sırasında elektriklerde çok sık kesilmeler yaşanmış, bu durumlarda devreye insan gücü girmiştir. Elektriksiz zamanlarda makinaların kolları

---

123 Hüseyin Saraç, "Yerel Basın Müdavimlerinden Taner Erdoğan'ın Anlatımlarıyla Nevşehir Yazılı Basınının Bilinmeyen Yönleri", **Nevşehir'in Tarihi Yolculuğu**, (Ed. İlyas Gökhan), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Yayınları, Nevşehir, 2015, (Nevşehir), s. 342.

124 Hüseyin Saraç, "Cumhuriyet Dönemi'nde Nevşehir'de Basın-Yayın Organlarının Tarihsel Gelişim Süreci (Gazete, Dergi ve Bülten)", (Ed. Adem Öğer), **I. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildirileri**, Nevşehir Üniversitesi Kapadokya Uygulama ve Araştırma Merkezi, Nevşehir, 16-19.11.2011, (Basın-Yayın), ss. 80-81.

insan eliyle çevrilmiş, yayının aksamaması için gayret sarf edilmiştir. Gazetenin basım aşamasında var olan sorunlar dışında, haber bulmak, bulunan haberin yazıya dökülmesi, haber toplamak çok zor olmuştur. Özellikle resimli haber için gerekli materyalleri sağlamak dönemin gazetecilerini oldukça zorlamıştır. Resimli haber için, ilk önce resimlerin karanlık bir odada fotoğraf haline getirilmesi gerekmiştir. Fotoğraf haline getirilen resimler en yakın klişe atölyesine verilmesi gerekirken, Nevşehir'de o dönemlerde klişe atölyesi bulunmamaktadır. Nevşehir'e en yakın klişe atölyesinin Ankara'da olması ve fotoğrafların oraya gönderilmesi dönemin basım zorluklarını göstermektedir. Ankara'ya her gün vasıta olmamasından dolayı resimler ertesi gün çıkacak habere genellikle yetişemediğinden, gazeteciler ve matbaacılar sürekli aynı resimleri haber sayfalarında kullanmak zorunda kalmışlardır. Öyle ki, Ankara'ya gönderilen fotoğrafların hazırlanıp geri gelmesi bazen 20 gün sürmüştür. Bunun yanı sıra, okuyucular basım aşamasında yaşanan zorlukları bilmediğinden zaman zaman aynı fotoğrafların haberlerde çıkmasından şikayet etmişlerdir. Özellikle bu dönemdeki basım yayın işi büyük bir fedakarlık gerektirmiş, dönemin matbaacılarının gayretleri sonucunda Nevşehir'de basım yayın hayatı gelişmiştir.[125]

Nevşehir'de matbaanın 1959 yılında faaliyete başlamasından günümüze kadar olan süre içerisinde, Nevşehir merkezde 19, ilçe merkezlerde 11 adet matbaa kurulmuştur. İl genelinde faaliyet gösteren toplam matbaa sayısı 30'dur. İl merkezlerinde bulunan matbaalardan 9'unun basımı durdurulurken, ilçede kapanan matbaa sayısı ise 7'dir. Bunun yanında, il merkezde faaliyet gösteren 10 matbaa ve ilçe merkezde bulunan 4 matbaa varlığını korumuş, faaliyetlerine devam etmiştir. Nevşehir il ve ilçe merkezlerde bulunan matbaaların teknik özellikleri aynı olmuş, bu bağlamda dönemin basın yayın hayatında yaşanan sorunlar da benzerlik göstermiştir. Bu dönemde kullanılan matbaaların birbirine benzer tek yönü makinaların çapıdır. Nevşehir matbaalarında Türk yapımı zımba makinası, kağıt kemse bıçağı ve cilt makinası kullanılırken, işin basım kısmında ise Alman, İngiliz ve Japon yapımı makinalar kullanılmıştır. Matbaada basılanlar ise ilk olarak sadece gazeteler, dergiler ve bültenler olurken bu durum matbaa sektörünün bölgede gelişim göstermeye başlamasıyla genişlemiştir. Matbaanın gelişmesiyle farklı basım alanları doğmuştur. Bunlara örnek olarak; davetiyeler, kartvizitler, matbu evraklar ve reklam ürünleri

[125] Saraç, (Nevşehir), ss. 342-343-346-351.

verilebilir. Bu gibi birçok basım yapılmış, dönemin matbaacıları bu işi baba mesleği olarak görmüşlerdir. Yine bu dönemde yaşanan sıkıntılardan biri de kalifiye eleman sorunudur. Matbaacıların bazıları yerine elaman yetiştirmiş, bazıları ise sadece matbaa sahibi olarak kendisi çalışmıştır. Bu gibi durumlarda matbaalarda çalışacak eleman bulma sıkıntısı yaşanmıştır. Nevşehir'de matbaanın faaliyete başlaması ile il genelinde ve basım yayın sayesinde bilgi çoğalıp yayılmış, bu da beraberinde Nevşehir halkının aydınlanmasını getirmiştir.[126] Nevşehir'de matbaanın il merkez ve ilçe merkezlerde gelişim süreci ise aşağıda verilen tablolardaki gibidir;

Tablo 9: Nevşehir İl Merkezinde Kurulan Matbaalar[127]

Matbaanın Adı	Tipi	Kurucusu	Faaliyet Tarihi
Marmara Matbaası	Tipo-Ofset	Zeki Seviğ	1959
Gündüz Basımevi	Tipo-Ofset	Ahmet Köyü-Oğuzhan Alp	1966-1976
Garanti Matbaası	Tipo-Ofset	Nejat Sesveren-Bahattin Sesveren ve Hamit Akbalık	1970-1984
Doğan Matbaası	Tipo-Ofset	Taner Erdoğan	1964-1974
Nedim Matbaası	Tipo-Ofset	Ahmet İllez	1969-1972
Tüfekçioğlu Matbaası	Tipo-Ofset	Nuri İven-Faruk İven-Abdullah İven	1971-Devam Ediyor
Göreme Matbaası	Tipo-Ofset	Taner Erdoğan	1974-2000
Yaşar Ofset	Tipo-Ofset	Osman Yolaçan	1975-Devam Ediyor
Ömür Matbaası	Tipo-Ofset	_____	1975-1976
Simtel Ofset	Tipo-Ofset	Ahmet Ekici	1981-Devam Ediyor
Lale Gazetesi ve Matbaacılık	Tipo-Ofset	Ramazan Biçimseven-Tevfik Hamarat-Ferhat Yurtbulmuş ve Özat Sevimli	1984-1988
Osmanlı Matbaası	Tipo-Ofset	Zeki Soyak-Mehmet İven	2000-2007 2007-Devem Ediyor
Nevşehir Ercan Matbaası	Tipo-Ofset	Ercan Dağlı	2003-2012
Kapadokya Ofset	Tipo-Ofset	Faruk İven	2005-Devam Ediyor
Sevgi Ofset	Tipo-Ofset	Osman Arıkan	2006-Devam Ediyor
Yunus Emre Ofset	Tipo-Ofset	Erdinç Öztürk	2008-Devam ediyor
Teknik Ofset Matbaacılık	Tipo-Ofset	Volkan Haleplioğlu-Mehmet Toyvuran	2010-Devam ediyor
Lale Ofset Matbaacılık	Tipo-Ofset	Ekrem Bakır	2011-Devam ediyor
Zirve Forum Matbaacılık	Tipo-Ofset	Murat Arıkoğlu	2012-Devam ediyor

[126] Saraç, (Matbaa), s. 243.
[127] Saraç, (Matbaa), ss. 236-242-243.

Tablo 10: Nevşehir İlçe Merkezde Bulunan Matbaalar

Matbaanın Adı	Tipi	Kurucusu	İlçe	Faaliyet Tarihi
Peri Matbaası	Tipo-Ofset	Mehmet İlbağ	Ürgüp	1970-Devam Ediyor
Kızılırmak Matbaası	Tipo-Ofset	Kemal Çelik	Avanos	1982-Devam Ediyor
Yeni Avanos Matbaası	Tipo-Ofset	Ali Biçimseven	Avanos	1985
Sayan Matbaası	Tipo-Ofset	Hüseyin Sayan	Avanos	1990-2007
Hacıbektaş Matbaası	Tipo-Ofset	Hacıbektaşlar Anonim Ş.	Hacıbektaş	2005-2014
Elma Ofset	Tipo-Ofset	Zeki Binici	Derinkuyu	2003-2004
Gülşehir Ercan Matbaası	Tipo-Ofset	Ercan Dağlı	Gülşehir	2003-2012
Yenigün Matbası	Tipo-Ofset	Gamze Toybıyık	Ürgüp	2007-2010
Ünal Matbaası	Tipo-Ofset	Mehmet Ünal	Avanos	2007-Devam Ediyor
Can Gazetesi Matbaası	Tipo-Ofset	Ruhşen Can	Gülşehir	2010-2012
Bilekli Ofset Matbaacılık	Tipo-Ofset	Vahap Bilekli	Ürgüp	2010-Devam Ediyor

Nevşehir'de faaliyete başlayan ilk matbaa Zeki Seviğ tarafından kurulan Marmara Matbaası olmuştur. Daha sonraki yıllar dönemin şartlarından ötürü matbaa sektörü Nevşehir'de uzun süre gelişim gösterememiş, DP döneminde basılan gazeteler de çevre illerde basılarak Nevşehir'e ulaştırılmıştır.

Yerel basının Nevşehir'de gelişmeye başladığı tarih 1950'dir. Bu tarihten sonra yerel basının Nevşehir'deki varlığı günümüze kadar gelmiş, fakat bu gelişim farklı seyirler izlemiştir. Yerel basının gelişmesinde etkili olan en önemli faktör ise dönemin koşulları olmuştur. Halkın basına bakış açısı, okuma alışkanlığı ve ekonomik nedenler basının gelişmesini kimi zaman yavaşlatırken kimi zaman da hızlandırmıştır. Fakat, özellikle ilk elli yıl tüm Türkiye'de olduğu gibi, Nevşehir'de de yayın ve basımda zorluklar yaşanmıştır. Yine de yerel basın, Nevşehir'de matbaacıların büyük gayret ve fedakarlıklarıyla kendine yer bulmuştur. Halkın yerel basından beklentisi her zaman yüksek olmuş, dönemin imkanları ise bu beklentiyi her zaman karşılayamamıştır.

Bunun en büyük sebebi ise basın yayın faaliyetlerinin büyük maliyetlerle ortaya konması ve çok uğraş gerektiren bir iş olmasıdır.[128]

Türkiye'de basının gelişimi Batı'dakinden farklı olarak gelişme göstermiştir. Batı'da basın alanında yaşanan gelişmeler toplumsal temelliyken, Türkiye'de ise bu devlet desteklidir. Bu bağlamda Türkiye'de çıkarılan ilk Türkçe gazetenin çıkarılış amacı dahi, devlet tarafından toplumun eğitilmesi ve geliştirilmesidir. İlerleyen dönemlerde de basının Türkiye'deki gelişimi bu amaç etrafında şekillenmiştir. Yerel gazetelerin gelişmesi ise, vilayet gazeteleri sayesinde olmuştur. Vilayet gazeteleri, zamanla yerini yerel ve özel gazetelere bırakmıştır. Bu durum, özellikle Anadolu'daki yerel gazetecilik kültürünün temellerini atmıştır. Anadolu'da yerel basının gelişmesinde büyük rol oynayan bir başka etken ise, Millî Mücadele zamanında halkı bilgilendirmek ve bir araya getirmek için çıkarılan yerel gazetelerdir. Bu dönemde çok büyük kamuoyu oluşmuş, yerel basın ilk kez yaygın basının önüne geçmiştir. [129]

Yerel basın, toplumların yaşadığı sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal tüm olayları olduğu gibi yansıtan kaynaklardır. Yerel gazetelerin ulaştığı insan sayısı az olmasına rağmen daha geniş bilgiyi içlerinde barındırırlar. Bunun sebebi ise, yerel gazetelerin haber olarak halka sunduğu şeylerin toplumun gerçek sesi olmasıdır. Yerel basın sayesinde insanlar yaşadıkları yerdeki sosyal, ekonomik, kültürel, toplumsal sorunlardan ve gelişmelerden haberdar olmuşlardır. Bu bağlamda yerel basın, halkın bilgi kaynağı olması açısından büyük önem taşımaktadır.[130]

Nevşehir'de yerel basının gelişme gösterdiği sıralarda yaşanan sorunlar, Türkiye genelinde basım ve yayında yaşanan sorunlarla paralel olmuştur. Bu dönemde basılan yerel gazeteler genellikle, iki, dört, altı, sekiz ve on sayfadan oluşmuşlardır. Gazetelerin ilk sayfalarında dünyada, Türkiye'de ve ilde yaşanan önemli olaylara yer verilirken, son sayfalarda ise reklam ve spor haberleri yer almıştır. Nevşehir'deki yerel basın, sosyal ve ekonomik nedenlerden dolayı zorluklar yaşasa da var olmayı başarabilmiş, dönemin özellikle siyasi alanda yaşanan olaylarını halka ulaştırmıştır.[131]

---

128 Saraç, (Nevşehir), s. 342.

129 Bora Öç, **Türkiye'de Basın İlan Kurumu'nun Yerel Basına Etkileri Uygulamalı Bir Alan Çalışması; Sivas yerel Basın Örneği**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2014, ss. 7-8.

130 Suat Gezgin, "Türkiye'de Yerel Basın", **Türkiye'de Yerel Basın**, (Ed. Suat Gezgin), İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, İstanbul, 2007, s. 177.

131 Saraç, (Basın-Yayın), s. 82.

Nevşehir il ve ilçe merkezlerde çıkarılan gazetelerin gelişim süreci ise aşağıda verilen tablodaki gibidir;

Tablo 11: Nevşehir Merkezinde Çıkan Gazetelerin Tarihsel Gelişim Süreci[132]

Gazetenin Adı	Sahibi	Günlük-Haftalık-Aylık	Basım Yeri	Yayın Tarihi
Yeni Muşkara	Turgay Sutekin	Haftalık	Ankara	1950
Demokrat Nevşehir	A. Kamil Dedeoğlu	Haftalık	Nevşehir	1954-1963
Nevşehir'in Sesi	Yaşar Akyüz	Haftalık	Kayseri	1956
Yeni Nevşehir	Zeki Seviğ	Günlük	Nevşehir	1959-1970
Gündüz	Ahmet Köylü Oğuzhan Alp	Günlük	Nevşehir	1966-1976
Lale Gazetesi	Bahattin Sesveren	Günlük	Nevşehir	1970-1995
Nevşehir Göreme	İkbal Erdoğan Gümüş Sosyal	Günlük	Nevşehir	1970-1993
Nevşehir'in Sesi	Faruk İven	Günlük	Nevşehir	1974-1977
İç Anadolu	Yüksel İven	Günlük	Nevşehir	1975-1985
Nevşehir Ticaret	Nevşehir Sanayi ve Ticaret odası	Aylık	Nevşehir	1990-2008
Nevşehir Ercan	Hacer Dağlı	Haftalık	Nevşehir	1992-(Devam)
Nevşehir Haber	Saime Çapacı	Gündelik	Nevşehir	1998-2008
Kapadokya	Faruk İven	Haftalık	Nevşehir	2000-Devam
Nevşehir Kent Haber	Süleyman Keskin	Günlük	Nevşehir	2004-Devam
Nevşehir Postası	M. Alper Turan	Günlük	Nevşehir	2005-2006
Nevşehir'de Yenigün	Asım Çapa	Günlük	Nevşehir	2009-(Devam)
Kapadokya Muşkara Haber	Bayram Ekici	Günlük	Nevşehir	2010-(Devam)
Gazete Balyoz	Muammer Başer	Haftalık	Nevşehir	2010-(Devam)
Nevşehir Taraf	Coşkun Sağlamdin	Haftalık	Nevşehir	2010-(Devam)
Nevşehir Esnaf Gazetesi	Nevşehir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği	Aylık	Nevşehir	2011-(Devam)
Nevşehir Manşet	İsmail Ersu	Haftalık	Nevşehir	2011-(Devam)
NEÜ Aktüel	Filiz Kılıç	Aylık	Nevşehir	2011-(Devam)

[132] Saraç, (Basın-Yayın), ss. 97-98-106.

Nevşehir'de matbaanın yetersiz olmasından dolayı bu dönemde çıkan gazeteler çevre illerde basılmıştır. Gazetelerin basıldıktan sonra Nevşehir'e gönderilmesi çeşitli sorunları da beraberinde getirmiş, ulaşım bunların başında gelmiştir. Nevşehir'e gelen otobüslerle ulaştırılmaya çalışılan gazeteler çoğu zaman vaktinden geç Nevşehir'e ulaşmış, bu da halkın günlük veya haftalık haberleri zamanında okumasına engel olmuştur.

Tablo 12: Nevşehir İlçe Merkezlerinde Çıkan Gazetelerin Tarihsel Gelişim Süreci

Gazetenin Adı	Sahibi	Haftalık-Günlük-Aylık	Basım Yeri	Yayın Tarihi
Demokrat Ürgüp	A. Baran Numanoğlu-Mustafa Bağcı-H.Kanık	Haftalık	Kayseri	1955
Turistik Ürgüp	___	___	___	1960
Gülşehir Haberleri	Burhan Kaman	15 Günde Bir	Niğde	1965
Gülşehir	Burhan Kaman	Haftalık	Niğde	1966-1972
Yeni Avanos	Ahmet İllez	Haftalık	Nevşehir	1969-1972
Peri Bacaları Diyarı Ürgüp	Veli Kırcı	Haftalık	Nevşehir-Ürgüp	1970-(Devam)
Göreme Turizm Gazetesi	Bahtiyar Özgür	Özel Sayı	Ankara	1971
Kozaklı	___	___	___	1972
Kızılırmak	1982	Haftalık	Avanos	1982-(Devam)
Yeni Avanos	Ali Biçimseven	Haftalık	Avanos	1985
Yeni Gülşehir	Ünal Güneş	15 Günde Bir	Kayseri	1986-1988
Kozaklı Haber	Sabit İnce	Haftalık	Kayseri	1988-1989
Gülşehir'in Sesi	___	___	___	1994-1995
Ürgüp Ticaret	Ürgüp Ticaret ve Sanayi Odası	Aylık	Avanos	1997-2000
Gülşehir Ercan	Hacer Dağlı	Haftalık	Gülşehir	2005-(Devam)
Ürgüp Haber	Mehmet Toybıyık	Haftalık	Ürgüp	2008-(Devam)
Can Gazetesi	Dilaver Can	Haftalık	Gülşehir	2010-(Devam)
Gülşehir Medya	Volkan Parlar	Haftalık	Nevşehir	2010-(Devam)

1950-1954 yılları arasında DP ile basının arasındaki ilişki hep ılımlı olmuştur. DP'nin gazetecilere karşı olan uzlaşmacı tavrı, DP'nin gazeteciler arasında kabul görmesini sağlamıştır. Fakat bu durum 1954'ten sonra değişmeye başlamıştır. Bunun temel nedeni ise bozulan ekonomik ve bunalım ortamıdır. DP döneminde ekonomi de buhran dönemine girilmiştir. Bu buhrana basında geniş yer veren gazetecilerle DP'nin arası gerilmiş ve iktidarın basına olan tavrı sertleşmiştir. 1958'den sonra ekonomik ve siyasal anlamda düşüşe geçen DP, muhalefetin basının da sert bir dille eleştirilmiştir. Bu dönemden sonra gazetecilere karşı tutumunu daha da değiştiren DP, basın üzerinde kısıtlayıcı düzenlemeler yapma yoluna gitmiştir. Bozulan ekonomik ve sosyal düzenle birlikte, gazetecilere sağlanan düzen de bozulmuş, birçok gazeteci hapse mahkûm edilmiştir.[133] 1955 yılında yaşanan 6-7 Eylül olayları da bu döneme denk gelmiş, DP bu olayların ardından tedbir amaçlı sıkıyönetim ilan etmiştir. Bu sıkı yönetim ile birlikte basına da darbe vurulmuş ve birçok baskıcı yasaklar getirilmiştir.[134]

2.2. DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE NEVŞEHİR'DE YEREL BASIN

2.2.1. Nevşehir Gazetesi (1950)

İlk sayısı 15 Temmuz 1950'de çıkmış olan Nevşehir Gazetesi süreli bir yayın olup içeriği siyasi yapıdadır. Gazetenin sahibi Edip Pamukçu'dur. Yazı işlerini fiilen idare eden isim üçüncü sayıya kadar Yavuz Sütekin, dördüncü sayıdan itibaren ise başyazarlığı fiilen idare eden Asım Tataroğlu'dur. Haftalık olarak yayınlanan gazetenin satış fiyatı çıktığı dönemde 10 kuruş olarak belirlenmiştir. Dört sayfadan oluşan Nevşehir Gazetesi'nin boyutu ise belirtilmemiştir. Nevşehir Gazetesi, dönem şartlarında normal gazete kağıdına basılmış olup fotoğrafları siyah beyaz, yazı başlık puntoları kalın, gazetenin ismi siyah renkle basılmıştır. Gazetenin sol üst köşesinde gazetenin sahibi ve yazı işleri müdürünün isimleri yer almıştır. Gazetenin orta alt şeridinde gazetenin haftalık olduğu belirtilmiş ayrıca sayı ve tarih bilgisi de yer almıştır.

Kayseri'de basın yayın hayatına başlayan Nevşehir gazetesinin ilk sayısı 15 Temmuz 1950'de çıkmış, Nevşehir'deki sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi haberleri

[133] Uçak ve Erkal, s. 99.
[134] Öç, 32.

halka duyurmayı amaçlamıştır. Ramazan bayramına denk geldiği için ilk sayısına "*Bayramınız Kutlu Olsun*" manşeti atmış, Nevşehir halkının bayramını tebrik etmiştir. İlk sayfadan verilen ve gazetenin ilk yazısı olma özelliğine de sahip olan "*Çıkarken*" başlıklı haber, gazetenin sahibi ve yazı işleri müdür Edip Pamukçu tarafından yazılmıştır. Yazıda Edip Pamukçu;

> "*Gazetemiz çıkarken engin ve kati bir ruh huzuru ile söyleyebilirim ki, hayatımın en asil ve heyecanlı bir gününü yaşıyorum. Memleketimizin bu zaruri ihtiyacını bir hayli zamandan beri duyan ve hisseden asil gençlik hakiki tezahürünü, Nevşehir isimli bir gazetenin sizler tarafından okunduğunu gördükçe sevinecek ve büyük bir ruh ferahlığı içinde şöyle düşünecektir: Artık bizler demokrasiye ve onun büyük sembolü olan söz yazı hürriyetine sahip buluyoruz. Aziz hemşehrilerim! Bundan böyle yıllardır içinize atarak kimseye söylemediğiniz dertleri, haksız muameleleri, iktisadi mahrumiyetleri, daimî bir serbesttiyetle gazetemiz vasıtasıyla açıklayabileceksiniz.*"

satırlarına yer vermiş, Nevşehir Gazetesi'nin çıkışındaki amacı Nevşehir halkına anlatmıştır. Nevşehir Gazetesi'nde ilk sayfada verilen bir diğer haber ise, Kayseri Bez Fabrikası İşletme Muhasebesi Şefi Cavit Mutlu tarafından kaleme alınmış, haberde ilk olarak Nevşehir Gazetesi'nin Nevşehir'in adını taşıyan ilk gazete olduğuna vurgu yapılmıştır. Yazısının devamında Nevşehir'in Anadolu'nun bir köşesinde unutulmayacak kadar değerli olduğunu belirten Cavit Mutlu, yazının başlığında da kullandığı yol sorununu kaleme dökmüştür. Anadolu'nun en önemli şehirlerinden olan Nevşehir'in yol sorununun çözüldüğünde sosyal ve ekonomik anlamda daha iyi duruma geleceğini ise özellikle vurgulamıştır.[135]

İlk sayfada yer alan bir başka haber ise "*Nevşehir Gençliğine Bir Bilanço*" başlığıyla Nevşehirli gençlere ithafen yayınlanmıştır. Nevşehir Gençlik Kulübü Başkanı İsa Coşkuner tarafından kaleme alınan yazıda; "*Yirmi sene evvelki Nevşehir Gençliği üniversite ve Harpokulu mezunları adedi on rakamı etrafında iken buğu yüzleri aşmış, bugün yüksek ihtisas sahibi gençleri ile iftihar edilecek duruma ulaşmış bulunuyor*." ifadelerine yer verilmiştir. Coşkuner, bu yazısında halka Nevşehir gençliğinin geldiği noktayı göstermek istemiştir. İsa Coşkuner'in yazısının hemen altına "*Haftanın Şakası*" başlığı atan gazete, "*Konferans*" ve "*Bir Kulağımdan Girdi*" konulu iki yazı yayınlamış, halkın dikkatini çekmeyi amaçlamıştır. İlk sayfanın son haberi ise belediye hakkında "*Yapabilir miyiz?*" başlığıyla yayınlanmıştır. Ankara Tıp Fakültesi Talebelerinden Esat Kıratlı tarafından kaleme alınan yazıda belediyeciliğin

[135] **Nevşehir,** 15 Temmuz 1950, s.1.

nasıl olması ve nasıl yürütülmesi gerektiği hakkında bilgiler verilmiştir. Yazısının son bölümünde Nevşehir Belediyesi'ne ağır eleştirilerde bulunan Kıratlı, Nevşehir halkına seslenerek "*Bu yazım sizin davanıza daima müdafi olacağıma naçizane fakat hakiki bir yemindir*" ifadelerini kullanmıştır.[136]

Aynı tarihli Nevşehir Gazetesi'nin ikinci sayfasında birinci sayfada yer alan "Nevşehir Gençliğine" "Bir Bilanço", "Yol Davamız", "Çıkarken" haberlerinin devamına yer verilmiştir. Aynı sayfada Dil ve Tatih Coğrafya Fakültesi öğrencilerinden Hikmet Doğay'ın "*Elektrik Derdimiz*" başlıklı yazısı da yer almıştır. Doğay, yazısında 1937 yılından beri faaliyet gösteren Nevşehir elektrik işletmesinin harcamış olduğu yakıtın işletmeye verdiği yükten bahsetmiş, gereken akaryakıtı belediyenin karşılaması durumunda halkın az bir fiyatla daha fazla elektrik kullanacağını vurgulamıştır. Yazısında ayrıca "*Bilhassa üzerinde durulması icab eden ikinci bir derdimiz ceryan müddetinin kifayetsizliğidir*" satırlarına da yer veren Doğay, tam gece yarısı sönen elektrik karşısında Nevşehir halkının çok zor durumda kaldığının altını çizmiş, buna çözüm bulunmasının halkın güvenliği açısından gerekli olduğunu yetkililere duyurmaya çalışmıştır.

İkinci sayfanın sağ alt sütununda ise, hasara uğrayan bağların keşfi için diplomalı bir kişinin arandığı ilanı verilmiş, aranan kişinin Türkiye'den bulunamazsa Avrupa'dan getirtileceği belirtilmiştir. Bu haberin hemen altında ise Nevşehir halkına "*Yurttaş Kızılaya Üye Ol*" çağrısı yapılmış, sayfanın en altına ise radyodan haberlere yer verilmiştir.[137]

Gazetenin üçüncü sayfasında ilk olarak birinci sayfada verilen "*Yapabilir miyiz?*" başlıklı yazının devamına yer verilmiştir. Sayfanın ortasında kendine geniş yer bulan "*Zavallı Halkevleri*" başlıklı yazı ise Ankara Hukuk Fakültesi Talebelerinden Necmettin Sefercioğlu tarafından kaleme alınmıştır. Sefercioğlu, Nevşehir'in diğer sorunlarıyla ilgilenilirken Halkevi olarak yapılan binanın amacına uygun olarak kullanılmadığı eleştirisinde bulunmuş, bunun Nevşehir halkı için ne kadar zararlı olduğunun altını çizmiştir. Sefercioğlu, yazısında "*Halkın biraz istifade ettiği bir kütüphane şehir kulübü adı altında kahvehane haline getiriliyor. Bir kültür evinde bir tembelhane!.. Bu ne demektir? Gaye ile tatbikat arasında bu kadar tezat*

[136] **Nevşehir,** 15 Temmuz 1950, s.1.
[137] **Nevşehir,** 15 Temmuz 1950, s.2.

nerede görülmüştür? Bu dava değişse nedir? Acı fakat hakikat!.." satırlarına yer vermiş, durumun ciddiyetini Nevşehir halkına anlatmaya çalışmıştır. Sayfanın en altına "*Yeni Basılacak Paralar*" başlığı atılmış, Maliye Bakanlığı tarafından alınan kararla yeni paraların basılması için hazırlıkların başladığı, Nevşehir halkına duyurulmuştur. Üçüncü sayfanın sağ köşesi ise, edebiyata ayrılmış yazarlığını Rasim Yücebaş'ın yaptığı "*Nevşehir Destanı*" ve "*Beni Çağıran Ses*" isimli iki şiir yayınlanmıştır. Sayfanın edebiyat köşesinin hemen altına Ziraat Öğretmeni İsmail İşiten "*Bağ Zararlıları Salkım Güvesi*" başlıklı yazıyı kaleme almış, bağlara zarar veren canlı türünü Nevşehir halkına tüm özellikleriyle anlatmıştır. [138]

Nevşehir Gazetesi'nin ilk sayısının dördüncü yani son sayfasında ise reklam, ilan ve Nevşehir halkını ilgilendiren önemli müjdelere yer verilmiştir. Sayfanın en üstüne oldukça büyük şekilde bir mağaza reklamı verilmiş, bu reklam "*Bin Bir Çeşit Mağazası Seyit İhsan Ellialtı*" başlığı ile duyurulmuştur. Reklamın en altına da mağazanın adresi ve telefonu yazılmıştır. Bu haberi yine bir mağaza reklamı takip etmiş, "*Erciyes Mağazası Ahmet Büyükdemir*" başlığı atılmıştır.

Son sayfada verilen reklam haberlerinin ardından, sayfanın alt kısımlarına doğru ilan haberlerine yer verilmiştir. Sol orta kısımda "*Halit Fikret Aka Belediye karşısında muayene ve tedaviye başlamıştır.*" haberi Nevşehir halkına duyurulmuştur. Öte yandan aynı sayfada yeni bir doktorun göreve başlayacağının haberi, "*Müjde*" başlığıyla verilmiş yakında ücretsiz dikiş nakış kursunun başlayacağı ve özel ve grup halinde İngilizce derslerinin verileceği de ilanlara eklenmiştir. Reklam ve ilan sayfasının son iki haberi de sayfanın en altından verilmiş, "*Evlenme*" başlığıyla öğretmen Hasan Sarıkuzu'nun evlendiği Nevşehirliler'e duyurulmuştur. Bu haberin hemen yanına ise koyu harflerle "*İlanlarınızı Nevşehir Gazetesine Veriniz*" yazılmış, Nevşehir Gazetesi'nin adı duyurulmaya çalışılmıştır.[139]

Nevşehir Gazetesi'nin 22 Temmuz 1950 tarihli ikinci sayısının manşetinde "*Af Kanunu Çıkarılmalı mıydı*?" başlıklı yazıya yer verilmiş, yazıyı Zeki Tekiner kaleme almıştır. Tekiner yazısında suç ve cezanın tanımlarını yapmış, affın gerekli olup olmadığı üzerinde durmuştur. Yine manşetten yer alan diğer bir yazı ise ilk sayıda da yer verilen Edip Pamukçu'nun kaleme aldığı "*Yol Davamız*" dır. Pamukçu bu

[138] **Nevşehir,** 15 Temmuz 1950, s.3.
[139] **Nevşehir,** 15 Temmuz 1950, s.4.

yazısında "*Gazetemizin ilk nüshasından beri en büyük gayelerimizden olan ve halledilmesi lazım gelen önemli bir davadır. Gayelerimizden biri olan ve halledilmesi lazım gelen önemli bir davadır. Bunun tahakkuna bütün memleketle beraber ben ve gazetemizin çalışacağına söz veriyorum. Bu davaya gazete adına herkesi davet ediyorum.*"[140] satırlarına yer vermiş, yol yapımının toplum için ne kadar önemli bir konu olduğunu vurgulamıştır. Gazetenin sağ üst köşe yazısını Necmettin Sefercioğlu kaleme almış, "*İç ve Dış Olaylara Bir Bakış*" başlığıyla memleket meselelerinden bahsetmiştir. Sol üst köşe yazısı ise *"Haftanın Yazısı"* başlığıyla okuyucuyla buluşan "*Gençliğin Yerinde Hareketi*" başlıklı yazıdır.

Gazetenin aynı tarihli sayısının ikinci sayfasında ilk sayfadan verilen "*Af Kanunu Çıkarılmalı mıydı*?" ve "*Gençliğin Yerinde Hareketi*" haberlerinin devamlarına yer verilmiştir. Bu haberlerin dışında sayfanın ortasına sağ üstüne "*Haftanın Şakası*" başlığı atılmış, şakanın başlığı ise "*İki İlan*" olmuştur. Sol üstten verilen bir diğer haber ise "*Vatandaş Diyor Ki*" şeklinde yazılmış yazarı belli olmayan bu yazıda halkın ziraat mühendislerinden duydukları şikâyet ve bu mühendislerin işlerini iyi yapmadıkları satırlarına yer verilmiş ve yetkililere seslenilmiştir. Bu haberin hemen altında da "*Açıklama*" başlıklı yazı yer almış, bundan sonraki sayılarda baş yazının Nevşehir imzasıyla çıkacağı okuyucuya duyurulmuştur.[141]

Gazete'nin üçüncü sayfasında verilen "*Neden Böyle Olduk*" başlıklı haber ise Muzaffer Ruhi Çelebi tarafından kaleme alınmıştır. Çelebi bu yazısında Nevşehir'de bir Halkevi binasının bulunduğunu ama kullanılmadığını, bu binanın değerlendirilmesi gerektiğini ele almıştır. Aynı sayfada Çelebi rumuzlu bir kişi tarafından yazılan "*Nevşehir*" başlıklı şiir yer alırken, sol üst köşede bir önceki sayıda da yer verilen üzüm bağları ile ilgili sorun kaleme alınmıştır. Ziraat öğretmeni İsmail İşiten'in yazdığı "*Bağ Zararlıları Salkım Güvesi*" başlıklı yazıda Nevşehir'in en büyük geçim kaynağı olan üzümün güve ve kelebek sorunundan dolayı yetiştirilemediğinden bahsedilmiştir. İşiten, güve ve kelebeğin oluşumuna değindiği bu yazsında üzüm bağlarının ürün verebilmesi için bu soruna çözüm bulunması gerektiğini vurgulamış ve yetkililere seslenmiştir. Aynı sayfanın sağ alt köşesinde ise Yaşar Özgen "*Semereli Gayretler*" başlıklı yazısını kaleme almıştır. Özgen yazısında; bölgenin en verimli

[140] **Nevşehir**, 22 Temmuz 1950, s.1.
[141] **Nevşehir**, 22 Temmuz 1950, s.2.

köyleri olan Avcılar ve Uçhisar'ın elektrik sorununun yanı sıra su sorununun da üzerinde durmuş;

> "*Uçhisar 700 evli olup 2380 nüfusu vardır. Bağcılık ve meyvecilikle meşhurdur. Her iki köyde belediye teşkilatı ve ayrıca 500'den fazla dokuma tezgâhı vardır. Kadınlar boş zamanlarında halı ve ihtiyaçları olan bezleri dokurlar. Bu temiz ve çalışkan köylerimizin içme suları çok güzel olmasına rağmen, akarsuları ve değirmenleri yoktur. Kurulacak olan santralin yanına ufak da olsa bir değirmen yapılması çok yerinde olur. Bu ihtiyacı yerinde ve zamanında gören şimdi de tatbikatına geçmek üzere gayret gösteren büyüklerimize candan teşekkürlerimizi bildirir bu uğurda yeni faaliyetlerini bekleriz"*

satırlarıyla hem bölgenin kadınlarının uğraşları hakkında bilgi vermiş hem sorunlara değinmiştir.[142]

Nevşehir Gazetesi'nin ikinci sayısının son sayfasında reklamlara ve ilanlara yer verilmiştir. Reklamlar genel anlamda tuhafiye, kırtasiye, züccaciye ve oteller üzerine olmuştur. Bunların dışında sayfada verilen ilanlar arasında doktor ve lokanta ilanları da yer almıştır.[143]

Gazetenin 22 Temmuz 1950 üçüncü sayısının ilk sayfasında *"Bir Hakikatin Tatbikatı"* başlıklı habere yer verilmiştir. Haberde günümüz şartlarında matbaanın yeteri kadar önem görmediğinden bahsedilmiştir. Haberin devamında Osmanlı'da önemli olan matbaanın bu dönemde önem görmemesinin nedeni sorgulanmış, matbaanın ve basının cemiyet hayatında ne derece önemli olduğu açıkça vurgulanmıştır ve bu konuda halkın desteği istenmiştir. Aynı sayfada Asım Tataroğlu'nun *"İşsizlik ve Sebepleri"* adlı makalesine yer verilmiş, işsizliğin artmasındaki sebep makineleşme olarak görülmüştür. Haberin devamında makinelerin insan gücünün yerine geçmesi ve daha hızlı üretim olması sebebiyle makineleşmenin tercih edilmesinin işsizliği ortaya çıkartarak fabrikalar ve el emeği ile üretim yapanlar arasında sorunlara yol açtığı vurgulanmıştır. [144]

Nevşehir gazetesinin aynı tarihli sayısının ikinci sayfasında ise, Muzaffer Ruhi Çelebi'nin *"İki Kutup"* isimli makalesi yer almıştır. Kore Savaşı'nı anlatan bu yazıda III. Dünya Savaşı'nın çıkmasından tedirgin olunduğu yazılmış ve şu sözlere yer verilmiştir; "*İnsanlık, Kore harbinin bu haksız tecavüzlerinin sonu olmasını temenni ediyor. Aksi halde üçüncü dünya harbinin patlaması beklenebilir."* Aynı sayfada

[142] **Nevşehir**, 22 Temmuz 1950, s.2.
[143] **Nevşehir**, 22 Temmuz 1950, s.2.
[144] **Nevşehir**, 22 Temmuz 1950, s.2

"Alem Yine Ol Alem" ve Oğuz Cahit Yazgan'ın yazmış olduğu "*İğreti İsimler"* adlı haberlere yer verilmiştir. Yazgan'ın yazısında; sokaklara verilen isimlerden rahatsız olunduğu, bu duruma belediye çalışanlarının kendi aralarında olan ilişkilerinin sebebiyet verebileceğinden bahsedilmiş ve sokak isimlerin önemli kişilerin isimlerinin olması gerektiği savunulmuştur. Öte yandan aynı sayfanın sağ tarafında bir hafız okulunun açılacağı müjdesi verilmiş ve 250-500 öğrenci kapasitesi olacağı duyurulmuştur. En altta ise et fiyatlarına yer verilmiş, sayfanın en sağ tarafında ise haftanın şakası kısmında da "*Sazla Bir Barışma"* başlıklı şiire ayrılmıştır. Aynı sayfada son olarak Kızılay'a üye olunması konusunda çağrıda bulunulmuştur.[145]

Gazetenin üçüncü sayfasında, birinci sayfada yer verilen *"Nevşehir Gençliğine Bilanço"* yazısının devamına yer verilmiş, diğer başlıklara baktığımızda ise yine birinci sayfada anlatılan haberlerin ayrıntıları yazılmıştır. Aynı sayfanın sağ üst tarafında "*Gürsesimiz"* başlığıyla İsa Coşkuner'in yazmış olduğu şiire ayrılmıştır. Şiirin altında da bir bulmacaya yer verilmiştir. Son olarak sayfanın en altında bulunan "*Yardım"* başlıklı haberde *"1950 mahsul yılı şehrimizde dolu ve selden zarar gören yerler arasında fazla miktarda zarara uğrayan Çat ve İnallı köyüne Kızılay genel merkezi tarafından, yapılan teşebbüs üzerine ilk yardım olarak (9000) lira gönderilmiştir."* ifadesine yer verilmiştir.[146]

Aynı sayının Dördüncü sayfasında ise genellikle reklamlara yer verilmiş, bu reklamlar arasında İngilizce dersi, kâtip aranıyor ifadesi, yeni alçı hanenin açılışı, gazoz reklamı ve lokanta reklamı yer almıştır.[147]

5 Ağustos 1950 tarihli gazetenin birinci sayfasında; "*İşsizliği Önleme"* başlığı altında Asım Tataroğlu'nun yazısı yer almıştır. Tataroğlu yazısında, işsizlik nasıl önlenebilir? neler yapılabilir? sorularına yanıt aramıştır. Sol tarafta haftanın yazısı köşesinde ise "*Yarım Aylık Olaylara Bakış"* başlıklı habere yer verilmiş, haberde yarım ayda meydana gelen siyasi olaylar, toplantılar, alınan karara yer verilmiştir. Aynı sayfada Turan Güneş'in yazmış olduğu "*Ne Duruyoruz"* başlıklı haber verilmiştir. Bu habere göre Nevşehir'de üzüm zirai istihsal kooperatifine ihtiyaç duyulduğu ve herkesin mahsullerinin olduğu ve bu durumda herkesin birlik halinde yardımlaşarak mahsullerin daha kaliteli ve olanaklı şekilde üretilebileceği konusunda

[145] **Nevşehir,** 22 Temmuz 1950, s.2.
[146] **Nevşehir**, 22 Temmuz 1950, s.3.
[147] **Nevşehir**, 22 Temmuz 1950, s.4.

düşünceler paylaşılmıştır. Sayfanın sağ tarafında ise Nevşehir Maliyesini konu edinen yazı bulunmuş ve son olarak "*Deve"* isimli yazıya çok kısa bir şekilde değinilmiştir.[148]

Gazetenin ikinci sayfasında ise genel anlamda birinci sayfada yer alan haberlerin devamına yer verilmiştir. Birinci sayfadan farklı olarak sayfanın sağ alt kısmında *"Mesut Bir Doğum"* başlığıyla verilen haberde "*Şehrimiz tüccarlarından Yaşar Özgen'in bir oğlu dünyaya gelmiştir, küçüğe uzun ömürler temenni eder, anne ve babasını tebrik ederiz."* ifadesi yer almıştır.[149]

Aynı sayının üçüncü sayfası incelendiğinde birinci sayfada verilen haberlerin ayrıntılarının olduğu görülmüştür. Bu ayrıntılar dışında bir bulmacaya da yer verilmiştir. Sayfada son olarak şehre valinin geldiği haberi okurlara "*Yeni Niğde valisi Saadettin Kâmil Ertür gelmiştir. Kendisine başarılar diler hoş geldin deriz."* İfadesi ile bildirilmiştir.*[150]* Dördüncü sayfada ise tamamen ilan, reklam ve anketlere yer verilmiştir. Bu reklamlar yine birinci sayfadaki reklamların aynısı olmuştur[151]

12 Ağustos 1950 tarihli Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında sol tarafta "*Muhtar Seçimleri"* başlığı verilmiştir. Bu habere göre; yarın muhtar ve ihtiyarlar heyeti seçiminin olacağı duyurulmuş ve "*14 Mayıs seçimleri, memleket çapında büyük bir inkılap yarattı. Milli iradenin muazzam bir eseri oldu. Türk milleti, siyasi olgunluğunu bütün dünya önünde bir daha ve kesin olarak ispat etti. Önümüzde 3 seçim daha var, bu seçimlerde bütün kalbimizle inanıyoruz ki, en az 14 Mayıs seçimleri kadar olgun bir hava içinde geçecektir."* ifadesi yer almıştır. Sayfanın orta kısmında ise; "*Basının Rolü"* başlıklı haber verilmiş. Niğde Milletvekili Necip Bilge'nin kaleme aldığı bu haberde basının bir millet için ne kadar önemli olduğundan bahsedilmiştir. Sayfanın orta alt kısmında ise Edip Pamukçu'nun yazmış olduğu makale yer almıştır.[152]

Aynı tarihli gazetenin ikinci sayfasında da Kemal Özgür'ün yazmış olduğu *"Hangi"* başlıklı yazıya yer verilmiştir. Orta kısmında ise "*Yerli Mahsul Yemek Yasak"* başlığı ile pazarlarda satılan yerli malı ürünlerin pahalılığından ve bulunamıyor olduğundan bahsedilmiş ve belediyenin buna hiçbir çözüm bulmadığı

[148] **Nevşehir**, 5 Ağustos 1950, s.1.
[149] **Nevşehir,** 5 Ağustos 1950, s.2.
[150] **Nevşehir,** 5 Ağustos 1950, s.3.
[151] **Nevşehir,** 5 Ağustos 1950, s.4.
[152] **Nevşehir,** 12 Ağustos 1950, s.1.

dile getirilmiştir. Bu haberin altında ise; Türkçe öğretmeni Hayri Özdemir'in şehre geldiği haberi yer almıştır.[153]

Dördüncü sayfada bulunan haberde ise "*Basının Rolü"* başlığı altında basının anayasal özgürlüğünün olduğu ifade edilmiştir. Buna göre basın kanun çerçevesinde serbesttir ve bir haberi yayınlamadan önce denetlenmek zorunda değildir. Bu haberin altında da "*Nevşehir belediye ve hükümet caddelerinde bisiklet talimlerine başlanılmıştır. Talimler fabrikanın ilk imal ettiği bisikletlerle yaptırılır ve bunlarda fren tertibatı mevcut değildir. 3,5 dakikada ehliyet verilir. İsteklilerin seçime kadar belediye başkanlığına seçimlerden sonra kaymakamlığa müracaatları."* şeklindeki ilan yer almıştır. Öte yandan sayfanın sağ tarafı Ziraat Bankası reklamı ve Mustafa Pişkin'in yazmış olduğu Nevşehir Marşı'na ayrılmıştır. *[154]*

19 Ağustos 1950 tarihli gazetenin birinci sayfasında; haftanın yazısı bölümünde *"Yeni Muşkara Neden Çıktı?"* başlığı ile verilen haber yer almıştır. Sayfanın orta kısmında ise Tarım Bakanı Nihat İğriboz'un Nevşehir gazetesine verdiği beyanata değinilmiştir. Bu beyanata göre, Edip Pamukçu'nun Ankara'dan telefonla bildirmesi üzerine, 7 Ağustos 1950 günü saat 11 buçukta sayın bakanı makamında ziyaret ettiği bildirilmiş ve bakanın bu görüşme sırasında gayet enerjik ve güler yüzlü olduğu ifade edilmiştir. Sayfanın orta kısmında ise; muhtar seçimlerinin sonucuna yer verilmiş, edinilen bilgiye göre "*Nevşehir'de muhtar seçimleri gayet normal geçmiştir. En son kati neticede şudur; 35 D.P. 9 C.H.P. 2 de müstakil muhtar seçilmiştir."* Sayfanın sağ tarafında ise Rarim Yücebaş'ın yazmış olduğu Necip Bilge ile ilgili bir röportaja yer verilmiştir bu röportaj da sorulan sorular arasında yeni yıl bütçe hazırlığı yaparken Nevşehirlilerin dileklerini yerine getirme olanağını göz önünde tutarak mı bütçe planlaması yapıldı? sorusu vardır ve bu soruya Necip Bilge şaşırmadığını ifade ederek cevaplandırmak üzere konuşmasına devam etmiştir. *[155]*

Gazetenin ikinci sayfasında ise sayfa bir ve iki de bulunan haberlerin ayrıntıları yer almıştır. Sayfanın ortasında verilen "*Hala Yapılacak"* başlığında Ahmet Esen'in ele aldığı yazıda 'hala yapılacak' kelimesinin iş ve idareciler tarafında fazlaca

[153] **Nevşehir,** 12 Ağustos 1950, s.2.
[154] **Nevşehir,** 12 Ağustos 1950, s.4.
[155] **Nevşehir,** 19 Ağustos 1950, s.1.

kullanıldığından bahsedilmiş, aynı sayfada şehre gelecek yabancılar için tercüman arandığı da bildirilmiştir[156]

Üçüncü sayfada ise yazarı Pabucubüyük Muzaffer olan "*Toprak Şiiri"* ne yer verilmiştir. Son olarak şiirin altında ise bulmaca yer almıştır.[157]

Dördüncü sayfada da Nevşehir İcra Müdürlüğünün açık artırmaya çıkacak gayrimenkullerin ne olduğu ve bu gayrimenkulün kaç metre kare ve fiyatının ne olduğu konusunda bilgi verilmiştir[158]

4 Eylül 1950 Cumartesi tarihli Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında, sayfanın ortasında büyük puntolarla "*30 Ağustos Zafer Bayramı"* başlığı atılmıştır. Bu başlık altında 30 Ağustos Zafer Bayramı'nın önemi anlatılmıştır. Sayfanın ortasında ise ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün fotoğrafına yer verilmiştir. Sayfanın sağ kısmında ise *"Nevşehirli Kore'ye Giden Kahramanımız"* haberi yer almış ve "*Türk ordusunu her yerde temsil eder. Genel kurmaydan gelen bir emirle Kore'ye gidecek kahramanımız üst Çavuş Mehmet Işık, temiz bir sicile sahiptir. Memleketimizde tanınmış bir ailenin çocuğu olup mertliğini, doğru sözlülüğünü hepimiz çok iyi biliriz. Kahramanımızın ailesini tebrik eder dualar okunmasını temenni ederken Arslan'ımızın dediği gibi, en aşağı on komünist öldürmeden sağ dönmeyeceğim."* ifadelerine yer verilmiştir*[159]*.

Aynı tarihli gazetenin üçüncü sayfasında ise bir önceki sayfada Genel Kurmay Başkanlığı'nın ele aldığı 30 Ağustos yazısının devamı yer almış ve bu milli zafer ile dünya gündemine yerleşildiği, ayriyeten Türk milletinin mücadelesine hayran olunduğu söylenmiştir. [160] Sayfanın sağ tarafında ise dünyadan resimlere yer verilmiştir. Örneğin ilk resimde Amerikan uçağının havada benzin alırken görüntülendiği fotoğraf ve diğer bir resimde ise Birleşik Amerika'yı ziyarete giden Pakistan Başbakanı'nın toplu fotoğrafına yer verilmiştir. Sayfanın sağ altı kısmında da Kızılay'a üye olunması konusunda bir ilan paylaşılmıştır.[161]

Gazetenin son sayfası olan dördüncü sayfada ise; daha önceki sayfalarda anlatılan reklamlara yer verilmiş, ayrıca moda dikimevinin bir reklamı yer almıştır.

---

[156] **Nevşehir,** 19 Ağustos 1950, s.2.
[157] **Nevşehir,** 19 Ağustos 1950, s.3.
[158] **Nevşehir,** 19 Ağustos 1950, s.4.
[159] **Nevşehir,** 4 Eylül 1950, s.1.
[160] **Nevşehir,** 4 Eylül 1950, s.3.
[161] **Nevşehir**, 4 Eylül 1950, s.3.

Son olarak sayfanın en sonunda ilanların Nevşehir gazetesine verilmesi konusunda uyarılarda bulunulmuştur[162]

2.2.2. Demokrat Nevşehir Gazetesi (1956-1957)

İlk sayısı 7 Ocak 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin sahibi Durmuş Dedeoğlu'dur. Gazetenin yazı işleri müdürü ise Faik Demirbağ'dır. Günlük olarak yayınlanan gazetenin satış fiyatı çıktığı dönemde 5 kuruş olarak belirlenmiştir. Altı sayfadan oluşan gazetenin boyutu hakkında bilgi bulunmamaktadır. Gazete dönem şartlarında normal gazete kağıdına basılmış olup, fotoğrafları siyah beyaz, yazı başlık puntoları kalın, gazetenin ismi kırmızı renkli basılmıştır. Gazetenin sol üst köşesinde gazetenin sahibi ve yazı işleri müdürünün isimleri yer almaktadır. Gazetenin orta alt şeridinde basım tarihi ve fiyatı belirtilmiştir. Gazetenin üst orta kısmında gazetenin ismi yer almaktadır. Gazete haftalık yayınlanmakta ve siyasi içeriklidir.[163]

Gazetenin ilk sayfasının sol kısmına ayrılan bölümde *"Sayın valimiz Hilmi Dağcıoğlu Avcılar kasabasında halkın arzu ve isteklerini dinledi"* adlı bir başlık atılmıştır ve bu başlık altında, Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun Avcılar tarım kooperatifinin açılış törenine katıldığı ve Valinin halk tarafından binlerce kişi tarafından heyecan ve coşku ile karşılandığı belirtilmiştir. Vali halk ile konuşarak şu nasihatlerde bulunmuştur; "*Çalışın, iyi insanlar olmak için kötülüklerle daima mücadele edin, mert ve çalışkan Meccanlılar, daima sizlerin arzusunu tahakkuk ettirmek için çalışıyoruz."* Açılan bu kooperatifin kurdelesini sayın vali kestikten sonra kasabada bulunan okulu da gezerek eksikleri tespit etmiş ve gerekli çalışmaların başlamasını istemiştir. Belediye binasında toplanan halkın istek ve şikayetlerini dinleyerek çözüm getireceğini dile getirmiştir. Gazetenin sağ en üst köşesinde ise; *"Belediye reisimiz Ankara'ya gitti"* başlığı atılmış, Belediye Başkanı Ahmet Kemal Dedeoğlu'nun şehri ilgilendiren meseleler için ilgili makamlarla görüşmek üzere Ankara'ya gittiği yazılmıştır.[164]

[162] **Nevşehir**, 4 Eylül, 1950, s.4.
[163] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.1.
[164] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.1.

Aynı sayfanın sağ alt köşesinde ise; Haftanın Penceresi adlı bölüm yapılmış, bu bölümde *"Yılbaşı Balosu"* adlı başlık kullanılmıştır. Balonun öğretmenler tarafından düzenlendiği ve bu baloda bazı ayrıntıların dikkat çektiği dile getirilmiştir. Balonun en yukarısındaki masayı tamamen bekarların oluşturduğu yazmakta, evli olduğu halde böyle nezih bir toplantıya kişilerin eşlerini getirmediği yazmakta ve bu durumun dikkat çektiği söylenmektedir. Bunun dernek biletinde "eşinizle birlikte geliniz" yazmamasından kaynaklandığını ve bundan sonra biletlerde bu durumun belirtilmesi gerektiği haberin devamında yer almıştır. Düzenlenen bu gecede şiir gecelerine de yer verilmesi, özellikle milli oyunların da olması gerektiği önerisinde bulunulmuştur. Haber, "*Öğretmen derneğine sonsuz minnet ve şükranlarımızı sunar; yılbaşı balosunu takip eden balolarını sabırsızlıkla bekleriz"* cümleleri ile sonlandırmışlardır.[165]

Gazetenin ikinci sayfasında birinci sayfada bahsedilen sayın Valinin kasabaya gelmesinden bahsedilmektedir. Haber, "*Sayın valimiz Hilmi Dağcıoğlu Avcılar kasabasında halkın arzu ve isteklerini dinledi"* başlığı altında ele alınmıştır. Yine burada da belediye reisi Mustafa İlhan'ı dinleyen valinin bu bölgenin turistik bir yola ihtiyacı olduğunu belirtmiş ve Göreme kiliselerinden başlayarak Avcılar da dahil olmak üzere Uçhisar'a kadar uzanacak bir turistik yolun yapılması gerektiği hususunda kanıya varmışlardır. Sayfanın sol alt kısmında bulunan başlık ise şöyledir; "*Şehrimizde modern bir Ziraat Bankası binasına şiddetle ihtiyacımız var."* Bu başlık altında şunlara değinilmiştir; Ziraat Bankası'nın şu anki bulunduğu binanın köhne ve Nevşehir'e yakışan nitelikte olmadığı ve yeni bir bina talebinde bulundukları fakat bu talebe karşılık iki mühendisin gelip binayı görmesi ve bu binaya ek olarak farklı bir konumda şehir planlamasına göre bu banka için arsa bulamadıklarını dile getirmişlerdir. Buna karşılık banka müdürü üç veya beş fazla para vermekten kaçınmıyor ve halk da bunu desteklemektedir. Destekleme sebepleri ise devletin ve milletin tek bir tane bulunan kredi müessesesi olan ve ayriyeten bu millete uzun yıllardır hizmet eden banka olması durumuyla bu bankanın kazancı da dahil küçümsenmemesi gerektiği düşünülmektedir.[166]

[165] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.1.
[166] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.2.

Üçüncü sayfanın sol tarafında "*Nevşehir'in Manevi Kalkınması"* adlı başlığa yer verilmiş, "*Medeniyet aleminde yer almak isteyen her devlet, refah ve asaletine engel olan cehaletle daimî savaş halindedir"*[167] sözüyle habere giriş yapılmıştır. Burada cehaletin okumak ve öğrenmek ile alt edilebileceğinden ve bununla beraber İslam dininin de okumayı ve öğrenmeyi emrettiğinden bahsedilmiştir. Nevşehir'i iktisadi olarak geliştirmenin yanı sıra manevi yönden de kalkındırmak ve bunun da dini bir vazife olduğunu dile getirmektedir. Buna ek olarak Nevşehir'e bir imam hatip okulu açmak için girişimlerde bulunulmuş ve bunun şimdiden memnuniyet verici sonuçlar verdiği dile getirilmiştir. Aynı zamanda imam hatip okulunun bir hastane kadar önemli olduğu dile getirilmiş ve bu okulun kalpleri tedavi edeceği vurgulanmıştır. DP'nin ise dine vermiş olduğu önemden bahsedilmiş, bu önemle beraber imam hatip okulundaki artış sayısından ve bu okullarda bulunan öğretmen sayısının 27'den 164' çıktığı, öğrenci sayısının ise 878'den 3107'ye yükseldiği yönünde çıkarımlarda bulunulmuştur. Gazete sayfasının orta bölümünde ise "*Pamukbank Şehrimizde Bir Şube Açacak"* başlığına yer verilmiştir. Nevşehir'de şube açmaya karar veren Pamukbank için; "*Bankanın muhasebe ve organizasyon müdürü olan Sururi Koca İsmailoğlu bu maksatla 20 Aralık Cuma günü şehrimize gelmiş ve gerekli temaslarda bulunmuş"* satırlarına yer verilmiştir.[168]

Sayfanın sağ alt başlığında "*Ankara'ya Bir Heyet Gitti"* başlığına yer verilmiş ve bu başlıkta Ürgüp kazasının coğrafi ve iktisadi durumu göz önüne alınarak takip ve ısrar neticesinde Kayseri'nin İncesu kazasına bağlanacağı haberinin herkesi üzdüğü dile getirilmiştir. Bu durum hakkında da ilgili makamlarla iletişime geçilmiş ve heyetin 22 Aralık Pazar günü Ankara'ya gittiğinden bahsedilmiştir. Gazetenin orta kısmında yazılan bölümde ise "*Vilayet Umumi Meclisi Toplantısı"* başlığı kullanılmış, bu başlık altında toplantının Vali Celalettin Coşkun yönetiminde başladığı, toplantıda yoklama alındığı bilgisi verilmiştir. Bu yoklama ile zabıt hülasası okunarak kabul edilmiştir. Bu toplantıda Maden Tetkik Arama Enstitüsü iş programına girecek konular ve bunun hakkındaki yazılar, kaymaklı kasabasında yeni yapılacak okulun hususi idareye devredilmesi ve eski Vali konağının satışı ile bu satış sonucunda elde edilecek paranın nerede harcanması gerektiği yönünde konuşmalar yapılmıştır. Sayfanın sol üst

[167] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.3.
[168] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.3.

kısmında ise Ankara'da yapılan deneme okulları ile ilgili görüşmeler yapıldığı yazısına yer verilmiştir. Sayfanın alt sağ kısmında ise "*Zayi"* isimli başlık atılarak İhsan Kürkçü adlı bir vatandaşın hüviyet cüzdanı ve belediyeden aldığı ehliyetinin kaybolması sebebiyle bildiride bulunulmuştur. Sayfanın diğer kısımları ise sanat ve edebiyata ayrılmıştır. Bu doğrultuda "*Acı"* isimli şiire yer verilmiş ve bu şiirde hüzün teması kullanarak insanın da bir ot gibi kuruyabileceği betimlemesinde bulunulmuştur. Sayfanın alt kısmının ortasında ise Muzaffer Polat'ın Nevşehir Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne teşekkür ve hürmetlerini sunduğu bir yazı bulunmaktadır.[169]

Demokrat Nevşehir Gazetesinin dördüncü sayfasında ise; sol üst köşede *"Etikete Riayet Edilen Bir Müsamere"* adlı başlıkta lise kültür edebiyat kolu olarak adlandırılan kol tarafından 20 Temmuz İlkokulunda müsamere verildiği bildirilmiştir. Müsamere ise lise öğrencileri yardım derneği yararınadır. Bu müsamerenin içeriğinde Namık Kemal ve Nasreddin Hoca fıkraları temsil edilmiştir. Özellikle Namık Kemal'in Vatan Yahut Silistre adlı eseri de temsil edilmiştir. Sayfanın sol alt kısmında Gülşehir'e kaymakam tayin edildiği ve Gülşehir Adliyesi suçlularının mahkûm olduğundan bahsedilmiştir. Onun yanı sıra Avanos'ta ziraat teknisyeni olup daha sonraları İş Bankası'nda işe giren, sonrasında ise vekalete müracaat ile Sıtkı Gürsoy'un Yozgat Vilayeti emrine verildiği duyurulmuştur. Sol orta kısımda; vilayete 250 ton kömürün geldiği müjdesi verilmiş ve bu kömürlerin kış için ihtiyaç sahiplerine dağıtılacağı bildirilmiştir. Bu haberin altında ise Avanos'un üç köyü olan Akpınar, Merdanalı ve Kuruağıl köylerinin Kozaklıya bağlandığı duyurulmuştur. Sayfanın sağ köşesinde ise "*Ürgüp Tahar Köyü Cami Yaptırma Onarım ve Eski Eserler İhya Cemiyeti Ana Nizamnamesi"* adlı başlık atılmıştır ve bu başlığın içeriğinde ise; "*Cemiyetin esas mevzu ve gayesi fahri olarak bütün sayini rahay sarfi ederek çalışmak medeni kültürel sahalarda köyün inkişafını sağlamak, hayırsever vatandaşların her türlü yardımları belirtmeleri veya umumi olarak cemiyete terk ettikleri hayırlı mevzularla sarfını temin etmek"* satırlarına yer verilmiştir. Bunun yanı sıra harap halde olan camiler, su kanalları, yoksullar ve öksüzleri gözetmek gibi her türlü hayır işlerine yardımda bulunmak ve en önemlisi bu ve bunun gibi derneklerin siyasi işlere karışmaması ve bu siyasi birliklerle iş birliğine hiçbir zaman girmemesi konu

[169] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.3.

edinilmiştir. Bu nizamnamede cemiyetin kuralları ve yapması gereken görevleri madde şeklinde sıralanarak halka sunulmuştur.[170]

Gazetenin beşinci sayfasının sol köşesinde "*Hazreti Muhammed ve Hayatı"* başlıklı haber yer almış, bu başlık içerisinde Hazreti Muhammed'in çocukluğundan itibaren yaşadığı dönemin şartları, koşulları ve Hazreti Muhammed'in yaşadığı zorluklar anlatılmıştır. Sayfanın sağ köşesi ise tamamen *"Nevşehir (Cami ve İmam Hatip Okulu Yaptırma Derneği) Tüzüğü"* adlı başlığa ayrılmıştır. Bu başlık altında bu derneğin görevleri sıralanmış, *"Derneğin amacını gerçekleştirmeye çalışmak, genel kurul tarafından tesbit edilen dilekçeleri yerine getirmek, dernek işlerinin düzenle yürütülmesi için yönetmelik hazırlamak ve tatbik etmek"* satırlarına yer verilmiştir. Sayfanın en sağ alt kısmında ise "*İpek Mağazası"* reklamı yapılmıştır.[171]

Demokrat Nevşehir Gazetesinin altıncı sayfasının sol üst köşesinde sayın Valinin Ankara'dan döndüğü bildirilmektedir. Bu 10 gün süre zarfında çeşitli faaliyetlerde bulunan Vali, Nevşehir'e dönmüş, bu sürecin oldukça verimli geçtiğini dile getirmiştir. Sayfanın üst orta kısmında ise *"Sanayi Vekili Samed Ağaoğlu Nevşehir Fahri Hemşerisi Oldu"* başlığı atılarak belediye reisinin bu gazeteye beyanatı olarak kaleme alınmıştır. Gazetenin sağ alt kısmında bulunan haberde ise lisede Mevlâna günü düzenlendiği bildirilmiş ve bu bildiriye; "*Şehrimiz Lisesi Kültür ve Edebiyat Kolu tarafından 14 Aralık Cumartesi günü şehrimiz lisesi salonunda bir Mevlâna günü tertiplenmiştir"* satırları eklenmiştir.[172]

14 Ocak 1956 tarihli Demokrat Nevşehir gazetesinin birinci sayfasında ilk olarak "*Almanya İntibaları"* başlıklı haber verilmiştir. Bu başlık altında bulunan yazıyı Necip Bilge kaleme almıştır. 1950 yılından itibaren dört yıl içinde iki defa Almanya'yı görme fırsatı bulan Necip Bilge, Almanya ile bildiği tüm gelişmeleri bu yazısında aktarmıştır. Diğer bir başlık ise "*Haber"* şeklindedir. Bu başlığın içeriğinde "*Belediyemiz tarafından şehrimizin tarihi kalesine 15 metre uzunluğunda bir bayrak direği pek yakında dikilecek. Artık Cumartesi ve pazar günleri şanlı bayrağımız Orta Anadolu'nun incisi şehrimiz kalesinde gururla dalgalanacak. Yıllardan beri arzularımız arasında olup bir türlü tahakkuk etmeyen bu işin gerçekleşmesi bizlere sonsuz bir sevinç bağışlamıştır."* satırları yer almıştır. Sonraki başlıkta da Belediye

[170] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.4.
[171] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.5.
[172] **Demokrat Nevşehir,** 7 Ocak 1956, s.6

Reisi Ahmet Kemal Dedeoğlu'nun Ankara ziyaretleri sonucunda elde ettiği sonuçlar sorulmuş ve bunun karşılığında belediye reisi bu gelişmeleri Demokrat Nevşehir Gazetesinde dile getireceğini söylemiştir. Yine birinci sayfadan verilen bir diğer haberde ise Uçhisar belediye reisliğine Durmuş Mehmet Uzun'un seçildiğidir. Haftanın penceresinde bulunan habere baktığımızda "*Sigara Dumanları ile Boğulan Sinema Salonu"* başlığı yer almıştır. Burada ilerleyen günlerde iki yeni sinema salonunun şehre kazandırılacağı bildirilmiş ve şimdi idareten sinema salonu olarak kullanılan binada sigara alanı olarak ayrılan kısımda içilen sigaraların kokusunun sinema salonuna kadar geldiğini ve sigara kullanmayan kişilerin bu durumdan oldukça rahatsız olduğunu belirtmişlerdir.[173]

Gazetenin ikinci sayfasında ilk olarak sayfa birde yer alan "*Almanya İntibaları*" haberinin devamına yer verilmiş, haber 1955 yılına ait Almanya'daki durumu ve Nevşehir'deki beklentileri içermiştir. İlk olarak, Almanya'nın zor bir dönemden geçtiği ve hükümetin aldığı tedbirler ve halkın çalışkanlığı sayesinde ekonomik durumunun düzeldiği belirtilmiş, doğruluk, itimat ve çalışkanlık vurgulanarak, halk arasındaki güvenin ve dürüstlüğün önemine dikkat çekilmiştir. Gazetenin bu sayfasında bir önceki sayıda Nevşehir'deki belediyenin çalışmaları ve halkın beklentileri üzerine açılan bir ankete verilen cevaplara yer verilmiştir. Halkın belediyeden öncelikle bir fabrika istediği, şehrin altyapısının güçlendirilmesi gerektiği ve meydan düzenlemeleri yapılması talep edilmiştir. Ayrıca, su şebekesi sorununa da vurgu yapılmış ve bu konuda yapılacak çalışmaların beklenildiği belirtilmiş. Sayfanın alt kısmında "*Nevşehirli... Müjde*" başlığı ile yer alan haberde şehirdeki su şebekesi sorununa dikkat çekilmiş, su yollarının ıslah edilmesi ve su şebekesinin kurulması için belediyenin çaba gösterdiği ifade edilmiş, su sağlığı konusundaki önem vurgulanarak, bu sorunun çözümü için planlar yapıldığı belirtilmiştir. Gazetenin bu sayfasında yer alan son haber de hayırsever bir vatandaşın saat kulesi için bağış yaptığıdır. Bu tür hayırseverlik hareketleriyle şehirdeki gelişim ve iyileşmeye katkı sağlanması olumlu bir gelişme olarak vurgulanmıştır. Son olarak Demokrat Nevşehir Gazetesi ile ilgili bir duyurusu yer almakta, gazetenin yakın zamanda ayda bir defa sanat ve edebiyat sayfası başlığı altında edebi bir sayfa yayınlamaya başlayacağı okurlara duyurulmuştur.[174]

[173] **Demokrat Nevşehir,** 14 Ocak 1956, s.1.
[174] **Demokrat Nevşehir,** 14 Ocak 1956, s.2.

Üçüncü sayfa haberlerinin başında hastaneden bir hastanın kaçtığı duyurulmuştur. Bu habere göre tifo hastalığına yakalanan ve tedavi edilmek için yatırılan bir köylünün çocuğu 11 Ocak Çarşamba akşamı hastaneden kaçmış, köyüne gitmek için şehir dışına çıkan çocuk yolda ölmüştür. Bu haberin altında sıralanan haber başlıkları ise şu şekildedir; şehirde bulunan akaryakıt bayilerinin nöbet tuttuğu bildirilmiştir bunun sebebi ise her gün bir akaryakıt bayisinin nöbet tutması ve gece 11'e kadar nöbetine devam etmesi ve bunun sonucu olarak vasıtaların akaryakıt ihtiyacını karşılamasının daha kolay olacağı şeklindedir. Diğer haberler ise şehirde bulunan otellerin ve lokantaların sınıflandırılması haberidir. Bu sınıflandırma sonucunda fiyatlar belirlenmiş ve bununla ilgili belediye sıhhat ekibi sürekli kontrollerde bulunmaktadır. Şehir planı ile ilgili çalışmalar da yapılmaktadır bu çalışmalar ile ilgili açıklamada ise şehir planının tevsii ve tadili ile ilgili çalışmalara yüksek mühendis olarak İsmail Yaran tarafından başlatıldığı bildirilmiştir. Önemli haberlerden bir tanesi de Verem Haftası sebebiyle "*Verem ve Veremden Korunma Çareleri"* başlıklı haberdir. Verem hakkında bilgilendirme yapmayı amaçlamış, şu satırlara yer vermiştir:

> *"Verem basili denilen güneş ışığına ve yüksek sıcaklığa dayanıksız bir mikrop tarafından meydana getirilen bulaşıcı hastalıktır. Verem mikrobu vücudun hemen her uzvunda (akciğerler, beyin zarı, lenf bezleri, kemikler, idrar yolları, deri, tenasül uzuvları, hazım cihazı vs gibi) hastalık yapabilirse de hastalığın en çok tezahür ettiği yer akciğerlerdir. Vücuttaki diğer afetler umumiyetle akciğerdeki hastalık üzerine tali olarak meydana gelirler. Verem süt çocukluğu, küçük çocukluk, buluğ ve gençlik çağında daha fazla görülürse de insan hayatının hemen her devrinde görülebilen bir hastalıktır."*[175]

Gazetenin dördüncü sayfasında Gülşehir Asliye Hukuk Hakimliğinin ve onun altında Avanos Sulh Hukuk Hakimliğinin ilanına yer verilmiştir. Sol alt kısımda verilen haberin içeriği ise şu şekildedir: *"Şehrimizde kurulması katileşen ve memleketimizin kaderini değiştirecek olan (Nevşehir Sümerbank Pamuklu Fabrikası'na) acele ortak ol…"*[176]

21 Ocak 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında büyük puntolarla manşette Muzaffer Ruhi Çelebi'nin yazmış olduğu "*Bayrak"* başlıklı yazıya yer verilmiştir. Bu yazının içeriğinde bayrak sevdası ve bayrağa yapılan iltifatları ve bayramımızın şanı ve şerefi anlatılmaktadır. Orta sayfada

[175] **Demokrat Nevşehir,** 14 Ocak 1956, s.3
[176] **Demokrat Nevşehir,** 14 Ocak 1956, s.4.

ise konser haberi bulunmaktadır. 18 Ocak Pazar günü lise salonunda yapılacak konserde ortaokul mandolin birliği ve korosu ayriyeten bu koro ise müzik öğretmenlerinin denetiminde konser vermişlerdir. Diğer haberlerden ikisi ise Vilayet Umumi Meclisinin yapmakta olduğu çalışmaları bitirdiği ve şehirde haftada iki defa pazar kurulacağı haberidir. Sayfanın sağ kısmında valinin vilayette yaptığı teftişlere yer verilmiştir. Bu haberin altında bulunan son haber başlığı ise "*Nöbetçi Eczane"* başlıklı haberdir. Şehirde kaç tane nöbetçi eczane olduğu, bu eczanelerin nerede olduğu ve hangi saatler arasında faaliyet gösterdiği hakkında bilgiler verilmiştir.[177] Gazetenin ikinci sayfasında Kızılay'ın üye sayısını artırmak için yaptığı reklama yer verilmiştir.[178]

28 Ocak 1956 tarihli Demokrat Nevşehir gazetesinin ilk sayfasında "*20 Temmuz Okulunun Temeli Atıldı"* başlığı yer almış, 20 Temmuz okulunun temel atma işlemleri için şunlar söylenmiştir;

> "*Şehrimiz ilk okulları, tahsil çağındaki çocuklarımızı barındıramaması yönünden; iki yıldan beri Cumhuriyet Okulunda iki okul çift tedrisat yapmaktadır. Çocuklarımızın eğitim ve öğretiminin normal bir şekilde sağlanması için, yeni okul binalarına şiddetle ihtiyaç duymaktayız. Bu ihtiyacı idrak eden öğretmen ve vatandaşlardan müteşekkil bir topluluk; okul yaptırma derneği adıyla bir dernek kurarak faaliyete geçtiler"*

Sayfanın sol üst köşesinden verilen *"Valimizin Tetkikleri"* başlıklı haber ise; Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun 22 Ocak günü köylere ve Ürgüp kazalarına gittiği ve burada gerekli tetkiklerde bulunduğudur. Sayfanın sağ kısmında verilen haber bültenlerinde ise, belediyenin yapmış olduğu çalışmalar ele alınmış, hastane üzerindeki yollar ile ilgili çalışmaların devam ettiği, 1956-1957 çalışma yılını baz alan bütçe tasarısı konusunda gerekli encümen çalışmalarının başlatıldığı yönündeki haberlere yer verilmiştir. [179] Gazetenin ikinci sayfasında ise; Kızılay'a üye olunması için vatandaşa çağrıda bulunulmuş, haftanın penceresi bölümüne de "*Sevinç Dolu Bir Hafta"* başlığı adı altında yazı yayımlamışlardır.[180]

4 Şubat 1956 tarihli gazetenin birinci sayfasında Tarım Kredi Kooperatifleri ile ilgili bir röportaja yer verilmiş, bu röportajda Ziraat Bankası Müdürü Sezai Varolla'nın Tarım Kredi Kooperatifleri hakkındaki açıklamalarına dikkat çekilmiştir.

[177] **Demokrat Nevşehir,** 21 Ocak 1956, s.1.
[178] **Demokrat Nevşehir,** 21 Ocak 1956, s.2.
[179] **Demokrat Nevşehir,** 28 Ocak 1956, s.1.
[180] **Demokrat Nevşehir,** 28 Ocak 1956, s.2.

Kooperatiflerin tarihçesine değinilerek, 1928 yılında Cumhuriyetin ilanından sonra ülkenin dört bir yanında hızla bu yapıların yayıldığı belirtilmiştir. Ayrıca, son zamanlarda Nevşehir bölgesinde Uçhisar ve Avcılar'da iki yeni Tarım Kredi Kooperatifi'nin daha Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun katkılarıyla hizmete açıldığına vurgu yapılmıştır. Sayfanın devamında yer alan haberde Maarif Bakanlığı Nevşehir öğretici filmler şubesinin faaliyetleri anlatılmıştır. Bir sonraki haberde ise "*İşçi İkramiyeleri ve İşçi Kooperatif Evleri*" başlığı ile, hala ikramiyelerini alamayan işçilerin durumu dile getirilerek, konuyla ilgili makamların bu duruma müdahale etmesi beklenmiştir. Ayrıca, işçi kooperatif evleri kurulması fikrine de değinilmiş, işçi mümessilliği tarafından bu konuda çalışmaların yürütüldüğü belirtilmiş. Devamında yer alan bir diğer haberde ise Belediye Meclisi toplantısından bahsedilmiş, Belediye Başkanı Ahmet Kemal Dedeoğlu'nun başkanlığında gerçekleşen toplantıda gündem maddeleri üzerinde konuşulmuştur. Son olarak "*Haftanın Penceresi*" başlıklı kısımda ise Nar kasabası ilkokulu okul aile birliğinin düzenlediği bir toplantıya vurgu yapılmıştır. Temizlik konusunda alınan bir kararın takdire şayan olduğu belirtilerek, ailelerin okulla iş birliği içinde olmalarının önemi anlatılmıştır. Ayrıca, Nevşehir Kadınlar Birliği'nin çağrısıyla öğretmenler, okul aile birliği idare heyetleri ve bayan öğretmenlerin bir araya gelerek düzenli olarak anneler toplantısı yapmalarının arzulandığı ifade edilmiştir.[181] Gazetenin ikinci sayfası reklamlara ayrılmış, yine bu sayfada Kızılay'a üye olunması için çağrıda bulunulmuştur.[182]

11 Şubat 1956 tarihli Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında çoğunlukla spor haberlerine yer verilmiştir. "*Nevşehir Niğde Maçı"* başlıklı haberin içeriği şu şekildedir: "*5 Şubat Pazar günü şehrimiz futbol sahasından, Nevşehir-Niğde gençlik kulüpleri arasında bir futbol maçı yapıldı. Havanın kar yağışlı ve soğuk olmasına binaen maçı çok kalabalık bir seyirci takip etmiştir."* Sonraki haber ise şehre elektrik şebekesi ile ilgili mühendisin geldiği haberidir. "*Şehrimiz elektrik şebekesi tatbikat projesi müteahhidi yüksek elektrik mühendisi Naci Sarısözen şehrimize gelerek çalışmalarına başlamıştır."* Burada haftanın penceresi köşesinde ise "*spor*" başlığına yer verilmiştir. Son olarak "*Sevgili Okuyucular"* başlığıyla okuyuculara bildiride bulunmuşlardır. Bu bildiri şu şekildedir: "*Gazetemiz pek yakında ayda bir*

[181] **Demokrat Nevşehir,** 4 Şubat 1956, s.1.
[182] **Demokrat Nevşehir,** 4 Şubat 1956, s.2.

defa yayımlanmak üzere (sanat ve edebiyat) sahifesi başlığı altında edebi bir sahife yayınlamaya başlayacaktır. Bu sahife de ayın en güzel şiirlerini, hikayelerini sanat ve edebiyatla ilgili yazıları bulacaksınız"[183]

Gazetenin ikinci sayfasında sol köşede ilk olarak Muzaffer Ruhi Çelebi'nin "*Sanat ve Edebiyat*" üzerine yazdığı yazıya yer verilmiştir. Çelebi bu yazısında sanatın insanlığın yüceliğine ışık tutan bir yol olduğunu ifade etmiş, sanatın maddi karşılık beklemeden, insanlık ve medeniyet için özveriyle yapıldığını vurgulamıştır. Ayrıca, sanatın eskisi ve yenisi olmadığını, güzellik ve iyilik kavramlarıyla değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Edebiyatın kelimelerin yarattığı bir sanat olduğunu belirten Çelebi, bu sanatın farklı kollarının şiir, roman, hikâye, tiyatro gibi dallarını tanımanın kültürlü bir insan olabilmek için önemli olduğunu söylemiş, edebiyatın güzelliklerini ve yazarlarını tanımamanın, kültürlü geçinen ama sanattan anlamayan kişilerin olduğuna dikkat çekmiştir.[184]

Gazetenin üçüncü sayfasının sol üst köşesinde ise, "*İdeal Kooperatif*" başlıklı haber yer almıştır. Bu haberde yer alan kooperatif anlayışı, küçük, temiz ve düzenli bir dükkâna sahip olup, müşterilerin rahat alışveriş yapmasını sağlamak amacını taşımıştır. Ürünlerin fiyatlarının açıkça belirtilmesi, alışverişin şeffaf ve kolay olmasına katkıda bulunmuş, aynı zamanda gençlerin bu dükkânda gösterdiği düzgün davranışlar vurgulanarak toplum değerlerine dikkat çekilmiştir. Sayfanın devamında Nevşehir Öğretmenler Derneği İlanı bulunmaktadır. Bu ilan, dernek üyelerini kongreye katılmaya davet etmiş ve önemli gündem maddelerini paylaşmıştır. Sayfanın sol alt köşesinde yer alan belediyeye ait bir ilanda acil durumlarda yardım almak isteyenlerin 24 saat boyunca nöbetçi memura ulaşabileceği bir telefon numarası paylaşılmıştır. Son olarak sayfanın sol köşesinde Avanos Asliye Hukuk Mahkemesi İlanı bulunmakta, ilan, tescil davasıyla ilgili bilgiler içermektedir. Belirli bir köydeki arazilerle ilgili olarak mahkemeye başvurulmuş ve bu arazilerin tapu tescili talep edilmiştir. Davacı tarafın bu talebi üzerine mahkeme ilgililere duyuru yapmıştır.[185]

Dördüncü sayfada ise Nevşehir Valiliği tarafından yapılan çeşitli inşaat işleri ve tescil davalarına dair bilgiler içeren ilanlar bulunmaktadır. İlk ilanda, çeşitli yol yapım işlerine ait ihale detayları ve teknik evraklar yer almaktadır. İhale tarihi,

[183] **Demokrat Nevşehir,** 11 Şubat 1956, s.1.
[184] **Demokrat Nevşehir,** 11 Şubat 1956, s.2.
[185] **Demokrat Nevşehir,** 11 Şubat 1956, s.3.

eksiltmenin yapılacağı tarih, geçici teminat miktarları ve istenilen vesikalar belirtilmiştir. Ayrıca, abone şartları ve teklif mektuplarıyla ilgili bilgiler de yer almaktadır. Sayfanın sağ tarafında yer alan diğer bir ilanda ise, Avanos'un Akarca ve Kalaba köyleri arasında bir taşınmazın tescili için açılan dava ile ilgili bilgiler verilmektedir. Tarif edilen arazi ve çevresindeki kişilerin adları belirtilmiş, mahkemeye başvuru yapacak diğer hak sahiplerinin 28/2/1956 tarihine kadar müracaat etmeleri istenmiştir. Hemen altında yer alan üçüncü ilanda ise, Genezin köyünden bir kişinin belediye başkanlığı ve hazineye karşı açtığı tescil davası hakkında bilgiler bulunmaktadır. Gayrimenkulün konumu ve çevresindeki kişilerin adları belirtilmiş, diğer hak sahiplerinin mahkemeye başvuru yapmaları için son tarih verilmiştir. Son olarak sayfanın sağ alt tarafın da yer alan ilanda ise, Nevşehir Bankası Türk Anonim Ortaklığı'nın tasfiye işlemleri ile ilgili bir duyuru yer almaktadır. Belediye salonunda yapılan toplantının ekseriyet sağlanamadığı belirtilerek, toplantının ertelendiği ve yeni tarih bildirildiği ifade edilmiştir.[186]

25 Şubat 1956 tarihli Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında *"Anket"* başlıklı haberde; Damat İbrahim Paşa'nın Paşa Hamamında bulunan heykelin dumana maruz kaldığı, tarihi heykelin zarar gördüğü yazılmıştır. Bu durumu hem halk hem de gelen yabancı misafirler ilgili yerlere iletmiş fakat bu zamana kadar herhangi bir girişimde bulunulmamıştır. Daha sonra belediye, heykeli Paşa'nın eserlerinin bulunduğu yere taşıma kararı almıştır. Aynı sayfada verilen bir diğer haber ise hapishanede çıkan kavganın haberidir. Bu habere göre; "*17 Şubat Cuma günü şehrimiz hapishanesinde çıkan kavga; iki kişinin ölümüyle son bulmuştur. Kavganın daha fazla genişlemesi hususunda başta sayın Valimiz Hilmi Dağcıoğlu ve ilgililer çok sıkı ve yerinde tedbirler almışlardır."* satırlarına yer verilmiştir. Bir önceki sayfada çocuklara izletilen öğretici filmlerin bu defa da halka izletildiği haberi okuyucuyla paylaşılmıştır. Bu filmler arasında "*Verem, Sağlam Hayat Sağlam Vücut, Amerika Kovboyları"* yer almaktadır. [187]

İkinci sayfada vilayette Teknik Ziraat Kongresinin yapıldığı haberine yer verilmiştir. Bu haberi eğitime verilen önemin üzerinde yoğunlaşan sayın belediye reisinin de katılımıyla Gazi Okulunda gerçekleşen okul aile birliği toplantısıyla ilgili

[186] **Demokrat Nevşehir,** 11 Şubat 1956, s.4.
[187] **Demokrat Nevşehir,** 25 Şubat 1956, s.1.

haber takip etmiştir. Bunun yanı sıra, sayfanın alt kısmında Kırşehir valisinin vazifeye başladığı haberi de yer almaktadır. Bir diğer başlık içeriğinde ise yardım komitesinin kurulduğu bildirilmiş, bu habere göre; "*Şehrimizde Gerze yangını ile ilgili vilayet ve belediyenin iştirakiyle bir yardım komitesi kurularak, faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Vatandaş Gerze'yi unutma ve ona yardım elini uzat."* bilgilerine yer verilmiştir. [188] Gazetenin üçüncü sayfasında Kızılay'a üye olunmasıyla ilgili çağrı yapan habere yer verilmiştir.[189]

17 Mart 1956 tarihli Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasının ortasında bulunan haberde gençlik kulübü kongresinin yapıldığı dile getirilmiştir. Bu gençlik kulübü yıllık kongresi Hilmi Dağcıoğlu'nun, Sayın Vali Muavini Reşit Yalın'ın ve belediye reisinin de içerisinde bulunduğu kalabalık bir toplumda yapılmıştır. Kongre başkanlığına belediye reisi seçilmiştir gündemde bulunan idari heyet faaliyet raporu okunarak tenkitler yapılarak yeni idare heyeti seçilmek için girişimde bulunmuşlardır ve bu heyet seçimi sonucunda Tahsin Özenmiş, İrfan İlter, Vahdi Göğüş, Lütfi Uğur, Hasan Bozkurt, Mustafa Parmaksız, Rasim Vural, Tevfik Kolbaşı, Mehmet Çelebi gibi isimler seçilmiş, haber dilek ve temennilerle beraber son bulmuştur. Gazetede verilen bir diğer kongre ise Şoförler Derneği kongresidir ve bu kongre de yıllık yapılan bir kongredir yine burada da gündem gereği idare heyeti raporu okunmuştur, gerekli tenkitlerde bulunulmuştur. Sol tarafta belediye çalışmalarına yer verilmiş, haberin içeriğinde ise, şu satırlara yer verilmiştir;

> "*Belediye suç tembih namesi ve zabıta talimatnamesi hoparlörle halka duyuruldu. Belediye kontrol ekipleri esnafları sanatkarları lokantaları otelleri suç tembih namesine uygun hareket edip etmediklerini sık sık kontrollerle tembih etmektedir. Belediye kontrol ekipleri akşamın geç saatlerinde mahalle aralarındaki çeşmelerde çamaşır ve buna benzer sıhhatte Muzur şeylerin yıkanıp yıkamadıklarını tespitle ilgili kontrollerini fasılasız yapmaktadır. Şehrin doğu ve batı kısımlarında tesis edilen asri mezarların planları hazırlanmıştır havaların müsait bulunduğu ilk fırsatta ada ve parseller arazi üzerinde belirtilecektir."*[190]

İkinci sayfa haberinde ilk olarak "*Muşkara okulu-okul aile birliği toplantısı"* başlığı yer almaktadır. 4 Mart Pazar günü gerçekleştirilen bu okul aile birliği genel kurulu toplantısına sayın Vali Hilmi Dağcıoğlu ve seçkin davetlilerin katılımıyla lise salonunda yapılan bu toplantıda okul aile birliği idare heyeti okunmuş, yeni idare

[188] **Demokrat Nevşehir,** 25 Şubat 1956, s.2.
[189] **Demokrat Nevşehir,** 25 Şubat 1956, s.3.
[190] **Demokrat Nevşehir,** 17 Mart 1956, s.1.

heyeti seçilmiştir. Bu doğrultuda dilekler ve istekler tek tek alınmıştır. Sayfanın sağ üst köşesinde ise bir tıp balosunun yapıldığı haberine yer verilmiştir. Bu balo belediye salonunda ve 14 Mart tarihinde eğlencelerle beraber gerçekleşmiş, bu haberi şehre mensucat fabrikası ile ilgili heyetin çok yakında geleceği bilgisinin bulunduğu haber takip etmiştir. Yine ikinci sayfadan verilen bir diğer önemli haber ise vilayete 2 tane daha greyder alındığıdır. Aynı zamanda Cumhuriyet Okulu sinema salonunda öğrencilere öğretici filmler izletilmiş, bu öğretici filmler arasında; "*Amerika'da koyunculuk, tavukçuluk, Çukurova'da sulaman, farelere karşı mücadele"* gibi filmler yer almıştır.[191]

24 Mart 1956 tarihinde yayınlanan Demokrat Nevşehir gazetesinin sahibi Durmuş Dedeoğlu'dur. Gazetenin yazı ileri müdürü ise Faik Demirbaş'tır. Haftalık yayınlanan gazetenin satış fiyatı çıktığı dönemde 10 kuruş olarak belirlenmiştir. Birinci sayfadan verilen ilk resim sayın Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun resmidir. Resmin hemen yanında ise sayın Hilmi Dağcıoğlu'nun Ürgüp köylerine gezdiği haberi bulunmaktadır. Bu haberin içeriği ise şu şekildedir;[192]

> "*Sayın valimiz Hilmi Dağcıoğlu ve beraberlerinde belediye reisimiz Ahmet Kemal'de Dedeoğlu, Alay komutanı, Ziraat müdürü, daimî encümen azası, Mehmet Ünlü, Ürgüp Kaymakamı ve belediye reisi Ürgüp kazamızın kavak bahçeli İbrahim Paşa köylerine 20/3/1956 Salı günü giderek tetkiklerde bulunmuştur. Halkın arzu ve isteklerini yerinde tespit ederek; bu şirin köylerimizin meyvelerini zamanında piyasaya ulaştırmak için bozuk yollarının kısa bir zamanda yapılacağını müjdelemiş*."

Sayfanın en altında bulunan haber ise Ziraat haberlerdir. Bu habere göre Teknik Ziraat Müdürü halka kuluçkalık cins yumurta ve fidan dağıtımında bulunmuştur. Sayın Hilmi Dağcıoğlu'nun fotoğrafının altında bulunan haber ise belediye çalışmalarına ait bir haberdir hemen sayfanın sağ tarafında, Niğde-Nevşehir yolu ile ilgili habere yer verilmiştir. Haberin içeriği ise şu şekildedir: "*Niğde Nevşehir yolu greyderlerle düzeltilmiş ve nakliyeci vatandaşlar valimizin bu çok yerinde icraatı dolayısıyla teşekkürlerini gazetemiz vasıtasıyla evvelin sahalarımızda açıklamışlardı. Bu hafta sayın valimiz Hilmi Dağcıoğlu belediye reisimiz Ahmet Kemal' Dedeoğlu ile Niğde yoluna giderek velayet hududuna kadar durumunu tekrar gözden geçirerek yapılması lazım gelen yerleri tespit etmiştir*." "*Haftanın Penceresi*" başlıklı haberde ise, şehrin

[191] **Demokrat Nevşehir,** 17 Mart 1956, s.2.
[192] **Demokrat Nevşehir**, 24 Mart 1956, s.1.

su şebekesine değinilmiş, sayfanın sağ üst köşesinden verilen bu haberi Göre köyünde kaya heyelanı meydana geldiği konulu haber takip etmiştir. Bu heyelan sonucunda su tanklarının üzerine kayalar düşmüş ve su tanklarını parçalamıştır. Bu yüzden şehir 5 saat boyunca elektriksiz ve susuz kalmıştır. Fakat belediyenin zamanında ve yerinde tedbirleri sayesinde kısa sürede köy, tekrar suya ve elektriğe kavuşmuştur. Böyle bir durumun olması durumunda tekrar susuz ve elektriksiz kalma ihtimalinin olduğu vurgulanmıştır.[193] Gazetenin ikinci sayfasında ilanlara ve Kızılay'a üye olunması gerektiği çağrısına yer verilmiştir.[194]

31 Mart 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasının sol tarafında *"Bu Şehri Düşünelim"* başlığına yer verilmiş, bu başlık altında Nevşehir topraklarının ne kadar kıymetli olduğu anlatılmıştır. Diğer bir başlıkta da Vali Hasan Hayati Ülkün'ün Nevşehir'e geldiğinden çok kısa bahsedilmiştir. Birinci sayfanın sağ üst köşesinde yer alan "*Şehrimize Turistler Geldi"* başlığında da "*24/3/1956 Cumartesi günü Paris'ten Bombaya giden iki otobüs turist geldi. Turistler, Göreme'yi gezdi"* bilgilerine yer verilmiştir. Sağ alttan yer alan diğer bir haber ise kadınlar birliği kongresinin toplanmış olduğu haberidir. Bu kongreye göre Kadınlar Birliği Kongresi yıllık olarak toplanmaktadır. Bu kongrede gündemler ele alınmıştır ve oturum samimi bir hava içinde son bulmuştur. Sayfanın en altında ise, şehir için önemli olan iki haberden bahsedilmiş, bunlardan birincisi şehre iki yüzlük santralin gelmiş olduğu haberidir. Bu habere göre yıllardan beri PTT idaresi yüzlük santral ile ihtiyacı karşılanamamış, şimdi gelen bu iki yüzlük santralın kurulmasıyla şehrin ihtiyacının büyük bir kısmının karşılayacağı yazılmıştır. İkinci önemli haber ise röntgen cihazının kurulumunun yapılmış olmasıdır. Şehrin memleket hastanesine gelen 65'lik röntgen cihazı kurulmuş ve önemli derecede ihtiyaç giderilmiştir.[195] Gazetenin ikinci sayfasında ilan haberlerine ve spor haberlerine yer verilmiştir.[196]

14 Nisan 1956 tarihli Demokrat Nevşehir Gazetesinin ilk sayfasında "*Tunç bilek termik santrali Seyhan barajı ve hidroelektrik santrali Birecik köprüsü hizmete*

[193] **Demokrat Nevşehir**, 24 Mart 1956, s.1.
[194] **Demokrat Nevşehir**, 24 Mart 1956, s.2.
[195] **Demokrat Nevşehir,** 31 Mart 1956, s.1.
[196] **Demokrat Nevşehir,** 31 Mart 1956, s.2.

açıldı" başlığına yer verilmiş, başlığın içeriğinde ise şu bilgiler okuyucuya sunulmuştur;[197]

> "*6 Nisan Cuma günü Tunç Bilek Termik santrali 8 Nisan Pazar günü Seyhan barajı ve hidroelektrik santrali ve Birecik köprüsü sayın reisi cumhurumuz Celal Bayar'ın uğurlu elleriyle kurdelesi kesilerek merasimle halkın hizmetine açıldı. Bilhassa Seyhan barajı ve hidroelektrik santralinin açılış merasimi vekillerimiz milletvekillerimiz civar vilayetlerin vali ve belediye reisleri ve 200 bine yaklaşan bir vatandaş topluluğunun huzurlarında yapıldı. Bu çok muazzam eseri millete armağan eden D.P. İktidarının yapıcı büyük başları sayın reisi cumhurumuz Celal Bayar ve sayın başkanvekilimiz Adnan Menderes vatandaşa D.P. İktidarının neler yaptığını ve daha neler yapacağını ve daima halkın hizmetine koşan enerjik hükümetimizin görüş ve kanaatlerini veciz nutuklarlarıyla Çukurovalılara açıkladılar. Çukurova hakiki bir bayram günü yaşadı."*

Bunun yanı sıra bu haber başlığında Reisicumhur Celal Bayar ve Başvekil Adnan Menderes'in fotoğrafı kullanılmıştır. Sayfanın sağ üst köşesinden yer alan "*Davamız"* başlığı adı altında Tevfik Kolbaşı'nın kaleme aldığı yazı bulunmaktadır. Aynı zamanda vali ve belediye reisinin gerekli temaslarda bulunmak için Adana'ya gidip geri döndüklerinden ve "*Nevşehir Sesi"* gazetesinin çıkışının haberinden bildirilmiştir. Son olarak haftanın penceresi bölümünde Adnan Menderes'ten, termik santralden ve Seyhan hidroelektrik santralinden bahsedilmiştir.[198]

Gazetenin ikinci sayfasında ilk olarak mensucat fabrikası ile ilgili çalışmalarının içeriğine yer verilmiş, mensucat fabrikasının kuruluş çalışmalarının hızla devam ettiğinden bahsedilmiştir. Sayfada yer alan diğer bir haber ise belediye reisinin tekrardan Ankara'ya gittiğinin duyurusu olup, Ankara'ya gitme sebebi ise elektrik şebekesi işi ve şehrin farklı ihtiyaçları için gerekli temaslarda bulunmak olarak belirtilmiştir. Sayfanın sol köşesinde yer alan haber ise hatıra pullarının bastırıldığı haberidir. Bu hatırat bulvarını Türk Tarih Kurumu'nun 25 yılı dolayısıyla PTT basmıştır. En alt başlıkta ise Bin Bir Çeşit mağazasında yapılan hırsızlık sonucunda yakalanan hırsızlardan bahsedilmiş, şu satırlara yer verilmiştir:[199]

> *"Okul Günlerinden İlki Yapıldı"* başlığında ise "*7 Nisan Cumartesi akşamı saat 8 de başla sayın vali muavinimiz Reşit Yalın, maarif müdürümüz Reşat Ege ve lise muhtelif, gayeli ortaokul, sanat enstitüsü, kız sanat enstitüsü, ilkokul öğretmenlerinin ve davetlilerin eşleriyle birlikte iştirak ettiği bu aile toplantısını müdür Mustafa Ergin samimi bir konuşma ile açtı ve toplantı çok sürprizli eğlencelerle geç saatlere kadar devam etti."*

[197] **Demokrat Nevşehir,** 14 Nisan 1956, s.1.
[198] **Demokrat Nevşehir,** 14 Nisan 1956, s.1.
[199] **Demokrat Nevşehir,** 14 Nisan 1956, s.2.

Diğer haber başlığında Muzaffer Ruhi Çelebi'nin "*Toprağımla Başbaşa"* adlı metnine yer verilmiştir. Onun altında ise "*Yirmi Temmuz İlk Okulu Bina Yapımı Hızla İlerliyor"* başlığı altında şunlar söylenmiştir: "*Yirmi Temmuz ilkokulu ile ilgili okul yakın cemiyeti başkanı Mustafa Parmaksız tarafında Maarif Bakanlığından 15 bin lira tahsisat daha alınmıştır. Binanın yapılması ile ilgili kereste mozaik ve diğer malzeme tamamı Ankara'dan getirtilmiştir."* Sayfanın en altında ise veciz sözler bulunmaktadır.[200]

21 Nisan 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasının sol tarafında *"İstikbalin Türkiye'si*" başlıklı yazıya yer verilmiş, yazıyı kaleme alan isim Tevfik Kolbaşı olmuştur. Kolbaşı'nın kaleme aldığı yazının içeriğinde ise şu satırlara yer verilmiştir:[201]

> "*1950 Mayıs Aziz Atatürk'ün devrinden sonra her sahada başlayan duraklama devrine bir son veren ve yine her sahada başlayan bir reform ve inkılap hareketinin başlangıcı olmuştur. Demokrat iktidarın zamanında Cumhuriyet'in o güne kadarki senelerinde başarılamayan birçok işler 3-4 seneye sığdırılmış ve kimseye muhtaç olmadan yaşayabilmek için muazzam sanayi tesisleri vücuda getirilmiş ve bir Ziraat memleketi olan Türkiye'mizin teknik vasıtalarla Ziraat yapabilmesi imkanları sağlanmış bulunmaktadır. Bu suretle büyük vatandaş kitlesinin refahı günden güne artırma yoluna girmiştir. Ancak bu iktidar zamanındadır ki (ölüm milletin efendisidir) sözü fiiliyat sahasında layık olduğu mevkiyi almıştır."*

Sayfanın üst kısmında "*Vilayet Çalışmaları*" başlığı adı altında Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun fotoğrafı verilmiş, fotoğrafın yanında ise Hilmi Dağcıoğlu'nun gazeteye yazdığı yazı yer almıştır. Dağcıoğlu'nun kaleme aldığı yazının içeriği ise şu şekildedir:[202]

> "*Nevşehir merkez kazasının iş ve çıkış kapıları olan yol Greyderlerle esaslı bir şekilde işletilerek düzeltilmiştir. Bugünlerde 3 yol makinası, 4 kamyondan ibaret olan Nafia ekibi Ürgüp kazasının ve Mustafa Paşa, İbrahim Paşa Ulaş köy yollarının tesviyesini yapmıştır. Ürgüp'te işini bitiren ekip Avanos kazasına hareket etmiştir. Oranın da köprü, menfez ve yolları ile ilgili çalışmalara başlanmıştır. Vilayet dahilindeki bütün kazalarımızın merkez ve köylerinin ihtiyaçları bu şekilde planlı bir çalışma sayesinde halledecektir. Vilayetimiz bugünler 85 otomobil lastiği, 750 kilo Kalav, ve 250 kilo nal mıhı, 70 ton gübre tahsis edilmiştir."*

Sayfada yer alan diğer haberler ise hükümet konağı önüne park yapıldığı, Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun direktifleri sonucunda Teknik Ziraat Müdürlüğü tarafından

---

[200] **Demokrat Nevşehir,** 14 Nisan 1956, s.2.
[201] **Demokrat Nevşehir,** 21 Nisan 1956, s.1.
[202] **Demokrat Nevşehir,** 21 Nisan 1956, s.1.

hükümet konağı önüne park yapıldığı, bodur çam ağaçlarının dikildiği bilgisi verilmiştir. Gazetede yer alan bir diğer haber ise "*Tasko'nun Toplantısı"* başlıklı haberdir. Bu haberde üzüm ve tarım satış kooperatifinin yıllık heyet toplantısının yapıldığı yazılmıştır. 15 Nisan günü yapılan bu toplantı yeni sinema salonunda 242 ortağın katılmasıyla beraber Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun katılımıyla yapılmış ve iki idare meclisi azası seçilmiştir. Son olarak ise Haftanın Penceresi bölümünde 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.[203]

İkinci sayfanın ilk haberi, belediye reisinin Ankara'dan dönmüş olduğu haberidir. Hemen yanında ise Lale Spor Kulübünün kurulduğu haberi yer almaktadır. Haberin altında ise "*Nevşehirli Cinayeti Failleri Yakalandı"* haberi yer almış, haberin içeriğin ise şu bilgilere yer verilmiştir;

> "*Suçlular maktulün arkadaşları olan Enver Varol, Yüksel Baykal ve Mehmet Öksüzler olup yaptığımız tahkikate göre adı geçen şahıslar hadise günü Nar köyüne giderken ılıca mevkiinde maktul İsmail'in gayrimeşru bir teklifine fevkalade sinirlenen Yüksel Baykal ile arkadaşlarının maktulü dereden aşağı itmeleri neticesinde başını taşlara çarpan İsmail derhal ölmüştür. Emniyetimizin bu üstün başarısı muhitte takdirle karşılanmıştır.*[204]

28 Nisan 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir birinci sayfasında Tevfik Kolbaşı'nın yazdığı "*Alt Hizmetinde Dört Ay"* başlıklı yazı yer almakta, haberin içeriğinde ise; "*Yeni belediye meclisimizin yapmış olduğu bütçe ve vermiş olduğu program sayesinde geceyi gündüze katan belediye reisimiz ve encümendeki arkadaşları bazı kimseler tarafından tatil devresel olarak vasıflarında 4 ay içerisinde; birçok işlere başlamak ve birçoklarını da tamamlamak suretiyle istikbal için ümit verici bir faaliyet içerisinde bulunmaktadır."* satırları yer almaktadır. Haberin devamında ise bu dört ayın muhasebesinin yapıldığı söylenmiştir. Sayfanın diğer başlıklarında ise 23 Nisan'ın kutlandığı haberi verilmiş, bu habere göre 23 Nisan Çocuk Bayramı şehir stadyumunda kutlanmıştır. Bütün okulların yanı sıra halk da bayrama katılmıştır. Bu etkinlikler esnasında halkın ve öğrencilerin coşkularının oldukça fazla olduğu bilgisi verilmiştir. Etkinlik İstiklal Marşıyla başlamış, daha sonrasında lise öğrencilerinin yapmış olduğu günün anlam ve önemini anlatan konuşmalara yer verilmiş, küçük çocuklar ise şiirlerini okumuşlardır. Bunun arkasından izciler ve spor kulüpleri de dahil olmak üzere geçit törenini

[203] **Demokrat Nevşehir,** 21 Nisan 1956, s.1.
[204] **Demokrat Nevşehir,** 21 Nisan 1956, s.2.

gerçekleştirmişlerdir. Sayfanın sağ tarafında ise "*Fakir Çocuklar Giydirildi"* başlığına yer verilmiştir. Bu başlığın içeriği şu şekildedir: "*23 Nisan Çocuk Bayramı münasebetiyle Muşkara okulu okul koruma heyeti ve okul aile birliğinin müşterek çalışmaları neticesinde 32 fakir öğrenciye ayakkabı, çorap, elbise temin edilmiştir. Bu hayırlı işte büyük yardımlarını esirgemeyen okul aile birliği başkanı Naşit Süsoy'u tebrik ederiz."*[205]

İkinci sayfada sayfanın sol tarafında "*Halk Hizmetinde 4 Ay"* isimli başlık yer almış, birinci sayfada bulunan haberin devamı verilmiştir. Sayfanın sağ tarafında ise yine Mehmet Ruhi Çelebi'nin yazmış olduğu "*Ana Çizgiler*" isimli başlık yer almaktadır. Sayfanın sağ alt tarafından ise üç haber verilmiş, bunlardan ilki Mucur Gazetesi ismi verilen gazetenin yayın hayatına başlamış olduğunu haberidir. Bu habere göre Mucur Gazetesi haftalık olarak yayımlanacaktır İkinci haber olarak, "*Öğrenci Gazeteleri*" başlığıyla verilen haberde ise şunlar yer almaktadır: "*Memnuniyetle öğrendiğimize göre lise ve ortaokulda talebeler tarafından aylık müzik gazeteleri intişar etmektedir. Ayrıca lisede Fransızca aylık bir gazetede çıkarılmaktadır."* Son habere göre toprak komisyonunun geldiği bildirilmektedir.[206]

Üçüncü sayfa haberinde Avukat Turan Aka'nın "*Gelişi Güzel*" başlıklı yazısına yer verilmiş, Aka, yazı yazmanın bir sanat olduğunu ve kabiliyet gerektirdiğini anlatmıştır. Haberin altında ise "*Elektrik İhbarnameleri*" başlığı adı altında şu bilgilere yer verilmiştir: "*Belediyemiz hemşerilerimize bir kolaylık olmak üzere elektrik abonelerine endeksi alındığı sırada yakılan elektrik miktarı ile elektrik borcunu ve bu borcun ay başında belediye veznesine yatırılmasını bildiren ihbarname tebliğ edilmiştir. Bu ihbarname evvela abone sahibini elektrik miktar ve ücretine bir itirazı varsa bu itirazın zamanında yapılmasını temin edecek ve hem de vatandaşın kapısına tahsildarın varmasını önleyecektir. Bu iyi hareket her nedense belki de maksat iyi anlaşılmadığınındın halkımıza fena aksettirilmektedir. Belediyenin bu usulü abonelerimiz için yeni bir kolaylıktır"* Diğer bir haber ise CHP İl Kongresinin yapıldığı haberidir. Bu habere göre CHP İl Kongresi 23 Nisan Pazartesi günü saat 2 de sinema salonunda gerçekleştirilmiştir. [207]

[205] **Demokrat Nevşehir,** 28 Nisan 1956, s.1.
[206] **Demokrat Nevşehir,** 28 Nisan 1956, s.2.
[207] **Demokrat Nevşehir,** 28 Nisan 1956, s.3.

5 Mayıs 1956 tarihli Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında Tevfik Kolbaşı'nın yazmış olduğu "*Şehir İmar Planımız"* başlıklı yazısına yer verilmiş, bu başlık altına imar planının 10 seneden fazla mazisinin olduğunu ve imar planının sadece o günün şartlarına göre uyarlandığını bu sebeple belediye reisi şubat ayında toplanan bu kurulda aşağıdaki maddeleri sıralayarak şehir imar planında on seneden bu yana gelişmeler olduğundan bahsetmiştir. Kolbaşı'nın kaleme aldığı maddeler ise şu şekildedir:

> "*Cami Kebir ve Cumhuriyet okulu arasındaki yol üzerinde bulunan çıkıntılar düzeltilmiş ve bu yolun üze hâl binası ile Hükümet caddesi arasındaki büküş, hükümet caddesinden bakıldığı zaman Camii-Kebir görünecek şekilde ve aynı genişlikte tadil edilmişken, vilayet tarafından iade edilmiş olup meclisimizin Haziran toplantısında yeniden görüşülecektir. Belediye ve eski gazhane arasındaki dar yolun 9,5 metre olarak genişletilmesi için planda gerekli tadilat yapılmıştır. Şehirde büyük bir toplantı halinin bulunması ve yeni hal binasının ihtiyaca kâfi gelmeyeceği düşüncesi ile Hilmi Atay evi önünden itibaren, o adadaki eski dükkanlar kaldırılmak sureti ile bir toptancı hali tesis edilecektir."*[208]

İkinci sayfanın sol tarafında "*Spora Dair"* isimli başlık yer almaktadır. Bu başlık altında sporun önemini Nevşehir halkına anlatmak, sporun beden terbiyesi olduğu, bu beden terbiyesi ile vücudu kuvvetlendirmenin öneminden bahsederek özellikle gençlerin "*Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur"* sözünü örnek alarak spor üzerine yoğunlaşmaları, vücutlarını güçlendirmelerinin önemi bu başlık altında anlatılmıştır. Sayfanın alt kısmında ise "*Arabacılar Kongresi"* başlıklı habere yer verilmiş, şunlar dile getirilmiştir: *"Şehrimiz; arabacılar, demirciler, Sobacılar ve karoserciler kongresi 27/4/1956 Cuma günü belediye salonunda yapılmış ve yapılan seçim sonunda idare heyetine Mehmet Kolbaşı, İsmail Bayyurt, Sami Başağa, Mustafa Elverişli, Hüseyin Demirel, Salim Dağaslan, Yusuf Topçu seçilmiştir."* Sayfanın sağ tarafında ise Mehmet Ruhi Çelebi, *"Bahardan Birkaç Söz"* isimli yazısıyla tabiattan, topraktan, ay ve güneşten bahsederek tabiatın güzelliklerinden dört mevsimden ve doğanın şaşırtıcı özelliklerinden bahsetmiştir.[209]

Gazetenin üçüncü sayfasında Teknik Ziraat Müdürlüğü çalışmaları maddeler halinde verilmiştir, bazıları ise şu şekildedir. "*Gülşehir'in eğri kuyu saniyede 11 lt su çıkaran bir bağdan çıkan sular 30 m ileride tekrar kaybolmakta ve istifade edilememekte idi. Su beton kanala alınmak suretiyle sulama elverişli bir hale getirilmiş*

[208] **Demokrat Nevşehir,** 5 Mayıs 1956, s.1
[209] **Demokrat Nevşehir,** 5 Mayıs 1956, s.2.

ve bu suretle 1.000 dönüm yerin sulanması mümkün olmuştur Şimdiye kadar Kıraç olan bu arazinin suya ihtirası tatmin edildikten sonra 1.500 dönüm arazinin sunacağı muhakkaktır. Teknik Ziraat müdürlüğünce örnek şekilde ve teşvik mahiyetinde yonca ekimine başlanmıştır. Mülk sahipleri tarafından yeri hazırlandığı takdirde Müdürlüğümüz elemanları tarafından ekimi yapılacaktır. Bu sene içerisinde vilayet dahilinde 1.500 dönüm yonca ekimi yapılacaktır." Sayfanın sol üst köşesinde verilen bir haberde, elektrik direklerinin dikilmeye başlandığı Nevşehir halkına duyurulmuştur. Bu habere göre şehrin elektrik tesisatını yapan Turas Şirketi ekipleri şehre gelmiş ve 1 Mayıs tarihinden itibaren demir direkleri dikmeye başlamışlardır. Sayfanın en altında bulunan "*Şehir İmar Planımız"* isimli başlık ise bir önceki sayfada bahsedilen haberin devamıdır. [210]

12 Mayıs 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir birinci sayfasında *"Üzüntümüz"* başlıklı yazıya yer verilmiş, içeriğinde, Tevfik Kolbaşı'nın Demokrat Nevşehir Gazetesinde yazı işlerini üzerine aldığı dile getirilmiştir. Amaç her zaman gazeteyi en iyi hale getirmek ve halkı doğru haberlerle bilgilendirmek olduğunu dile getirmiş ve bunu hakkı ile yapma doğrultusunda işinin başına geçmiştir. Diğer önemli haber ise vilayet konağının önüne Atatürk büstünün yapılmasıdır. Sayfanın hemen sağ üst köşesinde Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun fotoğrafına yer verilmiş, Dağcıoğlu ise gazeteye şu beyanatı vermiştir: "*Vilayetin bütün kazalarında yol çeşme ve köprü işlerinin süratle ele alındığı malumdur. Ürgüp de yapılacak Mustafa Kemal Paşa ve Ulaş köprülerin inşasına başlanılmıştır. Kazaların çimento ihtiyaçları giderilmekte olup onlarla büz döktürülmektedir. Avanos ve Ürgüp'te çalışmalarını bitirerek merkeze gelen Nafia ekibi Niğde ve Aksaray yollarının bozulan kısımlarının onarımını yaparak Gülşehir'e hareket edecek."*[211]

İkinci sayfanın sol tarafında "*Üzüntümüz"* isimli bir önceki sayfadaki haberin devamı bulunmaktadır. Yine bu sayfadan verilen diğer bir başlık ise Mehmet Ruhi Çelebi'nin kaleme aldığı "*Öğretmen Unutulmaz*" başlıklı yazıdır. Çelebi, yazısında şu satırlara yer vermiştir: "*Unutulan öğretmen… küçük görülen öğretmen… Güya, protokol sırası. Sondan birinci gelen öğretmen. Onu bazı insanlar ufak ve kıymetsiz görüyorlar. Hey! Kendini dahi tanımayan yüksekten bakınmaya alışık kimseler… onun*

[210] **Demokrat Nevşehir,** 5 Mayıs 1956, s.3.
[211] **Demokrat Nevşehir,** 12 Mayıs 1956, s.1.

hakiki değerine bütün cihan vakıf! O değil mi bir milletin yükselme merdiveni? O değil mi, sisler içerisinde bocalayan bir cemiyete ışık bağışlayan rüzgâr?"[212]

Gazetenin üçüncü sayfasında, ikinci sayfadan verilen "*Öğretmen Unutulmaz"* başlıklı haberin devamı yer almıştır. Halk için güzel bir haber olan peynir ve yağ pazarının açılmış olması da bu sayfadan bildirilmiştir. Onun yanı sıra sayfa ortasında ise vilayet çalışmalarına yer verilmiştir. En son haber ise "*Nevşehir Kültür ve Yardımlaşma Derneği"* başlıklı haberdir. [213]

19 Mayıs 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında Ruhi Çelebi'nin yazmış olduğu *"19 Mayıs ve Gençlik*" başlıklı yazı yer almıştır. Çelebi'nin kaleme aldığı haberin içeriğinde ise şöyledir: *"19 Mayıs bir başlangıç, 19 Mayıs ebediyete kadar devam edeceğine inandığımız bir devrin ilk temel taşı, 19 Mayıs iki Karadeniz'in azgın dalgalarını kıra kıra yol alan köhne bir teknenin taşıdığı bağımsızlık savaşının Muzaffer sürgüsünü Anadolu'ya ulaştığı gün, 19 Mayıs kapkara bir gecenin sanki sabah olmayacakmış gibi Türklük aleminin saran simsiyah yaz örtüsünün yırtıldığı gün, 19 Mayıs yeni bir Doğuş yeni bir hareketin başlangıç noktası, 19 Mayıs bugünkü Türkiye'nin kan barut kokuları arasında fecir yıldızına eş doğuşunun ilk belirtisidir."* Yine ilk sayfadan verilen diğer başlıklar ise Belediye Meclisi'nin toplantısını ve Lale Spor Gençlik Kulübünün maçını anlatmaktadır. [214]

Gazetenin ikinci sayfasından verilen "*Nevşehir Heyeti Ankara'ya Gidiyor"* başlığında ise ilk önce sayın vali Hilmi Dağcıoğlu'nun fotoğrafına yer verilmiştir. Haberin içeriğinde ise "*Sayın valimiz Hilmi Dağcıoğlu'nun başkanlığında belediye reisi Ahmet Kemal Dedeoğlu ve 15 arkadaşından müteşekkil bir heyet önümüzdeki salı günü Ankara'ya gideceklerdir. Bu seyahatte evvelce belediye meclisi tarafından sayın reisi cumhurumuz Celal Bayar ve başkanvekilimiz Adnan Menderes beklenen Nevşehir fahri hemşeriliği beraatı takdim edilecek ve şehrimizi ilgilendiren bazı mevzular üzerinde ilgili makamlarla gerek temaslarda bulunacaktır. Heyetimizi muvaffakiyetler temenni ederiz."* satırlarına yer verilmiştir.[215]

26 Mayıs 1956 tarihinde çıkan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasındaki haber başlığı önceki sayfanın devamı niteliğinde Tevfik Kolbaşı'nın

[212] **Demokrat Nevşehir,** 12 Mayıs 1956, s.2.
[213] **Demokrat Nevşehir,** 12 Mayıs 1956, s.3.
[214] **Demokrat Nevşehir,** 19 Mayıs 1956, s.1.
[215] **Demokrat Nevşehir,** 19 Mayıs 1956, s.2.

yazmış olduğu "*En Büyük Derdimiz Yol*" isimli yazısıdır. Bunun yanında ise Etimesgut-Nevşehir arasında yapılan maç haberi verilmiş, bu haberi "*19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Coşkun Tezahüratla Kutlandı"* başlıklı haber takip etmiştir. Haberin içeriği ise şu şekildedir:

> "*19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı bu sene şehrimiz de coşkun bir tezahüratla kutlanmıştır. Hükümet konağı önüne dikilen Atatürk büstünün açılmasında bayramın neşesini bir kat daha artırmıştır. Sabah saat dokuzda lisede toplanan ve başta vali olmak üzere belediye, D.P., lise enstitüler, okullar, bankalar, gazetemiz, İpek mağazası, Ticaret odası, C.H.P, esnaf kooperatifi ve okul yapım cemiyeti çelenkleri önlerinde olduğu halde öğrenci ve sporcular Hükümet konağı önüne gelerek çelenkleri büste koymuşlardır."*[216]

2 Haziran 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında Nevşehir vilayetine 2 greyder, bir kompresör ve iki tabanca tahsis edildiği haberi yer almıştır. Greyderler Amerika'dan getirilmiş ve kompresör ve 2 tabanca ile vilayeti teslim edilmiştir. Demokrat partisine teşekkür edilmiş ve memleketi hayırlı uğurlu olması temenni edilmiştir. Sonraki haberlerde ise sol tarafta Mehmet Çelebi'nin yazmış olduğu "*Hazreti Fatih*" isimli yazı yer almıştır. İlk sayfadan verilen bir diğer haber ise "*Demokrat Nevşehir Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne"* başlıklı haberdir. Haftanın penceresi isimli bölüm altında ise "*Belediye Zabıtaları Dikkat"* isimli başlık atışmış, içerik olarak ise olarak şunlar söylenmiştir:

> *"Belediye zabıtaları dikkat bundan böyle muhtelif şekillerde belediye yasaklarına aykırı hareket eden vatandaşlara zabıt tutmadan evvel bir köşeye çekerek sorunuz. Bu akşam kiminle yemek yediniz? Eğer sayın (...) le yemişse, zabıt tutmaktan sarfına zar ediniz, bir Arap için bir Arabistan yatacak değilseniz ya. Hakkınızda tutulacak zabıtlar kasti ve haksız ise; niçin gidip peşince ödüyor, sonra da bir gazeteyi şahsi işinize alet ediyorsunuz? Böyle haksız ve kasti cezaların itiraz yeri gazete sütunları değil, Belediye Encümeni ile Sulh mahkemeleridir.*"[217]

İkinci sayfa haberinde Öğretmenler Derneği kongresinden bahsedilmiştir. Bu kongrenin içeriği ise "*28/5/1956 Pazartesi günü saat 15:00'de lise salonunda Öğretmenler Derneği Yıllık Kongresi yapılmış olup idare heyetine Şükrü Sarı, Mebrure Ege, Enver Durukanlı, Aziz Türkeş, İrfan İlter Namık Tuncay, Nihat Bilgen seçilmiştir. Yeni idare heyetine başarılar dileriz*" şeklinde olup, sonraki haberler ise bir önceki sayfanın devamı niteliğindedir. [218]

[216] **Demokrat Nevşehir,** 26 Mayıs 1956, s.1.
[217] **Demokrat Nevşehir,** 2 Haziran 1956, s.1.
[218] **Demokrat Nevşehir,** 2 Haziran 1956, s.2.

23 Haziran 1956 tarihli Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında sayfada büyük başlıklarla şu yazıya yer verilmiştir: "*Reisicumhur S..Celal Bayar Fahri Hemşerimiz Oldu"* Bu başlığa göre "*Nevşehirli hemşerilerimin bu samimi dileği beni çok mütehassis etmiştir ve bütün milletin malı olduğum için hemşehri olsam da olmasam da Nevşehirli hemşerilerimin sevgisi zaten kalbimdedir. Bununla beraber çok sevdiğim Nevşehir'e hemşeri olmakla şeref duyuyorum."* Celal Bayar'ın bu sözleri halk tarafından da mutlulukla karşılanmıştır. Bu gazete sayfasında birçok başlık kullanılmıştır. Bu başlıklardan bir diğeri ise "*Sergi"* isimli başlıktır. İçeriği ise şu şekildedir: "*Şehrimiz kız sanat enstitüsü tarafından talebelerin meydana getirmiş oldukları işlerden müteşekkir bir sergi açılmıştır. Seneden seneye artan yeniliklerin en güzel bir numunesini teşkil eden bu sergi dolayısıyla kızlarımızı ve kıymetli müdürlerini tebrik ederiz"* [219]

Gazetenin ikinci sayfasının tamamı belediye reisinin Ankara'ya yaptığı seyahatin açıklamasına ve bu seyahatten elde edilen sonuçlara ayrılmıştır.[220] Üçüncü sayfada Fuzuli için Edip Ali Bakı'nın yazdığı şiire yer verilmiştir. Sayfanın ortası ise "*Ürgüp Kütüphanesi"* başlığı ile ele alınmış, kütüphane hakkında şu bilgilere yer verilmiştir: "*Kütüphanede 9.200 ciltlik kitap bulunmaktadır. Bunlardan 304 tanesi el yazmasıdır. Kütüphane Tahsin Ağa tarafından Ürgüp de kurulmuştur. 77 sene eski bir bina kullanılmış daha sonra şehrin aşağıya inmesi sebebiyle kütüphanede taşınmıştır ve burada da 17 sene kalmış, Ürgüp Belediyesi tarafından 1952 yılında yeni bir bina inşa ettirilmiştir*." [221]

12 Temmuz 1956 tarihinde çıkmış olan bu Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında Tevfik Kolbaşı'nın yazdığı "*Güneş Spor"* başlıklı habere yer verilmiştir. Kolbaşı yazısında spor faaliyetleri, Güneş Spor'un kuruluşu ve başarılarından bahsetmiş, Güneş Spor'un başarısının günden güne artıp devam ettiğini vurgulamıştır. Gazete sayfasının ortasındaki başlıklarda ise Demokrat Nevşehir'in kupa maçlarında gösterdiği performans ele alınmıştır.[222]

İkinci sayfada yer alan haber başlıkları ise Halil Güzelgöz'ün öğrenci yurdu ile ilgilidir. Bu başlık altında eğitim seviyesinin yükselmesi ve öğrencide artış olması

[219] **Demokrat Nevşehir,** 23 Haziran 1956, s.1.
[220] **Demokrat Nevşehir,** 23 Haziran 1956, s.2.
[221] **Demokrat Nevşehir,** 23 Haziran 1956, s.3.
[222] **Demokrat Nevşehir,** 12 Temmuz 1956, s.1.

sebebiyle ve farklı şehirlere eğitim için giden öğrenciler için öğrenci yurtlarının ne kadar önemli ve gerekli olduğu üzerinde durulmuştur ve bu duruma Ankara Üniversitesi üzerinden örnek verilerek ilerlenmiştir. Sayfanın sağ köşesi ise Demokrat Nevşehir'in kupa maçı ve güneş spor hakkında yazılan yazılarından oluşmuştur. Sayfanın alt kısmında Güneş sporuna açılış töreninden bahsedilmiş, şu satırlara yer verilmiştir: "*Şehrimizin üçüncü Spor Kulübü olan Güneş spor kulübünün açılış töreni 7/7/1956 Cumartesi günü yapılmıştır. Üzüm pazarındaki kulüp lokali önünde sayın valimiz Hilmi Dağcıoğlu'nun veciz bir konuşmasından sonra uğurlu eli ile kesilen kurdeleyi müteakip davetlilere şeker ikram edilmiş ve hasbihallerde bulunmuştur. İlk anda 120 üye kaydı yapan güneş spora başarılar dileriz."*[223]

26 Temmuz 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasının sol kısmında Tevfik Kolbaşı'nın yazmış olduğu "*Eser Tamamlanacaktır"* başlıklı yazı yer almıştır. Sayfanın orta kısmında ise "*Vilayetimizin İkinci yıl dönümü coşkun tezahüratla kutlandı"* başlığı bulunmaktadır. Bu başlığa göre vilayetin ikinci yıl dönümü 20 Temmuz Cuma günü saat 14'te Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun ve milletvekili Hasan Hayati Ülkün'ün katılımıyla beraber coşku ile kutlanmıştır. Bir diğer haber çocuk bahçesinin açılış haberidir. Bu haberin içeriği ise;

> "*Sayın valimizin evvelce vermiş olduğu direktifler gereğince, vilayetin ikinci yıl dönümüne ve Kurban Bayramı'na yetişmek üzere çocuk esirgeme kurumu tarafından hazırlanan kızak, salıncak tahterevalli şehrimiz belediyesinin yerinde bir kararıyla, şehir parkının arka kısmına yerleştirilerek çocuklarımızın istifadesine açılmıştır. Bu yerinde yapılan şeyler şimdilik ihtiyacı kısmen olsun karşılayacak olan çocuk bahçesi biz Nevşehirlileri son derece sevindirmiştir. Belediye bir zabıta memurunu daimî olarak çocuk bahçesinde nöbetçi olarak bulundurmaktadır."* şeklindedir.[224]

İkinci sayfaya bakıldığında ise sayfanın sol kısmı tamamen daha önceki gazete sayfalarında incelenen ve ele alınan "*Bir Şehrin Hikayesi"* isimli yazıya ayrılmış olup, yazısının yazının yazarı ise Muzaffer Ruhi Çelebi'dir. Sayfanın sağ tarafında ise bir önceki sayfada incelenen "*Turizmin Önemi"* başlıklı konuya yer verilmiştir.[225]

Üçüncü sayfanın orta tarafında Sümerbank'a ait büyük bir reklam yer almakla beraber reklamda Bankanın sunduğu özel avantajlar vurgulanmış. Yatırımcılara yönelik çeşitli kampanyalar ve indirimlerin olduğu belirtilmiş. Yün ve pamuklu

[223] **Demokrat Nevşehir,** 12 Temmuz 1956, s.2.
[224] **Demokrat Nevşehir,** 26 Temmuz 1956, s.1.
[225] **Demokrat Nevşehir,** 26 Temmuz 1956, s.2.

satışlarında %10 indirim yapılacağına dair bilgi verilmiş. Mevduat sahiplerine zengin para ikramiyeleri ve apartman daireleri vadetmiştir. Banka ilanının hemen altında Avanos Asliye Hukuk Mahkemesinden İlan yer almakta Gayrimenkul tescili talebi olan bir davaya dair bilgi verilmektedir. Sayfanın sağ tarafında T.C. Ziraat Bankası İlanı bulunmakta Ziraat Bankası'nın tasarruf hesaplarına dair ikramiye planı duyurusu yapılmıştır. Ziraat Bankası'nı reklam ilanının hemen altında Kızılay Derneği üyelik ilanı yer almakta Kızılay Derneği'ne üyelik "*Kara Gün Dostu*" başlığıyla teşvik edilmektedir.[226]

16 Ağustos 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasının sol kısmına ayrılmış bölümde yol sıkıntısından bahsedilmiş, aslında bir yolun medeniyet göstergesi olduğu, toplumun kan damarı olduğu, size bir yol ne kadar arızalıysa memleketin de o kadar harap ve bitap olduğu vurgulanmıştır. Burada belediye reisinin çalışmaları sayesinde bozuk yolların sayısında azalmalar olduğu fakat hala yollarda sorunlar olduğu dile getirilmiştir. Bir sonraki haber başlığı ise şu şekildedir: "*D.P. 2. Başkanlığına Derviş Yönlü Seçildi"*. Bu başlığın içeriği ise şöyledir; "*Rahmetli Avni Uncuoğlu ve Hamdi Gülalioğlu'undan açılan vilayet idare heyetine yedekten Derviş Yönlü ve Ömer Yamangil çekilmiş olup açık bulunan iki başkanlığa Derviş Yönlü ittifakla seçilmiştir. Arkadaşlarımızı tebrik eder muvaffakiyetler dileriz."* Diğer bir önemli haber ise hal caddesinin yapıldığı haberidir. Bu habere göre iki ay boyunca devam eden çalışmalar sonucunda hal caddesinin kaldırım döşenmiş ve yaya yolu yapılmış, hali tebrik edilmiştir ve cadde güzel bir görüntüye kavuşmuştur.[227]

Gazetenin ikinci sayfasındaki bir haber "*Kasaplar Hale Alındı*" başlığı ile halka duyurulmuştur. Bu başlığa göre inşaatı kısmen tamamlanmış olan perakendeci haline belediye tarafından verilen talimat doğrultusunda kasaplar bu hale yerleşmişlerdir. Ve bugüne kadar dağınık bir şekilde sebze ve meyve satanlar hal içine alınmış ve daha düzenli bir görünüm kazandırılmıştır. Son olarak da sayın Vali Dağcıoğlu'nun geldiği haberi yer almaktadır. Bu haberin detayı ise şu şekildedir: "*Belediye reisimiz ile birlikte 26/7/1956 günü Ankara'ya giden sayın valimiz Hilmi*

[226] **Demokrat Nevşehir,** 26 Temmuz 1956, s.3.
[227] **Demokrat Nevşehir,** 16 Ağustos 1956, s.1

Dağcıoğlu 12/8/1956 Cumartesi günü saat 21:30 da şehrimize avdet etmişlerdir, valimize hoş geldiniz deriz."[228]

23 Ağustos 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasının sol üstünde "*Nevşehir'e Üvey Evlat Muamelesi*" başlığına yer verilmiş haberde, Nevşehir'in ticaret potansiyeli ve ekonomik gelişimi üzerinde durulmuş, yapılan ticaret ve ekonomik girişimlere rağmen, şehre yeterli değerin verilmediği, özellikle devlet kurumlarının destekleme konusunda yetersiz kaldığı belirtilmiştir. Bu haberin devamında Avanos Hükmen Mağlup başlığına yer verilmiş, Avanos'ta bir futbol maçının hakem kararı ile hükmen mağlup ilan edildiği ve sonrasında yaşanan gelişmeler anlatılmıştır. Sayfanın en altında "*Niğde Yolu Kaldırımı Döşeniyor*" başlığı ile gazete, Niğde yolunun gazhaneye kadar olan kısmında kaldırım inşasının başladığını duyurmuştur.[229]

30 Ağustos 1956 tarihli Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlanmıştır. Mehmet Ruhi Çelebi'nin "*Zafer Günlerimizi Kutlarken"* başlıklı yazısında şu satırlara yer vermiştir: "*Zafer günlerinin yıllar boyu hiç paslanmadan devam edip gelen, altın halkalarının o muhteşem hatıralarının destanlaşmış hikayelerini; babadan oğula, dinleye dinleye büyüdük. Kaleler almış, ülkeler zapt etmiş, nice taçlı hükümdarları dize getirmiş Yiğit bir soyun yadigarları bizler; o kahramanlık taşan günleri andıkça heyecan kasırgaları içinde kendi kendimizden geçiyoruz."* Bir diğer önemli başlık ise belediye reisinin Ankara'ya gitmesi olmuş, Ahmet Kemal Dedeoğlu memleketin işleri sebebiyle birtakım temaslarda bulunmak için 22 Ağustos 1956 Çarşamba gününe Ankara'ya gittiği ve Kemal Dedeoğlu'nun yerine o gelene kadar Tevfik Kolbaşının bakacağı bildirilmiştir.[230]

İkinci sayfa haberlerinde ise 700 metrelik bir su yolu yapımının olduğunu bildiren bir yazı bulunmaktadır. Bu haberin içeriği ise şu şekildedir: "*Belediye tarafından devam eden çalışmalar sonunda ve sık sık arızalar yapan su yoluna 700 metrelik boru döşemek suretiyle birkaç mahallenin çeşmeleri atılmıştır. Yer altında sabahın 5'inden akşamın 23'ünden kadar çalışan fedakâr işçilerimize şehir adına teşekkür ederiz."* Bu sayfanın sol üst köşesinde Sümerbank'ın reklam ilanı yer almış,

[228] **Demokrat Nevşehir,** 16 Ağustos 1956, s.2
[229] **Demokrat Nevşehir,** 16 Ağustos 1956, s.1.
[230] **Demokrat Nevşehir,** 30 Ağustos 1956, s.1.

ilanda mevduat sahiplerine apartman dairesi ve para ikramiyeleri verdiğini duyurmuştur.[231]

Gazetenin üçüncü sayfasında ise röntgen elemanının bulunmamasından kaynaklanan sorunu bildiren haberde şu ifadeler kullanılmıştır: "*Hastanemize verilen röntgen cihazı geleli birkaç ay olduğu halde işe yaramaz bir vaziyette durmaktadır. Yakında şehrimize gelecek olan sayın sıhhat vekilinden derhal bir röntgen mütehassısı göndermesini önemle rica ederiz."*[232]

Dördüncü sayfanın sol üst köşesinde Sümerbank'ın gazete ilanı yer almakta, ilanda vadeli vadesiz hesaplar için çekiliş düzenlediği ve mevduat sahiplerine çeşitli avantajlar sunduğu duyurulmaktadır. İlanın devamında Sümerbank'ın çeşitli şubeleri ve müesseseleri hakkında bilgiler içermiştir. Sümerbank'ın çeşitli sektörlerdeki sanayi müesseseleri ve teşebbüsleri listelenmiştir. Sayfanın devamında Ziraat Bankası 1956 Yılı İkramiye Planı yer almakta, ikramiyeler arasında gayrimenkul, para, eşya, traktörler ve ziraat aletleri gibi çeşitli ödüller olduğunun haberi verilmektedir.[233]

27 Eylül 1956 tarihinde çıkmış olan bu Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında ilk olarak kışın yaklaşmasıyla beraber kömür ihtiyacının artması ve bu kömürün karşılanması için yapılabilecek çalışmalardan bahsedilmiştir. Bu habere göre havaların yeteri kadar soğuduğunu ve insanların zor durumda kalmaması için gerekli tedbirlerin alınması doğrultusunda acele ettiklerini bildirmişlerdir. Daha önce odunla ısınan evlerde şu an kömür kullanılması en ideal ısınma şekli olarak görülmektedir. Hayat seviyesinin iyi şartlara gelmesi için en önemli ihtiyaçların başında kömürün olduğu vurgulanmıştır. Bu ihtiyaçlar doğrultusunda şehre daha önce kömür tahsisi yapılmıştır. 190 tonun halk ve bazı kurumlara ihtiyaç yapısına göre dağıtılmış olması ve 200 küsür tonun da daire ve memur ihtiyaçlarına ayrılması doğrultusunda sayın vali emir vermiştir. Orta sayfada ise Nevşehir'in bir maça çıktığı ve bu maçtan 3-1 galibiyet ile ayrıldığı söylenmiştir. Diğer başlık ise şu şekildedir: "*Fabrika Arsasının Ferağ Muamelesi Yapıldı".* Bu başlığa göre; "*Şehrimizde kurulacak olan Sümerbank Pamuklu Mensucat fabrikasına ait arsanın ferağ muamelesi 21-9-1956 Cuma günü saat 13 te belediye salonunda kalabalık bir vatandaş topluluğunun huzur ile yapılmıştır. Belediye adına belediye reisi A. Kemal Dedeoğlu ve Sümerbank adına*

[231] **Demokrat Nevşehir,** 30 Ağustos 1956, s.2.
[232] **Demokrat Nevşehir,** 30 Ağustos 1956, s.3.
[233] **Demokrat Nevşehir,** 30 Ağustos 1956, s.4.

Şakir Zonpoğlu arasında 22.926 TL bedelle yapılan satış muamelesinde valimiz Hilmi Dağcıoğlu ve Niğde Valisi Hüseyin Meydan oğlu şahit olarak bulunmuşlardır." satırlarına yer verilmiştir. En önemli haberlerden birisi ise şehre mikrofilm cihazının gelecek olması haberidir. Bu haberlere göre Verem Savaş Dispanserine bir mikrofilm cihazının geleceği ve bu sayede şehirde bulunan halkın taramasının yapılacağı, vatandaşların filmlerinin alınacağı bildirilmiştir. Bu haber memnuniyetle karşılanmıştır.[234]

6 Ekim 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfada yer verdiği ilk haber başlığı "*Türkiye İş Bankasının 32 yıl dönümü dolayısıyla"* şeklindedir. Bu haber başlığının altında Türkiye'nin ve yanı sıra Nevşehir'in de olduğu bazı dönemler zor ve güç olmuştur. Bu dönemlere bankaların da katkısı önemlidir. İşte burada İş Bankası'nın da halkın kalkınmasında, halka destek olmak amacıyla çeşitli önemli destekleri olmuştur ve bu destekler şu şekildedir: "*İşte bugün 10.000.000 sermaye ve 87 milyonu mütecaviz ihtiyat ve karşılıkları ile metanetini ve müstakbel emniyetini sağlamış ve halen yurt içinde 192 şube ve ajansı ile milli hizmet sahasını genişletmiştir. Bir taraftan ticari sanayi ve zirai teşebbüslere yaklaşarak müteaddit iştirakleriyle iktisadi kalkınmaya hız vermekte diğer taraftan da esnaf ve tüccar, sanayi erbabını kredi bakımından bütün imkanlarını kullanmak suretiyle desteklemektedir."* Sayfanın en altında ise Amerikan milletinin Türk Kızılay'ına bir bağış yapmış olduğu ve bu bağışın da süt tozu ve peynir olduğu bilgisi okuyucuya verilmiştir. 52 ton süt tozu ve peynir bağış yapılmış, bunların büyük bir kısmı şehre gelmiştir. Yakın zamanda ise dağıtımına başlanacağı söylenmiştir. [235]

20 Ekim 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfsında yer alan habere göre; "*Kızılay'ın Faaliyeti: 52 Ton Tereyağı, Süt Tozu ve Peynir Şehrimiz Kızılay'ına Geldi"* başlığıyla vilayette bulunan fakir halk için Kızılay umumi merkez tarafından tedarik edilerek tahsis edilmeye hazır hale gelmiştir. 52 ton tereyağı, peynir, süt tozu ihtiyaç sahiplerine tahsis etmek suretiyle Kızılay'a verilmiştir. Sonraki haberde ise Muhabank'ın Nevşehir şubesinin açılışını müjdeleyen haber bulunmaktadır. Bu habere göre bankanın ihtiyaçları doğrultusunda yeni bir binanın temin edilmesi ile şube açılmasına karar verilmiştir. "*Halk Bankası Müdürü"*

[234] **Demokrat Nevşehir,** 27 Eylül 1956, s.1.
[235] **Demokrat Nevşehir,** 6 Ekim 1956, s.1.

başlıklı yazıda ise; "*Şehrimiz Halk Bankası müdürü Cemal Mumcu Malatya şubesine tayin edilmiş olup yerine Ömer Hoboğlu gelmiştir. Sayın Cemal Mumcu'ya ve sayın Ömer Hoboğluna yeni vazifelerinde başarılar dileriz."* satırlarına yer verilmiştir. Sonraki haber ise Aksaray yolunun yapımı hakkında verilen bilgilendirmedir. Aksaray yolunun yapımı için Nafia ve vekaletinden tahsisat gelmiş ve Aksaray yolunun yapımına başlanmıştır. Sayfanın sağ üst köşesinde ise güzel sözler yer almaktadır.[236]

3 Kasım 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasının en üst kısmında *"Cumhuriyet'in 33. Yıldönümü Şehrimizde Çoşkun Tezahüratla Kutlandı"* başlığı kullanılmıştır. Bu başlık altında ise şu satırlara yer verilmiştir: "*Cumhuriyet'in ilanının 33. Yıldönümü bu sene her senekinden daha büyük tezahüratla kutlanmıştır. Bütün şehir baştan başa bayraklar takızaferler ve yeşilliklerle süslenmiş, gece şehir kalesi ve bütün resmi ve hususi müesseseler elektriklerle donatılmıştır. Sabahın erken saatlerinde bu mutlu güne içten gelen bir arzu ve sevinçle bütün şehir hazırlanmış bulunuyordu. Program gereğince saat 9 da vilayette Vali Hilmi Dağcıoğlu tarafından tebrikat protokol gereğince kabul edilmiştir".* Sayfada yer alan bir diğer haberin başlığı ise;*"Şehrimiz İhtiyacına Belediyece 200 Ton Odun Temin Edilmiş"*[237].

Gazetenin ikinci sayfasının orta kısmında bulunan haberde ise; "*Büyük Türkçü Ziya Gökalp Anıldı"* başlığı yer almıştır. Bu başlık altında şunlar dile getirilmiştir:

> "*Büyük Türkçü, mütefekkir, idealist unutulmaz Ziya Gökalp'in 34'üncü ölüm yıldönümü şehrimiz lisesi tarafından anılmıştır. Bütün lise öğretmen ve öğrencilerinin iştiraki ile, lise edebiyat öğretmeni Mehmet Ateş tarafından hazırlanan program gereğince; öğrenciler, Ziya Gökalp'in hayatını, fikir cephesini, idealini gayet mufassal bir şekilde anlattılar. Toplantıya bir kat daha heyecan veren Gökalp 'den birçok şiir okundu. Toplantı çok heyecanlı bir hava içerisinde son buldu."*[238]

Üçüncü sayfanın sol tarafı tiyatro ile ilgili bir metne ayrılmıştır. Sayfanın geri kalanında güncel haberlere yer verilmiştir. "*Kadınlar Birliği"* başlığı atılmış, bu başlık altında şunlar dile getirilmiştir: *"Şehrimiz kadınlar birliği başkanlığından çekilen Vuslat Dikmen'in yerine Perihan Dedeoğlu seçilmiştir. Faaliyetine hız veren kadınlar birliği, okullardan 12 fakir çocuğu giydirmiş ve bayrama iştirak etmiştir."* Sonraki

[236] **Demokrat Nevşehir,** 20 Ekim 1956, s.1.
[237] **Demokrat Nevşehir,** 3 Kasım 1956, s.1
[238] **Demokrat Nevşehir,** 3 Kasım 1956, s.2.

haber ise İbrahim Paşa Camii duvarının yıkık olmasıdır, bir kısmı tamir edilmiş olsa bile devamının tamir edilmediği dile getirilerek tamir edilmesi temenni edilmiştir.[239]

10 Kasım 1956 tarihli Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında manşetten "*Türkiye'de Aziz Atatürk'ün Anma Günü*" başlığına yer verilmiştir. "*Atatürk'e Duyulan Saygı"* başlıklı haberde, Atatürk'ün vefatının 18. yıldönümü için düzenlenecek anma törenleri ve programlar belirtilmiştir. Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu olarak büyük bir saygı ve sevgiyle anılmaktadır. Gazetenin sağ üst köşesinde yer alan "*Banka Kuruluşu ve Sermaye Artışı"* haberinde ise, Türkiye Eski Muharipler Bankası'nın (MUHABANK) kuruluş tarihinden ve sermaye artışlarından bahsedilmektedir. "*Atatürk'ten Vecizeler"* başlıklı haber ise sayfanın altından verilmiş, Atatürk'ün liderlik tarzını, halkla ilişkilerini ve ideallerini yansıtan önemli sözler yazılmıştır. [240]

İkinci sayfa haberinin çoğunluğu Atatürk ve Atatürk düşünceleri üzerine hazırlanmıştır. Atatürk'ün düşünce temeli üzerine yazılan bu yazıda Atatürk'ün Türk kadınına verdiği önem özellikle şu sözlerle belirtilmiştir: "*Türk kadını dünyanın en münevver en faziletli ve en ağır kadını olmalıdır. Ağır sıklette değil, ahlakta fazilette ağır vakur bir kadın olmalıdır. Türk kadınının vazifesi Türkü zihniyetle azimle muhafaza ve müdafaaya kadir nesiller yetiştirmektir."*[241]

Üçüncü sayfanın haberlerinde ise Nevşehir vilayetine Ziraat Bankası tarafından çiftçilere 4.000.000 değerinde zirai kredi verildiği yazılmıştır.[242]

24 Kasım 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir birinci sayfasında Ziraat Bankasının Merinos yetiştiriciliğine destek verdiğini, günden güne hızlı bir şekilde hem sanayi sitesi hammaddesi olan Merinos üretimine önem verilmeye başlandığı ve ithalatı önlemek için çalışmalar başlatıldığı yazılmıştır. Sayfanın diğer köşesinde ise 24 Kasım haftasında DP kongrelerinin yeniden başladığı bildirilmiş, bununla beraber CHP'den bir istifa haberi gelmiştir. Haberin detayı şu şekildedir: "*Senelerce CHP'nin muhtelif kademelerinde vazife görmüş ve müteşebbis vilayet idare heyetine seçilmiş bulunan şehrimiz Herikli mahallesinden Seyit Ahmet Aslantaş halk*

[239] **Demokrat Nevşehir,** 3 Kasım 1956, s.3.
[240] **Demokrat Nevşehir,** 10 Kasım 1956, s.1.
[241] **Demokrat Nevşehir,** 10 Kasım 1956, s.2.
[242] **Demokrat Nevşehir,** 10 Kasım 1956, s.3.

partisinden istifa ederek Demokrat Partiye geçmiştir. Bu gibi istifaların devam edeceğiz söylenmektedir"[243]

İkinci sayfa haberlerinde ise sanat ve edebiyata ayrılmış bölümde Ruhi Çelebi'nin yazmış olduğu *"Sema"* isimli şiir ön plana çıkmıştır. Bu şiir Mevlâna Celalettin Rumi'den alınmıştır. Bir diğer şiir ise yine Muzaffer Ruhi Çelebi'nin *"Özgenlik Uğruna*" isimli şiiridir. Gazetenin orta kısmında ise yine Ziraat Bankası'nın Merinos yetiştiriciliğine verdiği desteğin devamı anlatılmıştır ve sayfanın en altında Kızılay'a üye olunması gerektiği konusunda reklam yapılmıştır.[244]

Üçüncü sayfa haberlerinde ise sayfanın sol tarafında bulunan güzel sözler kısmında Hazreti Ali, Farabi, Hazreti Ömer, Mevlâna, Shakespeare, Hafız Şirazi, kâtip Çelebi gibi isimlerin sözlerine yer verilmiştir. Sayfanın orta kısmında ise daha önce bahsi geçen kaymaklı kasabasında yapım aşaması süren okulun onarım cemiyeti ana nizamnamesi sunulmuştur.[245]

Dördüncü sayfada ilk olarak sol üst köşede Sümerbank'ın mevduat sahiplerine en fazla fayda sağlayan banka sloganı ile ikramiye ve apartman daireleri verdiğine dair bir reklam ilanı paylaşılmıştır. Gazete sayfasındaki diğer ilan ve haberler ise başlıklar halinde şu şekildedir: Gayrimenkul Tescili Davası: Avanos'un yukarı mahallesinden bir gayrimenkul tescil davasıyla ilgili bilgiler içermektedir. Kaymaklı Kasabası Okulu Yapım ve Onarım Cemiyeti: Cemiyetin ana nizamnamesiyle ilgili bilgiler içermiştir. [246]

8 Aralık 1956 tarihinde çıkmış olan Demokrat Nevşehir Gazetesinin birinci sayfasında "*Ankara'dan Nevşehir'e Kadar Gördüklerim"* başlığında Baha Türk'ün yazmış olduğu yazı yer almış, yazıda Nevşehir hakkında bilgiler verilmiştir. Nevşehir'in havasından ve Erciyes Dağı'na karşı olan manzarasından ve Nevşehir'in çevre illere kaç kilometre uzaklıkta olduğundan bahsetmektedir.[247]

İkinci sayfadan verilen haberlerde ise sol taraf tamamen sanat ve edebiyata ayrılmıştır. Burada bulunan şiirlerden ilki "*Sözümü Geri Alıyorum*" isimli şiirdir. Bu şiirin konusu ise aşk ve hüzündür. Bir diğer şiir ise "*Yolcunun Masalı*"dır. İki şiirin yazarı da Muzaffer Ruhi Çelebi'dir. Şiirin konusu ise yolculuk yapma ve bu yolculuğu

[243] **Demokrat Nevşehir,** 24 Kasım 1956, s.1.
[244] **Demokrat Nevşehir,** 24 Kasım 1956, s.2.
[245] **Demokrat Nevşehir,** 24 Kasım 1956, s.3.
[246] **Demokrat Nevşehir,** 24 Kasım 1956, s.4.
[247] **Demokrat Nevşehir,** 8 Aralık 1956, s.1.

betimleme ile ilgilidir. Sayfa sonundan verilen haber ise Karlık Köyüne yapılmış olan sulama havuzudur. Bu haberin detayında şu bilgilere yer verilmiştir: "*Vilayetimizde Teknik Ziraat Müdürlüğü tarafından 3 ay gibi kısa bir zamanda Ürgüp kazamızın Karlı köyünde köylünün de bizzat canla başla çalışması neticesinde 45 ton çimento sarf edilerek 2,10 metre derinliğinde 40 m uzunluğunda 30 m genişliğinde bir sulama kanalı inşa edilmiştir. Bu tesis 2 Aralık Pazar günü valimiz tarafından davetlilerin ve kalabalık bir köylü vatandaşın huzurlarında köyün istifadesine açıldı"*[248]

15 Aralık 1957 tarihli bu gazete tarihinde çıkmış olan gazetenin birinci sayfasında demokrat kongrelerinin hızla devam ettiğini bildiren yazılara yer verilmiş, bu kongrelerin Kara Soku, Kapıcıbaşı, Berikli, Zile Köyü Mahallelerinde yapıldığı belirtilmiştir. Gazetenin orta kısmında Vilayet Umum Meclisi'nin toplandığı bildirilmiştir. Bu meclis Nevşehir vilayetinin yararına verilecek kararları esas almıştır. Sayfanın alt kısmında Muhabank reklamı yapılmış, sayfanın en sağ tarafında ise "*CHP'den istifalar devam ediyor*" başlıklı yazıya yer verilmiştir. Haberin içeriği ise şu şekildedir: "*CHP'den istifalar bu hafta da devam etmiştir. Bu meyanda tüccardan Remzi Koparan ve Hacı Kalfaoğlu istifa ederek demokrat partiye kaydolmuşlardır. Geçen hafta yapılan dere ve camiatik kongrelerinde idare heyeti azalığına seçilen Yaşar Anlar ve Abdullah Ün vazifelerinden ve halk partisinden istifa ettiklerini bildirmişlerdir".*[249]

2.2.3. Demokrat Ürgüp (1955)

Demokrat Ürgüp Gazetesi 20 Mayıs 1955 tarihinde ilk sayısını çıkarmıştır. Haftalık olarak yayınlanan bir gazete olup, içeriği siyasidir. Sahipleri Ali Baran Numanoğlu, Mustafa Bağcı, H. Kanık, yazı işleri fiilen idare eden Ali Baran Numanoğlu'dur. Basıldığı ve dizginin yapıldığı matbaa; Hakimiyet Matbaası Kayseri, İdare yeri ise Ürgüp'tür. Haftalık yayınlanan bu gazetenin fiyatı 10 kuruş olup yıllık abone 5 TL, 6 aylık abone 2,5 TL olarak belirlenmiştir. Gazetenin boyutu bilinememekle birlikte, ilk baskısını 20 Mayıs 1955 Cuma günü çıkarmıştır. Gazete

[248] **Demokrat Nevşehir,** 8 Aralık 1956, s.2
[249] **Demokrat Nevşehir,** 15 Aralık 1956, s.1.

dönem şartlarında normal gazete kağıdına basılmış olup fotoğrafları siyah beyaz, yazı başlık puntoları kalın, gazetenin ismi siyah renkle basılmıştır.[250]

Demokrat Ürgüp Gazetesi'nin 20 Mayıs tarihli birinci sayfasında ilk başlık "*19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı Kazamızda Hararetle Kutlandı"* şeklindedir. Başlığın içeriği ise şu şekildedir: "*Büyük milletimizin, kurtuluş davasının başlangıcı olan 19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı kazamızda coşku ile kutlanmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin, cidden takdire değer spor gösterileri bu mutlu günün, mana ve ehemmiyetini; veciz bir şekilde ifadelendirmiştir. Atatürk'ün aziz ve kutsal hatırası önünde hürmet ve şükranla eğiliriz"*[251] Bu yazının hemen altında Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün fotoğrafı yer almaktadır. Diğer haber başlıklarına baktığımızda sayfanın sol tarafında yer alan habere göre; Ürgüp'ün iktisadi durumunu tespit etmek amacıyla etüt ve plan grubu uzmanlarından olan Ferruh Sanır ve mühendis olan Münir Tanyelioğlu'nun milletvekili ile beraber 15 Mayıs'da Ürgüp'e geldiği bilgisi halka verilmiştir. Diğer haberde ise Van- İzmir yolu Topuzdağı İstikşafı'nın yapılmış olduğu bildirilmiştir. Diğer bir haber ise Ziraat Bankası'nın çiftçiye arpa parası dağıtacağı haberi olup, haberin içeriği ise şu şekildedir: "*Kazamız Ziraat Bankası'na Vilayetçe tahsis edilen 100 ton tohumluk arpa için çiftçilere 23000 lira para olarak tevzi edilmiştir. Ziraat Bankasının yerinde olan bu yardımı çitçilerimizi çok memnun etmiştir."* Sayfanın sağ tarafında ise, Kavaklı mezarlığında tarihi bir küp bulunduğu bildirilmiştir. Yapılan araştırmalara göre küp çok değerli bulunmuştur ve müzeye kaldırılmıştır.[252]

Gazetenin ikinci sayfasında, birinci sayfada bahsedilen "*Turistik Ürgüp'ümüz"* yazısının devamı yer almıştır. Sayfanın sol alt kısmında meyve sandığı ihtiyacına yönelik bir ilan bulunmaktadır. Bu ilana göre, meyve sandığı ihtiyacı olanların Hızar atölyesi sahibi olan Mehmet Gürleyen 'den temin edilebileceği bildirilmiştir. Sayfanın orta kısmında İslamiyet'te beş farz bölümünde "*İslam'da Hac"* başlığı yer almaktadır. Bu yazının yazarı N. Nihal Sürer'dir. Sayfanın sağ tarafında fıkra bölümü altında "*Asıl Çıtırdayan Sizin İmparatorluğunuzdur!"* başlığı bulunmaktadır. Sayfanın sağ alt kısmında yer alan haberde "*Bulvar Yolu Tesfiyesine Başlandı"* başlığı atılmış, haberin devamında ise şu satırlara yer verilmiştir: *"Kazamız imar planına göre, 20 m*

[250] **Demokrat Ürgüp,** 20 Mayıs 1955, s.1.
[251] **Demokrat Ürgüp,** 20 Mayıs 1955, s.1.
[252] **Demokrat Ürgüp,** 20 Mayıs 1955, s.1.

genişliğinde bulvar yol olarak gösterilen, köprüden itibaren, çarşı istikametindeki yolun, tasviyesi işine 8/Mayıs/1995 tarihinde başlanmıştır." İkinci sayfada verilen son haber ise Eriş isimli oto tamirhanesinin reklamı olmuştur.[253]

Üçüncü sayfanın sol üstünden Ürgüp Sulh Hukuk Hakimliğinden bir ilana yer verilmiştir. Sayfanın sağ tarafında ise İsmail Hakkı Aksoy'un yazmış olduğu *"Kalkınan Ürgüp"* başlıklı haber yer almış, haberin içeriğinde Ürgüp'ün gelişmesi için gerekli olan durumlardan bahsedilmiştir. Sayfanın sağ tarafı ilanlara ayrılmıştır. Diğer ilanlar arasında dikkat çeken reklam ise, Mustafa Yağcı'nın Hızar atölyesinin açılış ilanıdır. [254]

Gazetenin dördüncü sayfasının sol üst kısmında verilen ilk başlık Emek Lokantası'nın açılış duyurusudur. Sayfanın tamamı bir önceki sayfalarda ele alınan ilanlara ayrılmıştır. [255]

2.2.4. Nevşehir'in Sesi Gazetesi (1956)

9 Nisan 1956 tarihinde yayın hayatına başlayan Nevşehir'in Sesi Gazetesi'nin sahibi Yaşar Akyüz'dür. Gazetenin yazı işleri müdürü ise Avukat Tahir Tüzün'dür. Haftalık olarak yayınlanan bu gazetenin fiyatı 10 kuruş olarak belirlenmiştir. Gazete dört sayfadan ibarettir. Gazetenin boyutu hakkında bilgi bulunmamaktadır. Gazete dönem şartlarında normal gazete kağıdına basılmış olup fotoğrafları siyah beyaz, yazı başlık puntoları kalın, gazetenin ismi siyah renkle basılmıştır. Gazetenin sol üst köşesinde gazetenin sahibi ve yazı işleri müdürünün isimleri yer almıştır. Nevşehir'in Sesi Gazetesinin birinci sayfasının sol üst köşesinde "*Çıkarken"* başlıklı habere yer verilmiştir. Yazının içeriğinde gazetenin amacından bahsedilmiş, her gazetenin ilk çıkarken abartılı sözlerinin olduğu ve bu gazetenin de dozunda abartılı sözler kullanabileceği vurgulanmıştır.[256]

Gazetenin orta kısmında ise büyük başlıklarla "*Nevşehir'in Sesi"* başlığı kullanılmıştır. Bu başlığın içeriğinde gazete ile ilgili görüşler, gazetenin geleceği ile ilgili düşünceler paylaşılmıştır. Yazının sahibi ise DP Ankara Milletvekili Atıf

[253] **Demokrat Ürgüp,** 20 Mayıs 1955, s.2.
[254] **Demokrat Ürgüp**, 20 Mayıs 1955, s.3.
[255] **Demokrat Ürgüp**, 20 Mayıs 1955, s.4.
[256] **Nevşehir'in Sesi**, 9 Nisan 1956, s.1.

Benderlioğlu'dur. Sayfanın sağ üst kısmında sayın valinin rahatsızlandığı haberi yer almış, bu haber şu satırlarla halka duyurulmuştur: "M*uhterem valimiz Hilmi Dağcıoğlu 28/3/1956 gecesi birdenbire rahatsızlanmıştır. Doktorlar hastalığının böbrekle alakalı olduğunu bildirmişlerdir. Gazetemizin ilk sayısı için kendisiyle yapacağımız mülakatı neşretmeği düşünürken, rahatsızlık haberini istemeye istemeye vermek bizi üzmüştür. Halen sıhhati günden güne düzenlenmekte olan muhterem idare amirimize acil şifalar dileriz.*"[257]

İkinci sayfanın ortasında "*Orta Anadolu'da Lale Devri*" başlığı kullanılmıştır. Sayfanın sağ tarafında ise Tarım Satış Kooperatifi'nin yıllık kongresinin düzenlenmesi haberi verilmektedir. Bu habere göre; *"Nevşehir'in üzüm ve mamulleri Tarım Satış Kooperatifi yıllık umumi heyet toplantısı 1 Nisan 1956 Pazar günü yeni sinemada yapılacaktı. 682 ortaktan ancak 242 ortak şahsen veya temsilen iştirak ettiği görülerek bir hafta sonraya ertelenmiştir."* Sayfanın alt kısmında ise her hafta bir Nasrettin Hoca fıkrasına yer verilmiştir.[258]

Gazetenin üçüncü sayfasında ise "*Zeki Sanatman*" başlığıyla birlikte sayfayı kaplayan büyük bir saat resmine yer verilmiş, reklam yapılmıştır.[259] Dördüncü sayfada ise, birinci sayfada bahsedilen "*Orta Anadolu'da Lale Devr"i* başlığının devam yazısı bulunmaktadır. Bu sayfa tamamen birinci sayfada bulunan haberlerin devamına ayrılmış, sayfanın en alt kısmında ise Yeni Matbaanın reklamına yer verilmiştir[260].

16 Nisan 1956 Pazartesi tarihinde sayısı yayımlanmış olan Nevşehir'in Sesi Gazetesinin birinci sayfasında Nevşehir'de kurulacak mensucat fabrikasıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir. Niğde Milletvekili Zihni Üner'in kaleme aldığı haber, *"Bu milli kalkınmalara elbette Nevşehir'imiz biğane kalmayacak, iki yıldan beri üzerinde hassasiyetle çalışılmakta olan Nevşehir Mensucat Fabrikası bir hakikat olmuştur."* satırları ile okuyucuyla buluşturulmuştur. [261]

Yine birinci sayfada yer alan bir diğer haber ise, 6 Nisan'da Nevşehir'de oluşan kasırganın hayatı oldukça olumsuz etkilediği ile ilgili olmuştur. Haberde, çiftçilerin hasatlarına zarar gelmesinden duydukları korku dile getirilmiştir. Sayfanın orta kısmında ise *"Çok Acı Kayıp"* başlığı atılmış, habere göre vilayet umumi meclisi

[257] **Nevşehir'in Sesi**, 9 Nisan 1956, s.1.
[258] **Nevşehir'in Sesi,** 9 Nisan 1956, s.2.
[259] **Nevşehir'in Sesi,** 9 Nisan 1956, s.3.
[260] **Nevşehir'in Sesi,** 9 Nisan 1956, s.4.
[261] **Nevşehir'in Sesi,** 16 Nisan 1956, s.1.

encümen azası ve DP il idare heyetinde bulunan ve heyetin ikinci reisi olan Avni Bey tüm müdahalelere rağmen hayatını kaybettiği haberi okuyucuya sunulmuştur. Sayfa sonunda bulunan son iki haberden biri ise Ilıca'da bir cesedin bulunduğu ve ceset üzerinde incelemeler başlatıldığı haberidir.[262]

Gazetenin ikinci sayfasında birinci sayfanın haberlerinin devamı bulunmaktadır. Bu haber; "*Orta Anadolu'da Lale Devri"* başlıklı haberdir. Bir diğer haber ise yine birinci sayfada anlatılan Mensucat Fabrikası haberinin devamıdır. Son haber Bin bir çeşit mağazasının soyulması haberi olmuş, "*8 Nisan 1956 gecesi saat 22 de terzi Mahir Diker'in kalfası Muammer Bedik isimli şahıs, bin bir çeşit mağazasında üç erkek ve üç de kadın kol saati çalarken suçüstü yakalanmıştır."* satırlarına yer verilmiştir.[263]

Üçüncü sayfanın sol ve orta kısmı tamamen Teravihe kadar bölümüne ayrılan kısımda anonim olarak yazılan düşünce cümlelerine yer verilmiştir. Sayfanın orta üst kısmında ise yine birinci sayfada konu edinilen mensucat fabrikasından bahsedilmiş, bu fabrikanın kurulma aşamasında yapılması gerekenler anlatılmıştır. Sayfanın küçük bir alanında ise "*Kayıp Mühür"* başlığı adı altında şunlar söylenmiştir: "*İş Bankasınca tasdikli mühürümü kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Nevşehir'in Raşit Bey mahallesinde Ahmet kızı ve Fuat Karısı Emine Çalışkan."*[264]

Gazetenin dördüncü sayfası görsellerle beraber reklama ayrılmış, üzüm özü pekmezi, pastörize üzüm suyu, Zafer Palas otel, oto tamir, Göreme Narköy Şarapları reklamlarına yer verilmiştir.[265]

23 Nisan 1956 tarihli Nevşehir'in Sesi Gazetesinin birinci sayfasının sol üst köşesinde "*Tatil Bitti"* başlığıyla zorlu ve yorucu eğitim hayatının tatile girmesi ve özellikle tatili hak eden çocukların yorgunluklarını atmış olmaları gerektiği ve tatilin bitmiş olduğu okuyucuyla paylaşılmıştır. Bu yazının sahibi ise Tahir Tüzün'dür. Diğer bir haber ise, Bin bir Çeşit Mağazasında yaşanan hırsızlık olayının neticelendiği ve hırsızın mahkum edildiği haberdir. Gazetenin sağ alt köşesinden verilen bir diğer haber ise bir önceki sayıda belirtilen ölüm haberi ile ilgilidir. Bu haberin neticesine göre; *"Cesedinin ılıcada bulunduğunu bildirdiğimiz Herikli mahallesinden Durmuş oğlu*

[262] **Nevşehir'in Sesi,** 16 Nisan 1956, s.1.
[263] **Nevşehir'in Sesi,** 16 Nisan 1956, s.2.
[264] **Nevşehir'in Sesi,** 16 Nisan 1956, s.3.
[265] **Nevşehir'in Sesi,** 16 Nisan 1956, s.4.

İsmail Düzgelen'in bir cinayete kurban gittiği anlaşılmıştır." Bu haberin detayında ise cinayet zanlısının tek kişi olmadığı ve cinayet sebebinin sarkıntılık olduğu anlaşılmış, katiller adliyeye sevk edildiği yazılmıştır. Birinci sayfanın sonundan verilen bir başka haber de önceki gazete sayfasında anlatılan Tarım Satış Kooperatifi yıllık kongresinin tamamlandığı haberi olmuştur.[266]

Gazetenin ikinci sayfasında birinci sayfada bulunan yıllık kongrenin devam yazısı bulunmaktadır. Daha önceki sayfalarda anlatılan "*Orta Anadolu'da Lale Devri"* başlıklı yazının devamı da yine bu sayfada verilmiştir.[267]

Üçüncü sayfada çok fazla içerik bulunmamakla beraber genel olarak iftardan sonra kısmında yer alan söyleşi tarzında yazılar bulunmaktadır. Sayfanın en altında ise Nevşehir Asliye Hukuk Hakimliği tarafından verilen bir ilana yer verilmiştir.[268]

Dördüncü sayfada yer alan reklamlar sayfanın tamamını kaplamış ve bir önceki sayfada açıklanan reklamların aynısı bu sayfada da verilmiştir.[269]

30 Nisan 1956 tarihli gazetenin birinci sayfasında daha önceki sayılarda bahsedilen ve Tahir Tüzün'ün yazmış olduğu "*Şoförlerin Derdi"* başlıklı haber bu sayfada da verilmiş, anlatılan konu ise Nevşehir şoförlerinin birincilik istedikleridir. Sayfanın ortasında Vali Hilmi Dağcıoğlu'nun fotoğrafı bulunmakta ve hemen üzerinde bu yıl içerisinde Valinin nerelerde işlerini yürüteceği hakkında bilgilere yer verilmiştir. Bu konuşma içerisinde bir yıl boyunca Nevşehir vilayetinin ne tür gelişmeler yaşayacağı, valinin Nevşehir vilayeti için yapacağı gelişmeleri görüşmek için nerelerde bulunacağı soru cevap şeklinde yazılmıştır. Hemen sağ tarafta ise 23 Nisan kutlamalarından bahsedilmiş, şu satırlara yer verilmiştir: *"Saat onda Valinin, halkın ve talebelerin bayramlarını kutlaması ile şube civarındaki merasime başlanılmıştır. Evvela talebeler tarafından güzel şiirler okunmuş, günün ehemmiyeti belirtilmiş, sonra lise, sanat enstitüsü ve ilk okullar talebelerinin resmi geçitleri başlamıştır."* Son olarak ise CHP'nin il kongresinin 23 Nisan günü yapıldığı duyurulmuştur.[270]

İkinci sayfada bir önceki vali görüşmesi ve şoförler ile ilgili röportaj ve yazının devamı bulunmaktadır.[271] Üçüncü sayfada tayinlerden, imar işlerinden

[266] **Nevşehir'in Sesi,** 23 Nisan 1956, s.1.
[267] **Nevşehir'in Sesi,** 23 Nisan 1956, s.2.
[268] **Nevşehir'in Sesi,** 23 Nisan 1956, s.3.
[269] **Nevşehir'in Sesi,** 23 Nisan 1956, s.4.
[270] **Nevşehir'in Sesi,** 30 Nisan 1956, s.1.
[271] **Nevşehir'in Sesi,** 30 Nisan 1956, s.2.

bahsedilmiştir.[272] Dördüncü sayfada; bir önceki sayfada yer alan Nevşehir Asliye Hukuk Hakimliğinin ilanının devamı yer almaktadır.[273]

7 Mayıs 1956 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*Ana Çizgiler"* başlığı adı altında bir önceki haftanın sayfasında yer alan *"Tatil Bitti"* yazısının devamı verilmiştir. Sayfanın ortasında bulunan "*Vilayet Çalışmaları"* başlığının içeriği ise şu şekildedir: *"Vilayetimizin Avanos kazasının senelerdir ızdırabı olan Avanos Kalaba yolu bu hafta ikmal edilmiştir. Bu yolun açılmasıyla hemen Kayseri köşesinden ayrılan turistler Göremeye bu kestirme yoldan gelmeye başlamışlardır. Ayrıca Göynük Ortaköy Genezin yolu da greyderle açılmış mühim bir kısmının stabilizesi tamamlanmıştır."* Sonraki haberler de ise dokuz adet halk çeşmesinin dokuz haftadır akmadığı, tamir edilmesi gereken bu su yolunun aylardır tamir edilmediğidir. Halk bu sorunu gazetede bildirerek çözüm aramıştır.[274]

Gazetenin ikinci sayfasında ise daha önceki haftalarda yayınlanan *"Nevşehirli Damat İbrahim Paşa"* yazısı bu sayfada da devam etmiştir. İkinci sayfanın geri kalan kısmında ise dinsel konuşmalara yer vermişlerdir.[275]

Üçüncü sayfaya ayrılan bölümde sayfanın çoğunluğunu daha önce de yer verilen Nevşehir Asliye Hukuk Hakimliğinin ilanı kaplamıştır. Sayfanın sol tarafında güzel sözlere ve belediye istimlak esas prensiplerine yer vermiş, bu haberde vilayette artan bina inşaatları ve bu inşaatların çevresinde bulunan yol sorunlarını esas alınmıştır.[276] Dördüncü sayfada üzüm özü pekmezi reklamı verilmiş, sayfanın büyük bir kısmında da ilanlar yer almıştır.[277]

21 Mayıs 1956 tarihli gazetenin birinci sayfasında manşetten "*Bayram"* başlığı atılmış, haberin içeriğinde ise şu satırlara yer verilmiştir: *"Geçen hafta mübarek Ramazan Bayramımızı sulh ve sükûn; bolluk ve ferah içinde tam bir gönül ferahlığı ve kalp huzuru ile kutladık. İlk bayramını büyük bir neşe ile idrak eden gazetemizde, bir bayram sayısı çıkararak muhterem okuyucularının sevinçlerine iştirak etmeyi isterdi, fakat elimizde olmayan sebepler yüzünden, bu defa kavuşmamız bir haftalık tebahhurla vuku buldu."* Bir sonraki haberde *"Derinkuyu" Modern Su Tesislerine*

[272] **Nevşehir'in Sesi,** 30 Nisan 1956, s.3.
[273] **Nevşehir'in Sesi,** 30 Nisan 1956, s.4.
[274] **Nevşehir'in Sesi,** 7 Mayıs 1956, s.1.
[275] **Nevşehir'in Sesi,** 7 Mayıs 1956, s.2.
[276] **Nevşehir'in Sesi,** 7 Mayıs 1956, s.3.
[277] **Nevşehir'in Sesi,** 7 Mayıs 1956, s.4.

Kavuşuyor" başlıklı yazı yer almış, bir avuç dahi suyu bulunmayan Derinkuyu halkının sularını 70 metre derinlikte bulunan kuyudan çektikleri bildirilmiştir. Gündüz tarlada yorulan insanların akşamda su derdine düştüğü yazılmış ve genellikle bu işi kadınların yaptığı anlatılmıştır. Bir hayır sahibi tarafında köyde bulunan küçük motorlu değirmen ile tulumba yardımıyla çeşmeye su akıtılmaya başlandığı bilgisine yer verilmiştir. Su kesintisi haberi, Derinkuyu başta olmak üzere su çalışmalarının başladığı bilgisiyle son bulmuştur.[278]

İkinci sayfanın sol üst köşesinde "*Gök Pınar'dan Damlalar"* başlıklı haber yer almış, bu haberin hemen altında ise özlü sözlere yer verilmiştir. Sol alt köşede diğer sayfada bahsedilen "*Bayram*" haberinin devamı anlatılmıştır. Sayfanın geri kalanında ise Nevşehir Asliye Hukuk Hakimliğinin ilanları bulunmaktadır.[279]

Üçüncü sayfanın sol tarafında bir önceki sayfada bulunan ilanla ve Yeni Matbaanın reklamına yer verilmiş, matbaa reklamı şu satırlarla halka duyurulmuştur: "*Temiz iş- Azami suhulet ve sürat matbaamızın şiarıdır"* Sonraki haberlerde ise Kızılay'ın çalışmalarına dair haberler bulunmaktadır.[280] Gazetenin dördüncü sayfanın tamamında Nar köyünde kurulmuş olan Gençlik Kulübünün tüzüğü bulunmaktadır.[281]

28 Mayıs 1956 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesinde Tahir Tüzün'ün yazmış olduğu *"Muallim Mektebi"* başlıklı habere yer verilmiştir. Sayfanın ortasında "*19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı"* başlığı atılmış, bu haberin içeriğinde ise şu satırlara yer verilmiştir: *"Gençlik ve Spor Bayramı Nevşehir'de her senekilerle kıyas edilemeyecek derecede içten gelen coşkun tezahüratla kutlanmıştır. Saat dokuzda 20 Temmuz abidesine muhtelif teşekküllerin çelenkleri konulmuş, Vali Dağcıoğlu'nun bir konuşmasından sonra Atatürk bütünün kurdelesi gene Vali tarafından kesilmiştir."* Birinci sayfanın bir diğer haberi ise, Nevşehir heyetinin Ankara'ya gidişinin ertelenmesi olmuştur. Bunun sebebi Başvekilin ve Reisicumhurun yurt dışı gezisine çıkması olarak yazılmıştır.[282]

İkinci sayfada ise; bir önceki sayfaların devamı niteliğinde haberler bulunmaktadır.[283] Gazetenin üçüncü sayfasının ortasında fıkralar köşesine yer

[278] **Nevşehir'in Sesi,** 21 Mayıs 1956, s.1.
[279] **Nevşehir'in Sesi,** 21 Mayıs 1956, s.2.
[280] **Nevşehir'in Sesi,** 21 Mayıs 1956, s.3.
[281] **Nevşehir'in Sesi,** 21 Mayıs 1956, s.4.
[282] **Nevşehir'in Sesi,** 28 Mayıs 1956, s.1.
[283] **Nevşehir'in Sesi,** 28 Mayıs 1956, s.2.

verilmiş, *"Ömer'in Verdiği Hesap"* isimli fıkra okuyucuya sunulmuştur. Sol tarafında "*Tercüman*" başlığı adı altında Nevşehir Lale Spor Gençlik Kulübü'nün nizamnamesi yer almıştır. Sayfanın diğer kısımlarında ise ilan başlıkları vardır.[284]

Dördüncü sayfanın tamamı ilan için kullanılmıştır, bu ilanlar Nevşehir Asliye Hukuk Hakimliğinin ilanları olmuştur. Sayfanın sağ tarafında ise son olarak Faik Demirbaş'ın mektubuna yer verilmiştir.[285]

4 Haziran 1956 tarihli gazetenin birinci sayfasının orta kısmında Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün resmi bulunmaktadır. Sayfanın en üstünde büyük puntolarla "*Başvekilimiz Pek Yakında Nevşehir'e Gelecekler"* başlığı bulunmaktadır. Başlığın içeriğinden Başvekil Adnan Menderes'in Afganistan ziyaretinden dönmesiyle Nevşehir'e geleceği bilgisi verilmiş, haberin devamında ise şu satırlar yer almıştır: "*Ankara'dan telefonla öğrendiğimize göre, 28 Mayıs 1956 Pazartesi günü, B.M.M. de Başvekilimiz Menderesle görüşen Mebusumuz Zihni Üner, Menderese Nevşehirlilerin hürmet ve tazimlerini arz ederek, uzun zamandan beri muhterem Başvekilimizi beklemekte olduğumuzu bildirmiştir ve kendilerini Nevşehir'inize davet eylemişlerdir."* [286]

11 Haziran 1956 tarihli gazetenin birinci sayfasının orta kısmında memlekete gelen Şehinşah Rıza Pehlevi'den bahsedilmiştir. Ülkeye geldiği için gurur duyulduğundan, Pehlevi'nin sebebi ile deniz kuvvetleri ve hava kuvvetlerinin tatbikatta bulunarak ağırlamaya çaba gösterdiklerinden bahsedilmiştir. Bir diğer başlık "*Gülşehir'de Bol Miktarda Akar Su"* başlığı olmuş, haberin içeriğinde ise "*Gülşehir'in Eğri kuyu mevkiinde Nafia ve Ziraatça yapılan tetdik ve sondaj neticesinde bol miktarda akar su bulunduğundan burada bir sulama tesisi cihatına gidilmiş ve tam bir muvaffakiyetle neticelenen bu tesis ziraatçıların istifadesine açılmıştır."* satırlarına yer verilmiştir. [287]

İkinci sayfada bir önceki sayfanın devamındaki haberlere yer verilmiş, Asliye Hukuk'un ilanı ve "*Yolsuz Nevşehir*" başlıklı haber bunların başında gelmiştir.

[284] **Nevşehir'in Sesi,** 28 Mayıs 1956, s.3.
[285] **Nevşehir'in Sesi,** 28 Mayıs 1956, s.4.
[286] **Nevşehir'in Sesi,** 4 Haziran 1956, s.1.
[287] **Nevşehir'in Sesi,** 11 Haziran 1956, s.1.

Sayfanın sonunda valinin gözetiminde memleket meselelerini görüşmek amacıyla Ankara'ya gidecek bir grup heyetinin olduğu bildirilmiştir.[288]

Gazetenin üçüncü sayfası, Ürgüp hakkında ve yurt hakkında bilgiler içeren yazılara ayrılmıştır. Sayfanın diğer kalan kısmında ise yine ilanlara yer verilmiştir.[289] Dördüncü sayfanın sol tarafı ilan bölümüne ayrılmış ve bu ilan haberlerinin ortasında Göreme Narköy'ün şarap fabrikasını temsil eden bir fotoğraf kullanılmıştır. Bu reklam ile Göreme şaraplarının tanıtımı yapılmıştır. Bir önceki sayfada bulunan yurttan haberler veren yazılar içeren konu bu sayfada da ele alınmış, sayfanın en alt kısmı ise yine üzüm özü pekmezinin reklamına ayrılmıştır.[290]

18 Haziran 1956 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*Ankara'ya Giden Heyet"* başlıklı manşet atılmış, haberin içeriğinde ise, Celal Bayar'a Nevşehir'in fahri hemşerilik mazbatasının takdim edildiği yazılmıştır. Yine bu sayfada yer alan bir diğer haber ise spor haberleridir. Bu habere göre Nevşehir Lale Spor Kulübü Kayseri Fener Kulübü ile yapmış olduğu maç sonucunda 2-2 berabere kaldıkları okuyucuya bildirilmiştir. Sayfanın sonunda yer alan diğer bir haberde kız sanat enstitüsünün sergi açılışının duyurulması olmuştur. Bu açılışa vali ve geniş halk kitlesi de katılmış, açılış gerçekleştirilmiş, bu açılışta genç kızların el emeği ile yaptığı işler sergilenmiştir.[291]

Gazetenin ikinci sayfasında, Nevşehir'de bağcılık İstasyonu'nun kurulacağı okuyuculara duyurulmuş, Nevşehir'in bağcılık alanında kurulması planlanan istasyon sayesinde önemli gelişmeler elde ederek üretilen ürünlerin il dışına çıkışının daha kolay sağlanacağı yazılmıştır.[292]

Üçüncü sayfada ise, birinci sayfanın devamı olan "*Öyle Değil"* başlıklı haberin devamına yer verilmiştir. Sayfanın orta kısmında Nevşehir'e hizmet eden bölümler kısmında Mehmet Ata Bey'e yer verilmiş, haberin içeriği ise şu şekildedir olmuştur: *"Konya maiyet memurluğu, Konya hukuk mektebi idare hukuku muallimliği, Ürgüp, Aziziye, Karaağaç, Karaman, Şerefli Koçhisar kaymakamlıklarında, Sivas mektupçuluğu ve Yozgat ve Maraş mutasarrıflıklarında bulunmuştur."*[293]

[288] **Nevşehir'in Sesi,** 11 Haziran 1956, s.2.
[289] **Nevşehir'in Sesi,** 11 Haziran 1956, s.3.
[290] **Nevşehir'in Sesi,** 11 Haziran 1956, s.4.
[291] **Nevşehir'in Sesi,** 18 Haziran 1956, s.1.
[292] **Nevşehir'in Sesi,** 18 Haziran 1956, s.2.
[293] **Nevşehir'in Sesi,** 18 Haziran 1956, s.3.

Dördüncü sayfanın genelinde ilanlara yer verilmiştir. Bu ilanlar yine Nevşehir Asliye Hukuk Hakimliğinin ilanıdır. Sayfanın ortasında Göreme Narköy Şaraplarının reklamı yapılmıştır. Sayfanın en sağ köşesinde ise; Nevşehir'de kurulacak olan bağ istasyonundan bahsedilmiştir.[294]

25 Haziran 1956 tarihinde yayınlanan gazetenin ilk sayfasında kaza haberine yer verilmiş, bu kaza haberine göre şoför idaresinde olan aracın hız yapması sebebiyle devrilmiştir. Bu kaza sonucunda arabada bulunanlardan DP İdare heyeti azası Hamdi Gül Alioğlu olay yerinde vefat etmiş, Faik Demirbaş'ın teyzesi ise ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılmış, fakat aynı gün içerisinde onun da vefat ettiği haberi okuyucuyla buluşturulmuştur. Sayfanın sağ üst tarafında ise "*Park için de temiz bir lokanta"* başlıklı haber verilmiş, bu haberin içeriğinde ise, "*belediye park gazinosunun üstüne yapılan lokantanın malzeme ve mefruşatı müstecirlere hazırlanmış olduğundan 1-2 güne kadar işletmeye açılacaktır. Hükümet bulvarında ve park içinde olan bu temiz lokanta memleketin mühim bir ihtiyacına cevap verecektir."* satırları yer almıştır. Sayfada yer alan bir diğer haber ise, yoğun çalışmalar sonucunda büyük sinema binasının birkaç gün içerisinde faaliyete geçeceği olmuştur. Son olarak "*Milli Korunma Kanunu"* başlıklı habere yer verilmiş, Milli Korunma Kanunu değişiklikleri sebebiyle koordinasyon heyeti tekrardan toplanmış ve vilayette bürolar tesis edilmiştir.[295]

İkinci sayfada yer alan haber ilkokullar ile ilgili olup, öğretmenlerin malzeme temin etme, çocuklara karşı davranışları ve onların okula istekli bir şekilde gelmeleri için öğretmenlerin üstlerine düşen görevleri yapmaları gerektiği anlatılmıştır. Eğer bu şekilde olursa çocuklar okula daha neşeli, mutlu olarak geleceği, bunun olması için de öğretmenlerin üstlerine düşen görevleri yapmaları gerektiği vurgulanmıştır. Sayfanın sağ tarafında ise fıkra bölümüne yer verilmiştir "*Hastanın Şifası"* başlıklı fıkra okuyuculara sunulmuştur.[296]

Gazetenin üçüncü sayfasının sol tarafında bulunan haberde gayrimenkul malların açık artırma ilanı bulunmaktadır. Sayfanın sağ tarafında ise, Ahmet Nalbantoğlu isimli şairin "*Neyleyim"* başlıklı şiir bulunmaktadır. Sayfanın diğer

[294] **Nevşehir'in Sesi,** 18 Haziran 1956, s.4.
[295] **Nevşehir'in Sesi,** 25 Haziran 1956, s.1.
[296] **Nevşehir'in Sesi,** 25 Haziran 1956, s.2.

bölümlerinde ise yine Derinkuyu sulh hakimliğinden ilanlar bulunmaktadır. Son olarak sayfanın sağ alt köşesinde Göreme Narköy şaraplarının reklamı yapılmıştır.[297]

Dördüncü sayfada Nevşehir Devlet Hastanesi'nin giderleri paylaşılmış, bu giderler ilan şeklinde sayfanın sol tarafında yer almıştır. Bu giderlerde ne kadar ekmek ne kadar et ve kuru baklagil kullanıldığı hesaplanmış, halka sunulmuştur. Sayfanın sol tarafında üzüm özü pekmezi reklamı bulunmaktadır. Sayfanın sağ tarafında ise reklamlara yer verilmiştir.[298]

9 Temmuz 1956 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*Sayın Adliye Vekilimiz Nevşehir'de"* başlıklı haber bulunmakta, haberin içeriğinde ise, adliye vekilinin gelme sebepleri ve seçim bölgesinde incelemelerde bulunması, vekaletini ilgilendiren meselelerle yakından ilgilenmesi ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Aynı haberin devamında vekilin gelişinin Nevşehir'de coşkuyla kutlandığına yer verilmiştir. Sayfanın sağ alt köşesi fıkra bölümüne ayrılmış, "*Aşçılıktan Yetişen Vezir"* başlıklı fıkra okuyucuyla buluşturulmuştur. Son olarak sayfanın sol tarafında ise "*İşi Gücü Bıraktık"* başlığıyla Tahir Tüzün'ün yazısına yer verilmiştir.[299]

Gazetenin ikinci sayfasında, birinci sayfada verilen Tahir Tüzün'ün yazdığı yazının devamı bulunmaktadır.[300] Üçüncü sayfada Tahir Tüzün'ün yazısının devamına ve ilanlara yer verilmiş, sayfanın sağ alt köşesinden verilen Derinkuyu Sulh Hakimliğinin ilanı bunlardan biri olmuştur.[301]

Dördüncü sayfa ise bir önceki sayfaların devamı niteliğinde olup sayfanın tamamı ilanlara ayrılmıştır. Bu ilanlar içerisinde ikinci sayfada yer alan Nevşehir Devlet Hastanesi'nin giderlerini ele alan ilan bulunmaktadır.[302]

[297] **Nevşehir'in Sesi,** 25 Haziran 1956, s.3.
[298] **Nevşehir'in Sesi,** 25 Haziran 1956, s.4.
[299] **Nevşehir 'in Sesi**, 9 Temmuz 1956, s.1.
[300] **Nevşehir 'in Sesi**, 9 Temmuz 1956, s.2.
[301] **Nevşehir 'in Sesi**, 9 Temmuz 1956, s.3.
[302] **Nevşehir 'in Sesi,** 9 Temmuz 1956, s.4.

2.2.5. Sesimiz Gazetesi (1957)

Sesimiz Gazetesi ilk sayısını 10 Ağustos 1957 tarihinde çıkarmıştır. Haftalık olarak yayınlanan gazetenin içeriği siyasidir. Sahibi Rasim Varol, yazı işlerini fiilen idare eden isim Dilaver Özay'dır. Basıldığı ve dizginin yapıldığı matbaa ise Sümer Matbaası'dır. Her cumartesi yayınlanan Sesimiz Gazetesinin fiyatı 10 kuruş olarak belirlenmiştir. Gazete dönem şartlarında normal gazete kağıdına basılmış olup fotoğrafları siyah beyaz, yazı başlık puntoları kalın, gazetenin ismi siyah renklidir. Gazetenin sol üst köşesinde basıldığı yer ve tarih bulunmaktadır. Gazetenin orta alt şeridinde gazetenin haftalık çıktığı ve sayısı ile yıl hakkında bilgi verilmektedir. Sağ üst köşede ise gazetenin sahibi ve mesul müdürünün bilgileri bulunmaktadır.[303]

Birinci sayfada Avukat Dilaver Özay'ın yazmış olduğu "*Çıkarken"* başlıklı yazıya yer verilmiştir. Özay kaleme aldığı yazıda memleket meseleleri ve memleket meseleleri konusunda bilgi sahibi olmanın öneminden bahsetmiş, memleket ve vatandaşın refahının önemli olduğunu, gerektiği durumda itiraz haklarının olduğunuve bunun farkında olduklarını belirterek sesimizi çıkaralım düşüncesi ile bu gazeteyi çıkarmaya karar verdiklerini açıklamıştır. Diğer haber başlıklarında CHP'nin Ortahisar'da kongre yaptığı bildirilmiştir. Bu kongrede dile getirilen konular ise; *"Söz alan delegeler pahalılık, zaruri ihtiyaç maddelerinin çoğunun bulunmamasının tevlit ettiği üzüntü mevzularında konuşmuşlardır."* şeklindedir.[304]

İkinci sayfanın sol tarafı edebiyat bölümü ile ilgili konulara ayrılmış, "*Taşlama"* başlıklı şiire yer verilmiştir. Sayfanın sağ bölümünde ise Avukat Tahir Tüzün'ün "*Ne Yazmalı"* başlıklı yazısında çıkardıkları bu gazetede ne yazılması ve ne yazılmaması gerektiği üzerinde durmuş, bazen ne yazılırsa yazılsın halkın yanlış anlayabileceği düşüncesiyle bu metni yazma gereği duymuştur. Sayfanın en altında ise Kızılay'a üye olunması konusunda bir çağrı bulunmaktadır.[305]

Üçüncü sayfada yine Avukat Zeki Tekiner'in yazmış olduğu "*Münevver Diye Kimlere Denir ve Vazifeleri Nelerdir"* yazısına yer verilmiştir. Diğer bir haber ise İzmir Enternasyonal Fuarının 20 Ağustos'ta açılacak olmasının haberi bulunmaktadır. Avukat Osman Necati Akdağlı'nın sayfanın sağ üst kısmında yazmış olduğu

[303] **Sesimiz,** 10 Ağustos 1957, s.1.
[304] **Sesimiz,** 10 Ağustos 1957, s.1.
[305] **Sesimiz,** 10 Ağustos 1957, s.2.

"*Arzumuz"* yazısında ise "*Nevşehir işte yeni bir gazeteye daha kavuştu. Böylece gerek şahsi ve gerekse umumi arzu ve isteklerimizi, duygu ve düşüncelerimizi dilimizin döndüğü, kaleminizin yürüdüğü nispette ifade etmek imkanını daha geniş olarak bulmuş oluyoruz."* satırlarına yer verilmiştir.[306] Gazetenin dördüncü sayfasında ise sayfanın tamamı reklama ayrılmıştır. Bu reklamlar arasında Sümer Matbaası, Arı Emlak Bürosu, 1001 Çeşit Mağazası, sinema haberleri ve Sümer Klişe Atölyesi reklamları bulunmaktadır.[307]

17 Ağustos 1957 tarihli gazetenin birinci sayfasında CHP'nin Gülşehir ilçesinde bulunan mahallede Ocak kongrelerinin yapıldığına yer verilmiştir. Diğer bir haber ise posta paketi içerisinde mermi ile tabancanın gönderildiği haberi olup, haberin içeriğinde ise, *"Gülşehir'in Kırıklı köyünden olup kız kaçırmak suçundan dolayı maznun ve hali firarda bulunan Kenan Köksal isimli şahsın, köyündeki şahsın Adil Köksal'a posta ile bir paket gönderildiği haber alınınca bundan şüphe eden Gülşehir jandarma baş gediklisi Mehmet Şahin, Premetal markalı bir tabanca ve buna ait mermileri paketteki bir çizmenin içinden meydana çıkarmıştır."* satırlarına yer verilmiştir.[308]

Gazetenin ikinci sayfasında sol tarafı yine şiir ve edebiyat bölümüne ayrılarak Tevfik Fikret'in şiirine yer verilmiştir. Diğer haber ise Avukat Yüksel Yaşar'ın sohbet havasında yazmış olduğu "*Lastik Deyip Geçme"* yazısıdır.[309]

24 Ağustos 1957 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesinde Avukat Dilaver Özay'ın yazmış olduğu *"Müsavat"* isimli yazısı yer almaktadır. Bu yazısında şu satırlara yer vermiştir: *"Kanun karşısında müsavat tabii hakkımızdır. Devlet giderlerine, vesait devlet hizmetlerine müsavi şekilde iştirake icbar edilen vatandaşın, devletin temin ettiği nimetlerden de müsavi şekilde istifade etmesi icap eder. Bizce tabii ve normal hal budur."* Diğer bir haber ise Ziraat Vekilinin devlet meseleleri için Nevşehir'e geldiği haberidir. Son olarak, bir önceki haftanın sayısında bahsedilen CHP Gülşehir kongrelerinin toplandığı haberi, bu sayıda tamamlanmıştır.[310] İkinci sayfa tamamıyla edebiyat-şiir ve spor haberlerine ayrılmıştır. [311] Üçüncü sayfa haberlerinde

[306] **Sesimiz,** 10 Ağustos 1957, s.3.
[307] **Sesimiz,** 10 Ağustos 1957, s.4.
[308] **Sesimiz,** 17 Ağustos 1957, s.1.
[309] **Sesimiz,** 17 Ağustos 1957, s.2.
[310] **Sesimiz,** 24 Ağustos 1957, s.1.
[311] **Sesimiz,** 24 Ağustos 1957, s.2.

ise bu sayının birinci sayfasında ele alınan konuların devamına yer verilmiştir.[312] Dördüncü sayfa da yine reklamlara ayrılmıştır.[313]

31 Ağustos 1957 tarihinde çıkan gazetenin birinci sayfasının manşetine "*30Ağustos Zaferimiz Büyük Milletimize Kutlu Olsun"* başlığı atılmış, haberin devamında ise şu satırlara yer verilmiştir: "*Bugün, Büyük Millet meclisimize uğur ve istikbalimize huzur getiren başkumandan meydan muharebesinin 35 yıl dönümünü kutluyoruz. Dünya tarihinde yeni bir devir açan, bu büyük zafere 35 sene evvel bugün kavuşulmuş, Cumhuriyetimizin temel taşlarından biri 35 sene evvel bugün konulmuş. Türk tarihinin şeref sahifelerinden biri daha türkün keskin süngüsü, yenilmez azmi, kırılmaz cesareti ve yüksek vatanseverliği ile 35 sene evvel bugün yazılmıştı."* Sayfanın geri kalanındaki diğer haberlerde ise genellikle kongre haberlerinden bahsedilmiş, Kozaklı kazası CHP ilçe kongresi, Kozaklı CHP mahalle ve köy ocak kongreleri, Avanos köy ve mahalleleri CHP kongreleri bunların başında gelmiştir.[314] Gazetenin ikinci sayfasının sol tarafı şiir ve edebiyat bölümüne ayrılmış, Necdet Rüştü Efe'nin yazmış olduğu "*Tatlı Sert"* başlıklı şiire yer verilmiştir. Sayfanın sağ tarafında ise avukat Yüksel Yaşar'ın yazmış olduğu "*Muhalefetin İktidara Gelmesi*" başlıklı yazısı ve en altta Avanos CHP ilçe kongresinden bahsedilmiştir.[315]

14 Eylül 1957 tarihli gazetenin birinci sayfasında genel olarak bir önceki sayfalardaki başlıkların devamına yer verilmiştir. Bunlardan bir tanesi Avukat Zeki Tekiner'in "*Bir Yazı Münasebetiyle"* başlıklı yazısıdır. Sayfanın kalanında verilen haberler ise kongre ile ilgili olmuştur. Sayfanın sağ tarafında farklı olarak "*Üç Sarhoşun Marifeti"* başlıklı yazı bulunmaktadır. Yazının içeriğinde ise; "*6/9/1957 Cuma günü CHP ile kongresinden sonra Herikli mahallesinden Ömer Kuzular, Ali Rıza Ablak ve Yaşar Polat isimli şahıslar bir hayli içip iyice sarhoş olduktan sonra Alibey in hanı civarında sövmüşlerdir."* satırlarına yer verilmiştir.[316]

İkinci sayfada seçimlerin öne alınması gerektiği vurgulanmış, DP iktidarının ise seçimleri öne alma isteğinin isabetli olduğunu düşündüğü dile getirilmiştir. Haberin devamında, zamanın DP aleyhine işlemekte olduğu ve hayat pahalılığı endeksinin hızlı bir şekilde yükselmesi bu kararı almada etkili olduğu bilgisi

[312] **Sesimiz,** 24 Ağustos 1957, s.3.
[313] **Sesimiz,** 24 Ağustos 1957, s.4.
[314] **Sesimiz,** 31 Ağustos 1957, s.1.
[315] **Sesimiz,** 31 Ağustos 1957, s.2.
[316] **Sesimiz,** 14 Eylül 1957, s.1.

verilmiştir. Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun kaleme aldığı bu yazı genel anlamda Demokratların seçimleri neden öne almak istediğinin üzerinde durmuştur. Sayfanın sağ tarafında ise Hacıbektaş CHP ilçe kongresi ve Ürgüp CHP ilçe kongrelerinin yapıldığı bilgisi halka verilmiştir.[317]

Gazetenin üçüncü sayfasında göze çarpan ilk haber Karaburna köyünde bir çocuk ölümünün yaşandığı ile ilgilidir. Bu üzücü habere göre *"Adresi mahfuz, Karaburna köyünden 10 kadar vatandaş, bu köyde zuhur eden kızamıktan, kaza doktorunun mezun olması, başkaca doktorda gönderilmemesi ve ilaç yokluğu yüzünden 36 çocuğun öldüğü bildirilmiştir. Keyfiyeti alakalı makamların nazarı dikkatlerine arz ederiz."* bilgilerine yer verilmiştir. Üçüncü sayfanın devamında ise birinci sayfada yer alan CHP kongresinin yapıldığı haberinin devamı bulunmakta, sayfanın en altında ise ilanlar yer almaktadır.[318]

2.2.6. Yeni Nevşehir Gazetesi (1959-1960)

Yeni Nevşehir gazetesinin ilk basım tarihi 14 Mayıs 1959'dur. Gazete siyasi içerikli olup, günlük gazetedir. Gazetenin sahibi Zeki Seviğ, gazetenin yazı işleri müdürü ise Avukat Hüsamettin Başer'dir. Günlük yerel gazete şeklinde yayımlanan gazete iki sayfadan oluşmakla birlikte ilk sayfası genel ve ağırlıklı yerel haberler, ikinci sayfası genel anlamda reklam ve ilanlar için ayrılmıştır. Gazetenin satış fiyatı 10 kuruştur. Gazete dönem şartlarında normal gazete kağıdına basılmış olup, fotoğrafları siyah beyaz, yazı başlık puntoları kalın, gazetenin ismi kırmızı renkli basılmıştır. Manşet haber, manşetin alt kısmında yerel haber, sağ alt köşede ise gazete sahibinin gazetenin işleyişine dair yazısı bulunmaktadır.[319]

Gazetenin birinci sayfasında "*Yeni Nevşehir Gazetesi Çıkarken*" başlığı ile kaleme alınan sol üst köşe yazısı, Ahmet Kemal Dedelioğlu'na aittir. Bu bilgilendirici köşe yazısında haftalık gazetelerin çalışma prensipleriyle ilgili olarak, halkın günlük, anlık haber alma ihtiyacına doğal olarak yetişemedikleri, halbuki günlük gazete ile kendilerinin vilayetin her köyünde kasabasında ne olursa anında halka haber sunacaklarından bahsetmektedir. Nevşehir halkının, bu günlük gazete ile birlikte çok

[317] **Sesimiz,** 14 Eylül 1957, s.2.
[318] **Sesimiz,** 14 Eylül 1957, s.3.
[319] **Yeni Nevşehir**,14 Mayıs 1959, s.1.

daha fazla gelişeceğine, onları memnun edeceğine değinilmiştir. Sayfanın ortasında "*Türk Milletinin Serbest İdaresinin Tecelli Ettiği 14 Mayıs'ı Anarken*" başlığıyla atılan manşet, 27 yıllık CHP iktidarının, DP'nin seçimleri kazanmasıyla son bulması kutlanması gereken bir gün olduğundan ve halkın kendi kararıyla, kendi seçimini yapmasının kıymetinden bahsedilmiştir. "*Halk Hakimiyetini Bizzat Kendi Eline Almıştır*" ibaresiyle bugüne dikkat çekilmiştir. Haberin sağ köşesinde Başbakan Adnan Menderes, sol köşesinde ise Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın fotoğrafları bulunmaktadır.[320]

Manşetin hemen altında Nevşehir Hükümet binası önünde "*Hava Şehitleri Anma*" programının haberi yer almaktadır. Bu haberde anma töreninin yeri, saati, kimlerin katılacağı, askerin hangi düzende orada olması gerektiği detaylıca anlatılmış ve tüm halk davet edilmiştir. Manşetin altında bulunan bir diğer haber de DP'nin Nevşehir'e bir hizmeti olan Ziraat Bankası binasının ihaleye çıkarılmasıdır. Bu haberde bu durumdan çok memnun olunduğuna dair teşekkürler bulunmaktadır. Gazetenin sağ alt köşesinde Yazı İşleri Müdürü Hüsamettin Başer'in yazısı yer almaktadır. Bu yazı da memlekete hizmet için bu gazetenin çıkarıldığı ama bunun kolay bir iş olmadığı, halkın haberleri ve yapılan işleri sağ duyu ile karşılamalarını beklediklerini, gayelerinin yıkıcı değil yapıcı olduğu ve tabii memlekete hizmet olduğunu vurgulamıştır.[321] Gazetenin ikinci sayfası reklama ayrılmıştır. Bölgede bulunan matbaa, lokanta, otobüs firması, otel gibi işletmelerin reklamları mevcuttur.[322]

15 Mayıs 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesinde "*Zamanımızda Havacılık*" başlığıyla yapılan haberde gün geçtikçe memlekette havacılığa verilen önemden bahsedilmiştir. Sivil ve askeri okullarda okuyan talebelerden bahsedilmiş ve modern dünyaya uyum sağlamakta memleketin geç kalmadığına değinilmiştir. Gazetenin sol alt kısmında Nevşehir Adliyesinde görevli çeşitli memurların tayin haberleri yer almıştır. "*Adliyede Tayinler*" başlığı ile verilen haberde giden ve gelen memurlara başarılar ve teşekkürler iletilmiştir. Bir diğer haber de "*Nevşehir Avanos Yolu*" başlığıyla verilen, Nevşehir ile Avanos arasında yapımı

[320] **Yeni Nevşehir**,14 Mayıs 1959, s.1.
[321] **Yeni Nevşehir**, 14 Mayıs 1959, s.1.
[322] **Yeni Nevşehir**, 14 Mayıs 1959, s.2.

süren 17 kmlik yolun bitmeye yaklaştığı ve Vali ve Nüfus Müdürünün bu konuda çok titiz davrandığıdır.[323]

Aynı günde gazetede atılan diğer bir manşette "*Bugün Kahraman Hava Şehitlerimizi Anıyoruz*" şeklindedir. Bir önceki sayıda anma töreninin detaylarını verdiğinden bahseden haberde tüm yurt genelinde olduğu gibi Nevşehir vilayetinde de anma töreninin eksiksiz yapılacağını tekrar bildirmiştir. Manşetin hemen alt kısmında üç adet haber bulunmaktadır. Bunlardan ilki, "*Mal Meydanı Tanzim Oluyor*" başlığıyla vilayetin bir Pazar yerine ihtiyacı olduğu, önceki belediyenin yaptığı bu alanın yeniden tanzim edileceği müjdelenmektedir. "*Yaralama"* başlığıyla verilen bir diğer haberde Kapıcıbaşı mahallesinde alacak verecek davası yüzünden kavga edip birbirini yaralayan ve zabıta ekiplerince mahkemeye verilen iki gencin durumundan bahsedilmiştir. "*Türk Hava Kurumu Nevşehir Şubesinin Teşekkürü*" başlıklı makalede Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumuna Nevşehir halkının çok yardım etmesi nedeniyle yayımlanmıştır.[324]

Gazetenin sol üst köşesinde bir su baskını haberi yer almaktadır. "*Avanos Kazamızda Su Baskını*" başlığıyla verilen haberde 13.05.1959 saat 16.00-18.00 sularında, Topaklı köyüne yağan şiddetli yağmurla beraber yine bu köyde 20'den fazla insanın evi, eşyası ve hayvanının zarar gördüğü bilgisine yer verilmiştir. Sağ alt köşe "*Gemi İthali İçin Beş Milyon Dolar Ayrıldı. İthal Edilecek Gemiler, Münhasıran Dış Hatlarda Çalışacak Ticaret Filomuz Takviye Edilecek*" başlığı ile verilen haber de ithal edilecek gemilerin yararları ve refahı nasıl yükseltecekleri hakkında bilgi verilmiştir.[325] Gazetenin ikinci sayfası reklamlara ayrılmıştır.[326]

16 Mayıs 1959 tarihli gazetenin ilk sayfasının sol üst köşesinde "*DP Meclis Grubu Riyasetinin Tebliği*" başlığı ile bulunan haber de Grup Reis vekili Bursa Mebusu Mazlum Kayalar'ın başkanlığında 14 Mayıs Perşembe günü toplanarak, son haftalarda CHP'nin Meclis içi ve Meclis dışı tutumlarının gözden geçirildiği yazılmıştır. Milli birliği ihlal ve vatandaşları birbirine husumete tahrik edici faaliyetler saptanmış, Türk Devletinin en yüksek müessesesi olan Mecliste çalışmaları zora sokmak için her türlü çabayı gösterdikleri tespit edilmiştir. Bunlara kati suretle izin

[323] **Yeni Nevşehir**, 15 Mayıs 1959, s.1.
[324] **Yeni Nevşehir**, 15 Mayıs 1959, s.1.
[325] **Yeni Nevşehir**, 15 Mayıs 1959, s.1.
[326] **Yeni Nevşehir**, 15 Mayıs 1959, s.2.

verilmeyeceği tebliğ edilmiştir. Sayfanın sol alt kısımda "*Sayın Valimizin Köylerimizdeki Tetkikleri*" başlığıyla verilen haberde, Vali, Belediye Başkanı ve çeşitli mülki amirlerin çeşitli köylere giderek buralarda halkı dinledikleri onlara çeşitli müjdeler verdiklerinden bahsedilmektedir. Manşeti "*Hava Şehitlerimiz Törenle Anıldı*" şeklinde olan haberde göklere yükseliş uğrunda şehit olan kahramanların törenle anıldığı bildirilmiştir. Hükümet binası önünde okullardan gelen talebeler, askerler, askeri ve mülki erkan ve kalabalık halk merasim saatinden önce orada toplandığının bilgisi verildikten sonra programın işleyişinden bahsedilmiştir.[327]

Bu haberin hemen altında bulunan üç haberden ilki; "*DP'nin Yeni Eserleri Avanosta İnşa Edilecek Evler*" başlığı ile verilmiştir. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünce evi olmayan ziraatçilere, 200 kadar ev yapılacağı müjdesi verilmiştir. Belediye tarafından ihaleye açılan evlerin yapım projesine, Samsun, Kayseri ve Ankara'dan müteahhitler iştirak etse de bazı eksiklikler dolayısıyla, ihale ertelenmiştir. Haber evlerin yeni sahiplerine hayırlı olması dileğiyle sonlanmıştır. "*Bir Vatandaşın Ölümüyle Neticelenen Bir Trafik Kazası*" haberi üzücü bir yerel haberdir. 12.05.1959 da biçer döver aracı arızalanan bir vatandaş, traktörü olan başka bir vatandaştan aracını çekmesini ister. Bu işlem sırasında bozuk olan biçer döverin çalışması ile traktör sahibi vatandaş ölmüş ve biçer döverin sahibi firar etmiştir. "*Demir Satışları Serbest Olacak*" haber ise Karabük Demir Çelik Fabrikamızın imal ettiği ve diğer yandan ithal edilen demir mamullerinin halkın ihtiyacını çok fazlaca karşılaması nedeniyle demir satışlarının serbest olduğunu müjdelemektedir. Gazetenin birinci sayfasındaki son haber ise sol en alt köşede bulunan "*Reisicumhur'a Gelen Tebrik Mesajları*" başlığıyla verilmektedir. Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın doğum yıl dönümü nedeniyle Yunanistan Kralı Majeste I. Paul ve İngiltere Kraliçesi Majeste II. Elizabeth'in kendisine tebrik telgrafı göndermesi ile ilgilidir.[328]

16 Mayıs 1959 tarihli gazetenin ilk sayfasında sol en üst köşede bulunan yazı Gelir Müdürü Nurettin Doğar'a aittir. "*Milli Mevzular: Gelir Vergisi Mevzusu ve Gelirin Unsurları*" başlığı ile yazılan bilgilendirme yazısı 5421 sayılı kanun hükmünce bundan sonra gerçek kişilerden malları miktarı karşılığı bir takvim yılı sonunda elde ettikleri gelirden devletin vergi alacağına dair açıklayıcı bir yazıdır. Bu konunun

[327] **Yeni Nevşehir**, 16 Mayıs 1959, s.1.
[328] **Yeni Nevşehir**, 16 Mayıs 1959, s.1.

sonunda devam edecek ibaresi bulunmaktadır. İkinci sayfa reklam ve kayıp ilanlarına ayrılmıştır.[329]

18 Mayıs 1959 tarihinde çıkan gazetenin birinci sayfasının sol kısmına atılan manşet "*19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Kutlama Programı (1959)*"dır. Büyük kurtarıcı Atatürk'ün Anadolu'ya ayak bastıkları günün 40.yıl dönümüne denk gelen haberde 19 Mayıs 1959 Salı günü sabahtan itibaren resmi ve hususi binalar süsleneceği, günün anlamına uygun her yerin bayraklarla donatılacağı bilgisi verilmiştir. Bayram sabahı güzergahı belli olmakla beraber tüm çelenkler Atatürk'ün aziz hatırasına hürmeten abideye konulacaktır. Oradan da stadyuma geçilerek, öğrenci ve sporcular yerlerini aldıktan sonra vali ve protokol öğrenci ve sporcuları teftiş edecek, heyetin yerine geçmesiyle tören başlayacaktır. Bando İstiklal Marşını çalacak, bayrak göndere çekilecek ve gösteriler devam edecektir. Bayramla ilgili önemli notlar gazete aracılığıyla şöyle bildirilmiştir; stadyumdaki ses sistemi, sahanın sulanması gibi faaliyetlerden belediye sorumluydu. Stadyumda tören süresi boyunca intizamdan emniyet müdürlüğü sorumlu olmuştur. Stadyumda 3 kişilik sağlık ekibi bulundurma görevi Sağlık Müdürlüğüne aitti. Eğer 19 Mayıs günü hava yağmurlu olursa, sinema salonuna geçilerek tören burada yapılacaktı.[330]

Sağ üst kısımda "*Topaklı Nahiye Oluyor*" haberiyle müjde verilmiştir. Bakanlar kurulundan bu kararın çıkması nedeniyle nahiye olan Topaklı'ya çevre kazalardan köyler bağlanmış ve halkına hayırlı olması temennisinde bulunulmuştur. "*Şehrimizde 19 Mayıs Hazırlıkları*" başlığıyla verilen haberde çeşitli liselerin hazırlandıkları ve tüm binaların bayraklarla donatıldığından bahsedilmiştir. "*Su Baskınına Maruz Kalan Vatandaşlarımıza Kızılay'ın Yardımları*" başlığı ile verilen haber, daha önceki sayılarda bahsedilen 20 vatandaşın mağdur olduğu sel baskınıdır. Kızılay tarafından çadır iaşe ve para yardımı yapılan köy halkı bu selin önüne geçmek için set yapılmasını istediklerini yetkililere bildirdiler. Haberin sonunda gazete olarak köy halkına geçmiş olsun dilekleri iletilmiştir. Sayfanın son haberi ise "*Seçim Kütükleri Tanzimi*" başlığı ile verilen hatırlatma ve uyarı haberidir. Seçmen kütük

[329] **Yeni Nevşehir**, 16 Mayıs 1959, s.2.
[330] **Yeni Nevşehir**, 18 Mayıs 1959, s.1.

yoklama işlerini halkın sıkı takip etmesi gerektiği vurgulanmıştır.[331] Yeni Nevşehir gazetesinin ikinci sayfası reklam ve kayıp ilanlarına ayrılmıştır.[332]

19 Mayıs 1959 tarihli Yeni Nevşehir Gazetesi'nin manşeti "*Mustafa Kemal'in Samsun'a Çıkışı*" başlığıyla atılmıştır. Haberin devamında ise şu satırlara yer verilmiştir:

> "*Birinci Cihan harbinden mağlup çıkan Osmanlı Devleti'nin başındakiler kendilerini kurtarmak dışında hiçbir konuyla ilgilenmiyorlardı. Büyük yenilgilerden sonra memleket kötü durumda, Mondros Mütarekesinin ağır şartları milletin üzerine yıkılmış, yabancı devletler istedikleri her yeri işgal ediyor ve buna gerekçe olarak da güvenliklerinin tehlikede olduğunu söylüyorlardı. Mustafa Kemal gibi idealistler, kurtuluşun Anadolu'da olacağını iyi biliyordu. İşte bu suretle Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak bastı ve milletimizin kurtuluş günü olarak bugünü kutluyoruz. Büyük Kurtarıcımız Mustafa Kemal daha sonra Osmanlı Devleti'nin kendisine verdiği her şeyi reddedip, işinden dahi istifa edip Anadolu'da faaliyetlere başlamıştır. Türkiye bugün muasır medeniyetler seviyesine geldi ise bu, o günün çabasının neticesidir. Mustafa Kemal'in kongreleri, görüşmeleri, halkı bilinçlendirmesi ve milli mücadeleyi başlatması bizleri bugünlere getirmiştir. Büyük Kurtarıcının bize emanet ettiği bu vatanı her koşulda koruyacağız, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı halkımıza hayırlı olsun."*[333]

Gazetenin sağ üst kısmında "*19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı*" başlığıyla verilen haberde programın stadyumda törenle başlayacağını hatırlatmaktadır. "*DP İktidarının Eserleri: Bağcılık İstasyonu*" başlığıyla verilen haberde, Nevşehir Pirenlik mevkiinde bir bağcılık istasyonu açıldığını, hazırlıklarının tamamlandığı ve hizmete hazır olduğu müjdesi verilmiştir. Bu tesis bölge bağcılarını kalkındıracak, üzümlerin ıslahına fayda sağlayacak ve Nevşehir'e büyük katkı sağlayacaktır. Haberin sonunda DP'ye teşekkürlerini sunmuşlardır. "*Yeni Parti Kahvenin İthali*" başlığıyla verilen bir diğer haber de Gümrük Müdürlüğünden öğrenildiğine göre 1 milyon 200 bin kilo kahve ithal edileceği olmuştur. Yine buradan öğrenildiğine göre viski de ithal edilecektir. Gazetenin en alt sağ köşesinde "*Terfi*" başlığı ile Özel İdare Müdürü'nün 50 lira maaşla terfi aldığı haberinin verilmesiyle, kendisi tebrik edilmiştir.[334]

Gazetenin ikinci sayfasında reklamların yanı sıra "*Uçhisar Kasabasının Hacı Aliağa Camii şerifinin yeniden yaptırılması tüzüğüdür (bölüm 1)"* başlığıyla bir camiinin restorasyonu için bir dernek kurulacağı, bu derneğe kimlerin katılabileceği,

---

[331] **Yeni Nevşehir**, 18 Mayıs 1959, s.1.
[332] **Yeni Nevşehir**, 18 Mayıs 1959, s.2.
[333] **Yeni Nevşehir**, 19 Mayıs 1959, s.1.
[334] **Yeni Nevşehir**, 19 Mayıs 1959, s.1.

ne iş yapacakları, toplantıları ne sıklıkla yapacakları ve derneğe kayıtlı kişilerin isim soy isim, meslek, adres bilgileri verilmiştir. "*İnşaat İlanı*" başlığıyla verilen ilan Ziraat Bankası Umum Müdürlüğü ilanıdır. Nevşehir, Söke, Gaziantep'te yapılacak lojman inşaatlarının ihaleye gireceğinin ilanı verilerek şartları yazılmıştır.[335]

20 Mayıs 1959 tarihinde çıkan gazetenin birinci sayfasının manşeti "*Gençlik ve Spor Bayramı Çok Canlı Geçti*" başlığı ile atılmıştır. 19 Mayıs programının stadyumda büyük coşkuyla kutlandığı, halkın saatler öncesinden orada olduğu, protokol sağlandıktan sonra talebelerin gösterilerini sundukları, şiirler okudukları belirtilmiştir. Saat 12'de biten törenle ilgili talebelerin çok iyi hazırlandığı vurgulanmıştır. Gece Fener Alayı ile devam eden kutlamalardan memnun kalındığı bildirilmiştir. Manşetin altında "*Avanos Belediye Çalışmaları*" başlığı ile verilen haberde DP hükümetine atfedilen birtakım yeniliklerden bahsedilmiştir. Avanos için sorun olan Kızılırmak'a 3 km rıhtım yapıldığı ayrıca yeni yapılacak olan 200 evin muhafazası için yeni bir rıhtım sözü verilmiştir. İçme su tesisat yapımına başlanıldığı ve nihayet Avanos halkının kireçli su içmekten kurtulacağı müjdesi verilmiştir. Mezbane binası yapılıyor, meydan düzenleniyor ve Pazar yeri başka yere taşınıyor, Nevşehir'den sonra ikinci büyük sinema salonu buraya açılıyor gibi müjdeler verilen haberin sonunda böyle güzelliklerle süslenen Avanos'u herkes görmek isteyecektir. "*Kanalizasyon İşleri*" başlığı ile verilen haberde, şehrin kanalizasyon hatlarının yapımına devam edildiği ve bu çalışmalarda mahkumların yer aldığı bildirilmektedir.[336]

Gazetenin sağ üst kısmında "*Nevşehir Aksaray Yolu*" başlığı ile verilen haberde Nevşehir'le Aksaray arasındaki yolun yapım çalışmalarının sonbahara tamamlanacağı müjdelenerek bu yolun çok zaruri olduğundan bahsedilmiştir. Gazetenin sağ alt kısmında "*Halkımızın Dikkatine*" başlığıyla bir uyarı bulunmaktadır. Belediye uygun yerlere çöp kovaları koymuş, çöp arabaları sokak aralarında geziyor ve süprüntüler toplanıyor. Belediye temizliğe önem veriyor lakin bu iş tek taraflı halledilmez. Tüm halkımızın yardımcı olması en azından kendi kapısının önünü temiz tutmalı şeklinde bir bildiridir.[337]

[335] **Yeni Nevşehir**, 19 Mayıs 1959, s.2.
[336] **Yeni Nevşehir**, 20 Mayıs 1959, s.1.
[337] **Yeni Nevşehir**, 20 Mayıs 1959, s.1.

Gazetenin ikinci sayfası reklam ve ilanlara ayrılmıştır. Bir önceki sayıda duyurulan, Uçhisar'da yaptırılacak camii için kurulan derneğin çalışma prensipleri anlatılmaya, çeşitli duyurular yapılmaya devam edilmiştir. [338]

21 Mayıs 1959 tarihinde çıkan gazetenin ilk sayfasında Hüsamettin Başer'in yazdığı "*Halk Partisinin Tutumu*" manşetiyle verilen haberde, CHP eleştirilmiştir. Milletin oyunu DP'ye verdiğini, bunun artık kabullenilmesi ve sürekli sorun çıkartmaktan vazgeçmeleri gerektiği vurgulanmıştır. CHP'yi halkın iradesine saygı duymamakla suçlayan haber, DP'ye halkın bağlılığının onları sarstığını onlarında hırçınlaştığından bahseder. DP'nin kalkınma hareketini başlattığı, bayındırlık işlerine önem verdiği, güzel işler başardığı görmezden gelinerek seçim talep edilmesi, yaygara yapılması son derece gayri nizami işlerdir. İktidarı serbest bırakalım da millet rahat rahat çalışsın şeklinde haber sonlanmıştır. "*Ürgüp İktisaden Kalkınıyor*" başlığı ile verilen haberde baraj yapımının bittiğidir. Bölgedeki kıraç arazilere çok faydası olacağından bahsedilmiştir. Burada toplanan sudan Ortahisar ve çevresinin yaralanması için Ürgüp Belediye Başkanı Ali Baran Numanoğlu Ankara'ya giderek bir kanal projesi başlatmak istemektedir. Baraj yapımı haberinin devamında ise şu satırlara yer verilmiştir: "*Kanalın yapımına kısa sürede başlanacaktır. Ayrıca yapımına başlanan 300 evin inşaatı bitmek üzeredir. Beldenin kalkınmasında büyük rol oynayan çalışkan belediye başkanını tebrik eder, başarılar dileriz*."[339]

Gazetenin ikinci sayfasının sol üst kısmında Hüsamettin Başer'in kaleme aldığı bir istek yazısı görülmektedir. "*Nevşehir'de PTT Hizmet Binası*" başlıklı yazıda, teknoloji ile birlikte haberleşme vasıtalarına telsiz, telgraf ve telefon gibi, çok ihtiyacın olduğu, uzakları yakın ettiği ve devletleri birbirine yaklaştırdığı vurgulanarak, 1954 yılında kazadan vilayet olan Nevşehir'in bir PTT hizmet binasının olmaması, kiralık bir mesken de yetersiz şart ve koşullarda, eksik cihazlar ile çalıştıklarından bahsedilerek, PTT umum müdürüne çağrıda bulunulmuştur. Bu çağrı müdürün gerekli mercilerle görüşerek bu hizmet binasını yaptırması yönündedir. Bu bina yapılıp tam teçhizatlı bir ekipman olduğunda Nevşehir'in daha da kalkınacağı vurgulanmıştır.[340]

22 Mayıs 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında manşet "*Nevşehir'de Pamuklu Fabrikası*" başlığıyla atılmıştır. Bu haber duyum üzerine olduğu belirtilerek

[338] **Yeni Nevşehir**, 20 Mayıs 1959, s.2.
[339] **Yeni Nevşehir**, 21 Mayıs 1959, s.1.
[340] **Yeni Nevşehir**, 21 Mayıs 1959, s.2.

Sümerbank'ın dokuma fabrikası açılacağından bahsedilmiştir. Bu fabrikanın açılması gerçekleşirse bölgeye ne kadar faydalı olacağından bahsedilmiştir.[341] Gazetenin ikinci sayfası reklamlara ayrılmıştır. Bir önceki sayıda Uçhisar'da yaptırılacak camii için kurulan derneğin çalışma prensipleri de yine bu sayfada verilmiştir.[342]

23 Mayıs 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst kısmında Hüsamettin Başer'in kaleme aldığı bir istek yazısı görülmektedir. "*Nevşehir'de Tekel İdaresi*" başlıklı yazıda bir işleyişten memnun olmadığını bildirir. Bölgedeki tüm üzümleri toplayıp İstanbul Paşabahçe'ye satan kurumun bir binasının olmaması yıllık kazandığı ücrete pekâla bir bina alabileceği veya yaptırabileceği hususuna değinilerek, hem Nevşehir'in yeni bir bina kazanması hem de kurumun kendi binasının olmasını ilgili mercilere duyurmuştur. "*Milli Korunma Kanunu Kalkıyor*" başlıklı haberde ise bu kanunun kaldırılıp, yerinde oluşacak boşluklar için çalışmaların devam ettiği bildirilmiştir. "*Nevşehir'de Bu Yıl Meyve Bolluğu*" başlığıyla verilen haberde her sene ilk bahar aylarında aşırı soğuk sebebiyle meyveleri soğuk vurur. Bu sene bahar aylarının müsait gitmesi sebebiyle vilayetimizde meyve bolluğu yaşanacaktır. "*Döviz Kurları Değişmeyecek*" başlıklı haber bir aydınlatma haberidir. Birkaç zamandır dillerde dolaşan, seyahatlerde ve çeşitli yerlerde yeni yabancı dövizlerin geçerli olacağı söylemi tamamen asılsızdır. Anadolu Ajansı bunu yalanlar şeklinde yayımlanmıştır. Gazetenin sağ köşesi tam sayfa Trafik köşesi olarak ayrılmış ve trafikle ilgili genel bilgiler verilmiştir. Hangi ülke ne zaman kanun yaptı, hangi ülke bu konularda ne tedbirler aldı, trafik kelimesi Latince olsa dahi Türkçe olmamasına takılmanın manasız olacağı gibi ön bilgiler verilmiştir.[343]

Gazetenin ikinci sayfasında trafik köşesinin ilk sayfadaki yazısı devam etmektedir. Haberin devamında ise şu satırlara yer verilmiştir: "*Yollar vilayetleri kazaları kasabaları birbirine örümcek ağı gibi bağlar. Bu yolların bazısı yaya ve hayvanlı geçişe bazısı arabalı geçişe müsaittir. Buraların güvenliği Trafik Zabıtası elindedir şeklinde genel bilgiler veren bir haberdir.*"[344]

25 Mayıs 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesinde "*Belediye Meclisi Toplanıyor*" haberi mevcuttur. Belediye meclisinin olağan toplantısının

[341] **Yeni Nevşehir**, 22 Mayıs 1959, s.1.
[342] **Yeni Nevşehir**, 22 Mayıs 1959, s.2.
[343] **Yeni Nevşehir**, 23 Mayıs 1959, s.1.
[344] **Yeni Nevşehir**, 23 Mayıs 1959, s.2.

yapılacağı ve bu toplantıdan memlekete faydalı kararlar çıkmasını bekledikleri belirtilmiştir. Bu sayfanın geri kalan kısmı reklama ayrılmıştır. "*Ziraat Vekâleti Tavuk Çiftliklerine Kredi Temin Ediyor*" başlığıyla verilen haberde tavukçuluğun kalkınması için verilen bu teşvik için kişilerin uygun şartları taşıması gerektiğinden bahsedilmiş olup, müjde ile bildirilmiştir. "*Maarif Vekili İstifa Etti*" "*Tayin Haberleri*" ve "*Belediye Reisimiz Ankara'ya Gitti*" gibi yerel haberler mevcuttur. "*Bugünkü Meclis*" başlığıyla verilen haber gazetenin en sağ alt köşesinde bulunur, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin toplanarak gündemdeki meseleleri müzakere edeceğini bildirmiştir.[345]

Gazetenin ikinci sayfası reklama ayrılmıştır. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünden İnşaat İlanı yayımlanmıştır. Daha önceki sayılarda belirtilen Gelir Meselesi yazısı devam etmektedir.[346]

26 Mayıs 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesinde "*Valimizin Tetkikleri*" başlıklı bilgilendirme haberi bulunmaktadır. Vali beraberindeki heyetle birlikte çeşitli köy ve kasabalara giderek buralarda halkla buluşmuş, istek ve ihtiyaçlarını bizzat dinlemiştir. Bu durumdan hem vatandaşların hem de gazetenin çok memnun olduğu dile getirilerek valiye teşekkürle bitirilmiştir. "*Avanos Belediye Reisi Ankara'dan Döndü*" başlığıyla verilen haber önceki sayılarda bahsedilen Avanos'un sorunları ile ilgili Belediye Reisinin Ankara'ya gitmesi ve orada yeni yapılan evleri Kızılırmak taşkınından korumak için ikinci bir rıhtım inşaatının onayını almış ve Avanos'un su ihtiyacını karşılamak için çalışmaların başlayacağı müjdesi verilerek Başkana teşekkürle bitirilmiştir. Manşet "Nato'nun Büyük Hava Gösterisi" başlığı ile atılmıştır. Fotoğraflı bir haberdir. Nato'nun kuruluşunun onuncu yılı nedeniyle Türk ve Amerikan jetleri gösteri yapacaklardır. "Adliyede Teftiş" başlığı ile verilen haberde şehrin adliyesine teftiş yapmak üzere bir yetkilinin geldiği ve bunun olağan bir teftiş olduğu bilgisi verilmiştir.[347]

Gazetenin ikinci sayfasında, Ziraat Bankası'nın ellerinde bulunan hacizli malları satışa çıkardığı ilanı yayımlanmıştır. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünden İnşaat İlanı yayımlanmıştır. Daha önceki sayılarda belirtilen Gelir Meselesi yazısı devam etmektedir.[348]

---

[345] **Yeni Nevşehir**, 25 Mayıs 1959, s.1.
[346] **Yeni Nevşehir**, 25 Mayıs 1959, s.2.
[347] **Yeni Nevşehir**, 26 Mayıs 1959, s.1.
[348] **Yeni Nevşehir**, 26 Mayıs 1959, s.2.

27 Mayıs 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının manşeti "*Dullas'in Ölümü*" haberi ile atılmıştır. Amerika Birleşik Devletleri Hariciye Vekili Dullas'ın ölümü sebebiyle, Menderes, Bayar ve Zorlu Amerikan Başkanına taziyelerini iletmişlerdir. Protokol Dairesi Umum Müdürü Amerika'ya giderek taziye bildirmiştir. "*Topaklı Köyü Tam Teşekküllü Bir Nahiye Olabilir*" başlığı ile verilen haberde daha önceki sayılarda bahsedilen, civar köylerin buraya bağlanması ile eğer Topaklı düzgün hale getirilebilirse nahiye olabilir. Bu köylere de çok faydası dokunur. "*Adliyede Bir Garip Hadise*" başlığı ile verilen haberde Sulusaray Köyünden bir kişi bir başkasının dükkanını açtırdığı iddiasıyla adliyeye sevk edilmiştir. Hakkında tutuklama kararı verilen şahıs firar etmiştir. Manşet "*Sayın Valimiz Kazalarımızın Tetkiklerinde Tezahüratlarla Karşılandı*" başlığı ile atılmıştır. Vali ve beraberindeki heyet ilk olarak Avanos Belediyesine giderek burada yürütülen faaliyetler hakkında bilgi almışlardır. Yapılacak olan rıhtım için greyderler ayarlanmış, yolların ve su kanallarının yapımının hızlanması talimatı verilmiştir. Buradan sonra çeşitli kazalara giden Vali halk tarafından büyük sevinç ve tezahüratlarla karşılanmıştır. Gördükleri bu ilgiden çok memnun olduklarını bildiren Valimiz işte bu çalışma azmi için bize güç vermektedir demiştir.[349]

Gazetenin ikinci sayfası reklamlara ayrılmıştır. Daha önceki sayılarda belirtilen "*Gelir Meselesi*" başlıklı yazının devamı da bu sayfada yer almıştır.[350]

28 Mayıs 1959 tarihli gazeteni birinci sayfasının manşeti "*Sayın Valimiz Kazalarımızın Tetkiklerinde Tezahüratlarla Karşılandı*" başlığı ile atılmıştır. Vali ve beraberindeki heyet ilk olarak Avanos Belediyesine giderek burada yürütülen faaliyetler hakkında bilgi almışlardır. Yapılacak olan rıhtım için greyderler ayarlanmış, yolların ve su kanallarının yapımının hızlanması talimatı verilmiştir. Buradan sonra çeşitli kazalara giden Vali halk tarafından büyük sevinç ve tezahüratlarla karşılanmıştır. Gördükleri bu ilgiden çok memnun olduklarını bildiren Valimiz işte bu çalışma azmi için bize güç vermektedir demiştir. "*Ürgüp Mıntıkasında Bir Firari*" başlığı ile verilen haberde Sivas Cezaevinden kaçan bir firarinin jandarmanın sıkı takibiyle bu bölgede ele geçirileceği bildirilmiştir. Kaçarken bir bekçinin tüfeğini de alan firarinin bir yıllık mahkumiyetinin kaldığı öğrenilmiştir.

[349] **Yeni Nevşehir**, 27 Mayıs 1959, s.1.
[350] **Yeni Nevşehir**, 27 Mayıs 1959, s.2.

"*Hükümet Konağı Tamiri*" başlığı ile verilen haber de yerinde bir karar olarak hükümet binası tamiratı yapılacağının müjdesi verilmiştir. "*Nevşehir Adliyesinde Rekor*" başlığı ile verilen haberde "*Adliyede bir iş günü mesai saatleri içerisinde 61 dosyanın duruşmasının yapılıp, 18'inin karara bağlandığını öğrenmiş bulunmaktayız. Bu rekoru tebrik ederiz.*" Satırları yer almıştır. Gazetenin sağ en alt kısmında bir nişan davetiye bildirisi yayımlanmış, çifte mutluluklar dilenmiştir.[351]

Gazetenin ikinci sayfası reklama çok az yer vererek daha önceki sayılarda bahsedilen "*Gelir Meselesi*" yazısına yer vermiş olup, daha ağırlıklı spor haberleri görülmektedir.[352]

29 Mayıs 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının manşeti "*Dulles'in Cenaze Töreni*" başlığı ile atılmıştır. Önceki sayılarda ölümünden bahsedilen Dulles'in cenaze töreni ne bir devlet reisi, üç hükümet başkanı ve on beş hariciye vekilinin iştirak etmesiyle Arjantin'de milli matem ilan edildi. Törene ilişkin detaylardan bahsedilerek haber sonlandırılmıştır. "*DP'nin Kalesi Kaymaklı'da Orta Okul Açılıyor*" bu haberde 15bin lirası Maarif Vekaletinden yardımla geriye 80bin liralık masraf kalarak, halkın yardımlarıyla yapılan okulun hala kapı pencere noksanlığı olmasına rağmen, halkın üstün çabası takdir edilmiştir. Diğer kazalara örnek davranış gösteren Kaymaklı halkı taktir edilmiş ve teşekkürle bitirilmiştir. "*Valimizin Ürgüp'teki Tetkikleri*" bu haber de Vali ve heyetinin Ürgüp ve Ürgüp'e bağlı köylerinde çeşitli tetkikler yaparak halkla buluşması haberidir. Ürgüp'e yapılacak spor sahasının yerinin tespiti belirlenmiş ve su kanallarının yapımının hızlanması talimatı verilmiştir. "*Memlekete Feyiz Getirecek Ortadoğu Teknik Üniversitesi*" başlıklı haber Nevşehir mebuslarının söz alarak mecliste bu irfan yuvasının açılmasını desteklediklerinden bahseden haberdir.[353]

Gazetenin ikinci sayfası reklama çok az yer vererek daha önceki sayılarda bahsedilen Gelir Meselesi yazısına yer vermiş olup, daha ağırlıklı spor haberleri görülmektedir.[354]

30 Mayıs 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesinde "*Başvekilimiz Ankara'ya Geldi*" haberi verilmiştir. Adnan Menderes'in bir fotoğrafıyla servis edilen haber sadece Ankara'ya geldiği ve kimin karşıladığı

[351] **Yeni Nevşehir**, 28 Mayıs 1959, s.1.
[352] **Yeni Nevşehir,** 28 Mayıs 1959, s.2.
[353] **Yeni Nevşehir**, 29 Mayıs 1959, s.1.
[354] **Yeni Nevşehir**, 29 Mayıs 1959, s.2.

yazılarak bitirilmiştir. "*Sayın Mebusumuz Zeki Üner'in Gazetemiz Yazı İşleri Müdürlüğüne Gönderdiği Mektubu Aynen Neşrediyoruz*" başlıklı haber, mebusun Yeni Nevşehir gazetesini tebrik etmesi, günlük gazetenin faydaları, Nevşehir için herkesin üzerine düşeni yapması, bu gidişten memnun olduğunu belirtmesi gibi övgülerle dolu resmi bir mektuptur. Gazete çalışanlarına da ismen teşekkür ve tebrik ederek bitirmiştir. "*Amerika Bize Atom Silahları Veriyor*" başlığı ile verilen haber kesinlik değeri taşımamakla birlikte, Amerika Senatosuna sunulan bir teklifin haberidir. Amerikan Senatosu bu teklifi reddetmez ise, 60 gün içerisinde hem atom silahları hem de yapım kullanım eğitimlerinin verileceği duyurulmuştur.[355]

Gazetenin ikinci sayfası reklama çok az yer vererek daha önceki sayılarda bahsedilen "*Gelir Meselesi*" yazısına yer vermiş olup, Ziraat Bankası'nın hacizli mal satış ilanı ve Kozaklı'da mal davasından birbirini mahkemeye veren tarafların mal bölüşme beyanları açıklanmıştır.[356]

1 Haziran 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının manşeti Hüsamettin Başer'in tamamen kendi düşüncelerini ve fikirlerini kaleme aldığı "*Maarif Davamızda Orta Tetrisat Harç Meselesi*" başlığıyla atılmıştır. Bu yazıda eğitimin sadece bizim ülkemizde bedava olduğunu, ilköğretimin zorunlu, ortaöğretimin zorunlu olmadığını, köylerde ve kasabalarda zaten ortaokul olmadığını, öğrencilerin okuma şansının az olduğunu uzun uzun anlatırken, ortaöğretimde her öğrenciden yıllık ücret alınmasını, o ücretinde okul ihtiyaçlarında kullanılmasının uygun olduğunu, yetkililerin bu konu üzerinde düşünmesini istediğini belirterek bitirmiştir. "*800 Ton Süt Tozu Geliyor*" başlıklı haberde Amerikan Care yardım kuruluşu tarafından Kızılay'a gönderilen 800 ton süt tozunun öğlen saatlerinde limana gelmesinin törenle oradan alınacağının bilgisini vermektedir.[357] Gazetenin ikinci sayfasında reklamlara çok az yer verilerek daha önceki sayılarda bahsedilen "*Gelir Meselesi*" yazısından bahsedilmiştir. Yine bu sayfada bazı ilan ve spor haberleri yer almıştır.[358]

2 Haziran 1959 tarihli gazetenin ilk sayfasının manşeti "*Celal Bayar Havacıları Tebrik Etti*" başlığı ile atılmıştır. Ankara Hipodromu üzerinde yapılan Türk Amerikan uçak gösterilerini, hipodrama helikopterle gelerek izleyen Celal Bayar,

[355] **Yeni Nevşehir**, 30 Mayıs 1959, s.1.
[356] **Yeni Nevşehir**, 30 Mayıs 1959, s.2.
[357] **Yeni Nevşehir**, 1 Haziran 1959, s.1.
[358] **Yeni Nevşehir**, 1 Haziran 1959, s.2.

Hava Gösterileri Türk Timi Kumandanına; "*Hareketinizi büyük bir iftihar ve zevkle seyrettim. Hepinizin gözlerinden öperek başarılarınızın devamını dilerim." Tebriği göndermiştir. Hava gösterileri Amerikan Timi Kumandanına; "Hareketlerinizi heyecanla karışık büyük bir zevk içinde seyrettim. Teşekkür eder sizi ve arkadaşlarınızı tebrik ederim*." şeklinde ifade edilerek haber bitirilmiştir. "*İstanbul Şehrine Mükafat*" haberinde Almanya'da toplanan Avrupa Mahalli İdareler Konseyi 1959 yılı Avrupa Mükafatını İstanbul'a vermeyi ittifakla karar vermiştir. "*Halk Partisinde İstifa*" haberinde partinin tutumunu beğenmeyerek bir Nevşehirli olarak DP'ye geçtiğini bildiren İsmail Korkmaz, partimize geçerek bizi sevindirmiştir şeklinde verilmiştir.[359]

İkinci sayfada reklama az yer verilmiştir. "*Gelir Meselesi*" başlıklı yazı devam etmektedir. Sayfanın sağ üstünde bir okul müdürünün velilere yönelik sağduyu çağrısı yaptığı bir yazı bulunmaktadır. "*Aile ve Çocuk*" başlıklı bu yazıda çocuğun evde terbiye edilmesi gerektiği, okulun bir ceza yeri olmadığı, karakterli terbiyeli ve irfan sahibi gençler istiyorsak okul ve ailenin iş birliği halinde olması gerektiğini vurguladığı bir yazıdır.[360]

3 Haziran 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesinde Hüsamettin Başer "*Memleketin Kalkınması*" başlıklı bir yazı kaleme almıştır. Bu yazıda, memleketin asırlardır ihmal edildiği, 1950'de iktidara gelen DP'nin çok yoğun çalışarak her işe koştukları ama her şeye yetişemeyeceklerinden halkında destek olması gerektiğini vurgulamış, "*Partimiz (DP) birçok başarıya imza atmıştır, gelecek güzel günlere teminattır*" şeklinde yazısını bitirmiştir.[361]

Gazetenin sağ üst köşesinde "*Fırtınadan Kavaklar Devrildi*" başlıklı haber yer almış, Nar Kasabasında şiddetli fırtına sebebiyle 25 kavak ağacının devrildiği ve can kaybının olmadığı bölgedeki mal kaybı için de inceleme başlatıldığı yazılmıştır. "*Tatlerin Köyünde 139 Hane Nakledilivor*" başlıklı haberde ise jeologların yaptığı inceleme sonucunda 139 evin orada olmaması gerektiği bildirilmiştir. Tehlikeden kurtulan vatandaşlar sıhhatli evlere yerleşeceklerdir. Sayın Vali'nin konunun takipçisi olacağı vurgulanmıştır. Sayfanın en altında "*Celal Bayar'ın İtalya Seyahati*" başlıklı yazıya yer verilmiş, 8 Haziran Pazartesi günü İstanbul'dan uçakla İtalya'ya gidecek olan Celal Bayar'ın, refikası, Fatin Rüştü Zorlu ve beraberinde bir heyetle, Vatikan'ı

[359] **Yeni Nevşehir**, 2 Haziran 1959, s.1.
[360] **Yeni Nevşehir**, 2 Haziran 1959, s.2.
[361] **Yeni Nevşehir**, 3 Haziran 1959, s.1.

resmi ziyaret edecekleri bildirilmiştir. İtalyanca hazırlanmış broşürlerle giden heyet, broşürlerde Türkiye'yi tanıtıcı yazı ve resimler ve Celal Bayar'ı anlatan broşürleri orada dağıtacaklardır.[362] Gazetenin ikinci sayfası ilanlara ayrılmıştır.[363]

4 Haziran 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında verilen "*Türkiye'nin En Büyük Petrol Kuyusu Açılıyor*" manşeti, Adana bölgesi Kuranşa 1 nolu petrol kuyusunda Amerikan şirketinin petrol aradığı, şirketin bölgeden çok umutlu olduğu belirtilmiştir. Bu bölgeden petrol çıkmazsa şirketin Diyarbakır tarafına geçeceği bilgisi de okuyuculara sunulmuştur. Diğer bir haber ise "*Seçmen Kütükleri Asıldı*" başlıklı haber olmuştur. Haberin içeriğinde ise, "*Hazırlanan seçmen kütükleri bir hafta askıda kalacaktır. Halkımızın kendi adlarını orada arayıp bulmaları bir yanlışlık varsa müddetinde yetkililere bildirmeliler. Bu işlemleri yapmayan vatandaş seçim hakkını kaybedecektir.*" satırlarına yer verilmiştir.[364] Gazetenin ikinci sayfası reklamlara ayrılmıştır. Yine bu sayfada "*Gelir Meselesi*" yazısı devam etmektedir. Uçhisar Üçkuyular Camii yaptırma derneği tüzüğü yayımlanmıştır.[365]

5 Haziran 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında manşet "*Orman Kaçakçılığı Görülmemiş Şekilde Arttı*" haberi ile atılmış, haberin içeriğinde, "*İstanbul başta olmak üzere birçok bölgede orman kaçakçılığı görülüyor ve sayısı günden güne artıyordur. Çalınan keresteler bölge müdürlüklerine teslim edildiğinde suçlular ceza almıyor ve bu caydırıcı olmuyordur. Bu hırsızlığı muhalefetteki kuvvetli isimlerin yüreklendirdiği kulaktan kulağa dolaşıyordur. Ziraat vekili Nedim Ökten motorize 17 kaçak takip şefliği kurarak konuyla derhal bizzat alakadar olmaya başlamıştır.*" satırlarına yer verilmiştir. "*Adliye Binasının İnşaatı*" başlıklı yazı, adliye binasının kullanılmayan ve inşaata muhtaç kısımların bahsedilerek, buralara 5 odalı yeni bir bina yapılmasını gazete olarak temenni ederiz şeklinde bir yazıdır. Sayfanın sağ üst köşesinde verilen bir diğer haberde, "*Şehrimize Yarın Fransız Kaymakamlar Geliyor*" başlıklı yazı olmuş, haberin içeriği ise şu şekilde devam etmiştir: "*Aldığımız göre Fransız kaymakamlar ve heyetleri şehrimizi ve Göreme'yi ziyaret edip tetkiklerde*

[362] **Yeni Nevşehir**, 3 Haziran 1959, s.1.
[363] **Yeni Nevşehir**, 3 Haziran 1959, s.2.
[364] **Yeni Nevşehir**, 4 Haziran 1959, s.1.
[365] **Yeni Nevşehir**, 4 Haziran 1959, s.2.

bulunacaklardır."[366] Gazetenin ikinci sayfası reklamlara ve spor haberlerine ayrılmıştır.[367]

24 Haziran 1959 tarihli gazetenin ilk sayfasında "*Nevşehir Kültür ve Yardımlaşma Derneği Ankara'da 50 Odalı Yurt Kiralamıştır*" başlığı ile verilen haber Cebeci semtinde kiralanan yurt öğrencilerin barınma ihtiyaçlarını karşılamak üzere hemşerilerimizin kayıtlarının alınacağı bildirilmiştir. "*Gülşehir'in Hıralı Köyünde Tifo Tespit Edilmiştir*" haberi ise fenalaşan bir vatandaşın Kırşehir Devlet Hastanesine götürülmesiyle tifo olduğu ortaya çıkmıştır. Yetkililerin derhal köye iğne yapmaya gelecekleri duyurulmuştur. Sayfanın sol üst köşesinde yer alan "*Bailey Ailesi İstanbul'da*" haberi ise, Londra'da yaşanan uçak kazasında Başvekilimiz ve beraberindekilerin yardımına ilk koşan Bailey'in, İstanbul Belediyesinin davetlisi olarak memlekete gelecekleri okuyucuya duyurulmuştur. Memlekete gelen Bayan Bailey'e çiçek buketleri halk tarafından verilmiştir. Sayfanın alt kısmında verilen "*Yüksek Askeri Şura Dün Çalışmalarını Bitirdi*" başlıklı haber de ise Etem Menderes'in başkanlığında toplanan şuranın durum değerlendirmesi yaptıkları şeklinde bitirilmiştir.[368] Gazetenin ikinci sayfasında Mali Mevzular yazısı ve reklamlar yer almıştır.[369]

26 Haziran 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesinde gazetenin yazı işleri müdürü olan Hüsamettin Beşer'in kaleme aldığı bilgilendirici bir yazı mevcuttur. "*Dev Adımleriyle Kalkınan Ürgüp*" başlıklı yazı, bölge hakkında genel bilgiler vermektedir. Gazetede her gün her mecrada birçok köyün susuz olduğu haberi yapılırken, Ürgüp'ün susuz ve elektriksiz tek bir köyünün kalmadığı bildirilmiştir. Arazileri sebebiyle hayvancılık ve bağcılık yapan Ürgüp ve köyleri halklarının bir sorunları olmadığı, Damsa'ya yapılan barajla birlikte bölgenin çoraklıktan kurtulduğu ve Belediye Reisi Ali Baran Numanoğlu'nun çok çalışkan olduğu belirtilmiştir. Gazetenin sağ üst köşesinden "*Valimizin Tetkikleri Devam Ediyor*" başlığı ile verilen haberin içeriğinde ise; "*Valimiz Ürgüp ve Köylerini beraberindeki heyetle ziyaret ederek eksikliklere ve yapılan işlere bakmıştır. Köylülerin istediği köprü, yol, su, okul ihtiyaçları en kısa sürede yapılmaya çalışılacaktır. Halk Partisi döneminde halktan*

[366] **Yeni Nevşehir**, 5 Haziran 1959, s.1.
[367] **Yeni Nevşehir**, 5 Haziran 1959, s.2.
[368] **Yeni Nevşehir**, 24 Haziran 1959, s.1.
[369] **Yeni Nevşehir**, 24 Haziran 1959, s.2.

hiç kimse bir valiye bunları söyleyemezdi. İşte değişen devir ve zihniyeti mukayese edebiliriz." satırlarına yer verilmiştir.[370] Gazetenin ikinci sayfasında "*Mali Mevzular*" yazısı ve ilanlar mevcuttur.[371]

6 Temmuz 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında verilen manşetin puntosu çok büyük olarak "*Batı Alemi Türkiye'nin İktisadi Programına İtimat Besliyor*" başlığı atılmış, Avrupa İktisadi İş Birliği Heyeti Başkanı şöyle demiştir:

"I. Hemen söylemeliyim ki bugün ki durumdan çok ümitliyim.

II. Bu gelişmeler sadece Türkiye açısından değil, dış devletler açısından da gayet önemli bir konudur.

III. Türkiye'nin iktisadi meseleleri üzerinde Garp alemi içinde yapılmış olan çalışmalar, harp sonrası milletlerarası iş birliği tarihinde şimdiye kadar olan en iyi adımdır.

IV. Piyasada gerginlik zail olmuş, karaborsa ortadan kalkmıştır.

V. Bundan sonra Türkiye'de büyük fiyat yükselmeleri olacağını sanmıyorum." Bu maddelerin sıralanmasıyla haber bitirilmiştir.[372]

Yine gazetenin birinci sayfasında verilen "*Karayollarının Dikkatine*" başlıklı yazı, Kayseri – Nevşehir ve Nevşehir – Gülşehir arası yollardaki keskin virajlara dikkat çekerek çalışkan karayollarının buna çare bulacağından ümitli olduğunu belirtmiştir.[373] Gazetenin ikinci sayfasında ilanlar olmakla birlikte, PTT mektupların hangi aralıkta ne şartta dağıtılacağı hakkında bilgiye yer verilmiştir.[374]

Yeni Nevşehir Gazetesi'nin Temmuz 1959-Aralık 1959 tarihleri arasında kalan kısım mevcut olmadığı için incelenememektedir.

11 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının manşeti "*Amerikan İktisadi Karşılık Yardım Fonundan Hükümetimize 280 Milyon Lira Daha Tahsis Olundu*" başlığı ile atılmıştır. Amerika ve Türkiye'nin imza ile bunu onayladıkları, bu paranın Milli müdafaa hizmetlerimiz için kullanılacağı belirtilmiştir. "*İran Mükafat Nazırı Geliyor*" başlığıyla verilen bir diğer haber, dost müttefik İran nazırı, hükümetimiz daveti ile Ankara'ya çeşitli tetkikler için geliyor şeklinde bitirilmiştir. "*Vilayetimiz DP Ocak ve Bucak Kongreleri*" bu bilgilendirme haberi de partinin Nevşehir içinde hangi

[370] **Yeni Nevşehir**, 26 Haziran 1959, s.1.
[371] **Yeni Nevşehir**, 26 Haziran 1959, s.2.
[372] **Yeni Nevşehir**, 6 Temmuz 1959, s.1.
[373] **Yeni Nevşehir**, 6 Temmuz 1959, s.1.
[374] **Yeni Nevşehir**, 6 Temmuz 1959, s.2.

gün hangi saat nerede toplanılacağını gösteren bir liste içermektedir. [375] Gazetenin ikinci sayfasında, Mevlana'nın tasavvuf anlayışını destekleyen ve öven bir yazı bulunmaktadır. Sayfanın büyük bölümü ise reklamlara ayrılmıştır.[376]

12 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*İzmit'te Kurulacak Olan Yeni Petrol Tesisleri*" başlıklı habere yer verilmiş; "*Türk ham petrolü bulununcaya kadar ecnebi menşeili petrol işleyip piyasaya sunacaktır. Bu tesisin 2 yıla kadar açılması bekleniyor*" satırları okuyucuyla buluşturulmuştur. Gazetenin ilk sayfasının sağ üst köşesinde yer alan "*Şehrimizde Tekel İdaresi Üzüm Almaktadır*" başlıklı haberi ise ekseri bağcılıkla geçinen bölge halkı aralarında bir heyet oluşturup Ankara'ya giderek tekel idaresinin üzüm almadığını bildirmişler ve Ankara'dan gelen haber üzerine tekel idaresi üzüm alacağını açıklamıştır. Haberin devamında ise, bu sorunun hep yaşandığı ve acil çözüme kavuşturulması gerektiği vurgulanmıştır. Sayfanın sol üst köşesinden yer alan "*Manisa'da Kurulan Pamuklu Fabrikası*" başlıklı haber, Sümerbank Umum Müdürlüğünden geniş iştirakle teessüs etmiş bir şirket tarafından kurulmakta olan fabrikanın önümüzdeki sene mart ayında faaliyete geçmesi bekleniyor şeklinde verilmiştir.[377] Gazetenin ikinci sayfasında, Mevlana'nın tasavvuf anlayışını destekleyen bir yazı yer almıştır. Sayfanın büyük bölümü ise reklamlara ayrılmıştır. [378]

14 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında manşet "*Zorlu ile E. Menderes Paris'e hareket etti*" başlığı ile atılmıştır. Nato Vekiller Konseyi için heyetleri ile birlikte Paris'e hareket etmişlerdir. Sayfanın sağ üst köşesinde "*Ekim de İzmir'den 36 Milyon Liralık Mal ihraç edildi*" başlıklı haber verilmiş, bu haberde İzmir Ticaret Odasının paylaştığı istatistik ve hangi ülkelere ihracat yapıldığı bilgisi yer almıştır.

"*Belediye Reisimiz Ankara'dan geldi*" başlıklı haber sayfanın en altında verilmiş, içeriğinde ise; "*Bir hafta evvel Amerika reisicumhurunun memleketimize gelmesi üzerine Ankara'ya gitmişler ve dönmüşlerdir*" satırları yer almıştır. "*Japonya'ya 70 Bin Ton Tuz İhracat Edilecektir*" başlığıyla verilen haberin içeriğinde taraflar arasında görüşmeler sürüyor, temaslar devam ediyor gibi bilgiler

[375] **Yeni Nevşehir**, 11 Aralık 1959, s.1.
[376] **Yeni Nevşehir**, 11 Aralık 1959, s.2.
[377] **Yeni Nevşehir**, 12 Aralık 1959, s.1.
[378] **Yeni Nevşehir**, 12 Aralık 1959, s.2.

bulunmaktadır. Gazetenin sağ alt köşesinde Mevlana'nın ölüm yıl dönümü sebebiyle Mesneviden bir bölüm yayımlanmıştır.[379] Gazetenin ikinci sayfasında spor haberleri, reklamlar ve çeşitli sebeplerle birbirine dava açan vatandaşı bilgilendirmeye yönelik kararlar yayımlanmıştır.[380]

15 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının manşeti "*Makarıos Kıbrıs Reisicumhuru Oldu*" başlığı ile atılmıştır. Kıbrıs seçimlerinde aday olan baş piskopos diğer adayı ezici çoğunlukta fazla rey almıştır. Kıbrıs'ta sağcı ve solcu Rumlar arasında gerginlikler sürse de Makarıos Başkan seçilmiştir. "*Çek ve Macarlar Tütün Alıyor*" başlığı ile verilen bir diğer haber heyetlerin İzmir ve Samsun'da görüşmeler yaptığını bildirmektedir. Gazetede, başlayacak olan DP kongrelerinin parti binasında yapılmasının çok daha eşit ve samimi olacağı belirtilerek, geçen kongre evlerde ve kahvehanelerde yapıldı ve nahoş hadiseler meydana geldi bunlara mahal verilmemeli şeklinde uyarıcı bir yazı yazılmıştır. Birinci sayfanın sağ üst köşesinden "*İtalyan Kredisinden Sümerbank'a 5.9 Milyon Dolar Tahsis Edildi*" başlıklı habere yer verilmiş, haberde bahsedilen paranın Denizli, Maraş ve Eskişehir fabrikalarında kullanılacağı bildirilmiştir.[381] Gazetenin ikinci sayfasında reklamdan çok spor haberlerine yer ayrılmıştır.[382]

16 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*İzmit'te 100 Kişi Kuduz Tedavisi Görüyor*" başlığı ile verilen haberde giderek artan kuduz vakaları sebebiyle devlet hastanesinde tedavi gören 100 kişi olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Yine ilk sayfanın sağ üst köşesinde "*31 Ton Süt Tozu Geliyor*" başlıklı haber yer almış, Amerika'dan okullarda dağıtılmak üzere süt tozu gönderildiği halka duyurulmuştur. "*İzmir'de Din Adamları Trafik Kampanyasına Katıldı*" başlığıyla en alttan verilen haber, broşür hazırlayıp halkı bilgilendirmeye çalışan din adamları ile alakalı bilgiler vermektedir. Haberin amacı, trafik kurallarını hatırlatılıp trafik kazalarını önlenmeye çalışılmak yönündedir. Sayfanın sol üst köşesinde verilen "*Batı Almanya Üzüm Almayacak*" başlıklı haber ise Batı Almanya, parafin ile işlenmiş çekirdeksiz üzüm ithalini yılbaşından itibaren durdurma kararı ile ilgilidir. Bu açıklamanın üzerine Türkiye'den bir heyet Almanya'ya giderek, Almanlar'ı ikna etmeye çalışmıştır.

[379] **Yeni Nevşehir**, 14 Aralık 1959, s.1.
[380] **Yeni Nevşehir**, 14 Aralık 1959, s.2.
[381] **Yeni Nevşehir**, 15 Aralık 1959, s.1.
[382] **Yeni Nevşehir**, 15 Aralık 1959, s.2.

Verilen diğer bir haber ise "*Konya'da 6 Metre Boyunda İskelet Bulundu*" başlığıyla Konya'nın Kulu ilçesinde mezarlıkta köylülerin yaptığı kazıda 6 Metre boyunda iskelet bulunmasıyla ilgilidir**.**[383]

Gazetenin ikinci sayfasında "*Okçuluk ve Eski Türk Sporu Birliği Kuruldu*" başlıklı bir habere yer verilmiş, Celal Bayar'ın önderliğinde kurulan bu birliğin yakında Kızılay'da büyük bir lokal açacağı halka duyurulmuştur. Sayfanın devamında reklamdan çok spor haberlerine yer verilmiştir.[384]

17 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*Çermik Hidro Elektrik Santrali Hizmete Açıldı*" başlığıyla verilen manşette, Diyarbakır Çermikte törenle açıldığı, törene protokolün katıldığı ve bölge halkının elektriğe kavuştuğu bildirilmektedir. Sayfanın sol üst köşesinde okuyucuyla buluşturulan bir diğer haber ise "*Adnan Menderes'i Ziyaret Eden Elçiler*" başlıklı yazı olup, İran, Hindistan ve Arnavutluk elçileri ile Adnan Menderes'in görüştüğü bildirilmiştir.[385] Gazetenin ikinci sayfasında reklamdan çok spor haberlerine yer verilmiştir.[386]

18 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*Karabük'te Kurulacak Üçüncü Kök Fabrikası*" başlıklı haberde Almanya'dan Hermes garantisi ile açılacak olan fabrika için 31 milyon mark kredi temin edildiği bilgisi yer almış, Almanya'da Dr. Otto firmasına ihale edilen fabrikanın 1961 yılında faaliyete geçmesinin beklendiği okuyucuya duyurulmuştur. Sayfada yer alan bir diğer haber ise "*Aydın'da Kurulan Dokuma Fabrikası*" başlıklı yazı olmuş, Sümerbank'ın geniş iştirakiyle teessüs etmiş bir şirket tarafından kurulan fabrikanın faaliyete geçtiği yazılmıştır. Bu fabrikanın Aydın bölge halkına ve memlekete faydalı olacağı vurgulanmıştır**.**[387] Gazetenin ikinci sayfası spor haberleri ve reklamlara ayrılmıştır.[388]

19 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesinde Yeni Nevşehir Gazetesince yazılan sitemkâr bir eleştiri mevcuttur. "*Asırlık Niğde- Nevşehir arası posta sürücülüğü kaldırıldı*" başlıklı yazı bu posta işlerinin çok aksayacağını, vilayetleri mahrum bıraktığı, Niğde'nin uygun fiyat verip, Nevşehir PTT'sinin yine de kabul etmediği belirtilerek, bu yanlıştan dönülmesi gazete adına istenmiştir. Gazetenin

[383] **Yeni Nevşehir**, 16 Aralık 1959, s.1.
[384] **Yeni Nevşehir**, 16 Aralık 1959, s.2.
[385] **Yeni Nevşehir**, 17 Aralık 1959, s.1.
[386] **Yeni Nevşehir**, 17 Aralık 1959, s.2.
[387] **Yeni Nevşehir**, 18 Aralık 1959, s.1.
[388] **Yeni Nevşehir**, 18 Aralık 1959, s.2.

sağ alt köşesinde "*Nakliye Fiyatları 35-40 Düştü*" manşeti atılan haberde, gümrükten gelen kamyonların servise girmesiyle rekabet, rekabetin artmasıyla fiyatlarında arttığı belirtilmiştir. Bir diğer haber ise, "*Samsun Almanya'ya 62 Milyonluk Kırıntı Tütün Sattı*" başlıklı yazı olmuş, son 15 günde ihraç edilen tütün miktarı hakkın okuyucuya bilgi verilmiştir.[389] Gazetenin ikinci sayfasının tamamı spor haberleri ve reklamlara ayrılmıştır.[390]

21 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının sol üst köşesine, gazetenin yazı işleri müdürü olan Hüsamettin Başer "*Kilit Noktalarına İktidarın Davasını Benimsemiş Kişiler Getirilmeli*" başlıklı bir yazı yazmıştır. Bu yazıda muhalefetin, "*iktidar sizdeyse idare bizdedir*" sözü hatırlatılarak bu sözün boşuna olmadığı, kilit yerlere iktidar yanlısı kişiler gelmezse halkın hükümetten soğuyacağı bildirilerek uyarı yapılmıştır. Gazetenin sağ üst köşesinde "*Türk Hava Kurumu'na alınacak bina için bir heyet Ankara'ya gitmiş*" başlıklı haber yer almış, bina eksikliği sebebiyle belediyeden bir heyetin bu konuyu görüşmeye Ankara'ya gittiğinden bahsedilmiştir. Gazetenin sağ alt köşesinde, "*Bitlis Vilayetinde*" başlıklı yazıya yer verilmiş, 3 tane günlük gazetenin olduğu, bu ileri davranıştan dolayı hem gazete çalışanları hem de Bitlis halkı tebrik edilmiştir. Günlük gazetenin faydalarından, halka ve vilayete katkılarından bahsedilen yazıda, Bitlis Vilayeti çok önemli yerde görülerek tekrar tekrar tebrik edilmiştir.[391] Gazetenin ikinci sayfası reklam ve spor haberlerine ayrılmıştır.[392]

22 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*Sümerbank'ın Yeni Fabrikası Poplin İmalatına Başladı*" başlığı ile verilen haberde, yapılacak olan imalatın iç piyasaya ucuz giriş yapacağını ve fazlasının ithal edileceği Nevşehir halkına bildirilmektedir. Bu sayfada yer alan bir diğer haber ise, manşeti "*İran Şehinşahı dün Diba İle Evlendi*" olan haberdir. Diba'nın fotoğrafının bulunduğu haberde Tahran Sarayı'nda yapılan muhteşem düğünün detayları verilmiştir.[393] Gazetenin ikinci sayfası reklam ve spor haberlerine ayrılmıştır.[394]

[389] **Yeni Nevşehir**, 19 Aralık 1959, s.1.
[390] **Yeni Nevşehir**, 19 Aralık 1959, s.2.
[391] **Yeni Nevşehir**, 21 Aralık 1959, s.1.
[392] **Yeni Nevşehir**, 21 Aralık 1959, s.2.
[393] **Yeni Nevşehir**, 22 Aralık 1959, s.1.
[394] **Yeni Nevşehir**, 22 Aralık 1959, s.2.

23 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının manşetine "*Adana'da Menderes'i Karşılama Hazırlıkları*" başlığı atılmış, Adana'yı ziyaretinin duyulmasıyla karşılama hazırlıklarının sevinçle yürütülmeye başlandığı yazılmıştır. Aynı sayfadan verilen diğer bir manşet ise, "*Türkiye – İran Transit Yolu Açıldı*" başlığı ile atılmıştır. Bu yol ile İran mallarını doğrudan Avrupa'ya gönderebilecektir bilgisine yer verilmiştir. Gazetenin bu sayfasında yer alan bir diğer önemli haber ise, af ile ilgili olmuş, "*Umumi Af Son Şeklini Alıyor. İçel mebusunun hazırladığı tasarı meclise gönderilecek umumi af konusunda mecliste itiraz olmadığı bildiriliyor*." satırlarına yer verilmiştir. Mebusun bir af önergesi hazırlığında olduğu belirtilen haberde affın kimleri kapsayacağı ya da ne zaman olacağı gibi kesin bilgiler verilmemiştir.[395] Gazetenin ikinci sayfası reklam ve spor haberlerine ayrılmıştır.[396]

24 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında manşetten yer verilen haber "*72 Nolu Toprak Komisyonuna Şikâyet Üzerine Müfettiş Gelmiştir*" başlıklı yazı olmuştur. Bu haberde Gülşehir köylülerinin şikayetinin üzerine Ankara'dan gelen müfettişlerin derhal tetkiklere başladığı halka duyurulmuştur. Sayfanın sağ üst köşesinden verilen bir diğer önemli haber ise "*Hirfanlı Barajının İnşası Tamamlandı*" başlıklı yazıdır. Bu haber ile barajın açılışının Adnan Menderes tarafından yapılacağı haberi okuyucuyla buluşturulmuştur. Yine aynı sayfadan verilen bir diğer fabrika haberi ise, "*Adapazarı'nda Uç Demir Fabrikası Kuruluyor. Hayvanla çekilir pullukların her parçası memlekette mamul ediliyor ancak uç demiri ithal ediliyor. Bu da yıllık miktarda çok yüksek meblağa denk geliyor. Bu meyanda bu fabrika çok isabetli bir karar olmuştur.*" satırlarıyla Nevşehir halkına sunulmuştur. Bu fabrikanın kısa vadede iki sene içerisinde kurulacağı belirtilirken, ne kadar isabetli bir karar olduğundan bahsedilmiştir.[397] Gazetenin ikinci sayfası reklamlara ve spor haberlerine ayrılmıştır.[398]

25 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının manşeti "*Bedelsiz Mal İthali Kararında Değişiklik*" başlığı ile atılmıştır. Devletin ithalata izin vermesi haliyle, memlekete sokulan malların tescil ettirilmesi gerektiği bilgisine yer verilmiştir. Haberin devamında ise "*Tescil bedeli yatırılan mallar müstesna, bedeli yatırılmayan*

[395] **Yeni Nevşehir**, 23 Aralık 1959, s.1.
[396] **Yeni Nevşehir**, 23 Aralık 1959, s.2.
[397] **Yeni Nevşehir**, 24 Aralık 1959, s.1.
[398] **Yeni Nevşehir**, 24 Aralık 1959, s.1.

malların teminatı hazineye aktarılacaktır." satırları yer almıştır. Bu haberde daha önce izin verilen, gümrükten getirilip piyasada satılan malların izninin artık kalktığı, başvurusunu yapıp ücretini ödeyenlerinde, yarı yarıya haklarının korunduğu ama yine de tekrar başvuru yapmadıkları takdirde yatırdıkları ücretlerin hazineye aktarılacağı gibi prosedürler açıklanmıştır. Yine birinci sayfadan verilen diğer bir manşet ise, "*Başvekil Yurt Gezisine Çıkacak*" şeklinde olmuştur, Adnan Menderes'in büyük çaplı yurt gezisine çıkacağının haberi verilmiştir. Sayfanın altında yer alan "*Nar Kasabasında Suda Boğulma*" başlıklı yazıda ise üzücü bir habere yer verilmiş, 2 yaşlarındaki küçük kız çocuğunun evlerinin önündeki havuza düşerek hayatını kaybettiği, incelemeler sonucu olayın kaza sonucu olduğu bildirilmiştir.[399] Gazetenin ikinci sayfası reklam için ayrılmıştır.[400]

26 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında manşetten verilen "*Kesikköprü Barajı'nın Temeli Atılıyor*" başlıklı haberde Anadolu'dan başlayıp Karadeniz'e kadar giden Kızılırmak üzerinde yapılan etütler çerçevesinde Kızılırmak üzerinde 25 baraj yapılabilecek noktanın tespit edildiği, bu barajlardan ilki Hirfanlı Barajı olduğu okuyucuya duyurulmuştur. Adını Kesikköprü köyünden alan barajın inşasının 3 yıl süreceği bildirilmiştir. Birinci sayfada verilen bir diğer haber ise "*Kız Sanat Enstitüsü*" başlıklı yazı olmuştur. Nevşehir halkıyla buluşturulan haberde "*Bu okulda yapılan çalışmalar zaman zaman halka teşhir edilir. Birkaç zamandır Singer mağazasının vitrininde sergi de olan çalışmalar, yapılan çiçeklerle, etamin üzerine yapılmış haritalar büyük alaka görmüştür. Öğretmen sayın Meliha Bilgen'in yaptırdığı işler için onu ve talebeleri tebrik ederiz*." satırlarına yer verilmiştir.[401]

Sayfanın sağ altından verilen haber ise PTT ile ilgili olmuştur, "*PTT İdaresi yeni kiraladıkları binaya taşındılar*" başlıklı yazıda bu taşınma masrafının 30.000 lira olduğu halka duyurulmuştur. Gazetenin önemle dile getirdiği bina eksikliğinin çözümlenmesi istenmiş, bu maliyete bina yapılabilirdi eleştirisini de bildirmişlerdir.[402] Gazetenin ikinci sayfası reklamlara ve spor haberlerine ayrılmıştır.[403]

28 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının manşeti "*Bursa'nın Yeni Elektrik Şebekesi*" başlığıyla verilmiştir. Haberin içeriği ise; "*Amerika'nın kalkınma*

[399] **Yeni Nevşehir**, 25 Aralık 1959, s.1.
[400] **Yeni Nevşehir**, 25 Aralık 1959, s.2.
[401] **Yeni Nevşehir**, 26 Aralık 1959, s.1.
[402] **Yeni Nevşehir**, 26 Aralık 1959, s.1.
[403] **Yeni Nevşehir**, 26 Aralık 1959, s.2.

fonundan memleketimize açılan uzun vadeli krediden Bursa'ya ayrılan 5 milyon liranın, şehrin elektrik şebekesinde kullanılmasına karar verilmiştir." satırlarıyla halka duyurulmuştur. Bursa'nın elektrik şebekesinin Amerika fonundan alınan para ile yapılacağı bildirilen şehir şebekesinin, ihmal edildiği, bakımsız kaldığı ve DP döneminde bunun da halledildiği bildirilmiştir. Birinci sayfanın sol üst köşesinde yer alan "*Türk – Pakistan Kültür Cemiyeti*" başlıklı yazıda cemiyetin yıllık kongresini yapıp müzakereleri tamamladıktan sonra seçim yapıldığı yazılmış, başkanlığa ise Bekir Berk'in, başkan muavinliğine İsa Yusuf Alptekin seçildiği bildirilmiştir. Sayfanın altında yer alan "*Bakkallar*" başlıklı bu yazı ise bir rica, yakınma yazısıdır. Bakkalların mevkilerine göre büyük şehirlerdeki gibi Pazar günleri de nöbet tutması gerektiği, halkın ve bilhassa gelen yabancıların ihtiyaç temin etmede zorlandıkları belirtilmiştir. Sayfanın bir diğer haberi ise "*Develi'nin Susuz Köyleri*" başlıklı yazı olmuştur, "*Kayseri Develi'nin susuz köyleri yapılan türlü çalışmalarla en kısa zamanda suya kavuşacaklardır."* bilgisi halka sunulmuştur.[404] Gazetenin ikinci sayfası reklam ve spor haberlerine ayrılmıştır.[405]

29 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*Dış Borçlarımızın 3. Taksiti Veriliyor*" başlıklı haber manşetten yer almış, haberin devamında ise "*İkinci yıl transfer edilecek borç 20 milyon dolar. Paris ve Ankara Antlaşmasıyla Osmanlı Devleti dış borçları mutabık kılınmıştır. Bu borçlar düzenle ödenmektedir.*" satırlarına yer verilmiştir. Bu haber de Osmanlı Devleti'nin yıkılmasıyla yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin üstlenmek zorunda kaldığı borçların ilk iki taksitinin ödendiği ve sıranın üçüncü taksitte olduğu bildirilmiştir. Sayfanın sağ üst köşesinde yer alan bir diğer haber ise, "*Sümerbank Almanya'ya 20 ton Pamuk İpliği İthal Edecektir*" başlıklı yazı olmuş, ithalata 1960 senesinde başlanacağı bilgisi haberin devamında okuyucuya sunulmuştur. Bu haberde detaylı bir bilgi bulunmamakla birlikte, sadece alınan duyumlar üzerine bir haber aktarımı olmuştur.[406] Gazetenin ikinci sayfası reklam ve spor haberlerine ayrılmıştır.[407]

30 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasının manşeti "*Urfa'nın Köyleri Suya Karışıyor*" başlığı ile atılmıştır. 29 köyün gruplara ayrılarak çoğu zaman ortak

[404] **Yeni Nevşehir**, 28 Aralık 1959, s.1.
[405] **Yeni Nevşehir**, 28 Aralık 1959, s.2.
[406] **Yeni Nevşehir**, 29 Aralık 1959, s.1.
[407] **Yeni Nevşehir**, 29 Aralık 1959, s.2.

kanalların kullanıldığından bahsedilmiştir. Bu 29 köyün isimleri tek tek yazılarak detaylı bir haber yapılmıştır. Gruplara ayrılan bu köylerin belirli periyotlarla suya kavuşacağı, su kanallarının yapımına başlanacağı bilgisi verilmiştir. Sayfanın sağ üst köşesinden yer alan bir diğer yazı ise, "*Hüradam Gazetesinin Muhabiri Beraat Etti*" başlıklı yazı olmuş, şehirde görülen davada mahkemenin gazetecinin suçunun olmadığına ve beraatına karar verdiği haberi okuyucuyla buluşturulmuştur. "*Yeni Nevşehir Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne*" başlıklı bir diğer haberde sayfanın altından verilmiş, belediye tarafından gönderilen metin aynen yayımlanmış olup, bakkalların Pazar günü açık olamayacağı bunun tatil kanununa aykırı olduğu belirtilerek alakalarına teşekkür edilmiştir.[408] Gazetenin ikinci sayfası reklamlara ve spor haberlerine ayrılmıştır.[409]

31 Aralık 1959 tarihli gazetenin birinci sayfasında "*Bir Heyetimiz Dün Liberya'ya Gitti*" başlığıyla manşet atılmıştır. İlk sayfadan okuyucuya sunulan haberde, "*Yeni Liberya Reisicumhurunun mevkii iktidara gelişi münasebetiyle 3-4 Ocak 1960 tarihinde merasim yapılacaktır. Ülkemizi temsilen heyetimiz orada hazır bulunacaktır."* satırlarına yer verilmiştir. Bu haberi "*Samsun DSİ Binası İhale Ediliyor*" başlıklı yazı takip etmiş, haberlerde ihale şartları belirtilmiştir. Gazetenin sol köşe yazısında, mülki amirlerin vali kadar görevine önem vermediği, işleyişi takip etmediği ve hatta hükümet politikalarına sıkı sıkıya sarılmadığı, bazı kaymakamların idareyi kaleme bırakıp ders aldıkları okullara gittikleri ve bu durumun çok yanlış olduğu vurgulanmıştır. Gazetenin alt yazısında ise, "*İsrail Hududunda Bir Çarpışma*" başlıklı yazıda "*Kudüs-İsrail ordusuna ait bir sözcünün açıkladığı üzere Gazze bölgesi hududundan, bir İsrail devriye konvoyu ile sınırı geçen grup arasında yaşanan çatışmadır. Bu çatışmada 3 Arap ölmüştür. İsrail kuvvetleri Arap cesetleri BM kuvvetlerine teslim edecekler.*" satırlarına yer verilmiştir. Gazetenin sağ köşesinde yeni yılın sağlıkla neşe ile gelmesi temenni edilirken, geride bırakılan yılda hiç hoş hadiseler yaşanmadığı belirtilmiştir.[410] Gazetenin ikinci sayfasında spor haberleri ve reklamlara yer verilmiştir.[411]

[408] **Yeni Nevşehir**, 30 Aralık 1959, s.1.
[409] **Yeni Nevşehir**, 30 Aralık 1959, s.2.
[410] **Yeni Nevşehir**, 31 Aralık 1959, s.1.
[411] **Yeni Nevşehir**, 31 Aralık 1959, s.2.

SONUÇ

Nevşehir'in tarihi günümüzden beş bin yıl kadar öncesine dayanmaktadır. Beş bin yıl öncesinde birçok medeniyete ev sahipliği yapan Nevşehir'in ilk gelişim gösterdiği yıllar ise Osmanlı İmparatorluğu Dönemi'dir. III. Ahmet'in padişahlığı sırasında sadrazamlık yapan Nevşehirli Damat İbrahim Paşa Nevşehir'in gelişmesinde etkin bir rol oynamıştır. Damat İbrahim Paşa'nın Nevşehir'de doğmuş olması onun Nevşehir'e olan ilgisini arttırdığı söylenebilir. Bu da beraberinde Nevşehir'in gelişim göstermesini sağlamış, Nevşehirli Damat İbrahim Paşa, bu bölgenin en çok imarı üzerinde çalışmalar yapmıştır. Sadrazamlığı boyunca özellikle, çevre bölgelerden toplulukları iskân ettirerek Nevşehir'e yerleşmelerini sağlaması Nevşehir'in bugünkü halkının oluşmasındaki temeli oluşturmuştur.

Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'nın sadrazamlığı döneminde yaşanan gelişmeler dışında, Nevşehir için ikinci dönüm noktası 1946'da kurulup, 1950 yılında iktidara gelen Demokrat Parti Dönemi'dir. Demokrat Parti'nin iktidara gelmesiyle tüm Türkiye'de yaşanan değişim kendini Nevşehir sınırları içerisinde de göstermiştir. Demokrat Parti iktidarı sırasında 1954 yılında Niğde'den ayrılarak il olan Nevşehir asıl yapısına bu dönemden sonra kavuşmuştur. İl olmasından sonra Nevşehir'de ilk Demokrat Parti örgütlenmeleri görülmüş, bu da beraberinde sosyal, kültürel, eğitim ve ekonomi alanlarında birçok yeniliği getirmiştir. 1954 yılından sonra devamlı gelişim halinde olan Nevşehir'in turizme kazandırılması da yine bu döneme rastlamıştır.

İl yapısına kavuştuktan sonra sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmelerin dışında basın alanında da önemli adımlar atılmış, Nevşehir'in ilk yerel gazeteleri bu dönemde yayın hayatına başlamıştır. Dönemin şartlarından dolayı Nevşehir'de yerel gazeteleri basan matbaaların sayısı çok az olmuş, gazeteler Nevşehir'in çevre illerinde basılarak Nevşehir halkına ulaştırılmıştır. Yaşanan zorluklara rağmen Nevşehir'de yerel gazeteler çıkarılmaya devam etmiş, özellikle Demokrat Parti Döneminde matbaa ve basın gelişim göstermiştir. Bu çalışmada Demokrat Parti iktidarındaki Nevşehir, dönemin yerel gazeteleri üzerinden incelenmiştir. Yerel gazeteler üzerinden yapılan incelemeler, sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik ve eğitim şeklinde ayrılmış, Nevşehir'de yaşanan ve yerel gazetelere yansıyan tüm ayrıntılar basın çerçevesinde ele alınmıştır.

KAYNAKÇA

Arşiv

Demokrat Parti Programı, 1946. (Erişim Tarihi: 29.06.2023).

Süreli Yayınlar

Gazeteler

Demokrat Nevşehir Gazetesi (1956-1957)

Demokrat Ürgüp Gazetesi (1955)

Nevşehir'in Sesi Gazetesi (1956)

Nevşehir Gazetesi (1950)

Sesimiz Gazetesi (1957)

Yeni Nevşehir Gazetesi (1959-1960)

Yeni Niğde (1953)

Yeni Kırşehir (1952)

Kitaplar

Alkan, Necmettin. "Efsaneden Aydınlanmacı Geleneğe Tarih Düşüncesi, **Tarih Nasıl Yazılır? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji**, (Ed. Ahmet Şimşek), Tarihçi Kitabevi, İstanbul, 2011.

Ağaoğlu, Samet. **Demokrat Partinin Doğuş ve Yükseliş Sebepleri Bir Soru**, Baha Matbaası, İstanbul.

Aybars, Ergün. **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1995.

Dinleyen, Mustafa. **Nevşehir'de Halk İnançları**, Nevşehir Belediyesi Kültür Yayınları Dizisi, Nevşehir, 2012.

Demir, Ömer. **Kapadokya Medeniyetin Beşiği**, Tşof Plaka Matbaacılık, Ankara, 2007.

Erman, M. Nüzhet ve diğerleri. **Nevşehir İl Yıllığı 1968**, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1968.

Eroğul, Cem. **Demokrat Parti: Tarihi ve İdeolojisi**, Yordam Kitap, İstanbul, 2013.

Gezgin, Suat. Türkiye'de Yerel Basın", **Türkiye'de Yerel Basın**, (Ed. Suat Gezgin), İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, İstanbul, 2007.

Gökdemir, Oktay. "Tarihyazımında İki Yeni Yaklaşım: Sözlü ve Yerel Tarih", **Tarih Nasıl Yazılır? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji**, (Ed. Ahmet Şimşek), Tarihçi Kitabevi, İstanbul, 2011.

Göncüoğlu, Süleyman Faruk. "Şehir ve Kent Tarihi Metodolojisi", **Tarih Nasıl Yazılır? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji**, (Ed. Ahmet Şimşek), Tarihçi Kitabevi, İstanbul, 2011.

Gürkan, Nilgün. **Türkiye'de Demokrasiye Geçişte Basın (1945-1950)**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1998.

Gülyaz, Murat E. **Dünya Mirasında Kapadokya**, Seçil Ofset, İstanbul, 2010.

Gürkan, Nilgün. **Türkiye'de Demokrasiye Geçişte Basın (1945-1950)**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1998.
Gençer, Ercüment ve diğerleri. Cumhuriyetin 50. Yılında Nevşehir 1973 İl Yıllığı, Tisa Matbaacılık, Ankara, 1973.

İnce Erdoğan, Dilşen. "Demokrat Parti'nin Kuruluşu ve Kurucuları", **Kuruluşundan Darbeye Demokrat Parti (1946-1960) I**, (Ed. Dilşen İnce Erdoğan, vd.), Yeditepe Yayınevi, İstanbul.

İnuğur, M. Nuri. **Basın ve Yayın Tarihi**, Çağlayan Kitabevi, İstanbul, 2005.

Jeltyakov, A. D. **Türkiye'nin Sosyo-Politik ve Kültürel Hayatında Basın**, Hürriyet Ofset Matbaacılık ve Gazetecilik, Ankara, 1979.

Kabacalı, Alpay. **Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın**, Literatür Yayınları, İstanbul, 2000.

Koloğlu, Orhan. **Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Basın**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1992.

Kabacalı, Alpay. **Başlangıcından Günümüze Türkiye'de Matbaa Basın ve Yayın**, Literatür Yayınları, İstanbul, 2000.
Nevşehir Belediye Başkanlığı, **İstatistiklerle Nevşehir 2009**, Anıt Matbaa, Ankara, 2010.

Nevşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, **Bir Şehrin Doğuş Hikayesi "Nevşehir-i Dilara" Belgelerle Nevşehir'in Kuruluşu**, Simtel Ofset Matbaacılık, Nevşehir, 2014.

Özdemir, Emin ve Ali Çakırbaş. "Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Nevşehir'de Sosyal ve Ekonomik Hayat", **Nevşehir'in Tarihi Yolculuğu**, (Ed. İlyas Gökhan), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları, Nevşehir, 2015.

Öntuğ, Murat M. ve Hüseyin Saraç. "Nevşehir Kazâsı'nın Eğitim, Dinî ve Sosyal Yapıları (1700-1800)", (Ed. Adem Öğer), **I. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildirileri**, Nevşehir Üniversitesi Kapadokya Araştırma ve Uygulama Merkezi, Nevşehir, 16-19.11.2011.

Rehber, Remzi. **Nevşehir ve Göreme**, Yeni Matbaa, Ankara, 1961.

Saraç, Hüseyin. "Yerel Basın Müdavimlerinden Taner Erdoğan'ın Anlatımlarıyla Nevşehir Yazılı Basınının Bilinmeyen Yönleri", **Nevşehir'in Tarihi Yolculuğu**, (Ed. İlyas Gökhan), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Yayınları, Nevşehir, 2015.

Saraç, Hüseyin. "Cumhuriyet Dönemi'nde Nevşehir'de Basın-Yayın Organlarının Tarihsel Gelişim Süreci (Gazete, Dergi ve Bülten)", (Ed. Adem Öğer), **I. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildirileri**, Nevşehir Üniversitesi Kapadokya Uygulama ve Araştırma Merkezi, Nevşehir, 16-19.11.2011.

Şahin, Seyhun. "Kapadokya Bölgesi'nin Selçuklular Tarafından Fethi ve Kapadokya Hâkimi Hasan Bey (Ebu'l Gazi), **Nevşehir'in Tarihi Yolculuğu**, (Ed. İlyas Gökhan), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları, Nevşehir, 2015.

Şimşek, Ahmet (Ed.). **Tarih Nasıl Yazılır? Tarihyazımı İçin Çağdaş Bir Metodoloji**, Tarihçi Kitabevi, İstanbul, 2011.

Terzioğlu, Hüseyin. "Ürgüp ve Turizm", **Ürgüp "Göreme"**, (Ed. Bekir Taylan vd.), Yeni Desen Matbaası, Anakara, 1970.

Türker, Hasan. **Türk Devrimi ve Basın 1922-1925**, Dokuz Eylül Yayınları, İzmir, 2000.

Yalçın, Osman. **Nevşehir**, Özyürek Yayınevi, İstanbul, 1961.

Makaleler

Aldan, Mehmet. "Nevşehir" **Türk Dili Aylık Dil Dergisi**, Cilt: 6, Sayı: 440, 1988, ss. 110-116.

Doğan, Hamdi. "Millî Mücadele'de Nevşehir ve Çevresi", **Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü**, Cilt: 13, Sayı: 49, 2012, ss. 57-73.

Güney, Emrullah. "Nevşehir-Ürgüp Yöresinin Yerleşme Tarihçesi", **Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı:1, 1993. ss. 51-62.

Kuran, Ercüment. "XVIII. ve XIX. Yüzyıllarda Nevşehir", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 15, 1997, ss. 167-170.

Korkmaz, Zeynep. "Nevşehir'in Anadolu Kültür ve Dil Tarihindeki Yeri", **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, Sayı: 632, 2004, ss. 129-138.

Öztürk, Mustafa Kemal. "Nevşehir İli Nüfusu ve Nüfusun Eğitim Durumu (1935-1996)", **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 23, 2002, ss. 249-258.

Parla, Taha (Ed), Nevşehir", **Yurt Ansiklopedisi**, Cilt:8, Anadolu Yayınları, 1982-1983.

Saraç, Hüseyin. "Geçmişten Günümüze Nevşehir'in Basım (Matbaa) Tarihi ve Matbaanın Nevşehir'deki Serüveni (1950-2016)", **Akademik Bakış Dergisi**, Sayı: 57, 2016, ss.221-245.

Şahin, İlhan. "Nevşehir", **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, Cilt: 33, TDAV Yayınları, İstanbul, 2007.

Uçak, Olcay ve Abdi Erkal, "Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Yerel Basının Gelişim Süreci", **Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi**, Cilt: 12, Sayı: 1, 2009, ss. 92-122.

Tezler

Akgür, Meliha Şule, Nevşehir İlinin Eğitim Coğrafyası, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir, 2020.

Atayakul, Fatma Alev. Türkiye'de Demokrat Parti Döneminde Genel Seçimler (1950-1954-1957), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2007.

Arıkanoğlu, Naim. Demokrat Parti İktidarında Hükümet-Basın İlişkileri (1950-1957), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Turgut Özal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2014.

Boykoy, Seher. Takrir-i Sükûn Kanunu ve Uygulamaları, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2001.

Cebe, İbrahim. Demokrat Parti Dönemi Türkiye'nin Değişen Siyasal ve Sosyal Yapısı (1950-1960), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, 2020.

Çatalbaş, Serkan Gıyas. Demokrat Parti Dönemi Kültür Politikaları (1950-1960), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karabük, 2014.

Gürcan, Kübra. Demokrat Parti'nin İç Anadolu Kongreleri (1946-1950), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar, 2017.

Halme, Ayşe Şerife. 19. yy 2. Yarısında Nevşehir'in Sosyal ve Ekonomik Durumu, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde, 2006.

Kuş, Sevgi. 20 Numaralı (H.1339 /M.1921-H.1343/M.1925) Nevşehir Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Genel Değerlendirme, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir, 2010.

Kaya, Suzan. Takrir-i Sükûn Kanunu ve Uygulamaları, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2001.

Metin, Nazlı. Nevşehir İli Ürgüp İlçesi'nin Soyo-Kültürel ve Ekonomik Yapısı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde, 2010.

Öç, Bora. Türkiye'de Basın İlan Kurumu'nun Yerel Basına Etkileri Uygulamalı Bir Alan Çalışması; Sivas yerel Basın Örneği, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2014.

Pişkin, Çağrı. Demokrat Parti Döneminde Nevşehir, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir, 2019.

Uçak, Merve. Türkiye'de Tek Parti Döneminde Sosyal Politika Anlayışı (1950-1960), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırklareli, 2021.

Terzioğlu, Erden Egemen. Kapadokya Yerleşim Tarihi İçerisinde Nevşehir, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2018.

İnternet Adresleri

TDK, "**Basının Tanımı**" https://sozluk.gov.tr, (Erişim Tarihi: 03.01.2023).

TÜİK, "**27 Ekim 1957 Nevşehir Seçim Sonuçları**" https://biruni.tuik.gov.tr/secimdagitimapp/secim.zul, (Erişim Tarihi: 30.03.2023).

TÜİK, "**27 Ekim 1957 Nevşehir Milletvekili Seçim Sonuçları**" https://biruni.tuik.gov.tr/secimdagitimapp/secim.zul, (Erişim Tarihi: 30.03.2023).

Röportaj:

Necati Ulusoy, 24 Haziran 2022.

EKLER

EK 1: DP Nevşehir İlçe Kongresi İle İlgili Yeni Niğde Gazetesinde Yer Alan Bilgiler.

Belediye Reisi Açıklamasına Devam Ediliyor

D. P. Nevşehir İlçe Kongresi bugün

Vilâyet Daimî Encümeninden

Kaynak: Yeni Niğde, 23 Eylül 1953, s. 2.

EK 2: 1954 Genel Seçimleri'ne ait Yeni Kırşehir gazetesinde yer alan ilk bilgiler.

Pazartesi 3 MAYIS 1954 — FİATI Her Yerde 10 Kuruştur

YENİ KIRŞEHİR

Yaşama Sevinci CAHİT OBRUK ŞİİRLER

Türk Milleti iktidara itimadını tazeledi

SEÇİMLER D. P. nin ZAFERİLE BİTTİ

Seçimin ilkinci tarafı

Son Neticeler Akşama Kadar Alınacak

Kırşehirde Cumhuriyetçi M. P. si liste halinde kazandı

Seçimleri D. P. 60 ilde tam liste olarak kazandı

Menderes'in beyanatı

Türk milleti D.P.nin 4 yıllık icraatını tasvip etmistir

Seçim hadiseleri

Kırşehir, Seyhan, Yozgat ve Maraşta seçimle alâkalı alak hadiseler olde

AÇIKTAN Açığa

Seçimin neticesi

Erdoğan GÖREN

Kaynak: Yeni Kırşehir, 3 Mayıs 1954, s. 1.

EK 3: 1957 Genel Seçimleri'nin 27 Ekim 1957'de Yapılacağının Demokrat Nevşehir Gazetesi Tarafından Duyurulduğuna Dair Bilgiler.

DEMOKRAT Nevşehir

4 - EYLÜL - 1957

SEÇİMLER 27 EKİMDE YAPILACAK

D. P. Meclis Gurubunun Teklifi

İmar Faaliyeti Üzerine

Sağlık Köyü Camii İnşaat Derneği Ana Tüzüğü

Aksaray Yalnızca İnşaatına Bilfiil Başlandı

Beş Köyümüzün Kesb Sa Derdi Halledilyor

Zirattta Yayınlar

İPEK MAĞAZASI'nda YENİ ve GÜZEL ÇEŞİTLERİNİ GÖRMEK İÇİN Lütfen Bir Kere Uğrayınız İPEK İPEK İPEK

ZAYİ

ZAYİ

Şoförler

Kızılay Üye Ol

Kaynak: Demokrat Nevşehir, 4 Eylül 1957, s. 1.

EK 4: 1957 Genel Seçimleri'ne Nevşehir halkının hazırlandığını gösteren bilgiler.

DEMOKRAT
Nevşehir
SİYASİ GAZETE

28 - EYLÜL - 1957 — Fi. 10 Kr. — CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR — Yıl : 4 Sayı : 153

Vilâyetimizde D. P. Seçime Tam Bir Emniyetle Hazırlanıyor

Nevşehir seçim işlerini sayın Atıf BENDERLİOĞLU tedvir edecek Belediye Reisimiz adaylıktan feragat etti.

ATIF BENDERLİOĞLU

Sayın Valimiz Terfi Etti

Vilâyet Çalışmaları Hızla Devam Ediyor

Eski Hastalık

YEDİLER

EK 5: 1957 Genel Seçimleri'ne Nevşehir'den Milletvekili Adayı Olacak İsimleri Gösteren Bilgiler.

SAHİBİ
OSMAN DEDEOĞLU
Yazı İşleri Md.
AHMET KEMAL DEDEOĞLU
İdare Amiri
TEVFİK KOLBAŞI

DEMOKRAT
Nevşehir
SİYASİ GAZETE

28 - EYLÜL - 1957 — Fi. 10 Kr. — CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR — Yıl : 4 Sayı : 153

Demokrat Kahramanının Bakkome Kararlarını Tashide Selâhiyeti

Yoktur

Tevfik Kolbaşı

Vilâyetimizde D. P. Seçime Tam Bir Emniyetle Hazırlanıyor

Nevşehir seçim işlerini sayın Atıf RENDERLİOĞLU tedvir edecek Belediye Reisimiz adaylıktan feragat etti.

ATIF RENDERLİOĞLU

Sayın Valimiz Terfi Etti

Vilâyet Çalışmaları Hızla Devam Ediyor

Eski Hastalık

YEDİLER

EK 6: DP Dönemi'ne Nevşehir'de şahit olmuş Necati Ulusoy'un fotoğrafı.

Kaynak: Kişisel Görüşme, 24 Haziran 2022.

EK 7: Nevşehir'de Üzüm Yetiştiriciliğinin Zorlukları Hakkında Bilgi Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi.

DEMOKRAT

Nevşehir

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

Sayı : 4 — 4 Eylül 1954 Cumartesi — Fiatı : 10 Kuruş

Bekliyoruz...

Şehir TEKGÖNDÜZ

Potasa Mahlûlüne Bandırarak Üzüm Kurutmak

Çocuk itaatsizlikleri

Terbiye Konuları

Bir Kaçırma

Kaynak: Demokrat Nevşehir, 4 Eylül 1954, s. 1.

EK 8: DP'nin Nevşehirli Çiftçilere Sapladığı Kredi Hakkında Bilgi Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi.

SAN'AT ve EDEBİYAT

ATATÜRK'TEN DÜŞÜNCELER

Atatürk'ün Yazdığı Bir Şiir

TAVAF

SPOR

Nevşehir Sanat Enstitüsü 2

Niğde Sanat Enstitüsü 2

Operatör Selahattin Ünal göreviine Geldi

GİDİYOR

ÖLMİYEN İNSAN

(MUHABİR)

TASHİH

Kaynak: Demokrat Nevşehir, 10 Kasım 1956, s. 3.

EK 9: Nevşehir'de Turizmin Yaşadığı Sıkıntı Hakkında Bilgi Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi.

SAHİBİ
Ahmet Kemâl Dedeoğlu

Demokrat
NEVŞEHİR

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

Yıl : 2 Sayı : 58 8 Ekim 1955 Cumartesi Fiatı 5 Kuruş

Belediye seçimi yoklaması

Avukat Ahmet Kemâl Dedeoğlu

2 gün sonra D.P. kendi arasında yoklama yaparak önümüzde ki Belediye seçimi için meclis aza namzetlerini seçecektir. Bu iş görüldüğü kadar basit değildir. 15 Kasımdaki belediye seçimine D. P. namına bir liste işlerek adedi ile karşı karşıya mahalleler partilerinin birleşerek çıkaracakları liste ile çarpışacaktır. D.P. listesinin kazanması ise Nevşehirin hayati bir davasıdır. Her Nevşehirli D. P. listesinin kazanmasını ve kıymetli bir belediye meclisinin teşekkülünü arzu eder. Buna göre D.P. Ocak ve burak idare heyeti azaları umumi efkârın arzusunu görüp ve duymalıdır. Kıymetli bir meclisten emniyetli bir vera beklediğini iyi bilmeli ve reyini kullanırken bu şöre bakmalıdır. ehil ve layıklar lehine reyini vermelidir.

Ehil ve layık nasıl tayin edilir? Kimler ehildir? Bu şahıslar üzerinde durmıyacağız, memleketin yüksek menfaatleri karşısında şahsın ve şahısların menfaatlerinin kıymeti yoktur. Arzu edilen müktedir meclisi teşkil edecek azaların tayin ve tesbiti için biz kısa ve sarih esasları ele almak istiyoruz. Memlekette hepimiz birbirimizi geyri yakından tanıdığımıza göre, esas olmak arzu edilen şahsın seçilebilmek hakkında ilkimdir. Siyasi hayatı ile memleket işlerinde gösterdiği muvaffakiyet ve çalışkanlığın nazara alınmak icap eder. Adayın hiç olmazsa en az 946 dan bu güne kadar nasıl bir siyasi kanaat taşıdığını tetkik etmek ve kendilerine teslim edilen memleket işlerini, onlara hizmetlerini nasıl idare ettiğini hatırlamak yerinde olur.

Meyda büyük hatalar yapmış, zarar tesebbüslü dedirtici, sempatiksiz, cerbezeli ve fazla hırsları hallerle sarsak hizmetini idaretmiş adapları tetkik ederek rey vermemesi en büyük memleket hizmetidir. Zaten D.P. İdare heyeti azalarından ve üyelerinden hiçbir bahsedilmeyecektir.

Nevşehirin kalkınabilmesi için: 1 — Su şebekesi 2 — Kanalizasyon 3 — Asfalt yol ve caddelerin açılması işlerinin bir an evvel tahakkuku ile 4 — İstanbul kalkınmasının temin edecek olan bir fabrikanın kurulmasıdır. Fabrikanın belediye ile ne alâkası var demeyiniz. Belediye memleketi temsil eder. Her teşebbüsle ve her emme hizmetinin başında belediyeyi görmek bilhassa ilimet telkin eder. Bu bakımdan fabrika teşebbüslerle başında belediyeyi görmek istiyoruz.

Cevar kasaba ve kasabalarda tetkik edecek bilhassatten bekledikleri ve istedikleri hiç bir hizmetin kalmadığını veya çok az kaldığını görürüz. Nevşehir ise halen bilhassatten bir çok yardım beklemeye mahkûm durumdadır. D.P. idare heyeti ihtiyaçlarının karşılaşacak durumda bulunduğuna göre her halde bir istemesini bilmiyoruz veya istemiyoruz. Bunun sebepleri de hepimiz biliyoruz. O halde niçin çaresini bulamıyoruz? Çarelerden birisi bulmak fırsatı bugün elimizdedir. Belediye meclisi yoklaması bu fırsatı halkımıza ve halkımızın temsilcisi olan ocak, burak idare heyeti azalarına vermiştir. Fırsat kaçırılmamalı ve hemşehrisi sizin arzularını tahakkuk ettirebilecek kadrede hazır bir belediye meclisini memleket hizmetine getirmelidir.

Aksi halde nasıl 946 dan bu güne kadar bir arpa boyu ilerlemediğimiz bundan sonrada aynı durumu muhafaza edeceğimiz ve hatta geri bile gideceğimiz vâkıası olmamız dahi bu gerçeğimizi değiştirmez.

Belediye meclisi bütün daire hizmeti esasından hal edecek elemanı kendisi bilir, bulur ve işe başına getirir. Yetkili bir kendisine düşen vazifeyi yapıştırır ve güzide bir meclis teşekkülü ettirirse. Seçeceğimiz kıymetli meclis memleketimizi her zaman, her türlü siyasi tüzüm ve tahrikçilerden koruyabilir. D. P. nin listesi kıymetli elemanları ihtiva ettiği takdirde hiç bir Nevşehirlinin müdahil listede yer alacağına inanmıyorum. D.P listesi ittiba edilen şekilde tanzim edildiği halde halk bu müdahil liste peşinde koşan kimseler bulunursa bunlara oy vermez.

D.P. idaresinin Nevşehire hediye etmiş olduğu vilâyetlik teşkilâtı kısmen zedelenmiş ve boş sandalyeli bir hâlete hiç bir Nevşehirli asla müsamaha edemez.

Yukarda sayılan 4 kısımdan başka belediyemizden bahsedecek daha bir çok hizmetler vardır. Kültürel ve sosyal davalarımızın da belediyenin halli lâzımdır. Her işte önderlik vazifesini görecek olan belediyemiz bu kısımlarda da önder olması ayrı bir memleket hizmetidir. Yukarıda sayılanlara kadar olsun kısa ve vâkıalara uygun olan Nevşehirin yine sabi merkezini vermek en büyük davamız olmalıdır. Bu davanın halledilmesinde en uğur vazife 2 gün sonra yoklamaya katılacak olan D. P. mahalle ve burak idare heyeti azalarına düşmektedir. Hatırlık teşkil edilmiştir. Bundan böyle tedavisine çalışmak kemşehrilerimizin ön vazifesi sayılmalıdır. Her davanın da muvaffak olan Nevşehirlilerin işe davasında asasından ve en faydalı bir şekilde hal edecek tarzından asla ölçüye edilmesin.

Haftada bir İğne:

Bu sütunda uzun zamandan beri sıralar ahlak ve ahenk kaidelerini tahrik ettirmeye çalışıyoruz. Hamdolsun yazılarımızın hiç birini şimdiye kadar tekzip edilmedi. Demek bi yazılarımız tamamen doğru olup her biri bahsettiği bir gerçektir.

Hastası olanlara ve hastane yolundan geçenlere sözüm yok. Onlar buraları bizden daha iyi bilirler. Belediyenin ortasından geçmesi planda olmuş ama cadde ise halen yoncalarla örtülü olup yolun gölgesi dahi üzerine düşmemektedir. Gerek bu yol ve gerekse bunun altından geçecek olan ikinci yol ne olda? Halen çöp ve istimlâk işleri ile mi uğraşılıyor.

Ankara Asfaltalar caddesi istimlâk edilse bundan daha kolay ve daha çabuk bitirdi.

X

Kaynak: Demokrat Nevşehir, 8 Ekim 1955, s. 2.

EK 10: Nevşehir'de Yapılacak Olan İlk Nüfus Sayımına Dair Bilgiler Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi.

SAHİBİ
Akmet Kemâl Dedeoğlu

Demokrat NEVŞEHİR

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

Sayı : 47 — 13 Ağustos 1955 Cuma — Fiatı 5 Kuruş

Nüfus Sayımı

23-Ekim-955 de yapılacak

Umum Nüfus sayımı Yurdun her tarafında 23/Ekim/955 pazar günü yapılacaktır. Sayımın ilk safhasını ve temelini teşkil eden binaların numaralanması iş yıkanmasına her tarafında başlanmış ve süratle devam etmektedir. Bu hazırlıklar kısa bir zaman sonra bitecektir. Nüfus sayımının aksaksız sayılması için şimdi sayım uzmanı veya imam olan uzmanın muhtemel bulunan bütün binalara numara konulması lâzımdır. Bu şekilde numara konulan binalardaki plaklar düşmüş veya numara konulması unutulmuş olabilir. Bütün sokaklara isim veya numara konulması da menfaatdir. Bu şekilde hane ve sokak numara ve ismi düşen veya unutulan yerler tesbit edildiği takdirde Merkezde vilâyet makamına, Kazalarda kaymakamlık, Nahiyede Nahiye müdürlüğü ve köylerde muhtarlıklara veya kaza ve kasabalarda belediye reislerine haber vermek suretile sayımın muntazam devamını temin etmek her şahsen vatandaşlık ve insanlık vazifelerindendir. Bilhassa ne bir eksik ve ne de bir fazla olmadan tamamı tamamına bitmek isteriz. Bunun için sayımla alakalı memur ve mükellefe azami yardım etmeliyiz. Halen vilâyetimizde Sayım komitesi kurulmuş ve çalışmalarına başlamıştır. Ayrıca İstatistik Umum müdürlüğünden gelen bir kontrol durumu teftiş etmiş ve komitenin çalışmalarını yerinde ve zamanında bulmuştur.

Tayinler

Vali muavini sayın Burhan Aşkar Çankırı Vali muavinliğine tayin edilmiş olup Nevşehir Vali muavinliğine ise Sürüç Kaymakamı Reşit Yalın tayin edilmiştir.

Hayırsever Vatandaş

Gülşehir ilçesinin Arafa köyünden Osman karısı Hüsne Ünal, Kara vezir Mehmet Paşanın varislerinden olan kurşunlu cami ihata divarının onarılması için noksan 700 lira ve bilahare 300 lira vermeği taahhüt ederek halkımızın yardımı ile yapım işine başlanmıştır. Hayırsever vatandaşımızı tebrik ederiz.

Demokrat Nevşehir Gazetesi Müdürlüğüne

Nevşehir

9/7/1955 gün ve 42 sayılı gazetenizin birinci sütununda (Islaha muhtaç posta işleri) başlığı altındaki yazının üzerine Nevşehir merkezi posta durumu aşağıda açıklanmıştır.

1954—1955 devresi posta nakliyatı işlerinin ihaleye çıkarılması sırasında :

a) Nevşehir ve Gülşehir Niğde'ye bağlı birer kaza iken Kırşehir Başmüdürlüğüne, Hacıbektaş ve Mucur ise Kırşehir'e bağlı birer kaza ikende Başmüdürlüğü mülze bağlı birer merkez olup halları da o zamanki idari ve iktisadi durumları göz önüne alınarak tesbit edilmiş idi. Gülşehir ile Hacıbektaş arasından posta otobüsü yoktu. Bilâhare Nevşehir'in vilâyet haline getirilmesi ve kendi teşkilâtının buna müsaadesinden dolayı bütün bu bölgenin dahilinde vukelâ'nın ortadan kaldırılmasını müteakip ilk iş olarak Gülşehir, Hacıbektaş arasında bir posta hattı ihdas edilmiş ve Kırşehir Mucur, Mucur Hacıbektaş, Hacıbektaş Gülşehir ve Gülşehir Nevşehir arasındaki postalar sür'at bakımından müsaadesi bir hale ifrağ edilerek bu kazalar posta müdürlerinin en kısa bir zamanda vilâyet merkezine ulaştırılması sağlanmıştır.

Devamı 5. 2 de

Tuz köyü yolu

Gülşehir kazasının bir çok köylerini kaza merkezine bağlayan ve şimdiye kadar çok bozuk olan Tuzköyü - Gülşehir yolunun inşasına hızla devam edilmektedir, halen 5 kilometreye yakın bir yerin toprak tesviyesi yapılmış olup bu kış mevsiminde geçişe açılacağı tahmin edilmektedir.

Dahili turist

İnönü Kaymakam vekilinin başkanlığında 30 kişilik bir turist grubu Nevşehir ve Göremeyi ziyaret etmişler ve Nevşehirde bir gece kalmışlardır. Ayrıca 40 kişilik bir turist grubunda Ankaradan gelmiş ve Göremeyi ve Nevşehiri gezdikten sonra ayrılmışlardır.

B. S. G. Verem Aşısı Yapılıyor

Vilâyetin bütün köy ve kasabalarında B.S.G. Verem aşısı yapmak üzere 42 memur ile 10 şoför ve müstahdemdenden müteşekkil 57 kişilik bir sıhhat ekibi vilâyete gelmiştir. Kendi Taher, Esat Suhaşı ve İbrahim Türkeş'in idaresinde olan bu ekip Sıhhat müdürlüğünün kontrolü altında bütün köylerde aşı yapmaktadır. Aşı 2 aylık çocuktan itibaren bütün şahıslara yapılacak ve 3 ay içerisinde köyler de dahil bütün vilâyet halkı aşılanmış olacaktır.

Haftada Bir İşaa

Pazar Yerlerinin Perişanlığı

Nevşehir halen bir pazar yerine kavuşmamanın ıstırabı içinde kıvranmaktadır.

Bilhassa sebze, meyve, peynir, yağ pazarlarının tanzim edilememiş olması, bir taraftan müstahsili, bir taraftanda müstehlikleri haklı olarak üzmektedir. Satışların yol kıyısında, tozun toprağın içerisinde yapılması bahsinde konunun aykırı bir hareketdir. Fakat kimi kime şikayet edeceksin. Halkın sıhhatiyle ilgili olan bu gıda maddelerini satacak temiz bir yerin çok zarurî olduğu ilgililerin dikkatine arz olunur.

İnsan pazar yerlerinde gezerken kendini Arap memleketlerinde zannediyor. Artık vilâyet olduk çalışmalarımızın ve faaliyetlerimizi sürat'landırmamız lâzımgelmektedir.

Bir ata sözü var (malımızla kapısız olduk) sanki bu gün için söylenmiş bir söz. Müdahale malını satacak yer gösteremiyoruz. Diğer zahire, hayvan ve üzüm pazarlarının derdide ayrı bir davadır.

Kaynak: Demokrat Nevşehir, 13 Ağustos 1955, s. 1.

EK 11: Nevşehir'de Yapılacak Olan İlk Nüfus Sayımının Amacına Dair Bilgiler Veren Demokrat Nevşehir Gazetesi.

Demokrat
NEVŞEHİR

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

Yıl : 2 Sayı : 51 10 Eylül 1955 Cumartesi Fiatı 5 Kuruş

Kıbrıs Türktür - Ebediyen Türk Kalacaktır. - Bu Davaya Milletce İnandık
Türkün İnandığı Davayı Kazanacağını Trikopis bilir.

Muhalefet seçimlere niçin girmiyor ?

Avukat Hüsamettin Başer

Bir yangın başlangıcı

Nüfus Sayımı

Okullar Talebe Kaydına başlamıştır

Vali Muavinimiz

Haftada Bir İşaret

Adli Tatil Bitti

Kaynak: Demokrat Nevşehir, 10 Eylül 1955, s. 1.

EK 12: 1950'li Yıllarda Üzüm Toplayan Ürgüplü Bir Kadın.

Kaynak: Ürgüplü Fotoğrafçı Naci İşler'in Fotoğraf Arşivi.

EK 13: 1950-1960'lı Yıllarda Üzüm Bağları.

Kaynak: Ürgüplü Fotoğrafçı Naci İşler'in Fotoğraf Arşivi.

EK 14: 1950'li Yıllarda Ürgüp'te Halı Dokuyan Bir Kadın.

Kaynak: Ürgüplü Fotoğrafçı Naci İşler'in Fotoğraf Arşivi.

EK 15: 1950'li Yıllarda Ürgüp'te Bir Aile.

Kaynak: Ürgüplü Fotoğrafçı Naci İşler'in Fotoğraf Arşivi.

EK 16: 1950'li Yıllarda Ürgüp'te Halı Dokuyan Bir Kadın.

Kaynak: Ürgüplü Fotoğrafçı Naci İşler'in Fotoğraf Arşivi.

EK 17: 1950-1960'lı Yıllarda Ürgüp.

Kaynak: Ürgüplü Fotoğrafçı Naci İşler'in Fotoğraf Arşivi.